

Пераклад Кодэкса адобраны
экспертным саветам
па пытаннях перакладу
заканадаўчых актаў
на беларускую мову
(праатакол ад 11.10.2022 № 3)

КРЫМІНАЛЬНЫ КОДЭКС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
9 ліпеня 1999 г. № 275-3

*Прыняты Палатай прадстаўнікоў 2 чэрвеня 1999 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 24 чэрвеня 1999 года*

Змяненні і дапаўненні:

Закон Рэспублікі Беларусь ад 8 мая 2002 г. № 98-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 55, 2/847);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 24 чэрвеня 2002 г. № 112-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 75, 2/861);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2003 г. № 173-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 8, 2/922);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2003 г. № 220-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 80, 2/969);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 22 ліпеня 2003 г. № 227-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 83, 2/974);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 3 жніўня 2004 г. № 309-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2004 г., № 123, 2/1058);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 мая 2005 г. № 13-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 73, 2/1110);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 мая 2005 г. № 15-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 74, 2/1112);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2005 г. № 37-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 120, 2/1134);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2005 г. № 40-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 121, 2/1137);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2005 г. № 42-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 121, 2/1139);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2005 г. № 43-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 121, 2/1140);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 снежня 2005 г. № 71-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 1, 2/1168);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2005 г. № 82-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 6, 2/1179);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 9 студзеня 2006 г. № 97-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 9, 2/1194);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 9 чэрвеня 2006 г. № 122-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 92, 2/1219) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 18 верасня 2006 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 29 чэрвеня 2006 г. № 137-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 107, 2/1235);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2006 г. № 146-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 112, 2/1244);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2006 г. № 147-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 111, 2/1242);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2006 г. № 162-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 122, 2/1259);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 7 мая 2007 г. № 209-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 118, 2/1306) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 16 чэрвеня 2007 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 7 мая 2007 г. № 212-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 118, 2/1309);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 10 мая 2007 г. № 223-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 119, 2/1319);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 мая 2007 г. № 228-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 120, 2/1325);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 мая 2007 г. № 231-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 123, 2/1328);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 27 чэрвеня 2007 г. № 246-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 160, 2/1343);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2007 г. № 264-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 173, 2/1361);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2007 г. № 266-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 173, 2/1363);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2007 г. № 274-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 175, 2/1371);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 3 снежня 2007 г. № 288-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 291, 2/1385);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 2007 г. № 291-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 1, 2/1388) – **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 4 красавіка 2008 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 2007 г. № 297-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 1, 2/1394);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2008 г. № 315-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 14, 2/1412);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 23 чэрвеня 2008 г. № 354-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 158, 2/1451) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 3 ліпеня 2009 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 8 ліпеня 2008 г. № 367-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 170, 2/1464);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2008 г. № 397-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 175, 2/1494) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 1 студзеня 2009 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2008 г. № 411-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 184, 2/1508) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 5 верасня 2008 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 21 ліпеня 2008 г. № 417-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 184, 2/1514);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 10 лістапада 2008 г. № 451-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 277, 2/1547);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 чэрвеня 2009 г. № 26-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2009 г., № 148, 2/1578) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 3 ліпеня 2009 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2009 г. № 42-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2009 г., № 173, 2/1594);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 28 снежня 2009 г. № 98-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 16, 2/1651);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 мая 2010 г. № 123-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 120, 2/1675) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 22 жніўня 2010 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 1 ліпеня 2010 г. № 146-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 162, 2/1701);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2010 г. № 166-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 183, 2/1718);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 27 снежня 2010 г. № 223-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 4, 2/1775);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 3 ліпеня 2011 г. № 282-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 78, 2/1834);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 8 лістапада 2011 г. № 309-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 127, 2/1861);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 25 лістапада 2011 г. № 318-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 134, 2/1870);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 25 лістапада 2011 г. № 322-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 134, 2/1874) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 6 чэрвеня 2012 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 13 снежня 2011 г. № 325-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 140, 2/1877);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 7 студзеня 2012 г. № 349-3 (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2012 г., № 10, 2/1901) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 25 ліпеня 2012 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 13 ліпеня 2012 г. № 408-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 19.07.2012, 2/1960) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 20 кастрычніка 2012 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 13 ліпеня 2012 г. № 409-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 19.07.2012, 2/1961) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 30 ліпеня 2012 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 26 кастрычніка 2012 г. № 435-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 01.11.2012, 2/1987);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 12 ліпеня 2013 г. № 60-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 23.07.2013, 2/2058);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 30 чэрвеня 2014 г. № 165-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 03.07.2014, 2/2163) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 4 студзеня 2015 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 24 кастрычніка 2014 г. № 197-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 06.11.2014, 2/2195);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2015 г. № 241-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 17.01.2015, 2/2239);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 10 студзеня 2015 г. № 242-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 22.01.2015, 2/2240) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 23 ліпеня 2015 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 29 студзеня 2015 г. № 245-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 03.02.2015, 2/2243);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 28 красавіка 2015 г. № 256-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 01.05.2015, 2/2254);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 чэрвеня 2015 г. № 277-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 11.06.2015, 2/2275) - **Закон Рэспублікі Беларусь уступае ў сілу 1 ліпеня 2016 г.;**

Закон Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 2015 г. № 305-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 23.07.2015, 2/2303);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2016 г. № 356-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 26.01.2016, 2/2354);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 20 красавіка 2016 г. № 358-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 22.04.2016, 2/2356);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2016 г. № 407-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 22.07.2016, 2/2403) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 23 жніўня 2016 г., за выключэннем змяненняў і дапаўненняў, якія ўступяць у сілу 1 ліпеня 2017 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2016 г. № 407-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 22.07.2016, 2/2403) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 23 жніўня 2016 г. і 1 ліпеня 2017 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2017 г. № 53-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 05.08.2017, 2/2491);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2018 г. № 131-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 28.07.2018, 2/2569);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 9 студзеня 2019 г. № 171-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 18.01.2019, 2/2609);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2019 г. № 220-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 26.07.2019, 2/2659) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 27 кастрычніка 2019 г., за выключэннем змяненняў і дапаўненняў, якія ўступяць у сілу 1 лютага 2020 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2019 г. № 220-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 26.07.2019, 2/2659) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 27 кастрычніка 2019 г. і 1 лютага 2020 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 11 лістапада 2019 г. № 253-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 23.11.2019, 2/2691);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 6 студзеня 2021 г. № 85-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 13.01.2021, 2/2805) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 1 сакавіка 2021 г., за выключэннем змяненняў і дапаўненняў, якія ўступяць у сілу 14 красавіка 2021 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 6 студзеня 2021 г. № 85-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 13.01.2021, 2/2805) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 1 сакавіка 2021 г. і 14 красавіка 2021 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 26 мая 2021 г. № 112-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 08.06.2021, 2/2832) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 19 чэрвеня 2021 г., за выключэннем змяненняў і дапаўненняў, якія ўступяць у сілу 9 верасня 2021 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 26 мая 2021 г. № 112-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 08.06.2021, 2/2832) - унесены змяненні і дапаўненні, якія ўступілі ў сілу 19 чэрвеня 2021 г. і 9 верасня 2021 г.;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 14 снежня 2021 г. № 133-3 (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 21.12.2021, 2/2853);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2022 г. № 144-З (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 11.01.2022, 2/2864);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2022 г. № 146-З (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 11.01.2022, 2/2866);

Закон Рэспублікі Беларусь ад 13 мая 2022 г. № 165-З (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 18.05.2022, 2/2885)

ЗМЕСТ

АГУЛЬНАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ I. КРЫМІНАЛЬНЫ ЗАКОН

ГЛАВА 1. Агульныя палажэнні

Артыкул 1. Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь*

Артыкул 2. Задачы Крымінальнага кодэкса

Артыкул 3. Прынцыпы крымінальнага закона і крымінальнай адказнасці

Артыкул 4. Растлумачэнне асобных тэрмінаў Крымінальнага кодэкса

ГЛАВА 2. Дзеянне крымінальнага закона ў прасторы і ў часе

Артыкул 5. Дзеянне гэтага Кодэкса ў дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынствы на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь

Артыкул 6. Дзеянне гэтага Кодэкса ў дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынства па-за межамі Рэспублікі Беларусь

Артыкул 7. Выдача асобы, якая ўчыніла злачынства

Артыкул 8. Прэюдыцыяльнае значэнне ўчынення злачынства на тэрыторыі замежнай дзяржавы

Артыкул 9. Дзеянне крымінальнага закона ў часе

РАЗДЗЕЛ II. ПАДСТАВЫ І ўМОВЫ КРЫМІНАЛЬнай АДКАЗНАСЦІ

ГЛАВА 3. Злачыннае дзеянне

Артыкул 10. Злачынства як падстава крымінальнай адказнасці

Артыкул 11. Паняцце злачынства

Артыкул 12. Катэгорыі злачынстваў

Артыкул 13. Падрыхтоўка да злачынства

Артыкул 14. Замах на злачынства

Артыкул 15. Добраахвотная адмова ад злачынства

Артыкул 16. Саўдзел у злачынстве

Артыкул 17. Учыненне злачынства групай

Артыкул 18. Арганізаваная група

Артыкул 19. Злачынная арганізацыя

Артыкул 20. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ўдзельніка злачыннай арганізацыі або банды

ГЛАВА 4. Віна

Артыкул 21. Віна і яе формы

Артыкул 22. Учыненне злачынства наўмысна

Артыкул 23. Учыненне злачынства па неасцярожнасці

Артыкул 24. Віна ў злачынстве, не звязаным з надыходам наступстваў

Артыкул 25. Спалучэнне намеру і неасцярожнасці пры ўчыненні злачынства (складаная віна)

Артыкул 26. Бязвіннае прычыненне шкоды (выпадак)

ГЛАВА 5. Умовы крымінальнай адказнасці

Артыкул 27. Узрост, з якога наступае крымінальная адказнасць

Артыкул 28. Бессвядомасць

Артыкул 29. Зменшаная наяўнасць свядомасці

Артыкул 30. Крымінальная адказнасць асобы, якая ўчыніла злачынства ў стане ап'янення

Артыкул 31. Учыненне дзеяння ў стане афекту

Артыкул 32. Адміністрацыйная або дысцыплінарная прэюдыцыя

Артыкул 33. Дзеянні, якія цягнуць крымінальную адказнасць па патрабаванні

ГЛАВА 6. Акалічнасці, якія выключаюць злачыннасць дзеяння

Артыкул 34. Неабходная абарона
Артыкул 35. Прычыненне шкоды пры затрыманні асобы, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне
Артыкул 36. Крайняя неабходнасць
Артыкул 37. Памылка ў наяўнасці акалічнасцей, якія выключаюць злачыннасць дзеяння
Артыкул 38. Знаходжанне сярод саўдзельнікаў злачынства па спецыяльным заданні
Артыкул 39. Дзеянне, звязанае з рызыкай
Артыкул 40. Выкананне загаду або распараджэння
ГЛАВА 7. Множнасць злачынстваў
Артыкул 41. Выключаны
Артыкул 42. Сукупнасць злачынстваў
Артыкул 43. Рэцыдыў злачынстваў
РАЗДЗЕЛ III. КРЫМІНАЛЬНАЯ АДКАЗНАСЦЬ
ГЛАВА 8. Агульныя палажэнні аб крымінальнай адказнасці
Артыкул 44. Крымінальная адказнасць і яе мэты
Артыкул 45. Судзімасць
Артыкул 46. Рэалізацыя крымінальнай адказнасці
Артыкул 46¹. Спецыяльная канфіскацыя
ГЛАВА 9. Пакаранне і яго віды
Артыкул 47. Паняцце пакарання
Артыкул 48. Віды пакаранняў
Артыкул 49. Грамадскія работы
Артыкул 50. Штраф
Артыкул 51. Пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю
Артыкул 52. Папраўчыя работы
Артыкул 53. Абмежаванне па ваеннай службе
Артыкул 54. Арышт
Артыкул 55. Абмежаванне свабоды
Артыкул 56. Выключаны
Артыкул 57. Пазбаўленне волі на пэўны тэрмін
Артыкул 58. Пажыццёвае пазбаўленне волі
Артыкул 59. Смяротная кара
Артыкул 60. Пазбаўленне воінскага або спецыяльнага звання
Артыкул 61. Выключаны
ГЛАВА 10. Прызначэнне пакарання
Артыкул 62. Агульныя прынцыпы прызначэння пакарання
Артыкул 63. Акалічнасці, якія змякчаюць адказнасць
Артыкул 64. Акалічнасці, якія абцяжарваюць адказнасць
Артыкул 65. Прызначэнне пакарання пры рэцыдыве злачынстваў
Артыкул 66. Прызначэнне пакарання за злачынства, учыненае ў саўдзеле
Артыкул 67. Прызначэнне пакарання за няскончанае злачынства
Артыкул 68. Выключаны
Артыкул 69. Прызначэнне пакарання пры наяўнасці змякчальных акалічнасцей
Артыкул 69¹. Прызначэнне пакарання ў выпадку заключэння дасудовага пагаднення аб супрацоўніцтве
Артыкул 70. Прызначэнне больш мяккага пакарання, чым прадугледжана за пэўнае злачынства
Артыкул 71. Выключаны
Артыкул 72. Прызначэнне пакарання па сукупнасці злачынстваў
Артыкул 73. Прызначэнне пакарання па сукупнасці прыгавораў
Артыкул 74. Правілы складання пакаранняў
Артыкул 75. Правілы заліку тэрмінаў утрымання пад вартай і дамашняга арышту
Артыкул 76. Падлік тэрмінаў пакарання
ГЛАВА 11. Іншыя меры крымінальнай адказнасці
Артыкул 77. Асуджэнне з адтэрміноўкай выканання пакарання
Артыкул 78. Асуджэнне з умоўным непрымяненнем пакарання
Артыкул 79. Асуджэнне без прызначэння пакарання
Артыкул 80. Прэвентыўны нагляд

Артыкул 81. Прафілактычнае назіранне за асуджаным
ГЛАВА 12. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці і пакарання
Артыкул 82. Агульныя палажэнні аб вызваленні ад крымінальнай адказнасці і пакарання
Артыкул 83. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці
Артыкул 84. Вызваленне ад пакарання ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці выканання абвінаваўчага прыговору
Артыкул 85. Непрымяненне тэрмінаў даўнасці
Артыкул 86. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прыцягненнем асобы да адміністрацыйнай адказнасці
Артыкул 86¹. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прымяненнем правіл Дысцыплінарнага статута Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь
Артыкул 87. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прычыны страты дзеяннем або асобай грамадскай небяспекі
Артыкул 88. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з дзейным раскаяннем
Артыкул 88¹. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з добраахвотнымі пакрыццём прычыненага ўрону (шкоды), выплатай даходу, атрыманага злачынным шляхам
Артыкул 89. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з прымірэннем з пацярпелым
Артыкул 90. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання
Артыкул 91. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім
Артыкул 92. Вызваленне ад пакарання або замена пакарання больш мяккім з прычыны захворвання
Артыкул 93. Адтэрміноўка адбывання пакарання цяжарным жанчынам і жанчынам, якія маюць дзяцей ва ўзросце да трох гадоў
Артыкул 94. Вызваленне ад пакарання з прычыны надзвычайных акалічнасцей
Артыкул 95. Амністыя
Артыкул 96. Памілаванне
ГЛАВА 13. Пагашэнне і зняцце судзімасці
Артыкул 97. Пагашэнне судзімасці
Артыкул 98. Зняцце судзімасці
Артыкул 99. Прававое значэнне пагашэння і зняцця судзімасці
РАЗДЗЕЛ IV. ПРЫМУСОВЫЯ МЕРЫ БЯСПЕКІ І ЛЯЧЭННЯ
ГЛАВА 14. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння
Артыкул 100. Мэты прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння
Артыкул 101. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння, што прымяняюцца да асоб, якія пакутуюць на псіхічныя расстройствы (захворванні)
Артыкул 102. Падставы прызначэння прымусовых мер бяспекі і лячэння
Артыкул 103. Змяненне і спыненне прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння
Артыкул 104. Прыцягненне да крымінальнай адказнасці або да адбывання пакарання пасля прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння
Артыкул 105. Залік часу прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння
Артыкул 106. Прымяненне прымусовых мер бяспекі і лячэння ў дачыненні да асоб са зменшанай наяўнасцю свядомасці
Артыкул 107. Прымяненне прымусовых мер бяспекі і лячэння да асоб, якія пакутуюць на хранічны алкагалізм, наркаманію або таксікаманію
РАЗДЗЕЛ V. АСАБЛІВАСЦІ КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ АСОБ, ЯКІЯ ўчынілі ЗЛАЧЫНСТВЫ Ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў
ГЛАВА 15. Пакаранне і яго прызначэнне асобам, якія ўчынілі злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў
Артыкул 108. Крымінальная адказнасць непаўналетніх
Артыкул 109. Віды пакаранняў
Артыкул 110. Грамадскія работы
Артыкул 111. Штраф
Артыкул 112. Пазбаўленне права займацца пэўнай дзейнасцю
Артыкул 113. Папраўчыя работы
Артыкул 114. Арышт
Артыкул 114¹. Абмежаванне свабоды
Артыкул 115. Пазбаўленне волі

Артыкул 116. Прызначэнне пакарання

Артыкул 117. Асуджэнне непаўналетняга з прымяненнем прымусовых мер выхаваўчага характару

ГЛАВА 16. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці і пакарання асоб, якія ўчынілі злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў

Артыкул 118. Вызваленне непаўналетняга ад крымінальнай адказнасці

Артыкул 119. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання

Артыкул 120. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім

Артыкул 121. Пагашэнне судзімасці

АСАБЛІВАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ VI. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ МІРУ, БЯСПЕКІ ЧАЛАВЕЦТВА І ВАЕННЫЯ

ЗЛАЧЫНСТВЫ

ГЛАВА 17. Злачынствы супраць міру і бяспекі чалавецтва

Артыкул 122. Падрыхтоўка або вядзенне агрэсіўнай вайны

Артыкул 123. Прапаганда вайны

Артыкул 124. Акт тэрарызму ў дачыненні да прадстаўніка замежнай дзяржавы або міжнароднай арганізацыі

Артыкул 125. Напад на ўстановы, якія карыстаюцца міжнароднай аховай

Артыкул 126. Акт міжнароднага тэрарызму

Артыкул 127. Генацыд

Артыкул 128. Злачынствы супраць бяспекі чалавецтва

Артыкул 129. Вытворчасць, назапашванне або распаўсюджванне забароненых сродкаў вядзення вайны

Артыкул 130. Распальванне расавай, нацыянальнай, рэлігійнай або іншай сацыяльнай варожасці або разладу

Артыкул 130¹. Рэабілітацыя нацызму

Артыкул 130². Адмаўленне генацыду беларускага народа

Артыкул 131. Экацыд

ГЛАВА 18. Ваенныя злачынствы і іншыя парушэнні законаў і звычаяў вядзення вайны

Артыкул 132. Вярбоўка, навучанне, фінансаванне і выкарыстанне наёмнікаў

Артыкул 133. Наёмніцтва

Артыкул 134. Прымяненне зброі масавага паражэння

Артыкул 135. Парушэнне законаў і звычаяў вайны

Артыкул 136. Злачынныя парушэнні нормаў міжнароднага гуманітарнага права падчас узброеных канфліктаў

Артыкул 137. Бяздзейнасць або адданне злачыннага загаду падчас узброенага канфлікту

Артыкул 138. Незаконнае карыстанне знакамі, якія ахоўваюцца міжнароднымі дагаворамі

РАЗДЗЕЛ VII. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЧАЛАВЕКА

ГЛАВА 19. Злачынствы супраць жыцця і здароўя

Артыкул 139. Забойства

Артыкул 140. Забойства мацерай нованароджанага дзіцяці

Артыкул 141. Забойства, учыненае ў стане афекту

Артыкул 142. Забойства пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства

Артыкул 143. Забойства пры перавышэнні меж неабходнай абароны

Артыкул 144. Прычыненне смерці па неасцярожнасці

Артыкул 145. Давядзенне да самагубства

Артыкул 146. Схіленне да самагубства

Артыкул 147. Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання

Артыкул 148. Наўмыснае пазбаўленне прафесійнай працаздольнасці

Артыкул 149. Наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання

Артыкул 150. Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання ў стане афекту

Артыкул 151. Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства

Артыкул 152. Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні меж неабходнай абароны

Артыкул 153. Наўмыснае прычыненне лёгкага цялеснага пашкоджання

- Артыкул 154. Катаванне
Артыкул 155. Прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання па неасцярожнасці
Артыкул 156. Незаконнае правядзенне абарту
Артыкул 157. Заражэнне вірусам імунадэфіцыту чалавека
Артыкул 158. Заражэнне венерычным захворваннем
Артыкул 159. Пакіданне ў небяспецы
Артыкул 160. Неаказанне капітанам судна дапамогі тым, хто церпіць бедства
Артыкул 161. Неаказанне медыцынскай дапамогі хворай асобе
Артыкул 162. Неналежнае выкананне прафесійных абавязкаў медыцынскім работнікам
Артыкул 163. Прымушэнне да дачы органаў або тканак для трансплантацыі
Артыкул 164. Парушэнне ўмоў і парадку забору або трансплантацыі органаў або тканак чалавека
Артыкул 165. Невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў па захаванні бяспекі жыцця і здароўя малалетняга
- ГЛАВА 20. Злачынствы супраць палавой недатыкальнасці або палавой свабоды
Артыкул 166. Згвалтаванне
Артыкул 167. Гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару
Артыкул 168. Палавыя зносіны і іншыя дзеянні сексуальнага характару з асобай, якая не дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту
Артыкул 169. Распусныя дзеянні
Артыкул 170. Прымушэнне да дзеянняў сексуальнага характару
Артыкул 171. Арганізацыя і (або) выкарыстанне занятку прастытуцыяй або стварэнне ўмоў для занятку прастытуцыяй
Артыкул 171¹. Уцягненне ў занятак прастытуцыяй або прымус да працягу занятку прастытуцыяй
- ГЛАВА 21. Злачынствы супраць укладу сямейных адносін і інтарэсаў непаўналетніх
Артыкул 172. Уцягненне непаўналетняга ва ўчыненне злачынства
Артыкул 173. Уцягненне непаўналетняга ў антыграмадскія паводзіны
Артыкул 174. Ухіленне бацькоў ад утрымання дзяцей або ад пакрыцця выдаткаў, затрачаных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца або знаходзіліся на дзяржаўным забеспячэнні
Артыкул 175. Ухіленне дзяцей ад утрымання бацькоў
Артыкул 176. Злоўжыванне правамі апекуна або апекавальніка
Артыкул 177. Разгалошванне тайны ўсынаўлення (удачарэння)
Артыкул 177¹. Незаконныя дзеянні па ўсынаўленні (удачарэнні) дзяцей
Артыкул 178. Разгалошванне ўрачэбнай тайны
Артыкул 179. Выключаны
Артыкул 180. Наўмысная падмена дзіцяці
- ГЛАВА 22. Злачынствы супраць асабістай свабоды, гонару і годнасці
Артыкул 181. Гандаль людзьмі
Артыкул 181¹. Выкарыстанне рабскай працы
Артыкул 182. Выкраданне чалавека
Артыкул 183. Незаконнае пазбаўленне волі
Артыкул 184. Незаконнае змяшчэнне ў псіхіятрычны стацыянар
Артыкул 185. Прымус
Артыкул 186. Пагроза забойствам, прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў або знішчэннем маёмасці
Артыкул 187. Незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой
Артыкул 188. Паклёп
Артыкул 189. Выключаны
- ГЛАВА 23. Злачынствы супраць канстытуцыйных правоў і свабод чалавека і грамадзяніна
Артыкул 190. Парушэнне раўнапраўя грамадзян
Артыкул 191. Перашкода ажыццяўленню выбарчых правоў, права на ўдзел у рэферэндуме, або рэалізацыі права заканадаўчай ініцыятывы грамадзян, або рабоце Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, выбарчых камісій, камісій па рэферэндуме, камісій па правядзенні галасавання аб адкліканні дэпутата
Артыкул 192. Парушэнне заканадаўства аб выбарах, рэферэндуме, адкліканні дэпутата і рэалізацыі права заканадаўчай ініцыятывы грамадзян

- Артыкул 193. Арганізацыя або кіраванне грамадскім аб'яднаннем, рэлігійнай арганізацыяй, якія замахваюцца на асобу, правы і абавязкі грамадзян
- Артыкул 193¹. Незаконныя арганізацыя дзейнасці грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду ці ўдзел у іх дзейнасці
- Артыкул 194. Перашкода законнай дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў
- Артыкул 195. Перашкода законнай дзейнасці рэлігійных арганізацый
- Артыкул 196. Перашкода правядзенню сходу, мітынгу, дэманстрацыі, шэсця, пікетавання або ўдзелу ў іх
- Артыкул 197. Пераслед грамадзян за крытыку
- Артыкул 198. Перашкода законнай прафесійнай дзейнасці журналіста
- Артыкул 198¹. Парушэнне заканадаўства аб сродках масавай інфармацыі
- Артыкул 199. Парушэнне заканадаўства аб працы
- Артыкул 200. Прымус да забастоўкі або да адмовы ад удзелу ў ёй
- Артыкул 201. Парушэнне аўтарскага права, сумежных правоў і права прамысловай уласнасці
- Артыкул 202. Парушэнне недатыкальнасці жылля і іншых законных уладанняў грамадзян
- Артыкул 203. Парушэнне тайны перапіскі, тэлефонных перагавораў, тэлеграфных або іншых паведамленняў
- Артыкул 203¹. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да інфармацыі аб прыватным жыцці і персанальных даных

Артыкул 203². Невыкананне мер забеспячэння аховы персанальных даных

Артыкул 204. Адмова ў прадастаўленні грамадзяніну інфармацыі

РАЗДЕЛ VIII. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ УЛАСНАСЦІ І ПАРАДКУ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ЭКАНАМІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 24. Злачынствы супраць уласнасці

- Артыкул 205. Пакража
- Артыкул 206. Рабунак
- Артыкул 207. Разбой
- Артыкул 208. Вымаганне
- Артыкул 209. Махлярства
- Артыкул 210. Крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі
- Артыкул 211. Прысваенне або растрата
- Артыкул 212. Крадзеж маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі
- Артыкул 213. Выключаны
- Артыкул 214. Угон транспартнага сродку або маламернага судна
- Артыкул 215. Прысваенне знойдзенай маёмасці
- Артыкул 216. Прычыненне маёмаснага ўрону без прыкмет крадзяжу
- Артыкул 217. Незаконнае адчужэнне даверанай маёмасці
- Артыкул 218. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці
- Артыкул 219. Знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці па неасцярожнасці
- Артыкул 220. Выключаны

ГЛАВА 25. Злачынствы супраць парадку ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці

- Артыкул 221. Выраб, захоўванне або збыт падробленых грошай або каштоўных папер
- Артыкул 222. Незаконны абарот сродкаў плацяжу і (або) інструментаў
- Артыкул 223. Парушэнне правіл аб здзелках з каштоўнымі металамі і (або) каштоўнымі камянямі
- Артыкул 224. Выключаны
- Артыкул 225. Невяртанне з-за мяжы грашовых сродкаў
- Артыкул 226. Незаконны выпуск (эмісія) каштоўных папер
- Артыкул 226¹. Незаконныя выкарыстанне або разгалошванне звестак, унесеных у рэестр уладальнікаў каштоўных папер, або інфармацыі аб выніках фінансава-гаспадарчай дзейнасці эмітэнта каштоўных папер
- Артыкул 226². Незаконныя дзеянні з простымі і (або) пераводнымі вэксялямі
- Артыкул 226³. Маніпуляванне рынкам каштоўных папер
- Артыкул 227. Падлог рашэння аб выпуску або праспекта эмісіі каштоўных папер
- Артыкул 228. Кантрабанда
- Артыкул 228¹. Незаконнае перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу
- Артыкул 229. Незаконныя экспарт або перадача з мэтай экспарту аб'ектаў экспартнага кантролю
- Артыкул 230. Невяртанне на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь гісторыка-культурных каштоўнасцей

- Артыкул 231. Ухіленне ад выплаты плацяжоў, якія спаганяюцца мытнымі органамі
- Артыкул 232. Выключаны
- Артыкул 233. Прадпрымальніцкая дзейнасць, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі)
- Артыкул 234. Выключаны
- Артыкул 235. Легалізацыя («адмыванне») сродкаў, атрыманых злачынным шляхам
- Артыкул 236. Набыццё або збыт матэрыяльных каштоўнасцей, заведама здабытых злачынным шляхам
- Артыкул 237. Незаконнае атрыманне крэдыту або субсідыі
- Артыкул 238. Непраўдзівая эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва)
- Артыкул 239. Утойванне эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтва)
- Артыкул 240. Наўмысная эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва)
- Артыкул 241. Перашкода пакрыццю страт крэдытору (крэдыторам)
- Артыкул 242. Ухіленне ад пагашэння крэдыторскай запазычанасці
- Артыкул 243. Ухіленне ад выплаты падаткаў, збораў
- Артыкул 243¹. Ухіленне ад выканання абавязкаў падатковага агента па пералічэнні падаткаў, збораў
- Артыкул 243². Падатковае махлярства
- Артыкул 243³. Ухіленне ад выплаты страхавых узносаў
- Артыкул 244. Выключаны
- Артыкул 245. Устанаўленне або падтрыманне манапольных цэн
- Артыкул 246. Прымус да ажыццяўлення здзелкі або да адмовы ад яе ажыццяўлення
- Артыкул 247. Выключаны
- Артыкул 248. Выключаны
- Артыкул 249. Выключаны
- Артыкул 250. Распаўсюджванне непраўдзівай інфармацыі аб таварах і паслугах
- Артыкул 251. Зрыў публічных таргоў
- Артыкул 252. Камерцыйны подкуп
- Артыкул 253. Подкуп удзельнікаў і арганізатараў спартыўных спаборніцтваў або відовішчных камерцыйных конкурсаў
- Артыкул 254. Камерцыйны шпіянаж
- Артыкул 255. Разгалошванне камерцыйнай тайны
- Артыкул 256. Выключаны
- Артыкул 257. Выключаны
- Артыкул 258. Незаконны выраб, выкарыстанне або збыт дзяржаўных прабірных клеймаў
- Артыкул 259. Выключаны
- Артыкул 260. Выключаны
- Артыкул 261. Выключаны
- Артыкул 261¹. Выраб, збыт або выкарыстанне падрабленых акцызных марак Рэспублікі Беларусь
- Артыкул 262. Выключаны
- РАЗДЗЕЛ IX. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЭКАЛАГІчнай БЯСПЕКІ, НАВАКОЛЬНАГА АСЯРОДДЗЯ І ПАРАДКУ ПРЫРОДАКАРЫСТАННЯ**
- ГЛАВА 26. Злачынствы супраць экалагічнай бяспекі, навакольнага асяроддзя і парадку прыродакарыстання**
- Артыкул 263. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне каштоўных прыродных комплексаў або аб'ектаў асабліва ахаваных прыродных тэрыторый
- Артыкул 264. Парушэнне рэжыму аховы і выкарыстання асабліва ахаваных прыродных тэрыторый
- Артыкул 265. Парушэнне патрабаванняў экалагічнай бяспекі
- Артыкул 266. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'ектаў, пры будаўніцтве якіх заведама не выкананы патрабаванні экалагічнай бяспекі
- Артыкул 267. Непрыняцце мер па ліквідацыі наступстваў парушэнняў заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў
- Артыкул 268. Утойванне або наўмыснае скажэнне звестак аб забруджванні навакольнага асяроддзя
- Артыкул 269. Пашкоджанне зямель
- Артыкул 270. Знішчэнне або пашкоджанне тарфянікаў
- Артыкул 271. Парушэнне правіл аховы нетраў

- Артыкул 272. Забруджванне або засмечванне вод
Артыкул 273. Выключаны
Артыкул 274. Забруджванне атмасфернага паветра
Артыкул 275. Забруджванне лесу, асяроддзя вырастання дрэвава-хмызняковай расліннасці
Артыкул 276. Знішчэнне або пашкоджанне лесу, дрэвава-хмызняковай расліннасці па неасцярожнасці
Артыкул 277. Незаконная высечка, незаконныя знішчэнне, выдаленне або пашкоджанне дрэвава-хмызняковай расліннасці
Артыкул 278. Парушэнне правіл бяспекі пры абыходжанні з генна-інжынернымі арганізмамі, біялагічнымі або хімічнымі рэчывамі
Артыкул 279. Парушэнне правіл бяспекі пры абыходжанні з мікробіялагічнымі, іншымі біялагічнымі агентамі або таксінамі
Артыкул 280. Парушэнне правіл, устаноўленых для барацьбы з пустазеллем, хваробамі і шкоднікамі раслін
Артыкул 281. Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл
Артыкул 282. Незаконнае паляванне
Артыкул 282¹. Незаконныя перамяшчэнне (транспартаванне) або разбіранне дзікіх жывёл
Артыкул 283. Выключаны
Артыкул 284. Парушэнне патрабаванняў у галіне ветэрынарнай дзейнасці

РАЗДЗЕЛ X. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАЙ БЯСПЕКІ І ЗДАРОЎЯ НАСЕЛЬНІЦТВА

- ### ГЛАВА 27. Злачынствы супраць грамадскай бяспекі
- Артыкул 285. Стварэнне злачыннай арганізацыі або ўдзел у ёй
Артыкул 286. Бандытызм
Артыкул 287. Стварэнне незаконнага ўзброенага фарміравання
Артыкул 288. Прымус асобы да ўдзелу ў злачыннай дзейнасці
Артыкул 289. Акт тэрарызму
Артыкул 290. Пагроза ўчыненнем акта тэрарызму
Артыкул 290¹. Фінансаванне тэрарыстычнай дзейнасці
Артыкул 290². Садзейнічанне тэрарыстычнай дзейнасці
Артыкул 290³. Праходжанне навучання або іншай падрыхтоўкі для ўдзелу ў тэрарыстычнай дзейнасці
Артыкул 290⁴. Стварэнне арганізацыі для ажыццяўлення тэрарыстычнай дзейнасці або ўдзел у ёй
Артыкул 290⁵. Арганізацыя дзейнасці тэрарыстычнай арганізацыі і ўдзел у дзейнасці такой арганізацыі
Артыкул 291. Захоп заложніка
Артыкул 292. Захоп будынкаў і пабудоў
Артыкул 293. Масавыя беспарадкі
Артыкул 294. Крадзеж агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў або выбуховых рэчываў
Артыкул 295. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў
Артыкул 295¹. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі
Артыкул 295². Падробка або наўмыснае знішчэнне маркіроўкі агнястрэльнай зброі
Артыкул 295³. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да прадметаў, паражальнае дзеянне якіх заснавана на выкарыстанні гаручых рэчываў
Артыкул 296. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да халоднай зброі
Артыкул 297. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да газавай, пнеўматычнай або кідальнай зброі
Артыкул 298. Неналежнае выкананне абавязкаў па ахове зброі, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў і выбуховых прыстасаванняў
Артыкул 299. Парушэнне правіл абыходжання з агнястрэльнай зброяй, выбухованебяспечнымі, лёгкаўзгаральнымі, едкімі рэчывамі або піратэхнічнымі вырабамі
Артыкул 300. Неналежнае захоўванне агнястрэльнай зброі
Артыкул 301. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны або правіл бяспекі на аб'ектах выкарыстання атамнай энергіі

- Артыкул 302. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны, правіл бяспекі на выбухованебяспечных прадпрыемствах або ў выбухованебяспечных цэхах ці правіл бяспекі выбухованебяспечных работ
- Артыкул 303. Парушэнне правіл бяспекі горных або будаўнічых работ
- Артыкул 304. Парушэнне патрабаванняў пажарнай бяспекі
- Артыкул 305. Парушэнне праектаў, абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры правядзенні будаўніча-монтажных работ
- Артыкул 306. Парушэнне правіл аховы працы
- Артыкул 307. Непрыняцце мер па ратаванні людзей
- Артыкул 308. Непаведамленне інфармацыі аб небяспецы для жыцця людзей
- ГЛАВА 28. Злачынствы супраць бяспекі руху і эксплуатацыі транспарту
- Артыкул 309. Наўмыснае прывядзенне ў непрыдатнасць транспартнага сродку або шляхоў зносін
- Артыкул 310. Наўмыснае блакіраванне транспартных камунікацый
- Артыкул 311. Угон або захоп з мэтай уgonу чыгуначнага рухомага саставу, паветранага або воднага судна
- Артыкул 312. Самавольнае без неабходнасці спыненне цягніка
- Артыкул 313. Недабраякасны рамонт транспартнага сродку або шляхоў зносін
- Артыкул 314. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі чыгуначнага, паветранага, воднага транспарту або метрапалітэна
- Артыкул 315. Парушэнне правіл міжнародных палётаў
- Артыкул 316. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі маламерных суднаў
- Артыкул 317. Парушэнне правіл дарожнага руху або эксплуатацыі транспартных сродкаў
- Артыкул 317¹. Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая знаходзіцца ў стане ап'янення, перадача кіравання транспартным сродкам такой асобе або адмова ад праходжання праверкі (асведчання)
- Артыкул 317². Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіраваць
- Артыкул 318. Выпуск у эксплуатацыю тэхнічна няспраўнага транспартнага сродку або незаконны допуск да кіравання ім
- Артыкул 319. Парушэнне правіл утрымання аўтамабільных дарог, вуліц, чыгуначных пераездаў і іншых дарожных збудаванняў
- Артыкул 320. Парушэнне правіл бяспекі пры будаўніцтве, эксплуатацыі або рамонце магістральных трубаправодаў
- Артыкул 321. Парушэнне правіл, якія гарантуюць бяспечную работу транспарту
- ГЛАВА 29. Злачынствы супраць здароўя насельніцтва
- Артыкул 322. Незаконныя набыццё, захоўванне, выкарыстанне, збыт або разбурэнне радыеактыўных матэрыялаў
- Артыкул 323. Крадзеж радыеактыўных матэрыялаў
- Артыкул 324. Пагроза небяспечным выкарыстаннем радыеактыўных матэрыялаў
- Артыкул 325. Парушэнне правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі
- Артыкул 326. Выключаны
- Артыкул 327. Крадзеж наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў
- Артыкул 328. Незаконны абарот наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў
- Артыкул 328¹. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза і (або) Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў
- Артыкул 328². Ужыванне наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў у грамадскім месцы ці з'яўленне ў грамадскім месцы або знаходжанне на працы ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў
- Артыкул 329. Незаконныя пасеў і (або) вырошчванне раслін або грыбоў, якія ўтрымліваюць наркатычныя сродкі або псіхатропныя рэчывы
- Артыкул 330. Парушэнне правіл абыходжання з наркатычнымі сродкамі, псіхатропнымі рэчывамі, іх прэкурсарамі і аналагамі
- Артыкул 331. Схіленне да ўжывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў
- Артыкул 331¹. Схіленне спартсмена да выкарыстання рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў

- Артыкул 331². Наўмыснае выкарыстанне ў дачыненні да спартсмена рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў
- Артыкул 332. Прадастаўленне памяшканняў, арганізацыя або ўтрыманне прытонаў для вырабу, перапрацоўкі і (або) ужывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў або іншых адурманьвальных рэчываў
- Артыкул 333. Незаконны абарот моцнадзейных або ядавітых рэчываў
- Артыкул 333¹. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза або Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь моцнадзейных, ядавітых, атрутных рэчываў, радыеактыўных матэрыялаў, агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў, выбуховых прыстасаванняў, зброі масавага паражэння або сродкаў яе дастаўкі, а таксама іншых відаў узбраення і ваеннай тэхнікі
- Артыкул 334. Парушэнне правіл абыходжання з моцнадзейнымі і ядавітымі рэчывамі
- Артыкул 335. Незаконнае лячэнне
- Артыкул 336. Парушэнне санітарна-эпідэміялагічных, гігіенічных патрабаванняў і працэдур, устаноўленых тэхнічнымі рэгламентамі, санітарных нормаў і правіл, гігіенічных нарматываў
- Артыкул 337. Выпуск або рэалізацыя недабраякаснай прадукцыі
- Артыкул 338. Выкананне работ або аказанне паслуг, якія не адпавядаюць патрабаванням бяспекі
- Артыкул 338¹. Падробка дакументаў якасці, маркіроўкі, упакоўкі лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў, дапаможных рэчываў, частак, матэрыялаў, аксесуараў
- Артыкул 338². Вытворчасць, увоз у Рэспубліку Беларусь, захоўванне або збыт фальсіфікаваных, няякасных, незарэгістраваных лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў
- РАЗДЗЕЛ XI. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАГА ПАРАДКУ І ГРАМАДСКАЙ МАРАЛЬНАСЦІ**

ГЛАВА 30. Злачынствы супраць грамадскага парадку і грамадскай маральнасці

- Артыкул 339. Хуліганства
- Артыкул 339¹. Жорсткае абыходжанне з жывёлай
- Артыкул 340. Заведама непраўдзівае паведамленне аб небяспецы
- Артыкул 341. Апаганенне збудаванняў і пашкоджанне маёмасці
- Артыкул 341¹. Прапаганда або публічнае дэманстраванне, выраб, распаўсюджванне нацысцкай сімволікі або атрыбутыкі
- Артыкул 342. Арганізацыя і падрыхтоўка дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак, або актыўны ўдзел у іх
- Артыкул 342¹. Прапаганда самагаубства
- Артыкул 342². Неаднаразовае парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў
- Артыкул 343. Выраб і распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў або прадметаў парнаграфічнага характару
- Артыкул 343¹. Выраб і распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў або прадметаў парнаграфічнага характару з выявай непаўналетняга
- Артыкул 344. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якім можа быць нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці
- Артыкул 345. Знішчэнне, пашкоджанне або страта гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якім можа быць нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, па неасцярожнасці
- Артыкул 346. Глумлэнне з гісторыка-культурных каштоўнасцей
- Артыкул 347. Глумлэнне з трупаў або магіл
- Артыкул 348. Незаконнае выманне органаў або тканак у памерлага донара
- РАЗДЗЕЛ XII. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ КАМП'ЮТАРНАЙ БЯСПЕКІ**
- ГЛАВА 31. Злачынствы супраць камп'ютарнай бяспекі**
- Артыкул 349. Несанкцыянаваны доступ да камп'ютарнай інфармацыі
- Артыкул 350. Знішчэнне, блакіраванне або мадыфікацыя камп'ютарнай інфармацыі
- Артыкул 351. Выключаны
- Артыкул 352. Неправамернае завалоданне камп'ютарнай інфармацыяй
- Артыкул 353. Выключаны

Артыкул 354. Распрацоўка, выкарыстанне, распаўсюджванне ці збыт шкодных камп'ютарных праграм або спецыяльных праграмных або апаратных сродкаў

Артыкул 355. Парушэнне правіл эксплуатацыі камп'ютарнай сістэмы або сеткі

РАЗДЗЕЛ XIII. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ДЗЯРЖАВЫ І ПАРАДКУ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ЎЛАДЫ І КІРАВАННЯ

ГЛАВА 32. Злачынствы супраць дзяржавы

Артыкул 356. Здрада дзяржаве

Артыкул 357. Змова або іншыя дзеянні, учыненыя з мэтай захопу дзяржаўнай улады

Артыкул 358. Шпіянаж

Артыкул 358¹. Агентурная дзейнасць

Артыкул 359. Акт тэрарызму ў дачыненні да дзяржаўнага або грамадскага дзеяча

Артыкул 360. Дыверсія

Артыкул 361. Заклікі да мер абмежавальнага характару (санкцый), іншых дзеянняў, накіраваных на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь

Артыкул 361¹. Стварэнне экстрэмісцкага фарміравання або ўдзел у ім

Артыкул 361². Фінансаванне экстрэмісцкай дзейнасці

Артыкул 361³. Удзел на тэрыторыі замежнай дзяржавы ва ўзброеным фарміраванні або ўзброеным канфлікце, ваенных дзеяннях, вярбоўка ці падрыхтоўка асоб да такога ўдзелу

Артыкул 361⁴. Садзейнічанне экстрэмісцкай дзейнасці

Артыкул 361⁵. Праходжанне навучання або іншай падрыхтоўкі для ўдзелу ў экстрэмісцкай дзейнасці

ГЛАВА 33. Злачынствы супраць парадку кіравання

Артыкул 362. Забойства супрацоўніка органаў унутраных спраў, ваеннаслужачага

Артыкул 363. Супраціўленне супрацоўніку органаў унутраных спраў або іншай асобе, якая ахоўвае грамадскі парадак

Артыкул 364. Гвалт або пагроза прымянення гвалту ў дачыненні да супрацоўніка органаў унутраных спраў

Артыкул 365. Умяшанне ў дзейнасць супрацоўніка органаў унутраных спраў

Артыкул 366. Гвалт або пагроза ў дачыненні да службовай асобы, якая выконвае службовыя абавязкі, або іншай асобы, якая выконвае грамадскі абавязак

Артыкул 367. Паклёп у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Артыкул 368. Знявага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Артыкул 369. Знявага прадстаўніка ўлады

Артыкул 369¹. Дыскрэдытацыя Рэспублікі Беларусь

Артыкул 369². Выкарыстанне замежнай безаплатнай дапамогі ў парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь

Артыкул 369³. Публічныя заклікі да арганізацыі або правядзення незаконных сходу, мітыngu, вулічнага шэсця, дэманстрацыі або пікетавання ці ўцягненне асоб ва ўдзел у такіх масавых мерапрыемствах

Артыкул 370. Глуmlенне з дзяржаўных сімвалаў

Артыкул 371. Незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Артыкул 371¹. Арганізацыя незаконнай міграцыі

Артыкул 371². Парушэнне тэрміну забароны ўезду ў Рэспубліку Беларусь

Артыкул 372. Парушэнне правіл аховы ліній сувязі

Артыкул 373. Наўмыснае разгалошванне дзяржаўнай тайны

Артыкул 374. Разгалошванне дзяржаўнай тайны па неасцярожнасці

Артыкул 375. Наўмыснае разгалошванне службовай тайны

Артыкул 375¹. Незаконныя збіранне або атрыманне звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі

Артыкул 376. Незаконныя выраб, набыццё або збыт сродкаў для тайнага атрымання інфармацыі

Артыкул 377. Крадзеж, знішчэнне, пашкоджанне або ўтойванне дакументаў, штампаў, пячацей, крадзеж бланкаў

Артыкул 378. Крадзеж або знішчэнне асабістых дакументаў

Артыкул 379. Незаконныя набыццё або збыт афіцыйных дакументаў

Артыкул 380. Падробка, выраб, выкарыстанне ці збыт паддробленых дакументаў, штампаў, пячацей, бланкаў

Артыкул 381. Падробка або знішчэнне ідэнтыфікацыйнага нумара транспартнага сродку

- Артыкул 382. Самавольнае прысваенне звання або ўлады службовай асобы
- Артыкул 383. Выключаны
- Артыкул 384. Прымушэнне да выканання абавязацельстваў
- Артыкул 385. Выключаны
- Артыкул 386. Выключаны
- Артыкул 387. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да дзяржаўных узнагарод
- ГЛАВА 34. Злачынствы супраць правасуддзя
- Артыкул 388. Гвалт у дачыненні да суддзі або народнага засядацеля
- Артыкул 389. Пагроза ў дачыненні да суддзі або народнага засядацеля
- Артыкул 390. Умяшанне ў вырашэнне судовых спраў або вядзенне папярэдняга расследавання
- Артыкул 391. Знявага суддзі або народнага засядацеля
- Артыкул 392. Вынясенне заведама неправасудных прыгавору, рашэння або іншага судовага акта
- Артыкул 393. Прыцягненне ў якасці абвінавачванага заведама невінаватага
- Артыкул 394. Прымушэнне да дачы паказанняў
- Артыкул 395. Фальсіфікацыя доказаў
- Артыкул 396. Інсцэніроўка атрымання хабару, незаконнага ўзнагароджання або камерцыйнага подкупу
- Артыкул 397. Заведама незаконныя затрыманне або зняволенне пад варту
- Артыкул 398. Правядзенне заведама незаконнага вобшуку
- Артыкул 399. Незаконнае вызваленне ад крымінальнай адказнасці
- Артыкул 400. Заведама непраўдзівы данос
- Артыкул 401. Заведама непраўдзівае паказанне
- Артыкул 402. Адмова або ўхіленне сведкі або пацярпелага ад дачы паказанняў ці эксперта або перакладчыка ад выканання ўскладзеных на іх абавязкаў
- Артыкул 403. Перашкода яўцы сведкі, пацярпелага або дачы імі паказанняў
- Артыкул 404. Прымушэнне сведкі, пацярпелага або эксперта да адмовы ад дачы паказанняў або заключэння ці да дачы непраўдзівых паказанняў або заключэння
- Артыкул 405. Укрывальніцтва злачынстваў
- Артыкул 406. Неданясенне аб злачынстве
- Артыкул 407. Разгалашванне даных дасягнення, папярэдняга следства або закрытага судовага пасяджэння
- Артыкул 408. Наўмыснае разгалашванне звестак аб мерах бяспекі, што прымяняюцца ў дачыненні да асобы, якую абараняюць
- Артыкул 409. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да маёмасці, падвергнутай вопісу або арышту
- Артыкул 410. Дзеянні, што дэзарганізуюць работу папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або арыштнага дома
- Артыкул 411. Злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі
- Артыкул 412. Выключаны
- Артыкул 413. Уцёкі з папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, арыштнага дома або з-пад варты
- Артыкул 414. Ухіленне ад адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі або арышту
- Артыкул 415. Выключаны
- Артыкул 416. Выключаны
- Артыкул 417. Выключаны
- Артыкул 418. Выключаны
- Артыкул 419. Выключаны
- Артыкул 420. Перашкода канфіскацыі маёмасці
- Артыкул 421. Невыкананне патрабаванняў прэвентыўнага нагляду
- Артыкул 422. Ухіленне ад прэвентыўнага нагляду
- Артыкул 423. Невыкананне прыгавору, рашэння або іншага судовага акта
- Артыкул 423¹. Невыкананне рашэння аб прызнанні арганізацыі, дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка экстрэмісцкімі, аб спыненні дзейнасці прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі і (або) прыпыненні іх дзейнасці
- ГЛАВА 35. Злачынствы супраць інтарэсаў службы
- Артыкул 424. Злоўжыванне ўладай або службовымі паўнамоцтвамі
- Артыкул 425. Бяздзейнасць службовай асобы

Артыкул 426. Перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў

Артыкул 427. Службовы падлог

Артыкул 428. Службовая халатнасць

Артыкул 429. Незаконны ўдзел у прадпрымальніцкай дзейнасці

Артыкул 430. Атрыманне хабару

Артыкул 431. Дача хабару

Артыкул 432. Пасрэдніцтва ў хабарніцтве

Артыкул 433. Незаконнае ўзнагароджанне

РАЗДЗЕЛ XIV. ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАРАДКУ ВЫКАНАННЯ ВОІНСКАГА АБАВЯЗКУ, НАКІРАВАННЯ І ПРАХОДЖАННЯ АЛЬТЭРНАТЫЎНАЙ СЛУЖБЫ

ГЛАВА 36. Злачынствы прызыўнікоў, рэзервістаў і ваеннаабавязаных

Артыкул 434. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на ваенную службу па мабілізацыі

Артыкул 435. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на воінскую службу

Артыкул 436. Ухіленне рэзервіста або ваеннаабавязанага ад яўкі на зборы (заняткі)

Артыкул 437. Ухіленне прызыўніка або ваеннаабавязанага ад воінскага ўліку

ГЛАВА 37. Злачынствы супраць воінскай службы

Артыкул 438. Непадпарадкаванне

Артыкул 439. Невыкананне загаду

Артыкул 440. Супраціўленне начальніку або прымушэнне яго да парушэння службовых абавязкаў

Артыкул 441. Гвалтоўныя дзеянні ў дачыненні да начальніка

Артыкул 442. Пагроза начальніку

Артыкул 443. Парушэнне статутных правіл узаемаадносін паміж асобамі, на якіх

распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, пры адсутнасці адносін падпарадкаванасці

Артыкул 444. Знявага падначаленым начальніка або начальнікам падначаленага

Артыкул 445. Самавольнае пакіданне часці або месца службы

Артыкул 446. Дэзерцірства

Артыкул 447. Ухіленне ад воінскай службы шляхам самакалецтва або іншым спосабам

Артыкул 448. Самавольнае пакіданне месца службы ў баявой абстаноўцы

Артыкул 449. Самавольнае пакіданне поля бою або адмова дзейнічаць зброяй

Артыкул 450. Парушэнне правіл нясення баявога дзяжурства

Артыкул 451. Парушэнне правіл нясення каравульнай службы

Артыкул 452. Выключаны

Артыкул 453. Парушэнне правіл нясення пагранічнай службы або ажыццяўлення пагранічнага кантролю

Артыкул 454. Парушэнне правіл нясення ўнутранай службы

Артыкул 455. Злоўжыванне ўладай, бяздзейнасць улады або перавышэнне ўлады

Артыкул 456. Халатныя адносіны да службы

Артыкул 457. Выключаны

Артыкул 458. Выключаны

Артыкул 459. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне ваеннай маёмасці

Артыкул 460. Выключаны

Артыкул 461. Знішчэнне або пашкоджанне ваеннай маёмасці па неасцярожнасці

Артыкул 462. Страта ваеннай маёмасці

Артыкул 463. Парушэнне правіл абыходжання са зброяй, матэрыяламі, рэчывамі і прадметамі, якія ўяўляюць павышаную небяспеку для навакольных

Артыкул 464. Парушэнне правіл кіравання або эксплуатацыі машын

Артыкул 465. Парушэнне правіл палётаў або падрыхтоўкі да іх

ГЛАВА 38. Злачынствы супраць парадку накіравання і праходжання альтэрнатыўнай службы

Артыкул 465¹. Няўка грамадзяніна, у дачыненні да якога прынята рашэнне аб замене воінскай службы на альтэрнатыўную службу, у орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне

Артыкул 465². Ухіленне грамадзяніна ад праходжання альтэрнатыўнай службы

РАЗДЗЕЛ XV. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 466. Увядзенне ў дзеянне гэтага Кодэкса

АГУЛЬНАЯ ЧАСТКА

РАЗДЕЛ I КРИМИНАЛЬНЫ ЗАКОН

ГЛАВА 1 АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь*

*Часткі артыкулаў і заўваг (за выключэннем тых, якія маюць адну частку) у гэтым Кодэксе нумаруюцца арабскімі лічбамі з кропкай, пункты частак артыкулаў – арабскімі лічбамі з дужкай.

1. Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь вызначае, якія грамадска небяспечныя дзеянні з'яўляюцца злачынствамі, замацоўвае падставы і ўмовы крымінальнай адказнасці, устанаўлівае пакаранні і іншыя меры крымінальнай адказнасці, што могуць быць прыменены да асоб, якія ўчынілі злачынствы, а таксама прымусовыя меры бяспекі і лячэння ў дачыненні да асоб, якія ўчынілі грамадска небяспечныя дзеянні.

2. Гэты Кодэкс з'яўляецца адзіным крымінальным законам, які дзейнічае на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Новыя законы, якія прадугледжваюць крымінальную адказнасць, падлягаюць уключэнню ў гэты Кодэкс.

3. Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і агульнапрызнаных прынцыпах і нормах міжнароднага права.

Артыкул 2. Задачы Крымінальнага кодэкса

Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь мае задачай ахову міру і бяспекі чалавецтва, чалавека, яго правоў і свабод, уласнасці, правоў юрыдычных асоб, прыроднага асяроддзя, грамадскіх і дзяржаўных інтарэсаў, канстытуцыйнага ладу Рэспублікі Беларусь, а таксама ўстаноўленага правапарадку ад злачынных замахаў. Крымінальны кодэкс Рэспублікі Беларусь дапамагае прадухіленню злачынных замахаў, выхаванню грамадзян у духу выканання заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 3. Прынцыпы крымінальнага закона і крымінальнай адказнасці

1. Крымінальная адказнасць у Рэспубліцы Беларусь грунтуецца на прынцыпах законнасці, роўнасці грамадзян перад законам, непазбежнасці адказнасці, асабістай вінаватай адказнасці, справядлівасці і гуманізму.

2. Ніхто не можа быць прызнаны вінаватым ва ўчыненні злачынства і падвергнуты крымінальнай адказнасці інакш як паводле прыговору суда і ў адпаведнасці з законам. Злачыннасць дзеяння, яго каральнасць і іншыя крымінальна-прававыя наступствы вызначаюцца толькі гэтым Кодэксам. Нормы Кодэкса падлягаюць строгаму тлумачэнню. Прымяненне крымінальнага закона па аналогіі не дапускаецца.

3. Асобы, якія ўчынілі злачынствы, роўныя перад законам і падлягаюць крымінальнай адказнасці незалежна ад полу, расы, нацыянальнасці, мовы, паходжання, маёмаснага і службовага становішча, месца жыхарства, адносін да рэлігіі, перакананняў, прыналежнасці да грамадскіх аб'яднанняў, а таксама іншых акалічнасцей.

4. Кожная асоба, прызнаная вінаватай ва ўчыненні злачынства, падлягае пакаранню або іншым мерам крымінальнай адказнасці. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці або пакарання дапускаецца толькі ў выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам.

5. Асоба падлягае крымінальнай адказнасці толькі за тых ўчыненняў ёй грамадска небяспечныя дзеянні (бяздзейнасць) і грамадска небяспечныя наступствы, што надышлі, прадугледжаныя гэтым Кодэксам, у дачыненні да якіх устаноўлена яе віна, гэта значыць

намер або неасцярожнасць. Крымінальная адказнасць за бязвіннае прычыненне шкоды не дапускаецца.

6. Пакаранне і іншыя меры крымінальнай адказнасці павінны быць справядлівымі, гэта значыць устанаўлівацца і прызначацца з улікам характару і ступені грамадскай небяспекі злачынства, акалічнасцей яго ўчынення і асобы вінаватага. Ніхто не можа несці крымінальную адказнасць двойчы за адно і тое ж злачынства.

7. Крымінальны кодэкс службыць забеспячэнню фізічнай, псіхічнай, матэрыяльнай, экалагічнай і іншай бяспекі чалавека. Асобе, якая ўчыніла злачынства, павінны быць прызначаны пакаранне або іншая мера крымінальнай адказнасці, неабходныя і дастатковыя для яе выпраўлення. Пакаранне і іншыя меры крымінальнай адказнасці не маюць на сваёй мэце прычыненне фізічных пакут або знявагу чалавечай годнасці.

Артыкул 4. Растлумачэнне асобных тэрмінаў Крымінальнага кодэкса

1. Для мэт аднастайнага і дакладнага прымянення тэрмінаў, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, прымаюцца наступныя іх азначэнні.

2. Пад блізкімі родзічамі, членамі сям'і і блізкімі разумеюцца:

1) блізкія родзічы – бацькі, дзеці, усынаўляльнікі, усыноўленыя (удачароныя), родныя браты і сёстры, дзядуля, бабуля, унукі, муж (жонка) пацярпелага або асобы, якая ўчыніла злачынства, або тыя ж родзічы мужа (жонкі) пацярпелага або асобы, якая ўчыніла злачынства;

2) члены сям'і – блізкія родзічы, іншыя родзічы, непрацаздольныя ўтрыманцы і іншыя асобы, якія пражываюць сумесна і вядуць агульную гаспадарку з пацярпелым або асобай, якая ўчыніла злачынства;

3) блізкія – блізкія родзічы і члены сям'і пацярпелага або асобы, якая ўчыніла злачынства, або іншыя асобы, якіх пацярпелы ці асоба, якая ўчыніла злачынства, абгрунтавана прызнаюць сваімі блізкімі.

3. Пад грамадзянінам, калі іншае не агаворана, разумеецца грамадзянін Рэспублікі Беларусь, замежны грамадзянін і асоба без грамадзянства.

4. Пад службовымі асобамі разумеюцца:

1) прадстаўнікі ўлады, гэта значыць дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, дэпутаты мясцовых Саветаў дэпутатаў, а таксама дзяржаўныя служачыя, якія маюць права ў межах сваёй кампетэнцыі аддаваць распараджэнні або загады і прымаць рашэнні ў дачыненні да асоб, не падначаленых ім па службе;

2) прадстаўнікі грамадскасці, гэта значыць асобы, якія не знаходзяцца на дзяржаўнай службе, але надзеленыя ва ўстаноўленым парадку паўнамоцтвамі прадстаўніка ўлады пры выкананні абавязкаў па ахове грамадскага парадку, барацьбе з правапарушэннямі, па выкананні правосуддзя;

3) асобы, якія пастаянна або часова ці па спецыяльным паўнамоцтве займаюць ва ўстановах, арганізацыях або на прадпрыемствах (незалежна ад формаў уласнасці), ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь, іншых войсках і воінскіх фарміраваннях Рэспублікі Беларусь пасады, звязаныя з выкананнем арганізацыйна-распарадчых або адміністрацыйна-гаспадарчых абавязкаў, ці асобы, упаўнаважаныя ва ўстаноўленым парадку на ажыццяўленне юрыдычна значных дзеянняў;

4) службовыя асобы замежных дзяржаў, гэта значыць асобы, надзеленыя ў замежных дзяржавах у адпаведнасці з заканадаўствам гэтых дзяржаў паўнамоцтвамі, аналагічнымі ўказаным у пунктах 1–3 гэтай часткі, уключаючы трацейскіх суддзяў і прысяжных засядацеляў, а таксама службовыя асобы міжнародных арганізацый, члены міжнародных парламенцкіх сходаў, суддзі і службовыя асобы міжнародных судаў.

5. Пад службовымі асобамі, якія займаюць адказнае становішча, разумеюцца:

1) Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Старшыня Палаты прадстаўнікоў і Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь і іх намеснікі;

2) кіраўнікі дзяржаўных органаў, непасрэдна падначаленых або падсправаздачных Прэзідэнту, Парламенту, Ураду Рэспублікі Беларусь, і іх намеснікі;

3) кіраўнікі мясцовых Саветаў дэпутатаў, выканаўчых і распарадчых органаў і іх намеснікі;

4) суддзі;

5) пракуроры абласцей, горада Мінска, раёнаў, раёнаў у гарадах, гарадоў, міжраённыя і прыраўнаваныя да іх транспартныя пракуроры і іх намеснікі;

6) начальнікі следчых падраздзяленняў, органаў даследавання і іх намеснікі, следчыя;

7) кіраўнікі органаў дзяржаўнага кантролю, унутраных спраў, дзяржаўнай бяспекі, пагранічнай службы, фінансавых расследаванняў, мытных, падатковых органаў, органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях і іх намеснікі;

8) іншыя службовыя асобы, пасады якіх уключаны ў кадравы рэстр Кіраўніка дзяржавы Рэспублікі Беларусь і кадравы рэстр Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

6. Пад начальнікам разумеецца асоба, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага і якая па сваім службовым становішчы або воінскім званні мае права аддаваць падначаленым загады і патрабаваць іх выканання.

7. Пад малалетнім разумеецца асоба, якая на дзень учынення злачынства не дасягнула ўзросту чатырнаццаці гадоў.

8. Пад непаўналетнім разумеецца асоба, якая на дзень учынення злачынства не дасягнула ўзросту васьмнаццаці гадоў.

9. Пад састарэлым разумеецца асоба, якая на дзень учынення злачынства дасягнула ўзросту сямідзесяці гадоў.

10. Пад карыслівымі намерамі разумеюцца матывы, якія характарызуюцца імкненнем атрымаць з учыненага злачынства для сябе або блізкіх выгаду маёмаснага характару ці намерам пазбавіць сябе або блізкіх ад матэрыяльных выдаткаў.

11. Пад хуліганскімі намерамі разумеюцца матывы, якія выяўляюць імкненне вінаватай асобы праявіць яўную непавагу да грамадства і прадэманстраваць пагарду да агульнапрынятых правіл супольнага жыцця.

12. Пад групай асоб, калі іншае не агаворана ў артыкуле Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, разумеецца прыкмета, якая характарызуе ўчыненне злачынства групай асоб без папярэдняй змовы, па папярэдняй змове або арганізаванай групай.

13. Пад агульнанебяспечным спосабам разумеецца спосаб учынення злачынства, які характарызуецца вялікай разбуральнай сілай або іншым чынам стварае небяспеку гібелі людзей, прычынення цялесных пашкоджанняў, іншых цяжкіх наступстваў (выбух, падпал, затапленне і інш.).

14. Пад тэрмінам «заведама» разумеецца прыкмета, якая ўказвае, што асобе, якая ўчыняе злачынства, вядомыя юрыдычна значныя акалічнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам.

14¹. Пад злачынствам, учыненым паўторна, разумеецца злачынства, учыненае асобай, што раней учыніла якое-небудзь са злачынстваў, прадугледжаных адным і тым жа артыкулам або артыкуламі, спецыяльна агаворанымі (указанымі) у Асаблівай частцы гэтага Кодэкса. Злачынства не прызнаецца паўторным, калі за раней учыненае злачынства асоба была вызвалена ад крымінальнай адказнасці ці судзімасць за гэта злачынства была пагашана або знята ва ўстаноўленым законам парадку.

15. Пад сістэматычнасцю разумеецца прыкмета, якая ўказвае на ўчыненне асобай больш чым двух тоесных або аднародных правапарушэнняў.

16. Пад крымінальна-прававой кампенсацияй разумеецца мера матэрыяльнага характару, якую асоба, што ўчыніла злачынства, згодна прыняць і абавязана выканаць у якасці адной з умоў вызвалення ад крымінальнай адказнасці або абавязана выканаць пры

прымяненні іншых мер крымінальнай адказнасці. Крымінальна-прававая кампенсацыя з'яўляецца формай загладжвання віны перад грамадствам, павінна садзейнічаць выпраўленню асобы, якая ўчыніла злачынства, аднаўленню сацыяльнай справядлівасці і прымянення толькі ў выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам.

17. Пад выкананнем грамадска карысных работ у артыкулах 77 і 78 гэтага Кодэкса разумеецца мера папраўчага ўздзеяння, выкананне якой суд можа ўскласці на асобу, што асуджаецца з адтэрміноўкай выканання пакарання, умоўным непрымяненнем пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі на пэўны тэрмін (далей, калі не прадугледжана іншае, – пазбаўленне волі), з мэтай забеспячэння і (або) пацвярджэння яе выпраўлення.

18. Пад камп'ютарнай інфармацыяй разумеецца інфармацыя, якая захоўваецца ў камп'ютарнай сістэме, сетцы або на машынных носьбітах, апрацоўваецца камп'ютарнай сістэмай ці перадаецца ў прасторы з дапамогай любых праграма-тэхнічных сродкаў.

ГЛАВА 2

ДЗЕЯННЕ КРЫМІНАЛЬНАГА ЗАКОНА Ў ПРАСТОРЫ І Ў ЧАСЕ

Артыкул 5. Дзеянне гэтага Кодэкса ў дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынствы на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь

1. Асоба, якая ўчыніла злачынства на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, падлягае адказнасці паводле гэтага Кодэкса.

2. Злачынства прызнаецца ўчыненым на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, калі яно пачата, або працягвалася, або было скончана на яе тэрыторыі, або ўчынена ў межах Рэспублікі Беларусь у саўзеле з асобай, якая ўчыніла злачынства на тэрыторыі замежнай дзяржавы.

3. Асоба, якая ўчыніла злачынства на судне, прыпісаным да порта Рэспублікі Беларусь, што знаходзіцца ў адкрытай воднай або паветранай прасторы па-за межамі Рэспублікі Беларусь, падлягае крымінальнай адказнасці паводле гэтага Кодэкса, калі іншае не прадугледжана міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь. Паводле гэтага Кодэкса крымінальную адказнасць нясе таксама асоба, якая ўчыніла злачынства на ваенным караблі або ваенным паветраным судне Рэспублікі Беларусь незалежна ад месца іх знаходжання.

4. Пытанне аб крымінальнай адказнасці дыпламатычных прадстаўнікоў замежных дзяржаў і іншых грамадзян, якія, згодна з дзеючымі законамі і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, непадсудныя па крымінальных справах судам Рэспублікі Беларусь, у выпадку ўчынення гэтымі асобамі злачынстваў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь вырашаецца дыпламатычным шляхам на аснове міжнародных дагавораў і нормаў міжнароднага права.

Артыкул 6. Дзеянне гэтага Кодэкса ў дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынства па-за межамі Рэспублікі Беларусь

1. Грамадзянін Рэспублікі Беларусь або асоба без грамадзянства, што пастаянна пражывае ў рэспубліцы, якія ўчынілі злачынствы па-за межамі Рэспублікі Беларусь, падлягаюць адказнасці паводле гэтага Кодэкса, калі ўчыненыя імі дзеянні прызнаны злачынствамі ў дзяржаве, на тэрыторыі якой яны былі ўчынены, і калі яны не панеслі крымінальнай адказнасці ў гэтай дзяржаве, акрамя выпадкаў, прадугледжаных часткай 1¹ гэтага артыкула. Пры асуджэнні ўказаных асоб пакаранне прызначаецца ў межах санкцыі артыкула гэтага Кодэкса, але не павінна перавышаць верхняй мяжы санкцыі, прадугледжанай законам дзяржавы, на тэрыторыі якой было ўчынена злачынства.

1¹. Грамадзянін Рэспублікі Беларусь або асоба без грамадзянства, што пастаянна пражывае ў рэспубліцы, якія ўчынілі па-за межамі Рэспублікі Беларусь злачынства, прадугледжаныя главой 32, артыкуламі 373–375 гэтага Кодэкса, падлягаюць адказнасці

паводле гэтага Кодэкса, калі яны не панеслі крымінальную адказнасць у замежнай дзяржаве.

2. Замежны грамадзянін або асоба без грамадзянства, што не пражывае пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь, якія ўчынілі злачынствы па-за межамі Рэспублікі Беларусь, падлягаюць адказнасці паводле гэтага Кодэкса ў выпадках учынення цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў, накіраваных супраць інтарэсаў Рэспублікі Беларусь.

3. Гэты Кодэкс прымяняецца незалежна ад крымінальнага права месца ўчынення дзеяння ў дачыненні да наступных злачынстваў:

- 1) генацыд (артыкул 127);
- 2) злачынствы супраць бяспекі чалавецтва (артыкул 128);
- 3) вытворчасць, назапашванне або распаўсюджванне забароненых сродкаў вядзення вайны (артыкул 129);
- 4) экацыд (артыкул 131);
- 5) прымяненне зброі масавага паражэння (артыкул 134);
- 6) парушэнне законаў і звычаяў вайны (артыкул 135);
- 7) злачынныя парушэнні нормаў міжнароднага гуманітарнага права падчас узброеных канфліктаў (артыкул 136);
- 8) бяздзейнасць або адданне злачыннага загаду падчас узброенага канфлікту (артыкул 137);

8¹) гандаль людзьмі (артыкул 181);

9) іншых злачынстваў, учыненых па-за межамі Рэспублікі Беларусь, якія падлягаюць пераследу на падставе абавязковага для Рэспублікі Беларусь міжнароднага дагавора.

4. У выпадках, прадугледжаных часткамі 2 або 3 гэтага артыкула, асобы падлягаюць адказнасці паводле гэтага Кодэкса, калі яны не былі асуджаны ў замежнай дзяржаве і прыцягваюцца да крымінальнай адказнасці на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Выдача асобы, якая ўчыніла злачынства

1. Грамадзянін Рэспублікі Беларусь не можа быць выдадзены замежнай дзяржаве, калі іншае не прадугледжана міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

2. Замежны грамадзянін або асоба без грамадзянства, якія ўчынілі злачынствы па-за межамі Рэспублікі Беларусь і якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, могуць быць выдадзены замежнай дзяржаве для прыцягнення да крымінальнай адказнасці або адбывання пакарання ў адпаведнасці з міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь.

3. Пры адсутнасці такога міжнароднага дагавора асобы, указаныя ў частцы другой гэтага артыкула, могуць быць выдадзены замежнай дзяржаве на падставе прынцыпу ўзаемнасці пры ўмове выканання патрабаванняў заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Прэюдыцыяльнае значэнне ўчынення злачынства на тэрыторыі замежнай дзяржавы

Судзімасць і іншыя крымінальна-прававыя наступствы ўчынення асобай злачынства на тэрыторыі замежнай дзяржавы маюць крымінальна-прававое значэнне для рашэння пытання аб крымінальнай адказнасці гэтай асобы за злачынства, учыненае на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, у адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Дзеянне крымінальнага закона ў часе

1. Злачыннасць і каральнасць дзеяння вызначаюцца законам, які дзейнічаў падчас учынення гэтага дзеяння. Часам учынення дзеяння прызнаецца час ажыццяўлення грамадска небяспечнага дзеяння (бяздзейнасці) незалежна ад часу надыходу наступстваў.

2. Закон, што ліквідуе злачыннасць дзеяння, змякчае пакаранне або іншым чынам паляпшае становішча асобы, якая ўчыніла злачынства, мае адваротную сілу, гэта значыць

распаўсюджваецца на асоб, якія ўчынілі адпаведнае дзеянне да ўступлення такога закона ў сілу, у тым ліку на асоб, якія адбываюць пакаранне або адбылі пакаранне, але маюць судзімасць. З дня ўступлення ў сілу закона, што ліквідуе злачыннасць дзеяння, адпаведнае дзеянне, учыненае да яго ўступлення ў сілу, не лічыцца злачынным. Калі новы крымінальны закон змякчае каральнасць дзеяння, за якое асоба адбывае пакаранне, суд прызначае пакаранне ў адпаведнасці з санкцыяй новага крымінальнага закона, кіруючыся артыкулам 62 гэтага Кодэкса.

3. Закон, што ўстанаўлівае злачыннасць дзеяння, узмацняе пакаранне або іншым чынам пагаршае становішча асобы, якая ўчыніла гэта дзеянне, адваротнай сілы не мае.

4. Калі крымінальны закон, які дзейнічаў падчас учынення злачынства, быў адменены або зменены крымінальным законам, што ліквідуе злачыннасць дзеяння, змякчае пакаранне або іншым чынам паляпшае становішча асобы, якая ўчыніла злачынства, але к часу расследавання крымінальнай справы або разгляду справы ў судзе ўступіў у сілу іншы больш строгі крымінальны закон, прымяненню падлягае найбольш мяккі прамежкавы закон.

5. Правілы гэтага артыкула прымяняюцца таксама ў выпадках, калі з прычыны адмены або змянення нарматыўнага прававога акта, за парушэнне патрабаванняў якога ўстаноўлена крымінальная адказнасць, адпаведнае дзеянне страціла прыкметы злачынства, прадугледжанага гэтым Кодэксам.

РАЗДЗЕЛ II ПАДСТАВЫ І ўМОВЫ КРЫМІНАЛЬнай АДКАЗНАСЦІ

ГЛАВА 3 ЗЛАЧЫННАЕ ДЗЕЯННЕ

Артыкул 10. Злачынства як падстава крымінальнай адказнасці

Падставай крымінальнай адказнасці з'яўляецца ўчыненне вінавата забароненага гэтым Кодэксам дзеяння ў выглядзе:

- 1) скончанага злачынства;
- 2) падрыхтоўкі да ўчынення злачынства;
- 3) замаху на ўчыненне злачынства;
- 4) саўдзелу ва ўчыненні злачынства.

Артыкул 11. Паняцце злачынства

1. Злачынствам прызнаецца ўчыненае вінавата грамадска небяспечнае дзеянне (дзеянне або бяздзейнасць), якое характарызуецца прыкметамі, прадугледжанымі гэтым Кодэксам, і забаронена ім пад пагрозай пакарання.

2. Злачынства прызнаецца скончаным з моманту ўчынення дзеяння.

3. Злачынства, звязанае з надыходам наступстваў, указаных у артыкулах Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, прызнаецца скончаным пры фактычным надыходзе гэтых наступстваў.

4. Не з'яўляюцца злачынствам дзеянне або бяздзейнасць, што фармальна ўтрымліваюць прыкметы якога-небудзь дзеяння, прадугледжанага гэтым Кодэксам, але з-за малазначнасці не ўяўляюць грамадскай небяспекі, уласцівай злачынству. Малазначным прызнаецца дзеянне, якое не зрабіла і па сваім змесце і накіраванасці не магло зрабіць істотнай шкоды ахаваным крымінальным законам інтарэсам. Такое дзеянне ў выпадках, прадугледжаных законам, можа выклікаць прымяненне мер адміністрацыйнага або дысцыплінарнага спагнання.

Артыкул 12. Катэгорыі злачынстваў

1. Злачынствы ў залежнасці ад характару і ступені грамадскай небяспекі падраздзяляюцца на злачынствы, якія не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, менш цяжкія, цяжкія і асабліва цяжкія.

2. Да злачынстваў, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, адносяцца наўмысныя злачынствы і злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, за якія законам прадугледжана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін не большы за два гады або іншае больш мяккае пакаранне.

3. Да менш цяжкіх злачынстваў адносяцца наўмысныя злачынствы, за якія законам прадугледжана максімальнае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін не большы за шэсць гадоў, а таксама злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, за якія законам прадугледжана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін большы за два гады.

4. Да цяжкіх злачынстваў адносяцца наўмысныя злачынствы, за якія законам прадугледжана максімальнае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін не большы за дванаццаць гадоў.

5. Да асабліва цяжкіх злачынстваў адносяцца наўмысныя злачынствы, за якія законам прадугледжана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін большы за дванаццаць гадоў, пажыццёвага пазбаўлення волі або смяротнай кары.

Артыкул 13. Падрыхтоўка да злачынства

1. Падрыхтоўкай да злачынства прызнаюцца пошукі або прыстасоўванне сродкаў або прылад ці іншае наўмыснае стварэнне ўмоў для ўчынення канкрэтнага злачынства.

2. Падрыхтоўка да злачынства, якое не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, крымінальнай адказнасці не цягне.

3. Адказнасць за падрыхтоўку да злачынства наступае па тым жа артыкуле Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, што і за скончанае злачынства, са спасылкай на гэты артыкул.

Артыкул 14. Замах на злачынства

1. Замахам на злачынства прызнаюцца наўмыснае дзеянне або бяздзейнасць асобы, непасрэдна накіраваныя на ўчыненне злачынства, калі пры гэтым злачынства не было даведзена да канца па незалежных ад гэтай асобы акалічнасцях.

2. Адказнасць за замах на злачынства наступае паводле таго ж артыкула Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, што і за скончанае злачынства, са спасылкай на гэты артыкул.

Артыкул 15. Добраахвотная адмова ад злачынства

1. Добраахвотнай адмовай ад злачынства прызнаецца спыненне асобай падрыхтоўчых дзеянняў або спыненне дзеяння ці бяздзейнасці, непасрэдна накіраваных на ўчыненне злачынства, калі асоба ўсведамляла магчымасць давядзення злачынства да канца.

2. Дзеянне, у дачыненні да якога ажыццёўлена добраахвотная адмова, не цягне крымінальнай адказнасці. Асоба, якая добраахвотна адмовілася ад давядзення злачынства да канца, падлягае крымінальнай адказнасці толькі ў тым выпадку, калі фактычна ўчыненае ёй дзеянне ўтрымлівае прыкметы іншага злачынства.

3. Добраахвотная адмова арганізатара (кіраўніка) злачынства або падбухторшчыка выключае крымінальную адказнасць, калі гэтыя асобы прадухілілі ўчыненне злачынства. Калі іх дзеянні не прывялі да прадухілення злачынства, то прынятыя імі меры могуць быць прызнаны змякчальнымі акалічнасцямі.

4. Добраахвотная адмова памагатага выключает крмінальную адказнасць, калі асоба да заканчэння выканаўцам злачынства адмовіць яму ў загадзя абяцаным садзейнічанні або ліквідуе вынікі ўжо аказанай дапамогі.

Артыкул 16. Саўдзел у злачынстве

1. Саўдзелам у злачынстве прызнаецца наўмысны сумесны ўдзел дзвюх або больш асоб ва ўчыненні наўмыснага злачынства.

2. Саўдзельнікамі злачынства разам з выканаўцамі прызнаюцца арганізатары, падбухторшчыкі і памагатыя.

3. Выканаўцам прызнаецца асоба, якая непасрэдна ўчыніла злачынства, або якая непасрэдна ўдзельнічала ў яго ўчыненні сумесна з іншымі асобамі, або якая ўчыніла злачынства праз выкарыстанне іншых асоб, што не падлягаюць у адпаведнасці з законам крмінальнай адказнасці або ўчынілі злачынства па неасцярожнасці.

4. Арганізатарам (кіраўніком) прызнаецца асоба, якая арганізавала ўчыненне злачынства або кіравала яго ўчыненнем, ці асоба, якая стварыла арганізаваную групу або злачынную арганізацыю ці кіравала імі.

5. Падбухторшчыкам прызнаецца асоба, якая схіліла іншую асобу да ўчынення злачынства.

6. Памагатым прызнаецца асоба, якая садзейнічала ўчыненню злачынства парадзімі, указаннімі, прадастаўленнем інфармацыі або прылад і сродкаў учынення злачынства, ліквідацыяй перашкод ці аказаннем іншай дапамогі, ці асоба, якая загадзя абяцала схваць злачынцу, прылады або сродкі ўчынення злачынства, сляды злачынства ці прадметы, здабытыя злачынным шляхам, ці асоба, якая загадзя абяцала набыць або збыць такія прадметы.

7. Адказнасць арганізатара, падбухторшчыка і памагатага наступае паводле таго ж артыкула Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, што і выканаўцы, са спасылкай на гэты артыкул. За дзеянні, якія ўчынены выканаўцам і не ахопліваліся намерам саўдзельнікаў, іншыя саўдзельнікі крмінальнай адказнасці не нясуць.

8. У выпадку, калі дзеянні арганізатара, падбухторшчыка або памагатага па незалежных ад іх акалічнасцях не ўдадуцца, адказнасць гэтых асоб наступае за падрыхтоўку да адпаведнага злачынства.

9. Саўдзельнікі нясуць павышаную адказнасць, калі злачынства ўчынена групай асоб, якія непасрэдна прынялі ўдзел у яго ўчыненні (сувыкананне), або арганізаванай групай, або злачыннай арганізацыяй. Удзельнікі арганізаванай групы і злачыннай арганізацыі прызнаюцца выканаўцамі незалежна ад іх ролі ва ўчыненых злачынствах.

Артыкул 17. Учыненне злачынства групай

1. Злачынства прызнаецца ўчыненым групай асоб, калі хоць бы дзве асобы сумесна ўдзельнічалі ва ўчыненні гэтага злачынства ў якасці яго выканаўцаў (сувыкананне).

2. Злачынства прызнаецца ўчыненым групай асоб па папярэдняй змове, калі выканаўцы загадзя дамовіліся аб сумесным учыненні гэтага злачынства.

Артыкул 18. Арганізаваная група

1. Злачынства прызнаецца ўчыненым арганізаванай групай, калі яно ўчынена дзвюма або больш асобамі, якія спачатку аб'ядналіся ў кіраваную ўстойлівую групу для сумеснай злачыннай дзейнасці.

2. Арганізатары (кіраўнікі) арганізаванай групы нясуць адказнасць за ўсе ўчыненыя групай злачынствы, калі гэтыя злачынствы ахопліваліся іх намерам. Іншыя ўдзельнікі арганізаванай групы нясуць адказнасць толькі за злачынствы, у падрыхтоўцы або ўчыненні якіх яны ўдзельнічалі.

Артыкул 19. Злачынная арганізацыя

1. Злачыннай арганізацыяй прызнаецца аб'яднанне арганізаваных груп або іх арганізатараў (кіраўнікоў), іншых удзельнікаў для распрацоўкі або рэалізацыі мер па ажыццяўленні злачыннай дзейнасці ці стварэнні ўмоў для яе падтрымання і развіцця.

2. Удзельнікам злачыннай арганізацыі прызнаецца асоба, якая наўмысна прымае ўдзел у дзейнасці злачыннай арганізацыі ці аказвае садзейнічанне ў распрацоўцы або рэалізацыі мер па ажыццяўленні такой дзейнасці або стварэнні ўмоў для яе падтрымання і развіцця.

3. Злачынства прызнаецца ўчыненым злачыннай арганізацыяй, калі яно ўчынена ўдзельнікам такой арганізацыі для выканання яе злачынных мэт або па заданні злачыннай арганізацыі асобай, якая не з'яўляецца ўдзельнікам гэтай арганізацыі.

4. Арганізатары (кіраўнікі) злачыннай арганізацыі нясуць адказнасць за ўсе злачынствы, учыненыя для выканання злачынных мэт гэтай арганізацыі, калі гэтыя злачынствы ахопліваліся іх намерам. Іншыя ўдзельнікі злачыннай арганізацыі нясуць адказнасць толькі за злачынствы, у падрыхтоўцы або ўчыненні якіх яны ўдзельнічалі.

Артыкул 20. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ўдзельніка злачыннай арганізацыі або банды

Удзельнік злачыннай арганізацыі або банды (акрамя арганізатара ці кіраўніка), які добраахвотна заявіў аб існаванні злачыннай арганізацыі або банды і садзейнічаў іх выкрыццю, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за ўдзел у злачыннай арганізацыі або бандзе і ўчыненыя ім у складзе злачыннай арганізацыі або банды злачынствы, за выключэннем асабліва цяжкіх або цяжкіх злачынстваў, звязаных з замахам на жыццё ці здароўе чалавека.

ГЛАВА 4 ВІНА

Артыкул 21. Віна і яе формы

1. Віна – гэта псіхічныя адносіны асобы да грамадска небяспечнага дзеяння, што ўчыняецца, выяўленыя ў форме намеру або неасцярожнасці.

2. Вінаватай у злачынстве можа быць прызнана толькі асоба ў стане свядомасці, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне наўмыснае або па неасцярожнасці.

Артыкул 22. Учыненне злачынства наўмысна

1. Злачынствам, учыненым наўмысна, прызнаецца грамадска небяспечнае дзеянне, учыненае з прамым або ўскосным намерам.

2. Злачынства прызнаецца ўчыненым з прамым намерам, калі асоба, якая яго ўчыніла, усведамляла грамадскую небяспеку свайго дзеяння або бяздзейнасці, прадбачыла іх грамадска небяспечныя наступствы і жадала іх надыходу.

3. Злачынства прызнаецца ўчыненым з ускосным намерам, калі асоба, якая яго ўчыніла, усведамляла грамадскую небяспеку свайго дзеяння або бяздзейнасці, прадбачыла іх грамадска небяспечныя наступствы, не жадала, але свядома дапускала надыход гэтых наступстваў ці ставілася да іх абыякава.

Артыкул 23. Учыненне злачынства па неасцярожнасці

1. Злачынствам, учыненым па неасцярожнасці, прызнаецца грамадска небяспечнае дзеянне, учыненае па легкадумнасці або нядбайнасці.

2. Злачынства прызнаецца ўчыненым па легкадумнасці, калі асоба, якая яго ўчыніла, прадбачыла магчымасць надыходу грамадска небяспечных наступстваў свайго дзеяння або бяздзейнасці, але без дастатковых падстаў разлічвала на іх прадухіленне.

3. Злачынства прызнаецца ўчыненым па нядбайнасці, калі асоба, якая яго ўчыніла, не прадбачыла магчымасці надыходу грамадска небяспечных наступстваў свайго дзеяння або бяздзейнасці, хоць пры неабходнай уважлівасці і прадбачлівасці павінна была і магла іх прадбачыць.

Артыкул 24. Віна ў злачынстве, не звязаным з надыходам наступстваў

1. У злачынстве, для наяўнасці якога не патрэбны надыход грамадска небяспечных наступстваў, форма віны ўстанаўліваецца па адносінах асобы да грамадска небяспечнага дзеяння.

2. Злачынства прызнаецца ўчыненым наўмысна, калі асоба, якая яго ўчыніла, усведамляла грамадска небяспечны характар свайго дзеяння або бяздзейнасці і жадала яго ўчыніць.

3. Злачынства прызнаецца ўчыненым па неасцярожнасці, калі асоба, якая яго ўчыніла, не ўсведамляла грамадска небяспечны характар свайго дзеяння або бяздзейнасці, хоць павінна была і магла гэта ўсведамляць.

Артыкул 25. Спалучэнне намеру і неасцярожнасці пры ўчыненні злачынства (складаная віна)

Складаная віна характарызуецца наўмысным учыненнем злачынства і неасцярожнасцю па адносінах да наступстваў, што надышлі ў выніку гэтага злачынства, з якімі закон звязвае павышаную крымінальную адказнасць. У цэлым такое злачынства прызнаецца ўчыненым наўмысна.

Артыкул 26. Бязвіннае прычыненне шкоды (выпадак)

Дзеянне прызнаецца ўчыненым бязвінна, калі асоба, якая яго ўчыніла, не ўсведамляла і па акалічнасцях справы не павінна была або не магла ўсведамляць грамадскую небяспеку свайго дзеяння або бяздзейнасці ці не прадбачыла магчымасці надыходу грамадска небяспечных наступстваў і па акалічнасцях справы не павінна была або не магла іх прадбачыць.

ГЛАВА 5 УМОВЫ КРЫМІНАЛЬнай АДКАЗНАСЦІ

Артыкул 27. Узрост, з якога наступае крымінальная адказнасць

1. Крымінальнай адказнасці падлягае асоба, якая дасягнула к часу ўчынення злачынства шаснаццацігадовага ўзросту, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных гэтым Кодэксам.

2. Асобы, якія ўчынілі забароненыя гэтым Кодэксам дзеянні ва ўзросце ад чатырнаццаці да шаснаццаці гадоў, падлягаюць крымінальнай адказнасці толькі за:

- 1) забойства (артыкул 139);
- 2) прычыненне смерці па неасцярожнасці (артыкул 144);
- 3) наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкодвання (артыкул 147);
- 4) наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкодвання (артыкул 149);
- 5) згвалтаванне (артыкул 166);
- 6) гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару (артыкул 167);
- 7) выкраданне чалавека (артыкул 182);

- 8) пакражу (артыкул 205);
- 9) рабунак (артыкул 206);
- 10) разбой (артыкул 207);
- 11) вымаганне (артыкул 208);
- 11¹) крадзеж маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі (артыкул 212);
- 12) угон транспартнага сродку або маламернага судна (артыкул 214);
- 13) наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці (часткі 2 і 3 артыкула 218);
- 14) захоп заложніка (артыкул 291);
- 15) крадзеж агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў або выбуховых рэчываў (артыкул 294);
- 16) наўмыснае прывядзенне ў непрыдатнасць транспартнага сродку або шляхоў зносін (артыкул 309);
- 17) крадзеж наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў (артыкул 327);
- 17¹) незаконны абарот наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў або аналагаў (часткі 2–5 артыкула 328);
- 18) хуліганства (артыкул 339);
- 19) заведама непраўдзівае паведамленне аб небяспецы (артыкул 340);
- 20) апаганенне збудаванняў і пашкоджанне маёмасці (артыкул 341);
- 21) уцёкі з папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, арыштнага дома або з-пад варты (артыкул 413).

3. Не падлягае крымінальнай адказнасці непаўналетняя асоба, якая дасягнула прадугледжанага часткамі 1 або 2 гэтага артыкула ўзросту, калі будзе ўстаноўлена, што з прычыны адставання ў псіхічным развіцці, не звязанага з псіхічным расстройством (захворваннем), яна падчас учынення грамадска небяспечнага дзеяння была не здольная ўсведамляць фактычны характар або грамадскую небяспеку свайго дзеяння.

Артыкул 28. Бессвядомасць

1. Не падлягае крымінальнай адказнасці асоба, якая падчас учынення грамадска небяспечнага дзеяння знаходзілася ў стане бессвядомасці, гэта значыць не магла ўсведамляць фактычны характар і грамадскую небяспеку свайго дзеяння (бяздзейнасці) або кіраваць ім з прычыны псіхічнага расстройства (захворвання).

2. Да асобы, прызнанай бессвядомай, судом могуць быць прыменены прымусовыя меры бяспекі і лячэння.

Артыкул 29. Зменшаная наяўнасць свядомасці

1. Асоба, якая падчас учынення грамадска небяспечнага дзеяння знаходзілася ў стане зменшанай наяўнасці свядомасці, гэта значыць не магла ў поўнай меры ўсведамляць значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі з прычыны псіхічнага расстройства (захворвання), не вызваляецца ад крымінальнай адказнасці.

2. Стан зменшанай наяўнасці свядомасці можа ўлічвацца пры прызначэнні пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці, а таксама служыць падставай для прымянення да асобы прымусовых мер бяспекі і лячэння.

Артыкул 30. Крымінальная адказнасць асобы, якая ўчыніла злачынства ў стане ап'янення

1. Асоба, якая ўчыніла злачынства ў стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, падлягае крымінальнай адказнасці.

2. У выпадку ўчынення злачынства асобай, якая хварэе на хранічны алкагалізм, наркаманію або таксікаманію, суд разам з прымяненнем пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці можа прызначыць прымусовыя меры бяспекі і лячэння.

Артыкул 31. Учыненне дзеяння ў стане афекту

Крымінальная адказнасць за дзеянне, учыненае ў стане раптам узніклага моцнага душэўнага хвалявання (афекту), выкліканага гвалтам, здзекам, цяжкай знявагай або іншымі процізаконамі або грубымі амаральнымі дзеяннямі пацярпелага ці працяглай псіхатраўміруючай сітуацыяй, узніклай у сувязі з сістэматычнымі проціпраўнымі або амаральнымі паводзінамі пацярпелага, калі асоба не магла ў поўнай меры ўсведамляць значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, наступае толькі ў выпадку наўмыснага прычынення смерці, цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання.

Артыкул 32. Адміністрацыйная або дысцыплінарная прэюдыцыя

У выпадках, прадугледжаных Асаблівай часткай гэтага Кодэкса, крымінальная адказнасць за злачынства, якое не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, наступае, калі дзеянне ўчынена на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага або дысцыплінарнага спагнання за такое ж парушэнне.

Артыкул 33. Дзеянні, якія цягнуць крымінальную адказнасць па патрабаванні

1. Дзеянні, якія ўтрымліваюць прыкметы злачынстваў:

- 1) наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання (частка 1 артыкула 149);
- 2) наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання ў стане афекту (артыкул 150);
- 3) наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства (артыкул 151);
- 4) наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні меж неабходнай абароны (артыкул 152);
- 5) наўмыснае прычыненне лёгкага цялеснага пашкоджання (артыкул 153);
- 6) катаванне (частка 1 артыкула 154);
- 7) прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання па неасцярожнасці (артыкул 155);
- 8) згвалтаванне (частка 1 артыкула 166);
- 9) гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару (частка 1 артыкула 167);
- 10) прымус да дзеянняў сексуальнага характару (частка 1 артыкула 170);
- 11) разгалошванне тайны ўсынаўлення (удачарэння) (артыкул 177);
- 12) разгалошванне ўрачэбнай тайны (часткі 1 і 2 артыкула 178);
- 13) прымус (артыкул 185);
- 14) пагроза забойствам, прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў або знішчэннем маёмасці (артыкул 186);
- 15) паклёп (артыкул 188);

16) парушэнне аўтарскага права, сумежных правоў і права прамысловай уласнасці (артыкул 201);

17) парушэнне недатыкальнасці жылля і іншых законных уладанняў грамадзян (частка 1 артыкула 202);

18) парушэнне тайны перапіскі, тэлефонных перагавораў, тэлеграфных або іншых паведамленняў (частка 1 артыкула 203);

19) незаконныя дзеянні ў дачыненні да інфармацыі аб прыватным жыцці і персанальных даных (частка 1 артыкула 203¹);

20) адмова ў прадастаўленні грамадзяніну інфармацыі (артыкул 204);

21) прычыненне маёмаснага ўрону без прыкмет крадзяжу (частка 1 артыкула 216);

22) незаконнае адчужэнне даверанай маёмасці (артыкул 217);

23) наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці (частка 1 артыкула 218);

24) знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці па неасцярожнасці (артыкул 219);

25) ухіленне ад пагашэння крэдыторскай запазычанасці (артыкул 242);

26) прымус да заключэння здзелкі або да адмовы ад яе заключэння (частка 1 артыкула 246);

27) разгалошванне камерцыйнай тайны (артыкул 255);

28) парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі маламерных суднаў (частка 1 артыкула 316);

29) парушэнне правіл дарожнага руху або эксплуатацыі транспартных сродкаў (частка 1 артыкула 317);

30) парушэнне правіл, якія гарантуюць бяспечную працу транспарту (частка 1 артыкула 321);

31) крадзеж або знішчэнне асабістых дакументаў (артыкул 378);

32) прымус да выканання абавязацельстваў (частка 1 артыкула 384), – цягнуць крымінальную адказнасць толькі пры наяўнасці выяўленага ва ўстаноўленым крымінальна-працэсуальным законам парадку патрабавання асобы, пацярпелай ад злачынства, любога з яе дарослых блізкіх родзічаў або членаў сям'і ў выпадках, прадугледжаных крымінальна-працэсуальным законам, або яе законнага прадстаўніка ці прадстаўніка юрыдычнай асобы прыцягнуць вінаватага да крымінальнай адказнасці.

2. Пракурор мае права ўзбудзіць крымінальную справу па прыкметах учынення злачынстваў, указаных угэтым артыкуле, толькі ў выпадках, прадугледжаных крымінальна-працэсуальным законам.

3. Палажэнні частак 1 і 2 гэтага артыкула прымяняюцца і ў выпадках, прадугледжаных часткай 6 заўваг да главы 24 і заўвагай да главы 31 гэтага Кодэкса.

ГЛАВА 6

АКАЛІЧНАСЦІ, ЯКІЯ ВЫКЛЮЧАЮЦЬ ЗЛАЧЫННАСЦЬ ДЗЕЯННЯ

Артыкул 34. Неабходная абарона

1. Кожны грамадзянін мае права на абарону ад грамадска небяспечнага замаху. Гэта права належыць асобе незалежна ад магчымасці пазбегнуць замаху ці звярнуцца па дапамогу да іншых асоб або органаў улады.

2. Не з'яўляецца злачынствам дзеянне, учыненае ў стане неабходнай абароны, гэта значыць пры абароне жыцця, здароўя, уласнасці, жылля, правоў асобы, якая абараняецца, або іншай асобы, інтарэсаў грамадства або дзяржавы ад грамадска небяспечнага замаху шляхам прычынення замахвальніку шкоды, калі пры гэтым не было дапушчана перавышэння меж неабходнай абароны.

3. Перавышэннем меж неабходнай абароны прызнаецца відавочная для асобы, якая абараняецца, неадпаведнасць абароны характару і небяспецы замаху, калі замахвальніку без неабходнасці наўмысна прычыняецца смерць або цяжкае цялеснае пашкоджанне.

4. Не з'яўляюцца перавышэннем меж неабходнай абароны дзеянні асобы, якая абараняецца, калі гэта асоба з прычыны нечаканасці замаху не магла аб'ектыўна ацаніць характар і небяспеку замаху.

Артыкул 35. Прычыненне шкоды пры затрыманні асобы, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне

1. Не з'яўляецца злачынствам прычыненне шкоды асобе, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне, прадугледжанае гэтым Кодэксам, пры яе затрыманні для перадачы органам улады і спынення магчымасці ўчынення ёй новых грамадска небяспечных дзеянняў, калі яна спрабуе або можа схавацца ад следства і суда, калі іншымі сродкамі затрымаць такую асобу не ўяўлялася магчымым і пры гэтым не было дапушчана перавышэння неабходных для гэтага мер.

2. Перавышэннем мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне, прадугледжанае гэтым Кодэксам, прызнаецца іх відавочная неадпаведнасць характару і ступені грамадскай небяспекі ўчыненага асобай, якая затрымліваецца, грамадска небяспечнага дзеяння і акалічнасцям затрымання, калі асобе без неабходнасці прычыняецца відавочна празмерная, не выкліканая абставінамі шкода. Такое перавышэнне цягне за сабой крымінальную адказнасць толькі ў выпадках наўмыснага пазбаўлення жыцця ці прычынення цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання.

3. Права на затрыманне асобы, якая ўчыніла грамадска небяспечнае дзеянне, прадугледжанае гэтым Кодэксам, разам са спецыяльна ўпаўнаважанымі асобамі маюць таксама пацярпелыя і іншыя грамадзяне.

Артыкул 36. Крайняя неабходнасць

1. Не з'яўляецца злачынствам дзеянне, учыненае ў стане крайняй неабходнасці, гэта значыць для прадухілення або ліквідацыі небяспекі, якая непасрэдна пагражае асобе, правам і законным інтарэсам гэтай асобы або іншых асоб, інтарэсам грамадства або дзяржавы, калі гэта небяспека пры гэтых акалічнасцях не магла быць ліквідавана іншымі сродкамі і калі прычыненая шкода з'яўляецца менш значнай, чым прадухіленая.

2. Стан крайняй неабходнасці прызнаецца таксама ў выпадку, калі дзеянні, учыненыя з мэтай прадухілення небяспекі, не дасягнулі сваёй мэты і шкода настала, нягледзячы на намаганні асобы, якая добрасумленна разлічвала яе прадухіліць.

Артыкул 37. Памылка ў наяўнасці акалічнасцей, якія выключаюць злачыннасць дзеяння

1. Калі асоба з прычыны памылкі лічыла, што знаходзіцца ў стане неабходнай абароны або крайняй неабходнасці ці ажыццяўляе затрыманне асобы, якая ўчыніла злачынства, але па акалічнасцях справы не павінна была або не магла ўсведамляць адсутнасць акалічнасцей, што выключаюць злачыннасць дзеяння, яе дзеянні ацэньваюцца адпаведна паводле правіл артыкулаў 34, 35 і 36 гэтага Кодэкса.

2. Калі ў абставінах, што склаліся, асоба павінна была і магла прадбачыць адсутнасць акалічнасцей, якія выключаюць злачыннасць дзеяння, яна падлягае адказнасці за прычыненне шкоды па неасцярожнасці.

Артыкул 38. Знаходжанне сярод саўдзельнікаў злачынства па спецыяльным заданні

1. Не падлягае крымінальнай адказнасці асоба, якая, выконваючы ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам спецыяльнае заданне па прадухіленні, выяўленні або спыненні злачынства і дзейнічаючы з іншымі яго ўдзельнікамі, вымушана ўчыніць злачынства.

2. Правілы часткі першай гэтага артыкула не прымяняюцца да асобы, якая ўчыніла асабліва цяжкае або цяжкае злачынства, звязанае з замахам на жыццё або здароўе чалавека.

Артыкул 39. Дзеянне, звязанае з рызыкай

1. Не з'яўляецца злачынствам дзеянне (дзеянне або бяздзейнасць), якое прычыніла шкоду праваахаваным інтарэсам, калі гэта дзеянне было ўчынена ва ўмовах абгрунтаванай рызыкі для дасягнення грамадска карыснай мэты.

2. Рызыка прызнаецца абгрунтаванай, калі ўчыненае дзеянне адпавядае сучасным навукова-тэхнічным ведам і вопыту, а пастаўленая мэта не магла быць дасягнута не звязанымі з рызыкай дзеяннямі і асоба, якая дапусціла рызыку, абгрунтавана разлічвала, што прыняла ўсе магчымыя меры для прадухілення шкоды праваахаваным інтарэсам.

2¹. Эканамічная (дзелавая) рызыка можа прызнавацца абгрунтаванай, калі пастаўленая мэта магла быць дасягнута і не рызыкаўнымі дзеяннямі (рашэннямі), але з меншым эканамічным вынікам.

3. Рызыка не прызнаецца абгрунтаванай, калі яна заведама была спалучана з пагрозай экалагічнай катастрофы, грамадскага бедства, надыходу смерці або прычынення цяжкага цялеснага пашкоджання асобе, якая не выказала згоды на тое, каб яе жыццё або здароўе былі пастаўлены ў небяспеку.

Артыкул 40. Выкананне загаду або распараджэння

1. Не з'яўляецца злачынствам прычыненне шкоды ахаваным гэтым Кодэксам інтарэсам асобай, якая дзейнічае для выканання абавязковага для яе загаду або распараджэння, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку. Крымінальную адказнасць за прычыненне такой шкоды нясе асоба, якая аддала незаконны загад або распараджэнне.

2. Асоба, якая ўчыніла наўмыснае злачынства па заведама злачынным загадзе або распараджэнні, нясе крымінальную адказнасць на агульных падставах.

3. Асоба, якая не выканала заведама незаконны загад або распараджэнне, не падлягае крымінальнай адказнасці.

ГЛАВА 7 МНОЖНАСЦЬ ЗЛАЧЫНСТВАЎ

Артыкул 41. Выключаны

Артыкул 42. Сукупнасць злачынстваў

1. Сукупнасцю злачынстваў прызнаюцца ўчыненне двух або больш злачынстваў, прадугледжаных рознымі артыкуламі Асаблівай часткі гэтага Кодэкса ці рознымі часткамі аднаго і таго ж артыкула, а таксама ўчыненне злачынстваў, прадугледжаных адным і тым жа артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, з якіх адны кваліфікуюцца як скончанае злачынства, а другія – як падрыхтоўка, замах або саўдзел у злачынстве, ні за адно з якіх асоба не была асуджана. Пры гэтым асоба нясе крымінальную адказнасць за кожнае ўчыненае злачынства паводле адпаведнага артыкула гэтага Кодэкса.

2. Калі злачынства прадугледжана рознымі артыкуламі Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, з якіх адна норма з'яўляецца агульнай, а другая спецыяльнай, сукупнасць злачынстваў адсутнічае і крымінальная адказнасць наступае па спецыяльнай норме.

Артыкул 43. Рэцыдыў злачынстваў

1. Рэцыдывам злачынстваў прызнаецца ўчыненне наўмыснага злачынства асобай, якая мае судзімасць за наўмыснае злачынства.

2. Рэцыдыў злачынстваў прызнаецца небяспечным:

1) пры ўчыненні асобай наўмыснага злачынства, за якое яна асуджаецца да пазбаўлення волі, калі раней гэта асоба была не менш за тры разы асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за наўмысныя злачынствы;

2) пры ўчыненні асобай цяжкага злачынства, калі раней яна не менш за два разы была асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за цяжкія злачынствы або была асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за асабліва цяжкае злачынства;

3) пры ўчыненні асобай цяжкага злачынства, калі раней яна не менш за два разы была асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за цяжкія злачынствы.

3. Рэцыдыў злачынстваў прызнаецца асабліва небяспечным:

1) пры ўчыненні асобай цяжкага злачынства, калі раней яна не менш за два разы была асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за асабліва цяжкія злачынствы;

2) пры ўчыненні асобай асабліва цяжкага злачынства, калі раней яна была асуджана і адбывала пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі за асабліва цяжкае злачынства.

4. Судзімасці за злачынствы, учыненыя асобай ва ўзросце да васямнаццаці гадоў, ці судзімасці, знятыя або пагашаныя ва ўстаноўленым законам парадку, не ўлічваюцца пры прызнанні рэцыдыву злачынстваў.

5. Рэцыдыў злачынстваў цягне больш строгае пакаранне на падставе і ў межах, устаноўленых гэтым Кодэксам.

РАЗДЗЕЛ III КРЫМІНАЛЬНАЯ АДКАЗНАСЦЬ

ГЛАВА 8 АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ АБ КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ

Артыкул 44. Крымінальная адказнасць і яе мэты

1. Крымінальная адказнасць выяўляецца ў асуджэнні ад імя Рэспублікі Беларусь паводле прыговору суда асобы, якая ўчыніла злачынства, і прымяненні на аснове асуджэння пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам.

2. Крымінальная адказнасць мае на мэце выпраўленне асобы, якая ўчыніла злачынства, і прадухіленне ўчынення новых злачынстваў як асуджаным, так і іншымі асобамі.

3. Крымінальная адказнасць павінна дапамагаць аднаўленню сацыяльнай справядлівасці. Асуджэнне асобы, якая ўчыніла злачынства, з'яўляецца падставай для спагнання з яе як маёмаснага ўрону, даходу, атрыманага злачынным шляхам, так і матэрыяльнага пакрыцця маральнай шкоды.

Артыкул 45. Судзімасць

1. Асуджэнне асобы за ўчыненае ёй злачынства стварае прававы стан судзімасці, які заключаецца ў магчымасці прымянення да асуджанага пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці ў адпаведнасці з прыговарам суда і гэтым Кодэксам.

2. Асоба лічыцца судзімай з дня ўступлення ў законную сілу прыговору суда да моманту пагашэння або зняцця судзімасці, калі прыговор не быў адменены ва ўстаноўленым законам парадку.

3. У выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам, на працягу тэрміну судзімасці за асуджаным можа ажыццяўляцца прафілактычнае назіранне або прэвентыўны нагляд. Парадак і ўмовы ажыццяўлення прафілактычнага назірання і прэвентыўнага нагляду вызначаюцца Крымінальна-выканаўчым кодэксам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 46. Рэалізацыя крымінальнай адказнасці

1. Крымінальная адказнасць рэалізуецца ў асуджэнні:

- 1) з прымяненнем прызначанага пакарання;
- 2) з адтэрміноўкай выканання прызначанага пакарання;
- 3) з умоўным непрымяненнем прызначанага пакарання;
- 4) без прызначэння пакарання;

5) з прымяненнем у дачыненні да непаўналетніх прымусовых мер выхаваўчага характару.

2. Пры ўчыненні злачынства разам з крымінальнай адказнасцю, а таксама пры вызваленні асобы ад крымінальнай адказнасці па падставах, прадугледжаных гэтым Кодэксам, прымяняецца спецыяльная канфіскацыя.

Артыкул 46¹. Спецыяльная канфіскацыя

1. Пры ўчыненні злачынства падлягаюць спецыяльнай канфіскацыі, гэта значыць прымусоваму бязвыплатнаму адабранню ва ўласнасць дзяржавы: маёмасць, здабытая злачынным шляхам або набытая на сродкі, здабытыя злачынным шляхам; даход, атрыманы ад выкарыстання гэтай маёмасці, а таксама прадметы злачынства, калі яны не падлягаюць вяртанню пацярпеламу або іншай асобе; прылады і сродкі ўчынення злачынства, прыналежныя асобе, якая ўчыніла злачынства; рэчы, выключаныя з абароту. Незалежна ад права ўласнасці падлягае спецыяльнай канфіскацыі транспартны сродак, якім кіравала асоба, што ўчыніла злачынства, прадугледжанае артыкулам 317¹ гэтага Кодэкса (за выключэннем транспартных сродкаў, якія выбылі з законнага валодання ўласніка (карыстальніка) без яго волі або ў выніку проціпраўных дзеянняў іншых асоб).

2. Калі спецыяльная канфіскацыя маёмасці, здабытай злачынным шляхам або набытай на сродкі, здабытыя злачынным шляхам, даходу, атрыманага ад выкарыстання гэтай маёмасці, на момант прыняцця рашэння аб спецыяльнай канфіскацыі немагчымая з прычыны страты, зрасходавання, знішчэння, рэалізацыі або па іншых прычынах, з асуджанага, асобы, вызваленай ад крымінальнай адказнасці, у даход дзяржавы спаганяецца грашовая сума, якая адпавядае кошту маёмасці, здабытай злачынным шляхам або набытай на сродкі, здабытыя злачынным шляхам, і (або) памеру даходу, атрыманага ад выкарыстання гэтай маёмасці. Памер грашовай сумы, якая падлягае спаганню, вызначаецца судом на дзень вынясення прыговору, пастановы, вызначэння.

ГЛАВА 9 ПАКАРАННЕ І ЯГО ВІДЫ

Артыкул 47. Паняцце пакарання

Пакаранне з'яўляецца прымусовай мерай крымінальна-прававога ўздзеяння, якая прымяняецца паводле прыговору суда да асобы, асуджанай за злачынства, і заключаецца ў прадугледжаных законам пазбаўленні або абмежаванні правоў і свабод асуджанага.

Артыкул 48. Віды пакаранняў

1. Да асоб, якія ўчынілі злачынствы, прымяняюцца наступныя асноўныя пакаранні:

- 1) грамадскія работы;
- 2) штраф;
- 3) пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю;
- 4) папраўчыя работы;
- 5) абмежаванне па ваеннай службе;
- 6) арышт;
- 7) абмежаванне свабоды;
- 8) пазбаўленне волі на пэўны тэрмін;
- 9) пажыццёвае пазбаўленне волі;
- 10) смяротная кара (да яе адмены).

2. Акрамя асноўных пакаранняў, да асоб, якія ўчынілі злачынствы, у якасці дадатковага пакарання можа прымяняцца пазбаўленне воінскага або спецыяльнага звання.

3. Штраф і пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю могуць прымяняцца ў якасці не толькі асноўнага, але і дадатковага пакарання.

4. Штраф і (або) пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, прымененыя ў якасці дадатковага пакарання, указваюцца ў Асаблівай частцы гэтага Кодэкса пасля найбольш строгага з асноўных відаў пакарання і могуць быць прызначаны да любога з асноўных пакаранняў, прадугледжаных санкцыяй адпаведнага артыкула Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, калі іншае не прадугледжана Агульнай часткай гэтага Кодэкса, а таксама не ўказана ў санкцыі артыкула Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

Артыкул 49. Грамадскія работы

1. Грамадскія работы заключаюцца ў выкананні асуджаным бясплатнай працы на карысць грамадства, від якой вызначаецца органамі, што кіруюць прымяненнем грамадскіх работ.

2. Грамадскія работы ўстанаўліваюцца на тэрмін ад шасцідзсяці да трохсот шасцідзсяці гадзін. Асуджаныя, якія атрымліваюць адукацыю або маюць пастаяннае месца працы, адбываюць грамадскія работы не больш за чатыры гадзіны на дзень у вольны ад навучання або асноўнай працы час. Асуджаныя, якія не атрымліваюць адукацыі і не маюць пастаяннага месца працы, з іх згоды адбываюць грамадскія работы больш за чатыры, але не больш за восем гадзін на дзень.

3. Выключана.

4. Грамадскія работы не могуць быць прызначаны:

- 1) асобам, якія не дасягнулі шаснаццацігадовага ўзросту;
- 2) асобам, якія дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту;
- 3) цяжарным жанчынам;
- 4) асобам, якія знаходзяцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці;
- 5) інвалідам I і II групы;
- 6) ваеннаслужачым;

7) замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства, якія не пражываюць пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь;

8) асобам, хворым на актыўную форму туберкулёзу.

5. У выпадку ўзнікнення ў перыяд адбывання асобай грамадскіх работ акалічнасцей, прадугледжаных часткай 4 гэтага артыкула, суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, вызваляе асобу ад далейшага адбывання пакарання.

6. У выпадку злоснага ўхілення асуджанага ад адбывання пакарання ў выглядзе грамадскіх работ суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, можа замяніць грамадскія работы арыштам з разліку адзін дзень арышту за дваццаць чатыры гадзіны грамадскіх работ або абмежаваннем свабоды з разліку адзін дзень абмежавання свабоды за дванаццаць гадзін грамадскіх работ. Пры гэтым час ухілення ад адбывання пакарання ў выглядзе грамадскіх работ не залічваецца ў тэрмін адбытага пакарання.

7. Калі асуджаны на працягу вызначанага судом тэрміну арышту або абмежавання свабоды ўчыніў новае злачынства, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 50. Штраф

1. Штраф – грашовае спагнанне, якое прызначаецца судом у выпадках, устаноўленых гэтым Кодэксам.

2. Памер штрафу вызначаецца з улікам памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень пастановы прыгавору, у залежнасці ад характару і ступені грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства і матэрыяльнага становішча асуджанага і ўстанаўліваецца ў межах ад трыццаці да тысячы базавых велічынь. За злачынствы супраць парадку ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці і супраць інтарэсаў службы памер штрафу ўстанаўліваецца ў межах ад трохсот да пяці тысяч базавых велічынь. Пры гэтым памер штрафу, што прызначаецца асобе за ўчыненае ёй злачынства, прадугледжанае артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, які ўтрымлівае адміністрацыйную прэюдыцыю, не можа быць меншы за максімальны памер штрафу, што накладаецца ў адміністрацыйным парадку. З улікам матэрыяльнага становішча абвінавачванага суд можа прызначыць штраф з растэрміноўкай выплаты пэўнымі часткамі на тэрмін да пяці гадоў, але не меншы за дзве базавыя велічыні штомесяц або з адтэрміноўкай яго выплаты на тэрмін да аднаго года.

3. У выпадку немагчымасці спагнання штрафу пры адсутнасці прыкмет злоснага ўхілення ад яго выплаты суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, замяняе штраф грамадскімі работамі ў адпаведнасці з артыкулам 49 гэтага Кодэкса.

4. У выпадку злоснага ўхілення асуджанага ад выканання пакарання ў выглядзе штрафу суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, можа замяніць штраф арыштам з разліку адзін дзень арышту за дзесяць базавых велічынь штрафу зыходзячы з памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень пастановы прыгавору, але на тэрмін не больш за тры месяцы або абмежаваннем свабоды з разліку адзін месяц абмежавання свабоды за пяць базавых велічынь штрафу зыходзячы з памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень пастановы прыгавору, але на тэрмін не большы за пяць гадоў. Пытанне аб замене штрафу, прызначанага ў якасці дадатковага пакарання, разглядаецца судом пасля адбыцця асуджаным асноўнага пакарання.

5. Калі асуджаны на працягу вызначанага судом тэрміну арышту або абмежавання свабоды ўчыніў новае злачынства, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 51. Пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю

1. Пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю можа быць прызначана судом у залежнасці ад характару і цяжару ўчыненага злачынства на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў, а ў выпадках, прадугледжаных часткамі 4 і 5 артыкула 317 і артыкулам 317¹ гэтага Кодэкса, – на тэрмін ад аднаго года да васьмі гадоў.

2. Пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю ў якасці дадатковага пакарання можа прызначацца судом і ў выпадку, калі гэты від пакарання не прадугледжаны ў артыкуле Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, калі, зыходзячы з характару ўчыненага асобай злачынства, звязанага з займанай пасадай або з заняткам пэўнай дзейнасцю, суд прызнае немагчымым захаванне за ёй права займаць пэўную пасаду або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю не можа прызначацца ў якасці дадатковага пакарання да грамадскіх работ і штрафу.

4. Пры прызначэнні пакарання ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю ў якасці асноўнага пакарання, дадатковага пакарання да папраўчых работ, абмежавання па ваеннай службе, абмежавання свабоды без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу, пры адтэрміноўцы выканання пакарання і ўмоўным непрымяненні пакарання, калі выкананне дадатковага пакарання не адтэрмінавана, тэрмін выканання пакарання ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю лічыцца з дня ўступлення прыговору суда ў законную сілу. Пры прызначэнні гэтага пакарання ў якасці дадатковага да арышту, абмежавання свабоды з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу або пазбаўлення волі яно распаўсюджваецца на ўвесь час адбывання асуджаным асноўнага пакарання і звыш таго – на тэрмін, устаноўлены прыгаворам.

5. Нездзяйсненне асуджаным устаноўленай прыгаворам суда забароны займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, прызначанай у якасці дадатковага пакарання да папраўчых работ і абмежавання свабоды, з'яўляецца парушэннем парадку і ўмоў адбывання пакарання ў выглядзе папраўчых работ і абмежавання свабоды. Пры гэтым замена ўказаных відаў пакаранняў больш строгім пакараннем у выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам, не вызваляе асобу ад далейшага адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

6. У выпадку злоснага ўхілення асуджанага ад адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыговору, можа замяніць пазбаўленне права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю абмежаваннем свабоды з разліку адзін дзень абмежавання свабоды за адзін дзень пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, але на тэрмін не большы за пяць гадоў. Пры гэтым час ухілення ад адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю не залічваецца ў тэрмін адбытага пакарання. Пытанне аб замене пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, прызначанага ў якасці дадатковага пакарання, разглядаецца судом пасля адбыцця асуджаным асноўнага пакарання.

7. Калі асуджаны на працягу вызначанага судом тэрміну абмежавання свабоды ўчыніў новае злачынства, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 52. Папраўчыя работы

1. Папраўчыя работы ўстанаўліваюцца на тэрмін ад шасці месяцаў да двух гадоў і адбываюцца на падставе прыговору суда па месцы працы асуджанага.

2. З заробку па асноўным месцы працы асуджанага да папраўчых работ праводзіцца вылічэнне ў даход дзяржавы ў памеры, устаноўленым прыгаворам суда, у межах ад дзесяці да дваццаці пяці працэнтаў, але не менш за адну базавую велічыню штomesяц.

3. Папраўчыя работы не могуць быць прызначаны:

- 1) асобам, якія не дасягнулі шаснаццацігадовага ўзросту;
- 2) асобам, якія дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту;
- 3) цяжарным жанчынам;
- 4) асобам, якія знаходзяцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці;
- 5) інвалідам I і II групы;
- 6) ваеннаслужачым і рэзервістам;
- 7) замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства, якія не пражываюць пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь;

8) асобам, хворым на актыўную форму туберкулёзу, якія не маюць пастаяннага месца працы.

4. Замест папраўчых работ прызначаецца абмежаванне па ваеннай службе:

- 1) афіцэрам;
- 2) іншым ваеннаслужачым, якія праходзіць ваенную службу па кантракце.

5. Ваеннаслужачым тэрміновай ваеннай службы, а таксама рэзервістам замест папраўчых работ прызначаецца арышт на тэрмін да трох месяцаў.

6. У выпадку ўзнікнення ў перыяд адбывання асобай папраўчых работ акалічнасцей, прадугледжаных часткай 3 гэтага артыкула, суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, вызваляе асобу ад далейшага адбывання пакарання або замяняе неадбытую частку пакарання на больш мяккае пакаранне.

7. У выпадку злоснага ўхілення асуджанага ад адбывання пакарання ў выглядзе папраўчых работ суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, можа замяніць папраўчыя работы арыштам з разліку адзін дзень арышту за тры дні папраўчых работ, але на тэрмін не большы за тры месяцы (асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, – на тэрмін не большы за два месяцы) або абмежаваннем свабоды з разліку адзін дзень абмежавання свабоды за паўтара дня папраўчых работ. Пры гэтым час ухілення ад адбывання пакарання ў выглядзе папраўчых работ не залічваецца ў тэрмін адбытага пакарання.

8. Калі асуджаны на працягу вызначанага судом тэрміну арышту або абмежавання свабоды ўчыніў новае злачынства, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 53. Абмежаванне па ваеннай службе

1. Абмежаванне па ваеннай службе прызначаецца афіцэрам і іншым ваеннаслужачым, якія праходзяць ваенную службу па кантракце, на тэрмін ад трох месяцаў да двух гадоў у выпадках, прадугледжаных адпаведнымі артыкуламі Асаблівай часткі гэтага Кодэкса за ўчыненне злачынстваў супраць воінскай службы, а таксама замест папраўчых работ, прадугледжаных за іншыя злачынствы.

2. З грашовага забеспячэння асуджанага да абмежавання па ваеннай службе праводзіцца вылічэнне ў даход дзяржавы ў памеры, устаноўленым прыгаворам суда, у межах ад дзесяці да дваццаці пяці працэнтаў. Падчас адбывання гэтага пакарання асуджаны не можа быць павышаны ў пасадзе, воінскім званні, а тэрмін пакарання не залічваецца ў тэрмін выслугі гадоў для прысваення чарговага воінскага звання.

3. Абмежаванне па ваеннай службе не можа быць прызначана:

- 1) асобам, якія маюць выслугу гадоў для прызначэння пенсіі, або дасягнулі гранічнага ўзросту знаходжання на ваеннай службе, або маюць права на звальненне па стане здароўя;
- 2) цяжарным жанчынам;
- 3) асобам, якія знаходзяцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці.

4. У выпадку ўзнікнення ў перыяд адбывання асобай пакарання ў выглядзе абмежавання па ваеннай службе акалічнасцей, прадугледжаных часткай трэцяй гэтага артыкула, а таксама іншых акалічнасцей, якія з'яўляюцца падставай для звальнення з ваеннай службы ў адпаведнасці з заканадаўствам, суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыговору, вызваляе асобу ад далейшага адбывання пакарання або замяняе неадбытую частку пакарання на больш мяккае пакаранне.

Артыкул 54. Арышт

1. Арышт заключаецца ва ўтрыманні асуджанага ва ўмовах строгай ізаляцыі і ўстанаўліваецца на тэрмін ад аднаго да трох месяцаў.

2. Арышт не можа быць прызначаны:

1) выключаны;

2) цяжарным жанчынам;

3) жанчынам і адзінокім мужчынам, якія маюць дзяцей ва ўзросце да чатырнаццаці гадоў або дзяцей-інвалідаў;

4) інвалідам I і II групы.

3. Ваеннаслужачыя адбываюць арышт на гаўптвахце ваеннай камендатуры.

Артыкул 55. Абмежаванне свабоды

1. Абмежаванне свабоды заключаецца ў накладанні на асуджанага абавязкаў, што абмяжоўваюць яго свабоду, і знаходжанні яго ва ўмовах ажыццяўлення за ім нагляду органамі і ўстановамі, якія кіруюць выкананнем пакарання.

2. Абмежаванне свабоды ўстанаўліваецца на тэрмін ад шасці месяцаў да пяці гадоў.

3. Пакаранне ў выглядзе абмежавання свабоды прызначаецца з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу. З улікам асобы вінаватага, характару і ступені грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства, наяўнасці ў яе пастаяннага месца жыхарства суд можа прызначыць пакаранне ў выглядзе абмежавання свабоды без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу.

4. Абмежаванне свабоды не можа быць прызначана:

1) ваеннаслужачым тэрміновай ваеннай службы;

2) замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства, якія не пражываюць пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь.

5. Абмежаванне свабоды з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу не можа быць прызначана:

1) асобам, якія не дасягнулі васьмнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыговору;

2) асобам, якія дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту;

3) цяжарным жанчынам;

4) жанчынам і адзінокім мужчынам, якія выхоўваюць дзяцей ва ўзросце да чатырнаццаці гадоў або дзяцей-інвалідаў;

5) інвалідам;

6) асобам, якім прызначаны прымусовыя меры бяспекі і лячэння, асобам, хворым на актыўную форму туберкулёзу, ВІЧ-інфіцыраваным, хворым на СНІД або тым, хто не прайшоў поўнага курса лячэння венерычнага захворвання.

6. Асуджаныя да абмежавання свабоды з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу, асуджаныя да абмежавання свабоды без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу, за выключэннем асоб, якія пералічаны ў частцы 5 гэтага артыкула або атрымліваюць адукацыю ў дзённай форме атрымання адукацыі, прыцягваюцца да працы ў абавязковым парадку органамі і ўстановамі, якія кіруюць выкананнем пакарання.

7. У выпадку ўзнікнення акалічнасцей, прадугледжаных часткай 5 гэтага артыкула, у перыяд адбывання асуджаным пакарання ў выглядзе абмежавання свабоды з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу суд паводле прадстаўлення ўстановы, на якую ўскладзена выкананне пакарання, прымае рашэнне аб пераводзе асуджанага для далейшага адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання свабоды без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу або вызваляе асуджанага ад далейшага адбывання пакарання.

8. У выпадку злоснага ўхілення асуджанага ад адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання свабоды суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, можа замяніць абмежаванне свабоды пазбаўленнем волі з разліку адзін дзень пазбаўлення волі за два дні абмежавання свабоды. Пры гэтым час ухілення ад адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання свабоды не залічваецца ў тэрмін адбытага пакарання.

9. Калі асуджаны на працягу вызначанага судом тэрміну пазбаўлення волі ўчыніў новае злачынства, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 56. Выключаны

Артыкул 57. Пазбаўленне волі на пэўны тэрмін

1. Пазбаўленне волі ўстанаўліваецца на тэрмін ад шасці месяцаў, за выключэннем выпадку, прадугледжанага часткай 8 артыкула 55 гэтага Кодэкса, да дванаццаці гадоў, за асабліва цяжкія злачынствы – на тэрмін большы за дванаццаць гадоў, але не большы за пятнаццаць гадоў, а за асабліва цяжкія злачынствы, спалучаныя з наўмысным замахам на жыццё чалавека або з незаконным абаротам наркатыхчых сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў або аналагаў, або злачынства супраць дзяржавы – на тэрмін не большы за дваццаць пяць гадоў.

2. Тэрмін пазбаўлення волі за злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, не можа перавышаць дзесяць гадоў.

3. Дарослым асобам адбыванне пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі прызначаецца ў папраўчых калоніях ва ўмовах пасялення, папраўчых калоніях ва ўмовах агульнага, узмоцненага, строгага або асаблівага рэжымаў або ў турме.

4. Мужчынам адбыванне пакарання прызначаецца:

1) тым, хто асуджаецца да пазбаўлення волі за злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, – у папраўчых калоніях ва ўмовах пасялення;

2) тым, хто асуджаецца ўпершыню да пазбаўлення волі за наўмысныя злачынствы, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкія злачынствы, – у папраўчых калоніях ва ўмовах агульнага рэжыму;

3) тым, хто асуджаецца ўпершыню да пазбаўлення волі за цяжкія або асабліва цяжкія злачынствы, – у папраўчых калоніях ва ўмовах узмоцненага рэжыму;

4) пры рэцыдыве злачынстваў, калі асуджаны раней адбываў пазбаўленне волі, – у папраўчых калоніях ва ўмовах строгага рэжыму;

5) тым, хто асуджаецца да пазбаўлення волі пры асабліва небяспечным рэцыдыве, – у папраўчых калоніях ва ўмовах асаблівага рэжыму.

5. Жанчынам адбыванне пакарання прызначаецца:

1) тым, хто асуджаецца да пазбаўлення волі за злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, – у папраўчых калоніях ва ўмовах пасялення;

2) іншым, якія асуджаюцца да пазбаўлення волі за наўмысныя злачынствы, – у папраўчых калоніях ва ўмовах агульнага рэжыму;

3) пры асабліва небяспечным рэцыдыве – у папраўчых калоніях ва ўмовах строгага рэжыму.

6. У залежнасці ад характару і ступені грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства, асобы вінаватага і іншых акалічнасцей справы суд з указаннем матываў прынятага рашэння можа прызначыць адбыванне пазбаўлення волі:

1) асуджаным за злачынствы, учыненыя па неасцярожнасці, – у папраўчых калоніях ва ўмовах агульнага рэжыму;

2) іншым асуджаным да пазбаўлення волі, але пры адсутнасці асабліва небяспечнага рэцыдыву – у папраўчых калоніях ва ўмовах агульнага, узмоцненага або строгага рэжыму.

7. Пазбаўленне волі ў выглядзе зняволення ў турме можа быць прызначана на частку тэрміну пакарання, але не больш чым на пяць гадоў:

1) пры асабліва небяспечным рэцыдыве;

2) дарослым асобам, якія ўчынілі асабліва цяжкія злачынствы і асуджаюцца за іх да пазбаўлення волі на тэрмін большы за пяць гадоў.

8. Па адбыцці асобай, асуджанай да пазбаўлення волі на тэрмін большы за дваццаць пяць гадоў, дваццаці гадоў пазбаўлення волі суд, улічваючы паводзіны асуджанага, стан яго здароўя або ўзрост, можа вызваліць асуджанага ад адбывання часткі пакарання, якая перавышае дваццаць пяць гадоў пазбаўлення волі.

Артыкул 58. Пажыццёвае пазбаўленне волі

1. У якасці выключнай меры пакарання як альтэрнатыва смяротнай кары дапускаецца прымяненне пажыццёвага пазбаўлення волі за злачынствы, спалучаныя з наўмысным пазбаўленнем жыцця чалавека пры абцяжарвальных акалічнасцях.

2. Пажыццёвае пазбаўленне волі не можа быць прызначана:

1) асобам, якія ўчынілі злачынствы ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў;

2) жанчынам;

3) мужчынам, якія дасягнулі к дню пастановы прыговору шасцідзесяці пяці гадоў.

3. Асуджаныя да пажыццёвага пазбаўлення волі адбываюць пакаранне ў папраўчай калоніі асаблівага рэжыму або ў турме.

4. Па адбыцці дваццаці гадоў асобай, асуджанай да пажыццёвага пазбаўлення волі, або асобай, якой смяротная кара ў парадку памілавання заменена пажыццёвым пазбаўленнем волі, суд, улічваючы паводзіны асуджанага, стан яго здароўя або ўзрост, можа замяніць далейшае адбыванне пажыццёвага пазбаўлення волі пазбаўленнем волі на пэўны тэрмін, але не большы за пяць гадоў.

Артыкул 59. Смяротная кара

1. У якасці выключнай меры пакарання дапускаецца прымяненне смяротнай кары – расстрэлу (да адмены смяротнай кары) за злачынствы, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 124, часткай 3 артыкула 126, часткай 3 артыкула 289 і часткай 2 артыкула 359 гэтага Кодэкса, або за спалучаныя з наўмысным пазбаўленнем жыцця чалавека пры абцяжарвальных акалічнасцях некаторыя іншыя асабліва цяжкія злачынствы.

2. Смяротная кара не можа быць прызначана:

1) асобам, якія ўчынілі злачынствы ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў;

2) жанчынам;

3) мужчынам, якія дасягнулі к дню пастановы прыговору шасцідзесяці пяці гадоў.

3. Смяротная кара ў парадку памілавання можа быць заменена пажыццёвым пазбаўленнем волі.

Артыкул 60. Пазбаўленне воінскага або спецыяльнага звання

Пры асуджэнні за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства асоба, якая мае воінскае або спецыяльнае званне, можа быць паводле прыговору суда пазбаўлена гэтага звання.

Артыкул 61. Выключаны

ГЛАВА 10 ПРЫЗНАЧЭННЕ ПАКАРАННЯ

Артыкул 62. Агульныя прынцыпы прызначэння пакарання

1. Суд прызначае пакаранне з улікам палажэнняў Агульнай часткі гэтага Кодэкса ў межах, устаноўленых артыкулам Асаблівай часткі, якая прадугледжвае адказнасць за ўчыненае злачынства. Прызначаючы пакаранне ў выглядзе грамадскіх работ, штрафу, пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, суд кіруецца межамі, устаноўленымі ў артыкулах 49, 50 і 51 гэтага Кодэкса. Пры прызначэнні пакарання суд зыходзіць з прынцыпу індывідуалізацыі пакарання, гэта значыць улічвае характар і ступень грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства, матывы і мэты ўчыненага, асобу вінаватага, характар нанесенай шкоды і памер прычыненага ўрону, даходу, атрыманага злачынным шляхам, акалічнасцей, якія змякчаюць і абцяжарваюць адказнасць, меркаванне пацярпелага па справах прыватнага абвінавачання, матывуючы выбраную меру пакарання ў прыгаворы.

2. Пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі можа быць прызначана толькі пры ўмове, што мэты крымінальнай адказнасці не могуць быць дасягнуты прымяненнем больш мяккага пакарання, прадугледжанага адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

Артыкул 63. Акалічнасці, якія змякчаюць адказнасць

1. Акалічнасцямі, якія змякчаюць адказнасць, прызнаюцца:

- 1) яўка з пакаяннем;
- 2) шчырае раскаянне ва ўчыненым злачынстве;
- 3) актыўная дапамога выяўленню злачынства, выкрыццю іншых удзельнікаў злачынства, вышуку маёмасці, набытай злачынным шляхам;
- 4) аказанне медыцынскай або іншай дапамогі пацярпеламу непасрэдна пасля злачынства; добраахвотныя пакрыццё ўрону, выплата даходу, атрыманага злачынным шляхам, ліквідацыя шкоды, прычыненай злачынствам; іншыя дзеянні, накіраваныя на загладжванне такой шкоды;
- 5) наяўнасць на ўтрыманні ў вінаватага малалетняга дзіцяці;
- 6) учыненне злачынства з прычыны збегу цяжкіх асабістых, сямейных або іншых акалічнасцей;
- 7) учыненне злачынства пад уплывам пагрозы або прымусу ці з-за матэрыяльнай, службовай або іншай залежнасці;
- 8) учыненне злачынства пад уплывам проціпраўных або амаральных дзеянняў пацярпелага;
- 9) учыненне злачынства пры парушэнні ўмоў правамернасці крайняй неабходнасці, знаходжання сярод саўдзельнікаў злачынства па спецыяльным заданні, абгрунтаванай рызыкі, выканання загаду або распараджэння;
- 10) учыненне злачынства цяжарнай жанчынай;
- 11) учыненне злачынства састарэлай асобай.

2. Суд можа прызнаць змякчальнымі адказнасць і іншыя акалічнасці, не ўказаныя ў гэтым артыкуле.

3. Змякчальная акалічнасць, прадугледжаная артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса ў якасці прыкметы злачынства, не можа ўлічвацца пры вызначэнні меры адказнасці вінаватага.

Артыкул 64. Акалічнасці, якія абцяжарваюць адказнасць

1. Акалічнасцямі, якія абцяжарваюць адказнасць, прызнаюцца:

1) учыненне злачынства асобай, якая раней учыніла якое-небудзь злачынства, калі не скончыліся тэрміны даўнасці або не пагашана або не знята судзімасць за папярэдняе злачынства. Суд мае права ў залежнасці ад характару злачынстваў не прызнаць гэту акалічнасць абцяжарвальнай;

2) учыненне злачынства ў дачыненні да заведама малалетняга, састарэлага або асобы, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане;

3) учыненне злачынства ў дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;

4) учыненне злачынства агульнанебяспечным спосабам;

5) учыненне злачынства з асаблівай жорсткасцю або здзекам;

6) учыненне злачынства ў дачыненні да асобы, якая знаходзіцца ў матэрыяльнай, службовай або іншай залежнасці ад вінаватага;

7) учыненне злачынства ў дачыненні да асобы або яе блізкіх у сувязі з ажыццяўленнем ёй службовай дзейнасці або выкананнем грамадскага абавязку;

8) учыненне злачынства з карыслівых або іншых ганебных намераў;

9) учыненне злачынства па матывах расавай, нацыянальнай, рэлігійнай варожасці або разладу, палітычнай або ідэалагічнай варожасці, а таксама па матывах варожасці або разладу ў дачыненні да якой-небудзь сацыяльнай групы;

10) учыненне злачынства з мэтай схаваць іншае злачынства або аблягчыць яго ўчыненне;

11) учыненне злачынства групай асоб па папярэдній змове, арганізаванай групай або злачыннай арганізацыяй;

12) учыненне злачынства асобай, якая парушыла тым самым прынятую ёй прысягу або прафесійную клятву;

13) учыненне злачынства, якое выклікала цяжкія наступствы;

14) учыненне злачынства з выкарыстаннем заведама малалетняга або асобы, якая заведама для вінаватага мае псіхічнае расстройство (захворванне);

15) учыненне злачынства з выкарыстаннем умоў грамадскага бедства або надзвычайнага становішча;

16) учыненне злачынства па неасцярожнасці з прычыны свядомага парушэння ўстаноўленых правіл бяспекі;

17) учыненне злачынства асобай, якая знаходзіцца ў стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў. Суд мае права ў залежнасці ад характару злачынства не прызнаць гэту акалічнасць абцяжарвальнай.

2. Суд не можа прызнаць абцяжарвальнымі акалічнасці, не ўказаныя ў гэтым артыкуле.

3. Абцяжарвальная акалічнасць, прадугледжаная артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса ў якасці прыкметы злачынства, не можа ўлічвацца пры вызначэнні меры адказнасці вінаватага.

Артыкул 65. Прызначэнне пакарання пры рэцыдыве злачынстваў

1. Пры прызначэнні пакарання за рэцыдыў, небяспечны рэцыдыў або асабліва небяспечны рэцыдыў злачынстваў улічваюцца колькасць, характар і ступень грамадскай небяспекі раней учыненых злачынстваў, акалічнасцей, з-за якіх папраўчае ўздзеянне папярэдняга пакарання аказалася недастатковым, а таксама характар і ступень грамадскай небяспекі зноў учыненага злачынства.

2. Тэрмін пакарання пры небяспечным рэцыдыве не можа быць меншы за палавіну, а пры асабліва небяспечным рэцыдыве – меншы за дзве трэці максімальнага тэрміну найбольш строгага віду пакарання, прадугледжанага за ўчыненае злачынства.

3. Пры наяўнасці выключных акалічнасцей, прадугледжаных артыкулам 70 гэтага Кодэкса, а таксама пры выкананні абавязацельстваў, прадугледжаных дасудовым пагадненнем аб супрацоўніцтве, пакаранне за небяспечны рэцыдыў або асабліва небяспечны рэцыдыў прызначаецца без уліку абмежаванняў, прадугледжаных часткай 2 гэтага артыкула.

Артыкул 66. Прызначэнне пакарання за злачынства, учыненае ў саўдзеле

1. Пры прызначэнні пакарання за злачынства, учыненае ў саўдзеле, улічваюцца характар і ступень удзелу ў ім кожнага з саўдзельнікаў.

2. Тэрмін пакарання арганізатару (кіраўніку) арганізаванай групы не можа быць меншы за тры чвэрці тэрміну найбольш строгага віду пакарання, прадугледжанага адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

3. Пакаранне арганізатару (кіраўніку) арганізаванай групы можа быць прызначана без уліку абмежаванняў, прадугледжаных часткай 2 гэтага артыкула, у выпадку поўнага пакрыцця ім урон, прычыненага дзяржаве, юрыдычным або фізічным асобам, ці шкоды дзяржаўным або грамадскім інтарэсам ці выплаты даходу, атрыманага злачынным шляхам, калі ўчыненае злачынства не было звязана з замахам на жыццё або здароўе чалавека.

4. Пры выкананні арганізатарам (кіраўніком) арганізаванай групы абавязацельстваў, прадугледжаных дасудовым пагадненнем аб супрацоўніцтве, пакаранне прызначаецца без уліку абмежаванняў, прадугледжаных часткай 2 гэтага артыкула.

Артыкул 67. Прызначэнне пакарання за няскончанае злачынства

1. Пры прызначэнні пакарання за няскончанае злачынства ўлічваюцца характар і ступень грамадскай небяспекі дзеянняў, учыненых вінаватым, ступень ажыццяўлення злачыннага намеру і акалічнасцей, з-за якіх злачынства не было даведзена да канца.

2. Смяротная кара за падрыхтоўку да злачынства і замах на злачынства не прызначаецца, за выключэннем замаху на ўчыненне злачынстваў, прадугледжаных часткай 2 артыкула 124, часткай 3 артыкула 126, часткай 3 артыкула 289 і часткай 2 артыкула 359 гэтага Кодэкса.

Артыкул 68. Выключаны

Артыкул 69. Прызначэнне пакарання пры наяўнасці змякчальных акалічнасцей

1. Пры наяўнасці хоць бы адной са змякчальных акалічнасцей, указаных у пунктах 1, 3 і 4 часткі 1 артыкула 63 гэтага Кодэкса, і адсутнасці абцяжарвальных акалічнасцей, названых у артыкуле 64 гэтага Кодэкса, тэрмін або памер пакарання не можа перавышаць палавіну максімальнага тэрміну або памер выбранага судом віду асноўнага пакарання, прадугледжанага адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

2. Правілы, прадугледжаныя часткай першай гэтага артыкула, не прымяняюцца ў дачыненні да асобы, якая ўчыніла асабліва цяжкае злачынства, спалучанае з наўмысным пазбаўленнем жыцця чалавека пры абцяжарвальных акалічнасцях.

Артыкул 69¹. Прызначэнне пакарання ў выпадку заключэння дасудовага пагаднення аб супрацоўніцтве

1. Пры выкананні асобай, якая ўчыніла злачынства, абавязацельстваў, прадугледжаных дасудовым пагадненнем аб супрацоўніцтве, тэрмін або памер пакарання не можа перавышаць палавіну максімальнага тэрміну або памер выбранага судом віду

асноўнага пакарання, прадугледжанага адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, а ў выпадку ўчынення асобай цяжкага або асабліва цяжкага злачынства, спалучанага з замахам на жыццё або здароўе чалавека, – дзве трэці максімальнага тэрміну або памеру выбранага судом віду асноўнага пакарання, прадугледжанага адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

2. Правілы, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, не прымяняюцца ў дачыненні да асобы, што ўчыніла злачынства, за якое адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса прадугледжаны пажыццёвае пазбаўленне волі або смяротная кара. У гэтым выпадку пры выкананні асобай, якая ўчыніла злачынства, абавязацельстваў, прадугледжаных дасудовым пагадненнем аб супрацоўніцтве, пажыццёвае пазбаўленне волі і смяротная кара не прымяняюцца. Такой асобе прызначаецца пазбаўленне волі на тэрмін, вызначаны адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса.

Артыкул 70. Прызначэнне больш мягкага пакарання, чым прадугледжана за пэўнае злачынства

1. Суд з улікам асобы вінаватага пры наяўнасці выключных акалічнасцей, звязаных з мэтамі, матывамі, роляй асобы і яе паводзінамі падчас або пасля ўчынення злачынства, якія істотна змяншаюць ступень грамадскай небяспекі дзеяння, можа прызначыць пакаранне ніжэйшае за найніжэйшую мяжу, прадугледжаную адпаведным артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, або прызначыць больш мяккі від пакарання, чым прадугледжана гэтым артыкулам, або не прымяніць дадатковае пакаранне, прадугледжанае ў якасці абавязковага.

2. Выключнымі могуць быць прызнаны як асобныя змякчальныя акалічнасці, так і сукупнасць такіх акалічнасцей.

Артыкул 71. Выключаны

Артыкул 72. Прызначэнне пакарання па сукупнасці злачынстваў

1. Пры сукупнасці злачынстваў суд, прызначыўшы асноўнае і дадатковае пакаранні асобна за кожнае злачынства, канчаткова вызначае пакаранне па іх сукупнасці шляхам паглынання менш строгага пакарання больш строгім ці шляхам поўнага або частковага складання прызначаных пакаранняў.

2. Калі сукупнасць злачынстваў утвараюць злачынствы, якія не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, і менш цяжкія або цяжкія злачынствы ў любым спалучэнні, то канчатковае пакаранне прызначаецца шляхам паглынання менш строгага пакарання больш строгім або шляхам частковага ці поўнага складання пакаранняў. Пры гэтым канчатковае пакаранне не можа перавышаць максімальны тэрмін або памер пакарання, прадугледжаны за найбольш цяжкае з учыненых злачынстваў.

3. Калі ў сукупнасць злачынстваў уваходзіць хоць бы адно асабліва цяжкае злачынства, то канчатковае пакаранне прызначаецца шляхам частковага або поўнага складання пакаранняў. Пры гэтым канчатковае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі не можа быць большым за дваццаць гадоў. Калі ў сукупнасць злачынстваў уваходзіць асабліва цяжкае злачынства, за якое гэтым Кодэксам прадугледжана пазбаўленне волі на тэрмін звыш пятнаццаці гадоў, то канчатковае пакаранне не можа перавышаць дваццаць пяць гадоў. Канчатковае пакаранне іншага віду не можа перавышаць максімальны тэрмін або памер, устаноўлены для гэтага віду пакарання.

4. Калі за злачынства, якое ўваходзіць у сукупнасць, прызначана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін дваццаць пяць гадоў або пажыццёвага пазбаўлення волі, то канчатковае пакаранне прызначаецца шляхам паглынання менш строгага пакарання больш строгім.

5. Паводле тых жа правіл прызначаецца пакаранне, калі пасля вынясення прыговору па справе будзе ўстаноўлена, што асуджаны вінаваты яшчэ і ў іншым злачынстве, учыненым ім да вынясення прыговору. У гэтым выпадку ў тэрмін канчаткова прызначанага пакарання залічваецца пакаранне, адбытае поўнасцю або часткова паводле першага прыговору.

6. Да канчатковага асноўнага пакарання суд далучае дадатковыя пакаранны, прызначаныя за злачынствы, ва ўчыненні якіх асоба прызнана вінаватай.

Артыкул 73. Прызначэнне пакарання па сукупнасці прыговораў

1. Калі асуджаны пасля абвяшчэння прыговору, але да поўнага адбыцця пакарання ўчыніў новае злачынства, суд да пакарання, прызначанага паводле новага прыговору, поўнасцю або часткова далучае неадбытую частку пакарання паводле папярэдняга прыговору.

2. Канчатковае пакаранне па сукупнасці прыговораў у выпадку, калі яно не звязана з пазбаўленнем волі, не можа перавышаць максімальныя тэрміны або памеры, устаноўленыя для гэтых відаў пакаранняў Агульнай часткай гэтага Кодэкса.

3. Канчатковае пакаранне па сукупнасці прыговораў у выглядзе пазбаўлення волі можа быць вышэйшым за максімальны тэрмін пакарання, прадугледжаны гэтым Кодэксам для гэтага віду пакарання, але не большым за трыццаць гадоў.

4. Канчатковае пакаранне па сукупнасці прыговораў павінна быць большым як за пакаранне, прызначанае за зноў учыненае злачынства, так і за неадбытую частку пакарання паводле папярэдняга прыговору.

5. Пры ўчыненні асобай, якой паводле прыговору суда або ў парадку памілавання прызначана пажыццёвае пазбаўленне волі, новага наўмыснага злачынства, за якое прызначана пазбаўленне волі або іншае больш мяккае пакаранне, нанова прызначанае пакаранне паглынаецца пажыццёвым пазбаўленнем волі. Пры гэтым цячэнне тэрміну, прадугледжанага часткай чацвёртай артыкула 58 гэтага Кодэкса, перапыняецца. Падлік новага дваццацігадовага тэрміну ў гэтым выпадку пачынаецца з дня ўступлення ў сілу прыговору суда за новае злачынства.

6. Да канчатковага асноўнага пакарання суд далучае дадатковыя пакаранны, прызначаныя за злачынствы, ва ўчыненні якіх асоба прызнана вінаватай.

Артыкул 74. Правілы складання пакаранняў

1. Пры складанні пакаранняў па сукупнасці злачынстваў і сукупнасці прыговораў:

1) адзін дзень пазбаўлення волі адпавядае:

аднаму дню арышту;

двум дням абмежавання свабоды;

тром дням папраўчых работ або абмежавання па ваеннай службе;

дваццаці чатыром гадзінам грамадскіх работ;

2) адзін дзень абмежавання свабоды адпавядае:

паўтара дням папраўчых работ;

дванаццаці гадзінам грамадскіх работ;

3) адзін дзень папраўчых работ адпавядае васьмі гадзінам грамадскіх работ.

2. Пакаранны ў выглядзе штрафу, пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю пры прызначэнні іх з грамадскімі работамі, папраўчымі работамі, абмежаваннем па ваеннай службе, арыштам, абмежаваннем свабоды або пазбаўленнем волі прыводзяцца ў выкананне самастойна.

Артыкул 75. Правілы заліку тэрмінаў утрымання пад вартай і дамашняга арышту

1. Тэрмін утрымання пад вартай і тэрмін дамашняга арышту ці тэрмін знаходжання ў прыёмніку-размеркавальніку для непаўналетніх залічваецца судом у тэрмін пакарання або тэрмін прымянення прымусовай меры выхаваўчага характару. Пры гэтым:

1) адзін дзень знаходжання ў прыёмніку-размеркавальніку для непаўналетніх або два дні дамашняга арышту адпавядаюць:

аднаму дню арышту або пазбаўлення волі, аднаму дню знаходжання непаўналетняга ў спецыяльнай навучальна-выхаваўчай або спецыяльнай лячэбна-выхаваўчай установе;

двум дням абмежавання свабоды;

тroph дням папраўчых работ або абмежавання па ваеннай службе;

дваццаці чатыром гадзінам грамадскіх работ;

2) адзін дзень утрымання пад вартай адпавядае:

двум дням пазбаўлення волі асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, а таксама з адбываннем у папраўчай калоніі ва ўмовах пасялення;

паўтара дням пазбаўлення волі з адбываннем у папраўчай калоніі ва ўмовах агульнага і ўзмоцненага рэжыму;

аднаму дню пазбаўлення волі з адбываннем у папраўчай калоніі ва ўмовах строгага і асаблівага рэжыму або ў турме;

аднаму дню арышту;

двум дням абмежавання свабоды або знаходжання непаўналетняга ў спецыяльнай навучальна-выхаваўчай або спецыяльнай лячэбна-выхаваўчай установе;

тroph дням папраўчых работ або абмежавання па ваеннай службе;

дваццаці чатыром гадзінам грамадскіх работ.

2. Пры прызначэнні пакаранняў, не ўказаных у частцы 1 гэтага артыкула, суд, улічваючы тэрмін утрымання пад вартай і тэрмін дамашняга арышту, можа адпаведна змякчыць пакаранне або поўнаасцю вызваліць вінаватага ад яго адбывання.

Артыкул 76. Падлік тэрмінаў пакарання

Тэрміны пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, папраўчых работ, абмежавання па ваеннай службе, арышту, абмежавання свабоды, пазбаўлення волі лічацца ў месяцах і гадах, а грамадскіх работ – у гадзінах. Пры замене або складанні пакаранняў тэрміны могуць лічыцца таксама і ў днях.

ГЛАВА 11 ІНШЫЯ МЕРЫ КРЫМІНАЛЬнай АДКАЗНАСЦІ

Артыкул 77. Асуджэнне з адтэрміноўкай выканання пакарання

1. Калі пры прызначэнні пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін да пяці гадоў асобе, якая ўпершыню асуджаецца да пазбаўлення волі, за злачынства, што не з'яўляецца цяжкім, суд, улічваючы характар і ступень грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства, асобу вінаватага і іншыя акалічнасці справы, прыйдзе да пераканання, што мэты крымінальнай адказнасці могуць быць дасягнуты без адбывання прызначанага пакарання праз ускладанне на асуджанага пэўных абавязкаў і кантроль за яго паводзінамі, ён можа прымяніць адтэрміноўку выканання прызначанага пакарання на тэрмін ад аднаго года да двух гадоў. Суд можа ў гэтых выпадках адтэрмінаваць і выкананне дадатковых пакаранняў.

2. Адтэрміноўка выканання пакарання можа быць прызначана на тэрмін ад двух да трох гадоў асобе, якая асуджаецца за ўчыненне цяжкага злачынства, калі такое злачынства ўчынена асобай ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, або асобам, якія дасягнулі

агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, інвалідам I і II групы, а таксама асобе, якая ўпершыню асуджаецца за ўчыненне цяжкага злачынства, не спалучанага з замахам на жыццё або здароўе чалавека, пры поўным пакрыцці абвінавачваным да заканчэння судовага следства прычыненага злачынствам урон (шкоды), вяртанні нязначнага абагачэння, выплаце даходу, атрыманага злачынным шляхам.

2¹. Адтэрміноўка выканання пакарання не можа быць прызначана асобе, якая асуджаецца за асабліва цяжкае злачынства, а таксама замежнаму грамадзяніну і асобе без грамадзянства, якая не пражывае пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь.

3. На працягу тэрміну адтэрміноўкі выканання пакарання за асуджаным ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне і на яго ўскладаюцца абавязкі, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 81 гэтага Кодэкса, калі судом для асуджанага не былі ўстаноўлены больш строгія абавязкі, прадугледжаныя часткай 4 гэтага артыкула.

4. Пры адтэрміноўцы выканання пакарання суд можа абавязаць асуджанага прынесці прабачэнне пацярпеламу, у вызначаны тэрмін ліквідаваць прычыненую шкоду, паступіць на працу або навучанне, прайсці курс лячэння ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі, таксікаманіі або венерычнага захворвання, не мяняць месца жыхарства без згоды органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, не выязджаць па асабістых справах на тэрмін большы за адзін месяц за межы раёна (горада) месца жыхарства, перыядычна з'яўляцца ў гэты орган для рэгістрацыі, знаходзіцца пасля наступлення пэўнага часу па месцы жыхарства, не наведваць пэўныя месцы, у вольны ад працы і (або) навучання час выканаць грамадска карысныя работы ў аб'ёме ад трыццаці да ста дваццаці гадзін.

5. Кантроль за паводзінамі асуджанага, у дачыненні да якога выкананне пакарання адтэрмінавана, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з Крымінальна-выканаўчым кодэксам Рэспублікі Беларусь. Суд можа таксама адначасова даручыць назіранне за непаўналетнім асуджаным і правядзенне з ім выхаваўчай работы пэўнай асобе з яе згоды.

6. Калі асуджаны, у дачыненні да якога выкананне пакарання адтэрмінавана, нягледзячы на афіцыйнае папярэджанне, не выконвае ўскладзеныя на яго судом абавязкі ці неаднаразова парушыў грамадскі парадак, за што да яго двойчы былі прыменены меры адміністрацыйнага спагнання, або ўчыніў іншае адміністрацыйнае правапарушэнне, за якое законам прадугледжана адміністрацыйнае спагнанне ў выглядзе адміністрацыйнага арышту, то паводле прадстаўлення органа, што ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, а таксама паводле хадайніцтва асобы, якой было даручана назіранне за асуджаным, суд можа адмяніць адтэрміноўку выканання пакарання і накіраваць асуджанага для адбывання пакарання, прызначанага прыгаворам.

7. Па сканчэнні тэрміну адтэрміноўкі выканання пакарання суд паводле прадстаўлення органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, або паводле заявы асуджанага ў залежнасці ад яго паводзін на працягу ўстаноўленага судом тэрміну адтэрміноўкі выканання пакарання можа прыняць наступныя рашэнні:

1) вызваліць асуджанага ад прызначанага паводле прыгавору суда пакарання, калі ў перыяд адтэрміноўкі асуджаны законапаслухмянымі паводзінамі даказаў сваё выпраўленне. У гэтым выпадку асуджаны вызваляецца ад адбывання дадатковых пакаранняў;

2) працягнуць адтэрміноўку выканання пакарання не больш за адзін раз у межах ад шасці месяцаў да аднаго года або замяніць пазбаўленне волі больш мяккім пакараннем, калі асуджаны ў перыяд адтэрміноўкі праявіў імкненне да законапаслухмяных паводзін, але не ў поўнай меры даказаў сваё выпраўленне;

3) накіраваць асуджанага для адбывання прызначанага паводле прыгавору суда пакарання, калі асуджаны ў перыяд адтэрміноўкі не праявіў імкнення да законапаслухмяных паводзін.

8. У выпадку ўчынення асуджаным у перыяд адтэрміноўкі выканання пакарання новага наўмыснага злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое ён

асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 78. Асуджэнне з умоўным непрымяненнем пакарання

1. Калі пры прызначэнні пакарання асобе, якая ўпершыню асуджаецца да пазбаўлення волі за ўчыненне злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкага злачынства, суд, улічваючы характар і ступень грамадскай небяспекі ўчыненага злачынства, асобу вінаватага і іншыя акалічнасці справы, прыйдзе да пераканання, што мэты крымінальнай адказнасці могуць быць дасягнуты без адбывання прызначанага пакарання пры дапамозе ажыццяўлення кантролю за паводзінамі асуджанага, ён можа пастанавіць аб умоўным непрымяненні прызначанага пакарання з абавязковым указаннем у прыгаворы матываў прынятага рашэння. У гэтым выпадку суд пастанаўляе не прыводзіць у выкананне прызначанае пакаранне, калі на працягу вызначанага судом выпрабавальнага тэрміну асуджаны не ўчыніць новае злачынства і будзе выконваць ускладзеныя на яго судом абавязкі.

2. Выпрабавальны тэрмін прызначаецца працягласцю ад аднаго года да трох гадоў.

3. Умоўнае непрымяненне пакарання не можа быць прызначана асобе, якая асуджаецца за цяжкае злачынства, за выключэннем асобы, якая ўчыніла такое злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, а таксама асоб, якія дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, інвалідаў I і II групы, або за асабліва цяжкае злачынства, а таксама замежнаму грамадзяніну і асобе без грамадзянства, якая не пражывае пастаянна ў Рэспубліцы Беларусь.

4. Пры ўмоўным непрымяненні пакарання могуць быць прызначаны дадатковыя пакаранні. Адбыванне дадатковага пакарання, прызначанага на пэўны тэрмін, спыняецца са сканчэннем выпрабавальнага тэрміну.

5. На працягу выпрабавальнага тэрміну за асуджаным ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне і на яго ўскладаюцца абавязкі, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 81 гэтага Кодэкса. Пры неабходнасці суд можа таксама ўскласці на асуджанага абавязкі прынесці прабачэнне пацярпеламу, у пэўны тэрмін ліквідаваць прычыненыя злачынствам урон (шкоду), паступіць на працу або вучобу, у вольны ад працы і (або) вучобы час выканаць грамадска карысныя работы ў аб'ёме ад трыццаці да ста дваццаці гадзін, прайсці курс лячэння ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі, таксікаманіі або венерычнага захворвання. Пры асуджэнні з умоўным непрымяненнем пакарання суд можа абавязаць асуджанага заплаціць у даход дзяржавы крымінальна-прававую кампенсацыю ў памеры ад трыццаці да ста базавых велічынь на працягу шасці месяцаў пасля ўступлення прыгавору ў законную сілу.

6. Кантроль за паводзінамі асуджанага з умоўным непрымяненнем пакарання ажыццяўляецца ў адпаведнасці з Крымінальна-выканаўчым кодэксам Рэспублікі Беларусь. Суд можа таксама адначасова даручыць назіранне за непаўналетнім асуджаным і правядзенне з ім выхаваўчай работы пэўнай асобе з яе згоды.

7. Калі асуджаны з умоўным непрымяненнем пакарання, нягледзячы на афіцыйнае папярэджанне, не выконвае ўскладзеныя на яго абавязкі або неаднаразова парушыў грамадскі парадак, за што да яго двойчы былі прыменены меры адміністрацыйнага спагнання, або ўчыніў іншае адміністрацыйнае правапарушэнне, за якое законам прадугледжана адміністрацыйнае спагнанне ў выглядзе адміністрацыйнага арышту, то паводле прадстаўлення органа, што ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, а таксама паводле хадайніцтва асобы, якой было даручана назіранне за асуджаным, суд можа адмяніць умоўнае непрымяненне пакарання і накіраваць асуджанага для адбывання прызначанага пакарання.

8. У выпадку ўчынення асуджаным з умоўным непрымяненнем пакарання на працягу выпрабавальнага тэрміну новага наўмыснага злачынства, а таксама злачынства па

неасцярожнасці, за якое ён асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 79. Асуджэнне без прызначэння пакарання

Калі ў працэсе судовага разгляду крымінальнай справы ў дачыненні да асобы, якая ўчыніла ўпершыню злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства, будзе прызнана, што з прычыны працяглых беззаганных паводзін пасля ўчынення злачынства гэта асоба даказала сваё імкненне да законапаслухмяных паводзін і з улікам характару і ступені грамадскай небяспекі ажыццёўленага злачынства, асобы вінаватага яе далейшае выпраўленне магчыма без прымянення пакарання, але пры ажыццяўленні за ёй прафілактычнага назірання, суд можа вынесці такой асобе абвінаваўчы прыгавор без прызначэння пакарання.

Артыкул 80. Прэвентыўны нагляд

1. Прэвентыўны нагляд устанаўліваецца за асобамі, указанымі ў частках 3 і 4 гэтага артыкула, для назірання за іх паводзінамі, папярэджання з іх боку злачынстваў і аказання на іх неабходнага прафілактычнага ўздзеяння.

1¹. Прэвентыўны нагляд не ўстанаўліваецца за замежнымі грамадзянамі і асобамі без грамадзянства, якія пастаянна не пражываюць у Рэспубліцы Беларусь.

2. Устанаўленне, прадаўжэнне і ў выпадках, указаных у пунктах 1–3 часткі 11 гэтага артыкула, спыненне прэвентыўнага нагляду, а таксама змяненне патрабаванняў прэвентыўнага нагляду ажыццяўляюцца судом у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

3. Прэвентыўны нагляд пасля вызвалення з папраўчай установы ўстанаўліваецца:

1) за асобай, якая дапусціла асабліва небяспечны рэцыдыў злачынстваў;

2) за асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, судзімай за злачынства, учыненае ў складзе арганізаванай групы або злачыннай арганізацыі;

3) за асобай, асуджанай да пажыццёвага пазбаўлення волі, або асобай, якой смяротная кара ў парадку памілавання заменена пажыццёвым пазбаўленнем волі, якім у адпаведнасці з гэтым Кодэксам далейшае адбыванне пажыццёвага пазбаўлення волі заменена пазбаўленнем волі.

4. Прэвентыўны нагляд пасля вызвалення з папраўчай установы можа быць устаноўлены:

1) за асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, судзімай за ўчыненне цяжкага або асабліва цяжкага злачынства або судзімай два або больш разы да пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі за любыя наўмысныя злачынствы, калі ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь на момант вызвалення з папраўчай установы яна прызнана асобай, якая злосна парушае ўстаноўлены парадак адбывання пакарання;

2) за асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, судзімай за ўчыненне цяжкага або асабліва цяжкага злачынства або судзімай два або больш разы да пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі за любыя наўмысныя злачынствы, калі яна ў межах тэрміну судзімасці больш за два разы на працягу года прыцягвалася да адміністрацыйнай адказнасці за ўчыненне адміністрацыйных правапарушэнняў, за якія законам прадугледжана адміністрацыйнае спаганне ў выглядзе адміністрацыйнага арышту.

4¹. За асобамі, указанымі ў частцы 3, пункце 2 часткі 4 гэтага артыкула, умоўна-датэрмінова вызваленымі ад адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі або якім неадбытая частка пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі заменена больш мяккім пакараннем, прэвентыўны нагляд устанаўліваецца пасля поўнага адбыцця асноўнага пакарання паводле прыгавору суда.

5. За асобай, указанай у пункце 1 часткі 3 гэтага артыкула, прэвентыўны нагляд устанаўліваецца да зняцця судзімасці.

6. За асобамі, указанымі ў пунктах 2 і 3 часткі 3 і частцы 4 гэтага артыкула, прэвентыўны нагляд устанаўліваецца на тэрмін ад шасці месяцаў да двух гадоў, але ў межах тэрміну судзімасці.

7. Суд абавязвае асобу, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, выконваць наступныя патрабаванні прэвентыўнага нагляду:

1) прыбыць ва ўстаноўлены тэрмін да выбранага месца жыхарства і з'явіцца ў орган унутраных спраў для пастаноўкі на ўлік;

2) паведамляць органу ўнутраных спраў аб перамене месца жыхарства;

3) з'яўляцца ў орган унутраных спраў для рэгістрацыі ад аднаго да чатырох разоў на месяц.

8. Суд пры ўстанаўленні прэвентыўнага нагляду або пры яго ажыццяўленні можа абавязаць асобу, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, выконваць наступныя патрабаванні прэвентыўнага нагляду:

1) не наведваць пэўныя месцы;

2) не пакідаць сваё жыллё ў пэўны час сутак;

3) не выязджаць за межы раёна (горада) па службовых і асабістых справах без згоды органа ўнутраных спраў;

4) не выязджаць за межы Рэспублікі Беларусь.

9. Пры асуджэнні асобы, за якой быў устаноўлены прэвентыўны нагляд, да пакарання ў выглядзе абмежавання свабоды, арышту або накіравання яе ў лячэбна-працоўны прафілакторый прэвентыўны нагляд прыпыняецца з дня пачатку тэрміну адбывання гэтай асобай пакарання або яе знаходжання ў лячэбна-працоўным прафілакторыі і лічыцца адноўленым з дня заканчэння тэрміну адбывання прызначанага яму пакарання або яе знаходжання ў лячэбна-працоўным прафілакторыі адпаведна.

10. Выключана.

11. Прэвентыўны нагляд спыняецца:

1) па сканчэнні тэрміну, на які ён быў устаноўлены, калі прэвентыўны нагляд не быў прадоўжаны судом у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь;

2) у выпадку пагашэння або зняцця судзімасці;

3) датэрмінова паводле прадстаўлення органа ўнутраных спраў, калі асоба, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, выконвала патрабаванні прэвентыўнага нагляду і не ўчыняла злачынстваў і адміністрацыйных правапарушэнняў. Пры гэтым у дачыненні да асобы, указанай у пункце 1 часткі 3 гэтага артыкула, прэвентыўны нагляд спыняецца не раней як па сканчэнні трох гадоў пасля адбыцця ёй пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі;

4) у выпадку асуджэння асобы, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, да пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі;

5) у выпадку смерці асобы, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд;

6) у выпадку высылкі (дэпартацыі) з Рэспублікі Беларусь замежнага грамадзяніна або асобы без грамадзянства, за якімі ўстаноўлены прэвентыўны нагляд.

12. Прэвентыўны нагляд за асобамі, указанымі ў пунктах 2 і 3 часткі 3 і часткі 4 гэтага артыкула, можа быць прадоўжаны судом у межах тэрміну судзімасці ў выпадку невыканання гэтымі асобамі патрабаванняў прэвентыўнага нагляду або іх прыцягнення больш за два разы на працягу года да адміністрацыйнай адказнасці за ўчыненне адміністрацыйных правапарушэнняў, за якія законам прадугледжана адміністрацыйнае спаганне ў выглядзе адміністрацыйнага арышту.

Артыкул 81. Прафілактычнае назіранне за асуджаным

1. На працягу тэрміну судзімасці за асобай, асуджанай за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства ці судзімай два або больш разы да пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі за любыя наўмысныя злачынствы, а таксама за асобай, асуджанай у парадку,

прадугледжаным артыкуламі 77, 78, 79 або 117 гэтага Кодэкса, а таксама за асобамі, умоўна-датэрмінова вызваленымі ад адбывання пакарання, на працягу неадбытай часткі пакарання ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне.

2. На працягу тэрміну судзімасці асоба знаходзіцца пад прафілактычным назіраннем і ў сувязі з гэтым абавязана папярэдне паведаміць органу ўнутраных спраў аб змяненні месца жыхарства, аб выездзе па асабістых справах у іншую мясцовасць на тэрмін большы за адзін месяц, з'яўляцца ва ўказаны орган па яго выкліку і пры неабходнасці даваць паясненні адносна сваіх паводзін і ладу жыцця.

ГЛАВА 12 ВЫЗВАЛЕННЕ АД КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ І ПАКАРАННЯ

Артыкул 82. Агульныя палажэнні аб вызваленні ад крымінальнай адказнасці і пакарання

1. Асоба, якая ўчыніла злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці або пакарання ці датэрмінова вызвалена ад адбывання прызначанага судом пакарання толькі ў выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам. Калі ў якасці ўмовы вызвалення ад крымінальнай адказнасці прадугледжана выплата крымінальна-прававой кампенсацыі, рашэнне аб вызваленні асобы ад крымінальнай адказнасці прымаецца пасля яе ўнясення на дэпазітны рахунак органа, які вядзе крымінальны працэс. Выплата крымінальна-прававой кампенсацыі не вызваляе асобу ад абавязку пакрыць прычыненыя злачынствам урон (шкоду) і (або) заплаціць даход, атрыманы злачынным шляхам, калі ўказаныя ўмовы прадугледжаны ў якасці такіх для прыняцця рашэння аб вызваленні ад крымінальнай адказнасці.

2. У выпадку вызвалення асобы ад крымінальнай адказнасці грашовыя сродкі, унесеныя на дэпазітны рахунак органа, які вядзе крымінальны працэс, перадаюцца ў даход дзяржавы. У выпадку адхілення хадайніцтва аб вызваленні асобы ад крымінальнай адказнасці грашовыя сродкі, унесеныя на дэпазітны рахунак органа, які вядзе крымінальны працэс, вяртаюцца асобе, якая іх унесла.

Артыкул 83. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці

1. Асоба вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі з дня ўчынення злачынства скончыліся наступныя тэрміны:

- 1) два гады – пры ўчыненні злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі;
- 2) пяць гадоў – пры ўчыненні менш цяжкага злачынства;
- 3) дзесяць гадоў – пры ўчыненні цяжкага злачынства;
- 4) пятнаццаць гадоў – пры ўчыненні асабліва цяжкага злачынства, акрамя выпадку, прадугледжанага часткай 5 гэтага артыкула.

2. Тэрмін даўнасці вылічваецца з дня ўчынення злачынства да дня ўступлення ў законную сілу прыговору суда і не перапыняецца ўзбуджэннем крымінальнай справы.

3. Цячэнне тэрмінаў даўнасці перапыняецца, калі да сканчэння ўказаных у частцы 1 гэтага артыкула тэрмінаў асоба ўчыніць новае наўмыснае злачынства. Вылічэнне тэрмінаў даўнасці ў гэтым выпадку пачынаецца з дня ўчынення новага злачынства па кожным злачынстве асобна.

4. Цячэнне тэрмінаў даўнасці прыпыняецца, калі асоба, якая ўчыніла злачынства, знікне ад органа крымінальнага праследавання або суда. У гэтых выпадках цячэнне тэрмінаў даўнасці аднаўляецца з дня затрымання асобы або яўкі яе з пакаяннем. Пры гэтым асоба не можа быць прыцягнута да крымінальнай адказнасці, калі з часу ўчынення злачынства прайшло пятнаццаць гадоў і цячэнне тэрмінаў даўнасці не было перапынена

ўчыненнем новага наўмыснага злачынства, за выключэннем выпадку, прадугледжанага часткай 5 гэтага артыкула.

5. Пытанне аб прымяненні тэрмінаў даўнасці да асобы, якая ўчыніла злачынства, за якое ёй можа быць прызначана пакаранне ў выглядзе пажыццёвага пазбаўлення волі або смяротнай кары, вырашаецца судом. Калі суд не знойдзе магчымым вызваліць указаную асобу ад крымінальнай адказнасці ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці, пажыццёвае пазбаўленне волі або смяротная кара не могуць быць прыменены, а прызначаецца пазбаўленне волі.

Артыкул 84. Вызваленне ад пакарання ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці выканання абвінаваўчага прыговору

1. Асоба вызваляецца ад асноўнага і дадатковага пакаранняў, калі абвінаваўчы прыговор не быў прыведзены ў выкананне ў наступныя тэрміны, лічачы з дня ўступлення яго ў законную сілу:

- 1) адзін год – пры асуджэнні да пакарання, не звязанага з пазбаўленнем волі;
- 2) два гады – пры асуджэнні да арышту або пазбаўлення волі на тэрмін не большы за два гады;
- 3) пяць гадоў – пры асуджэнні да пазбаўлення волі на тэрмін не большы за пяць гадоў;
- 4) дзесяць гадоў – пры асуджэнні да пазбаўлення волі на тэрмін не большы за дзесяць гадоў;
- 5) пятнаццаць гадоў – пры асуджэнні да больш строгага пакарання, чым пазбаўленне волі тэрмінам на дзесяць гадоў, акрамя выпадку, прадугледжанага часткай чацвёртай гэтага артыкула.

2. Цячэнне тэрмінаў даўнасці прыпыняецца, калі асуджаны ўхіляецца ад адбывання пакарання. У гэтым выпадку цячэнне тэрмінаў даўнасці аднаўляецца з дня затрымання асобы або яўкі яе з пакаяннем. Пры гэтым абвінаваўчы прыговор не можа быць прыведзены ў выкананне, калі з часу ўступлення яго ў законную сілу прайшло пятнаццаць гадоў і даўнасць не была перапынена.

3. Цячэнне тэрмінаў даўнасці перапыняецца, калі да сканчэння ўказаных у гэтым артыкуле тэрмінаў асоба ўчыніць новае наўмыснае злачынства. Вылічэнне тэрмінаў даўнасці ў гэтым выпадку пачынаецца нанова з дня ўчынення новага злачынства.

4. Пытанне аб прымяненні тэрмінаў даўнасці да асобы, асуджанай да пакарання ў выглядзе пажыццёвага пазбаўлення волі або смяротнай кары, вырашаецца судом. Калі суд не знойдзе магчымым вызваліць асобу ад пакарання ў сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці выканання абвінаваўчага прыговору, пажыццёвае пазбаўленне волі або смяротная кара замяняюцца пазбаўленнем волі.

Артыкул 85. Непрымяненне тэрмінаў даўнасці

Вызваленне ад крымінальнай адказнасці або пакарання, згодна з артыкуламі 83 і 84 гэтага Кодэкса, у сувязі са сканчэннем тэрмінаў даўнасці не прымяняецца пры ўчыненні злачынстваў супраць міру, бяспекі чалавецтва і ваенных злачынстваў:

- 1) падрыхтоўка або вядзенне агрэсіўнай вайны (артыкул 122);
- 2) акт міжнароднага тэрарызму (артыкул 126);
- 3) генацыд (артыкул 127);
- 4) злачынствы супраць бяспекі чалавецтва (артыкул 128);
- 5) вытворчасць, назапашванне або распаўсюджванне забароненых сродкаў вядзення вайны (артыкул 129);
- 6) экацыд (артыкул 131);
- 7) прымяненне зброі масавага паражэння (артыкул 134);
- 8) парушэнне законаў і звычаяў вайны (артыкул 135);

9) злачынныя парушэнні нормаў міжнароднага гуманітарнага права падчас узброеных канфліктаў (артыкул 136);

10) бяздзейнасць або адданне злачыннага загаду падчас узброенага канфлікту (артыкул 137).

Артыкул 86. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прыцягненнем асобы да адміністрацыйнай адказнасці

1. Асоба, якая ўпершыню ўчыніла злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства і пакрыла ўрон, або заплаціла даход, атрыманы злачынным шляхам, або іншым чынам загладзіла нанесеную злачынствам шкоду, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці з прыцягненнем да адміністрацыйнай адказнасці, калі будзе прызнана, што для яе выпраўлення дастаткова прымянення мер адміністрацыйнага спагнання.

2. Да асоб, якія вызваляюцца ад крымінальнай адказнасці ў адпаведнасці з часткай 1 гэтага артыкула, могуць быць прыменены наступныя меры адміністрацыйнага спагнання:

1) штраф у межах ад пяці да трыццаці базавых велічын;

2) выключаны;

3) адміністрацыйны арышт на тэрмін да пятнаццаці сутак;

4) пазбаўленне спецыяльнага права на тэрмін ад трох месяцаў да трох гадоў.

3. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці паводле гэтага артыкула не прымяняецца да асобы, якая ўчыніла злачынства, прадугледжанае артыкулам Асаблівай часткі гэтага Кодэкса, які ўтрымлівае адміністрацыйную прэюдыцыю.

Артыкул 86¹. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прымяненнем правіл дысцыплінарнага статута Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь

Асоба, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, якая ўчыніла злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі супраць устаноўленага парадку праходжання воінскай службы, пры наяўнасці акалічнасцей, якія змякчаюць адказнасць, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці з прымяненнем правіл дысцыплінарнага статута Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 87. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці з прычыны страты дзеяннем або асобай грамадскай небяспекі

Асоба, якая ўчыніла злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці, калі будзе прызнана, што з прычыны змянення абстаноўкі ажыццёўленае ёй дзеянне страціла характар грамадска небяспечнага або гэта асоба перастала быць грамадска небяспечнай.

Артыкул 88. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з дзейным раскаяннем

1. Асоба, якая ўпершыню ўчыніла злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці, калі яна пасля ўчынення злачынства добраахвотна з'явілася з пакаяннем або актыўна садзейнічала выяўленню і (або) раскрыццю злачынства, пакрыла прычынены злачынствам урон (шкоду), вярнула беспадстаўнае абагачэнне і (або) заплаціла даход, атрыманы злачынным шляхам, і ўнесла на дэпазітны рахунак органа, які вядзе крымінальны працэс, крымінальна-прававую кампенсацыю ў памеры пяцідзясяці працэнтаў прычыненага злачынствам урону (шкоды), але не менш за пятнаццаць базавых велічын.

2. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці асобы, якая ўчыніла злачынства іншай катэгорыі, дапускаецца ў выпадках, прадугледжаных артыкулам 88¹, а таксама ў выпадках, спецыяльна прадугледжаных Асаблівай часткай гэтага Кодэкса.

Артыкул 88¹. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з добраахвотнымі пакрыццём прычыненага ўрону (шкоды), выплатай даходу, атрыманага злачынным шляхам

1. Асоба, якая ўчыніла цяжкае або асабліва цяжкае злачынства, што выклікала прычыненне ўрону дзяржаўнай уласнасці або маёмасці юрыдычнай асобы, доля ў статутным фондзе якой належыць дзяржаве, або істотнай шкоды дзяржаўным або грамадскім інтарэсам і не спалучана з замахам на жыццё або здароўе чалавека, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці ў парадку, устаноўленым заканадаўчым актам, калі яна добраахвотна пакрыла прычынены ўрон (шкоду), заплаціла даход, атрыманы злачынным шляхам, унесла на дэпазітны рахунак органа, які вядзе крымінальны працэс, крымінальна-прававую кампенсацыю ў памеры, устаноўленым часткай 2 гэтага артыкула, а таксама выканала іншыя ўмовы вызвалення ад крымінальнай адказнасці, прадугледжаныя заканадаўчым актам.

2. Памер крымінальна-прававой кампенсацыі складае:

1) у выпадку ўчынення злачынства супраць парадку ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці – сто працэнтаў сумы прычыненага ўрону (шкоды), даходу, атрыманага злачынным шляхам;

2) у выпадку ўчынення іншых злачынстваў, прадугледжаных часткай 1 гэтага артыкула, – дзвесце працэнтаў сумы прычыненага ўрону (шкоды), даходу, атрыманага злачынным шляхам.

3. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, можа быць прыменена таксама да асобы, якая ўчыніла некалькі злачынстваў з ліку ўказаных у частцы 1 гэтага артыкула, калі ўмовы вызвалення ад крымінальнай адказнасці выкананы гэтай асобай у дачыненні да кожнага са злачынстваў.

Заўвагі:

1. Пры вызваленні ад крымінальнай адказнасці ў адпаведнасці з гэтым артыкулам асоба таксама можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці за ўчыненне злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 380 і 427 гэтага Кодэкса, калі яны ўчынены з мэтай утойвання злачынства, указанага ў частцы 1 гэтага артыкула.

2. Не падлягаюць вызваленню ад крымінальнай адказнасці на падставе гэтага артыкула асобы, раней судзімыя за ўчыненне злачынстваў, якія выклікалі прычыненне ўрону дзяржаўнай уласнасці або маёмасці юрыдычнай асобы, доля ў статутным фондзе якой належыць дзяржаве, або істотнай шкоды дзяржаўным ці грамадскім інтарэсам, а таксама асобы, раней вызваленыя ад крымінальнай адказнасці за ўчыненне такіх злачынстваў.

Артыкул 89. Вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з прымірэннем з пацярпелым

Асоба, якая ўчыніла злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або ўпершыню ўчыніла менш цяжкае злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці, калі яна памірылася з пацярпелым і загладзіла прычыненую злачынствам шкоду.

Артыкул 90. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання

1. Да асоб, якія адбываюць пакаранне ў выглядзе пазбаўлення права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, папраўчых работ, абмежавання па ваеннай службе, абмежавання свабоды або пазбаўлення волі, можа быць прыменена ўмоўна-

датэрміновае вызваленне ад пакарання. Пры гэтым асоба можа быць вызвалена і ад дадатковага пакарання.

2. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання можа быць прыменена да асуджанага толькі пры яго прыкладных паводзінах, якія даказваюць выпраўленне асобы.

3. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання можа быць прыменена пасля фактычнага адбыцця асуджаным:

1) не менш за палавіну тэрміну пакарання, прызначанага судом за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства;

2) не менш за дзве трэці тэрміну пакарання, прызначанага судом за цяжкае злачынства, а таксама калі раней асоба асуджалася да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства або раней умоўна-датэрмінова вызвалялася ад пакарання;

3) не менш за тры чвэрці тэрміну пакарання, прызначанага судом за асабліва цяжкае злачынства, а таксама пакарання, прызначанага асобе, якая раней умоўна-датэрмінова вызвалялася ад пакарання або раней вызвалялася ад пакарання з заменай неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем і ўчыніла новае злачынства на працягу неадбытай часткі пакарання.

3¹. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання можа быць прыменена да інвалідаў, жанчын і адзінокіх мужчын, якія маюць дзяцей ва ўзросце да чатырнаццаці гадоў, а таксама асоб, якія дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, пасля фактычнага адбыцця імі:

1) не менш чым адной трэці тэрміну пакарання, прызначанага судом за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства;

2) не менш чым палавіны тэрміну пакарання, прызначанага судом за цяжкае злачынства, а таксама калі раней асоба асуджалася да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства;

3) не менш чым дзвюх трацей тэрміну пакарання, прызначанага судом за асабліва цяжкае злачынства, а таксама пакарання, прызначанага асобе, якая раней умоўна-датэрмінова вызвалялася ад пакарання і ўчыніла злачынства на працягу неадбытай часткі пакарання.

4. Тэрмін фактычна адбытага асобай пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі не можа быць меншы за шэсць месяцаў.

5. Прымяняючы ўмоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі, суд можа ўскласці на асуджанага выкананне на працягу неадбытай часткі пакарання наступных абавязкаў:

1) не мяняць месца жыхарства без згоды органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага;

2) не выязджаць па асабістых справах на тэрмін большы за адзін месяц за межы раёна (горада) месца жыхарства без згоды гэтага органа;

3) перыядычна з'яўляцца ў гэты орган для рэгістрацыі;

4) знаходзіцца пасля наступлення пэўнага часу па месцы жыхарства;

5) не наведваць пэўныя месцы;

6) у пэўны тэрмін паступіць на працу;

7) прадоўжыць курс лячэння ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі, таксікаманіі;

8) пакрыць поўнасцю або часткова з улікам матэрыяльнага становішча асуджанага прычыненым злачынствам урон (шкоду) у выпадку непакрыцця яго на дзень прыняцця рашэння аб умоўна-датэрміновым вызваленні.

5¹. На працягу неадбытай часткі пакарання за асуджаным ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне і на яго ўскладаюцца абавязкі, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 81 гэтага Кодэкса.

6. Калі на працягу неадбытага тэрміну пакарання, які застаўся:

1) асуджаны, нягледзячы на афіцыйнае папярэджанне, не выконвае ўскладзеныя на яго абавязкі або неаднаразова парушыў грамадскі парадак, за што да яго двойчы былі

прыменены меры адміністрацыйнага спагнання, або ўчыніў іншае адміністрацыйнае правапарушэнне, за якое законам прадугледжана адміністрацыйнае спагнанне ў выглядзе адміністрацыйнага арышту, то паводле прадстаўлення органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, суд можа адмяніць умоўна-датэрміновае вызваленне;

2) асуджаны ўчыняе наўмыснае злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое ён асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

7. Асобы, абавязаныя пакрыць выдаткі, затрачаныя дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, асуджаныя за злачынствы, прадугледжаныя артыкулам 174 гэтага Кодэкса, і за іншыя злачынствы, учыненыя ў перыяд працы ў арганізацыях на падставе судовай пастановы, не падлягаюць умоўна-датэрміноваму вызваленню ад пакарання.

8. Службовыя асобы, якія займаюць дзяржаўныя пасады, асуджаныя за ўчыненне карупцыйных злачынстваў, не падлягаюць умоўна-датэрміноваму вызваленню ад пакарання.

Заўвагі:

1. Пад карупцыйнымі злачынствамі ў гэтым артыкуле і артыкуле 91 гэтага Кодэкса разумеюцца злачынствы, прадугледжаныя артыкулам 210, часткамі 2 і 3 артыкула 235 (пры ўчыненні ўказаных злачынстваў службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў), артыкуламі 424, 425, часткамі 2 і 3 артыкула 426 (пры ўчыненні ўказаных злачынстваў з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці), артыкуламі 429, 430, часткамі 2 і 3 артыкула 431 (пры ўчыненні ўказанага злачынства з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў), часткамі 2 і 3 артыкула 432 (пры ўчыненні ўказанага злачынства з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў), а таксама артыкулам 455 (пры ўчыненні ўказаных злачынстваў з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці) гэтага Кодэкса.

2. Пад службовымі асобамі, якія займаюць дзяржаўныя пасады, у гэтым артыкуле і артыкуле 91 гэтага Кодэкса разумеюцца:

1) Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, дэпутаты мясцовых Саветаў дэпутатаў;

2) іншыя дзяржаўныя служачыя, супрацоўнікі Следчага камітэта, Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз, асобы, якія займаюць пасады ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь, іншых войсках і воінскіх фарміраваннях, органах унутраных спраў, органах і падраздзяленнях па надзвычайных сітуацыях, органах фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю, асобы, якія пастаянна або часова ці па спецыяльным паўнамоцтве займаюць у дзяржаўным органе (дзяржаўнай арганізацыі) пасады, прадугледжаныя Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, іншымі заканадаўчымі актамі, асобы, якія ажыццяўляюць функцыі прадстаўніка ўлады або выконваюць арганізацыйна-распарадчыя або адміністрацыйна-гаспадарчыя абавязкі з мэтай выканання або непасрэднага забеспячэння выканання паўнамоцтваў дзяржаўнага органа (дзяржаўнай арганізацыі) і адносяцца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам да службовых асоб.

Артыкул 91. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім

1. Асобам, асуджаным да папраўчых работ, абмежавання па ваеннай службе, абмежавання свабоды або пазбаўлення волі, неадбытая частка пакарання можа быць заменена больш мяккім пакараннем.

2. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем можа быць прыменена да асуджанага, які цвёрда стаў на шлях выпраўлення, пасля фактычнага адбыцця ім:

1) не менш чым адной трэці тэрміну пакарання, прызначанага судом за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства;

2) не менш чым палавіны тэрміну пакарання, прызначанага судом за цяжкае злачынства, а таксама калі раней асоба асуджалася да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства або раней асуджалася за злачынства, учыненае ў перыяд адбывання пакарання;

3) не менш чым дзвюх трацей тэрміну пакарання, прызначанага судом за асабліва цяжкае злачынства, а таксама пакарання, прызначанага асобе, якая раней умоўна-

датэрмінова вызвалілася ад пакарання або раней вызвалілася ад пакарання з заменай неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем і ўчыніла новае злачынства на працягу неадбытай часткі пакарання.

3. Пры замене неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем яно прызначаецца ў межах тэрмінаў, устаноўленых законам для гэтага віду пакарання, і не павінна перавышаць неадбыты тэрмін замяняльнага пакарання. Пры замене неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем аднаму дню замяняльнага пакарання адпавядае адзін дзень больш мяккага пакарання, а пры прызначэнні ў якасці больш мяккага пакарання грамадскіх работ сямі дням замяняльнага пакарання адпавядаюць дванаццаць гадзін грамадскіх работ.

4. Пры замене пакарання больш мяккім пакараннем асуджаны можа быць вызвалены ад дадатковага пакарання.

5. Да асоб, якім пакаранне было заменена больш мяккім, умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання прымяняецца паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 90 гэтага Кодэкса, зыходзячы з прызначанага прыгаворам суда тэрміну пакарання з улікам яго скарачэння ў адпаведнасці з актамі амністыі, памілавання.

6. У выпадку ўчынення асуджаным у перыяд адбывання больш мяккага пакарання наўмыснага злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое ён асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

7. Да службовых асоб, якія займаюць дзяржаўныя пасады і асуджаны за ўчыненне карупцыйных злачынстваў, не прымяняецца замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем.

Артыкул 92. Вызваленне ад пакарання або замена пакарання больш мяккім з прычыны захворвання

1. Асоба, якая захварэла пасля вынясення прыгавору на псіхічнае расстройство (захворванне), што пазбаўляе яе магчымасці ўсведамляць фактычны характар і значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, вызваляецца судом ад адбывання пакарання. Такой асобе суд можа прызначыць прымусовую меру бяспекі і лячэння.

2. Асоба, якая пакутуе на іншае цяжкае захворванне, што перашкаджае адбыванню пакарання, можа быць судом вызвалена ад адбывання пакарання або гэта пакаранне можа быць заменена больш мяккім. Пры гэтым улічваецца цяжар учыненага злачынства, асоба асуджанага, характар захворвання і іншыя акалічнасці.

3. Ваеннаслужачы, асуджаны да абмежавання па ваеннай службе, у выпадку захворвання, што робіць яго непрыгодным да ваеннай службы, вызваляецца ад пакарання або яго далейшага адбывання ці пакаранне можа быць заменена на іншае больш мяккае.

4. Асоба, указаная ў частцы 1 гэтага артыкула, у выпадку яе выздараўлення падлягае пакаранню, калі не скончыліся тэрміны даўнасці выканання абвінаваўчага прыгавору. Пры гэтым час, на працягу якога да яе прымяняліся прымусовыя меры бяспекі і лячэння, залічваецца ў тэрмін пакарання.

Артыкул 93. Адтэрміноўка адбывання пакарання цяжарным жанчынам і жанчынам, якія маюць дзяцей ва ўзросце да трох гадоў

1. Пры прызначэнні пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі цяжарнай жанчыне або жанчыне, якая мае дзяцей ва ўзросце да трох гадоў, акрамя асуджанага да пазбаўлення волі на тэрмін большы за пяць гадоў за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства, суд можа адтэрмінаваць адбыванне пакарання ў межах тэрміну, на які заканадаўствам жанчына можа быць вызвалена ад працы ў сувязі з цяжарнасцю, родамі і да дасягнення дзіцем трохгадовага ўзросту.

2. Адтэрміноўка адбывання пакарання таксама можа быць прыменена судом да асуджанай, якая зацяжарала або нарадзіла дзіця падчас адбывання пакарання, акрамя асуджанай да пазбаўлення волі на тэрмін большы за пяць гадоў за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства, і якая мае сям'ю або родзічаў, якія далі згоду на сумеснае з ёй пражыванне, або якая мае магчымасць самастойна забяспечыць належныя ўмовы для выхавання дзіцяці.

3. Калі асуджаная, у дачыненні да якой адбыванне пакарання адтэрмінавана, адмовілася ад дзіцяці або перадала яго ў дзіцячы дом, знікла з месца пражывання або працягвае ўхіляцца ад выхавання дзіцяці і яго догляду пасля пісьмовага папярэджання, аб'яўленага органам, што ажыццяўляе кантроль за яе паводзінамі, суд можа накіраваць асуджаную для адбывання пакарання, прызначанага прыгаворам.

4. Пасля дасягнення дзіцем трохгадовага ўзросту або ў выпадку яго смерці суд у залежнасці ад паводзін асуджанай можа вызваліць яе ад адбывання пакарання, або замяніць яго больш мяккім пакараннем, або накіраваць асуджаную для адбывання пакарання, прызначанага прыгаворам. У гэтым выпадку суд можа поўнасцю або часткова залічыць час, на працягу якога асуджаная не адбывала пакаранне, у тэрмін адбывання пакарання.

5. Калі ў перыяд адтэрміноўкі адбывання пакарання асуджаная зробіць наўмыснае злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое яна асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае ёй пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 94. Вызваленне ад пакарання з прычыны надзвычайных акалічнасцей

Асоба, асуджаная за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, можа быць вызвалена ад пакарання, калі з прычыны пажару або стыхійнага бедства, цяжкага захворвання або смерці адзінага працаздольнага члена сям'і або іншых надзвычайных акалічнасцей яе адбыванне пакарання здольна пацягнуць за сабой асабліва цяжкія наступствы для асуджанага або яго сям'і.

Артыкул 95. Амністыя

1. Амністыя прымяняецца на падставе закона Рэспублікі Беларусь у дачыненні да індывідуальна-няпэўнага кола асоб.

2. На падставе акта амністыі асоба, якая ўчыніла злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці, а асоба, асуджаная за злачынства, можа быць поўнасцю або часткова вызвалена ад пакарання як асноўнага, так і дадатковага, або вызвалена ад пакарання ўмоўна, або такой асобе неадбытая частка пакарання можа быць заменена больш мяккім пакараннем, або ёй можа быць знята судзімасць.

3. Калі асоба, умоўна вызвалена акт амністыі ад пакарання, на працягу неадбытага тэрміну ўчыніць наўмыснае злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое яна асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае ёй пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

Артыкул 96. Памілаванне

1. Памілаванне ажыццяўляецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь у дачыненні да індывідуальна-пэўнай асобы.

2. На падставе акта памілавання асоба, асуджаная за злачынства, можа быць поўнасцю або часткова вызвалена ад пакарання як асноўнага, так і дадатковага, або вызвалена ад пакарання ўмоўна, або такой асобе неадбытая частка пакарання можа быць заменена больш мяккім пакараннем, або ёй можа быць знята судзімасць.

3. Калі асоба, умоўна вызвалена актам памілавання, на працягу неадбытага тэрміну ўчыніць наўмыснае злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое яна асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае ёй пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

ГЛАВА 13 ПАГАШЭННЕ І ЗНЯЦЦЕ СУДЗІМАСЦІ

Артыкул 97. Пагашэнне судзімасці

1. Судзімасць пагашаецца:

1) у дачыненні да асуджанага за злачынства, учыненае па неасцярожнасці, – па адбыцці (выкананні) асноўнага і дадатковага пакаранняў;

2) у дачыненні да асуджанага за наўмыснае злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, – па сканчэнні аднаго года пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў;

3) у дачыненні да асуджанага за наўмыснае менш цяжкае злачынства – па сканчэнні двух гадоў пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў;

4) у дачыненні да асуджанага за цяжкае злачынства – па сканчэнні пяці гадоў пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў;

5) у дачыненні да асуджанага за асабліва цяжкае злачынства – па сканчэнні васьмі гадоў пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў;

6) у дачыненні да асуджанага з адтэрміноўкай выканання пакарання – з дня ўступлення ў законную сілу рашэння суда аб вызваленні асуджанага ад пакарання;

7) у дачыненні да асуджанага з умоўным непрымяненнем пакарання – па сканчэнні выпрабавальнага тэрміну, калі прызначанае пакаранне не было прыведзена ў выкананне;

8) у дачыненні да асуджанага без прызначэння пакарання за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства – па сканчэнні адпаведна аднаго года або двух гадоў з дня ўступлення ў законную сілу прыговору суда;

9) у дачыненні да асуджанай жанчыны, якая ў адпаведнасці з часткай чацвёртай артыкула 93 гэтага Кодэкса вызвалена ад адбывання пакарання, – з дня ўступлення ў законную сілу рашэння суда аб вызваленні асуджанай ад адбывання пакарання;

10) у дачыненні да асуджанага за дзеянне, злачыннасць якога ліквідавана новым законам, – з дня ўступлення такога закона ў сілу.

2. Калі прыгавор не быў прыведзены ў выкананне, судзімасць пагашаецца па сканчэнні тэрмінаў даўнасці выканання прыговору.

3. Судзімасць асобы, якая дапусціла асабліва небяспечны рэцыдыў, не пагашаецца.

4. Калі асоба, асуджаная за неасцярожнае злачынства, ва ўстаноўленым законам парадку была ўмоўна-датэрмінова вызвалена ад пакарання або пакаранне было заменена больш мяккім, судзімасць пагашаецца адпаведна пасля сканчэння тэрміну неадбытай часткі пакарання або адбыцця больш мяккага пакарання. Пры ўмоўна-датэрміновым вызваленні ад пакарання або замене пакарання больш мяккім у дачыненні да асуджанага за наўмыснае злачынства тэрміны пагашэння судзімасці, устаноўленыя пунктамі 2–5 часткі першай гэтага артыкула, вылічваюцца адпаведна з дня сканчэння неадбытай часткі пакарання або адбыцця больш мяккага пакарання.

5. Калі асоба, асуджаная за неасцярожнае злачынства, была вызвалена ад адбывання пакарання ў сувязі з цяжкім захворваннем, то гэта асоба прызнаецца асобай, якая не мае судзімасці адпаведна з дня прыняцця судом рашэння аб вызваленні ад адбывання пакарання. Пры вызваленні ад адбывання пакарання ў сувязі з цяжкім захворваннем асобы, асуджанай за наўмыснае злачынства, устаноўленыя пунктамі 2–5 часткі 1 гэтага артыкула тэрміны пагашэння судзімасці вылічваюцца з дня прыняцця судом рашэння аб вызваленні ад адбывання пакарання. Гэтыя правілы пагашэння судзімасці распаўсюджваюцца і на выпадкі вызвалення ваеннаслужачага ад пакарання ў выглядзе

абмежавання па ваеннай службе ў сувязі з захвораннем, якое робіць яго непрыгодным да ваеннай службы.

6. Калі асоба, якая адбыла пакаранне за ўчыненне наўмыснага злачынства, да сканчэння тэрміну судзімасці ўчыніць новае злачынства, цячэнне тэрміну, што пагашае судзімасць, перапыняецца і тэрмін судзімасці за папярэдняе злачынства пачынае ісці нанова пасля адбыцця пакарання за новае злачынства. Пры гэтым асоба лічыцца судзімай за абодва злачынствы на працягу тэрміну, што вызначаецца больш цяжкім злачынствам, калі новае злачынства таксама было наўмысным.

Артыкул 98. Зняцце судзімасці

1. Калі асоба, якая мае судзімасць, пасля адбыцця пакарання сваім паводзінамі даказала, што вядзе законапаслухмяны лад жыцця, то па заяве гэтай асобы суд можа зняць з яе судзімасць да сканчэння тэрмінаў, указаных у артыкулах 97 і 121 гэтага Кодэкса, але не раней за сканчэнне палавіны тэрміну судзімасці.

2. Судзімасць асобы, якая дапусціла асабліва небяспечны рэцыдыў, можа быць знята судом па сканчэнні пяці гадоў, а ў дачыненні да асуджанага за асабліва цяжкае злачынства – па сканчэнні васьмі гадоў пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў, калі судом будзе ўстаноўлена, што гэта асоба вядзе законапаслухмяны лад жыцця і няма неабходнасці лічыць яе асобай, якая мае судзімасць.

Артыкул 99. Правое значэнне пагашэння і зняцця судзімасці

Пагашэнне або зняцце судзімасці анулююць прававыя наступствы крымінальнай адказнасці.

РАЗДЗЕЛ IV ПРЫМУСОВЫЯ МЕРЫ БЯСПЕКІ І ЛЯЧЭННЯ

ГЛАВА 14 ПРЫМУСОВЫЯ МЕРЫ БЯСПЕКІ І ЛЯЧЭННЯ

Артыкул 100. Мэты прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння

1. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння могуць быць прызначаны судом у дачыненні да асоб, якія пакутуюць на псіхічныя расстройствы (захворванні), учынілі калектыўна небяспечныя дзеянні, прадугледжаныя гэтым Кодэксам, з мэтай папярэджання з боку гэтых асоб новых грамадска небяспечных дзеянняў, аховы і лячэння такіх асоб.

2. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння могуць быць прызначаны судом нароўні з пакараннем у дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынствы і прызнаны асобамі ў стане зменшанай свядомасці, з мэтай стварэння ўмоў для лячэння і дасягнення мэт крымінальнай адказнасці.

3. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння могуць быць прызначаны судом нароўні з пакараннем у дачыненні да асоб, якія ўчынілі злачынствы, пакутуюць на хранічны алкагалізм, наркаманію або таксікаманію, з мэтай лячэння і стварэння ўмоў, спрыяльных для дасягнення мэт крымінальнай адказнасці.

Артыкул 101. Прымусовыя меры бяспекі і лячэння, што прымяняюцца да асоб, якія пакутуюць на псіхічныя расстройствы (захворванні)

Асобам, якія ўчынілі прадугледжаныя гэтым Кодэксам грамадска небяспечныя дзеянні ў стане бессвядомасці або ўчынілі злачынствы, але захварэлі да пастановы прыгавору або падчас адбывання пакарання на псіхічнае расстройство (захворванне), што пазбаўляе іх магчымасці ўсведамляць значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, калі гэтыя

асобы па сваім псіхічным стане і з улікам характару ўчыненага імі дзеяння ўяўляюць небяспеку для грамадства, судом прызначаюцца наступныя прымусовыя меры бяспекі і лячэння:

- 1) прымусовае амбулаторнае назіранне і лячэнне ва ўрача-спецыяліста ў галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі;
- 2) прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары са звычайным назіраннем;
- 3) прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары з узмацненым назіраннем;
- 4) прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары са строгім назіраннем.

Артыкул 102. Падставы прызначэння прымусовых мер бяспекі і лячэння

1. Прымусовае амбулаторнае назіранне і лячэнне ва ўрача-спецыяліста ў галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі можа быць прызначана судом у дачыненні да асобы, якая пакутуе на псіхічнае расстройство (захворванне) і па псіхічным стане не мае патрэбы ў змяшчэнні ў псіхіятрычны стацыянар.

2. Прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары са звычайным назіраннем можа быць прызначана судом у дачыненні да асобы, якая пакутуе на псіхічнае расстройство (захворванне) і па псіхічным стане і характары ўчыненага грамадска небяспечнага дзеяння мае патрэбу ў бальнічным утрыманні і лячэнні ў прымусовым парадку.

3. Прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары з узмацненым назіраннем можа быць прызначана судом у дачыненні да асобы, якая пакутуе на псіхічнае расстройство (захворванне), учыніла грамадска небяспечнае дзеянне, не звязанае з замахам на жыццё і здароўе грамадзян, і па псіхічным стане не ўяўляе пагрозы для навакольных, але мае патрэбу ў бальнічным утрыманні і лячэнні ва ўмовах узмацненага назірання.

4. Прымусовае лячэнне ў псіхіятрычным стацыянары са строгім назіраннем можа быць прызначана судом у дачыненні да асобы, якая пакутуе на псіхічнае расстройство (захворванне), па псіхічным стане і характары ўчыненага грамадска небяспечнага дзеяння ўяўляе асаблівую небяспеку для грамадства і мае патрэбу ў бальнічным утрыманні і лячэнні ва ўмовах строгага назірання.

5. Асобы, змешчаныя ў псіхіятрычныя стацыянары з узмацненым або строгім назіраннем, утрымліваюцца ва ўмовах, якія выключаюць магчымасць учынення імі новага грамадска небяспечнага дзеяння.

Артыкул 103. Змяненне і спыненне прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння

1. Змяненне і спыненне прымянення да асоб, якія пакутуюць на псіхічныя расстройства (захворванні), прымусовых мер бяспекі і лячэння ажыццяўляюцца судом на падставе заключэння ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі ўрачоў-спецыялістаў у галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі.

2. Асобы, якія пакутуюць на псіхічныя расстройства (захворванні), да якіх паводле рашэння суда прымяняюцца прымусовыя меры бяспекі і лячэння, павінны не радзей за адзін раз на шэсць месяцаў падвяргацца асведчанню ўрачэбна-кансультацыйнай камісіяй урачоў-спецыялістаў у галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі для вырашэння пытання адносна магчымасці спынення судом прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння або змянення іх віду. Заключэнне ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі ўрачоў-спецыялістаў у галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі можа быць абскарджана ў суд у адпаведнасці з законам.

3. Спыненне прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння праводзіцца судом у выпадку выздараўлення асобы або такога змянення характару захворвання, пры якім адпадае неабходнасць у прымяненні гэтых мер.

4. У выпадках, калі асоба, якая пакутуе на псіхічнае расстройство (захворванне), не мае патрэбы ў прымяненні прымусовых мер бяспекі і лячэння, а таксама пры іх адмене

суд можа перадаць неабходныя матэрыялы ва ўпраўленне аховы здароўя абласных выканаўчых камітэтаў, камітэт па ахове здароўя Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта для вырашэння пытання аб абавязковым урачэбным назіранні за гэтай асобай па месцы жыхарства.

Артыкул 104. Прыцягненне да крымінальнай адказнасці або да адбывання пакарання пасля прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння

Асоба, якая пасля ўчынення злачынства або падчас адбывання пакарання захварэла на псіхічнае расстройтва (захворванне), што пазбаўляе яе магчымасці ўсведамляць значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, пасля выздараўлення можа быць прыцягнута да крымінальнай адказнасці або ўжо прызначанае ёй пакаранне можа быць прыведзена ў выкананне, калі не скончыліся адпаведна тэрміны даўнасці, устаноўленыя артыкуламі 83 і 84 гэтага Кодэкса, і няма іншых падстаў для вызвалення яе ад крымінальнай адказнасці або пакарання.

Артыкул 105. Залік часу прымянення прымусовых мер бяспекі і лячэння

Пры заліку прымусовых мер бяспекі і лячэння ў тэрмін пакарання прымяняюцца правілы артыкула 74 гэтага Кодэкса. Пры гэтым адзін дзень прымусовых мер адпавядае аднаму дню пазбаўлення волі.

Артыкул 106. Прымяненне прымусовых мер бяспекі і лячэння ў дачыненні да асоб са зменшанай наяўнасцю свядомасці

1. Да асоб, якія ўчынілі злачынства ў стане зменшанай наяўнасці свядомасці, а таксама захварэлі пасля пастановы прыгавору або падчас адбывання пакарання на псіхічнае расстройтва (захворванне), але не страцілі поўнасцю магчымасць усведамляць значэнне сваіх дзеянняў або кіраваць імі, пры неабходнасці судом могуць быць прыменены прымусовыя меры бяспекі і лячэння.

2. Да асоб, указаных у частцы 1 гэтага артыкула, асуджаных да арышту, пазбаўлення волі або пажыццёвага пазбаўлення волі, прымусовыя меры бяспекі і лячэння прымяняюцца па месцы адбывання пакарання, а ў дачыненні да асуджаных да іншых відаў пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці – па месцы жыхарства шляхам прымусовага амбулаторнага назірання і лячэння ва ўрача-спецыяліста ў галіне аказання псіхіятрычнай дапамогі.

Артыкул 107. Прымяненне прымусовых мер бяспекі і лячэння да асоб, якія пакутуюць на хранічны алкагалізм, наркаманію або таксікаманію

1. У выпадку ўчынення злачынства асобамі, якія пакутуюць на хранічны алкагалізм, наркаманію або таксікаманію, суд пры наяўнасці медыцынскага заключэння нароўні з пакараннем за ўчыненае злачынства можа прымяніць да іх прымусовае лячэнне.

2. Лячэнне ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі або таксікаманіі асуджаных да арышту, пазбаўлення волі або пажыццёвага пазбаўлення волі праводзіцца па месцы адбывання пакарання. Асобам, якія маюць патрэбу ў працягу лячэння пасля адбыцця пакарання ў выглядзе арышту, пазбаўлення волі, а таксама асуджаным да іншых відаў пакарання або іншых мер крымінальнай адказнасці, лячэнне ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі або таксікаманіі праводзіцца па месцы жыхарства шляхам прымусовага амбулаторнага назірання і лячэння.

3. Спыненне прымусовага лячэння, прадугледжанага гэтым артыкулам, праводзіцца судом на падставе заключэння ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі ўстановы, у якой асобы знаходзяцца на лячэнні.

РАЗДЕЛ V
АСАБЛІВАСЦІ КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ АСОБ,
ЯКІЯ ЎЧЫНІЛІ ЗЛАЧЫНСТВА ВА ЎЗРОСЦЕ ДА ВАСЯМНАЦЦАЦІ ГАДОЎ

ГЛАВА 15
ПАКАРАННЕ І ЯГО ПРЫЗНАЧЭННЕ АСОБАМ,
ЯКІЯ ЎЧЫНІЛІ ЗЛАЧЫНСТВА ВА ЎЗРОСЦЕ ДА ВАСЯМНАЦЦАЦІ ГАДОЎ

Артыкул 108. Крымінальная адказнасць непаўналетніх

Крымінальная адказнасць асобы, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, наступае ў адпаведнасці з палажэннямі гэтага Кодэкса з улікам правіл, прадугледжаных гэтым раздзелам.

Артыкул 109. Віды пакаранняў

Да асобы, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, могуць быць прыменены наступныя пакаранні:

- 1) грамадскія работы;
- 2) штраф;
- 3) пазбаўленне права займацца пэўнай дзейнасцю;
- 4) папраўчыя работы;
- 5) арышт;
- 5¹) абмежаванне свабоды;
- 6) пазбаўленне волі.

Артыкул 110. Грамадскія работы

Грамадскія работы прызначаюцца асуджанаму, які дасягнуў шаснаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, на тэрмін ад трыццаці да ста васьмідзесяці гадзін і заключаюцца ў выкананні работ, пасільных для такой асобы. Працягласць выканання гэтага віду пакарання не можа перавышаць тры гадзіны на дзень і тры дні на тыдзень. Асуджаныя, якія атрымліваюць адукацыю або маюць пастаяннае месца працы, грамадскія работы адбываюць у вольны ад навучання або асноўнай працы час.

Артыкул 111. Штраф

1. Штраф прызначаецца асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, калі яна мае самастойны заробак (даход) або маёмасць, у памеры ад пяці да пяцідзесяці базавых велічынь.

2. У выпадку немагчымасці спагнання штрафу пры адсутнасці прыкмет ухілення ад яго выплаты суд паводле прадстаўлення органа, на які ўскладзена выкананне прыгавору, можа замяніць штраф грамадскімі работамі або прымусовымі мерамі выхаваўчага характару.

Артыкул 112. Пазбаўленне права займацца пэўнай дзейнасцю

Пазбаўленне права займацца пэўнай дзейнасцю прызначаецца асобе, якая дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў.

Артыкул 113. Папраўчыя работы

1. Папраўчыя работы прызначаюцца асобе, якая дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, на тэрмін ад двух месяцаў да аднаго года па месцы працы.

2. З заробку асуджанага да папраўчых работ праводзіцца вылічэнне ў даход дзяржавы ў памеры, устаноўленым прыгаворам суда, у межах ад пяці да пятнаццаці працэнтаў.

Артыкул 114. Арышт

Арышт прызначаецца непаўналетняму, які дасягнуў шаснаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, і ўстанаўліваецца на тэрмін ад аднаго да двух месяцаў.

Артыкул 114¹. Абмежаванне свабоды

Абмежаванне свабоды прызначаецца асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, на тэрмін ад шасці месяцаў да трох гадоў. Асобе, якая не дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, абмежаванне свабоды прызначаецца без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу, а асобе, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, – з накіраваннем або без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу.

Артыкул 115. Пазбаўленне волі

1. Асобе, якая ўпершыню ўчыніла ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі не прызначаецца.

2. Асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, тэрмін пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі не можа перавышаць:

- 1) за менш цяжкае злачынства – тры гады;
- 2) за цяжкае злачынства – сем гадоў;
- 3) за асабліва цяжкае злачынства – дзесяць гадоў;

4) за асабліва цяжкае злачынства, спалучанае з наўмысным замахам на жыццё чалавека або з незаконным абаротам наркатыхчых сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў або аналагаў, – дванаццаць гадоў.

3. Асобе, якая не дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, адбыванне пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі прызначаецца ў выхаваўчай калоніі.

4. Асобе, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў і дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, адбыванне пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі прызначаецца ў папраўчай калоніі ва ўмовах агульнага рэжыму.

Артыкул 116. Прызначэнне пакарання

1. Пры прызначэнні пакарання непаўналетняму ўлічваюцца, акрамя акалічнасцей, указаных у артыкулах 62, 66, 67 і 69 гэтага Кодэкса, умовы яго жыцця і выхавання, ступень псіхічнага развіцця, стан здароўя, іншыя асаблівасці асобы, а таксама ўплыў іншых асоб.

2. Асобе, якая ўчыніла ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў некалькі злачынстваў, якія ўключаюць злачынствы, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, менш цяжкія або цяжкія злачынствы ў любым спалучэнні, канчатковае пакаранне прызначаецца шляхам

паглынання менш строгага пакарання больш строгім або шляхам частковага або поўнага складання пакаранняў. Пры гэтым канчатковае пакаранне не можа перавышаць максімальны тэрмін або памер пакарання, прадугледжанага за найбольш цяжкае з учыненых злачынстваў, з улікам абмежаванняў, прадугледжаных артыкулам 115 гэтага Кодэкса.

3. Асобе, якая ўчыніла ва ўзросце ад чатырнаццаці да шаснаццаці гадоў некалькі злачынстваў, што ўключаюць хоць адно асабліва цяжкае злачынства, канчатковае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі не можа быць прызначана на тэрмін большы за трынаццаць гадоў.

4. Асобе, якая ўчыніла ва ўзросце ад шаснаццаці да васьмнаццаці гадоў некалькі злачынстваў, што ўключаюць хоць адно асабліва цяжкае злачынства, канчатковае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі не можа быць прызначана на тэрмін большы за пятнаццаць гадоў.

5. Канчатковае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі па сукупнасці прыгавораў непаўналетняму не можа быць прызначана на тэрмін большы за сямнаццаць гадоў.

Артыкул 117. Асуджэнне непаўналетняга з прымяненнем прымусовых мер выхаваўчага характару

1. Калі ў працэсе судавага разгляду будзе ўстаноўлена, што выпраўленне непаўналетняга, які асуджаецца за ўчыненне злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або ўпершыню асуджаецца за ўчыненне менш цяжкага злачынства, магчымае без прымянення крымінальнага пакарання, суд можа пастанавіць абвінаваччы прыгавор і прымяніць да такой асобы замест пакарання прымусовыя меры выхаваўчага характару.

1¹. Прымусовыя меры выхаваўчага характару таксама могуць быць прыменены да непаўналетняга ў выпадку, прадугледжаным часткай 2 артыкула 111 гэтага Кодэкса.

2. У адпаведнасці з часткай 1 гэтага артыкула суд можа прымяняць наступныя прымусовыя меры выхаваўчага характару:

1) перасцярога, якая заключаецца ў растлумачэнні непаўналетняму наступстваў пайторнага ўчынення злачынстваў, прадугледжаных гэтым Кодэксам;

2) ускладанне абавязку публічна або ў іншай форме, якая вызначаецца судом, прынесці прабачэнне пацярпеламу;

3) ускладанне на непаўналетняга, які дасягнуў пятнаццацігадовага ўзросту к дню пастановы прыгавору, абавязку пакрыць сваімі сродкамі або ліквідаваць сваёй працай прычынены ўрон пры ўмове, што непаўналетні мае самастойны заробак і памер урону не перавышае яго сярэднямесячнага заробку (даходу). У іншым выпадку пакрыццё ўрону праводзіцца ў парадку грамадзянскага судаводства;

4) абмежаванне свабоды вольнага часу непаўналетняга на тэрмін ад аднаго да шасці месяцаў, якое заключаецца ва ўскладанні на яго абавязку захоўвання пэўнага парадку выкарыстання вольнага ад вучобы і працы часу. Суд можа прадугледзець забарону наведвання пэўных месцаў, выкарыстання пэўных формаў вольнага часу, у тым ліку звязаных з кіраваннем механічным транспартным сродкам, абмежаванне знаходжання па-за домам у пэўны час сутак, абавязак з'яўляцца для рэгістрацыі ў орган, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі непаўналетняга;

5) змяшчэнне непаўналетняга на тэрмін да двух гадоў, але не больш чым да дасягнення ім васьмнаццацігадовага ўзросту ў спецыяльную вучэбна-выхаваўчую або спецыяльную лячэбна-выхаваўчую ўстанову. Знаходжанне асуджанага ў спецыяльнай вучэбна-выхаваўчай або спецыяльнай лячэбна-выхаваўчай установе можа быць спынена датэрмінова судом, калі непаўналетні выправіўся і няма неабходнасці ў далейшым прымяненні прызначанай прымусовай меры выхаваўчага характару, а таксама ў выпадках узнікнення акалічнасцей, якія перашкаджаюць знаходжанню асуджанага ў гэтых установах.

3. Умовы ўтрымання непаўналетняга ў спецыяльнай вучэбна-выхаваўчай або спецыяльнай лячэбна-выхаваўчай установе ўстанаўліваюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

4. На працягу тэрміну судзімасці пры прымяненні прымусовых мер выхаваўчага характару, прадугледжаных пунктамі 1–4 часткі 2 гэтага артыкула, за непаўналетнім ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне і на яго ўскладаюцца абавязкі, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 81 гэтага Кодэкса.

5. У выпадку злоснага ўхілення непаўналетняга на працягу тэрміну судзімасці ад выканання прымусовай меры выхаваўчага характару суд паводле прадстаўлення органа, які кіруе яе выкананнем, можа замяніць гэту меру на больш строгую, прадугледжаную часткай 2 гэтага артыкула.

ГЛАВА 16

ВЫЗВАЛЕННЕ АД КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ І ПАКАРАННЯ АСОБ, ЯКІЯ ЎЧЫНІЛІ ЗЛАЧЫНСТВА ВА ЎЗРОСЦЕ ДА ВАСЯМНАЦЦАЦІ ГАДОЎ

Артыкул 118. Вызваленне непаўналетняга ад крымінальнай адказнасці

1. Асоба, якая ўпершыню ўчыніла ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або менш цяжкае злачынства, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці з перадачай яе пад назіранне бацькоў або асоб, якія іх замяняюць, па іх просьбе, калі па характары ўчыненага злачынства, даных аб асобе і іншых акалічнасцях справы выпраўленне непаўналетняга магчыма без прыцягнення яго да крымінальнай адказнасці.

2. Перадача непаўналетняга, які ўчыніў злачынства, пад назіранне бацькоў або асоб, якія іх замяняюць, дапускаецца пры ўмове ўнясення імі закладу. Сума закладу вызначаецца з улікам матэрыяльнага становішча бацькоў або асоб, якія іх замяняюць, у межах ад дзесяці- да дваццаціразовага памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень унясення закладу, за злачынствы, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, і ў межах ад дваццаці- да пяцідзясяціразовага памеру базавай велічыні за менш цяжкія злачынствы. У выпадку ўчынення асобай, перададзенай пад назіранне, на працягу года новага наўмыснага злачынства сума ўнесенага закладу паступае ў даход дзяржавы.

Артыкул 119. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання

1. Да асобы, асуджанай да пазбаўлення права займацца пэўнай дзейнасцю, папраўчых работ, абмежавання свабоды або пазбаўлення волі за злачынства, учыненае ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, можа быць прыменена ўмоўна-датэрміновае вызваленне ад адбывання пакарання.

2. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання можа быць прыменена да асуджанага толькі пры яго прыкладных паводзінах і добрасумленных адносінах да працы, вучобы, якія даказваюць выпраўленне.

3. Умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання прымяняецца пасля фактычнага адбыцця:

1) не менш за адну трэць тэрміну пакарання, прызначанага судом за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, і за менш цяжкае злачынства;

2) не менш за палавіну тэрміну пакарання, прызначанага судом за цяжкае злачынства;

3) не менш за дзве трэці тэрміну пакарання, прызначанага судом за асабліва цяжкае злачынства, а таксама калі асоба раней асуджалася да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства.

4. Прымяняючы ўмоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі, суд можа ўскласці на асуджанага на працягу неадбытай часткі пакарання выкананне наступных абавязкаў:

1) не мяняць месца жыхарства без згоды органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага;

2) не выязджаць па асабістых справах на тэрмін большы за адзін месяц за межы раёна (горада) месца жыхарства без згоды гэтага органа;

3) перыядычна з'яўляцца ў гэты орган для рэгістрацыі;

4) знаходзіцца пасля наступлення пэўнага часу па месцы жыхарства;

5) не наведваць пэўныя месцы;

6) у пэўны тэрмін паступіць на працу або вучобу;

7) прадоўжыць курс лячэння ад хранічнага алкагалізму, наркаманіі, таксікаманіі;

8) пакрыць поўнасцю або часткова з улікам матэрыяльнага становішча асуджанага прычынены злачынствам урон (шкоду) у выпадку непакрыцця яго на дзень прыняцця рашэння аб умоўна-датэрміновым вызваленні.

4¹. На працягу неадбытай часткі пакарання за асуджаным ажыццяўляецца прафілактычнае назіранне і на яго ўскладаюцца абавязкі, прадугледжаныя часткай 2 артыкула 81 гэтага Кодэкса.

5. Калі на працягу неадбытага тэрміну пакарання, які застаўся:

1) асуджаны, нягледзячы на афіцыйнае папярэджанне, не выконвае ўскладзеныя на яго абавязкі або неаднаразова парушаў грамадскі парадак, за што да яго двойчы былі прыменены меры адміністрацыйнага спагнання, то паводле прадстаўлення органа, які ажыццяўляе кантроль за паводзінамі асуджанага, суд можа адмяніць умоўна-датэрміновае вызваленне;

2) асуджаны ўчыняе наўмыснае злачынства, а таксама злачынства па неасцярожнасці, за якое ён асуджаецца да пазбаўлення волі, суд прызначае яму пакаранне паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 73 гэтага Кодэкса.

6. Асобы, абавязаныя пакрываць выдаткі, затрачаныя дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, асуджаныя за злачынствы, прадугледжаныя артыкулам 174 гэтага Кодэкса, і за іншыя злачынствы, учыненыя ў перыяд працы ў арганізацыях на падставе судовай пастанова, не падлягаюць умоўна-датэрміноваму вызваленню ад пакарання.

Артыкул 120. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім

1. Асобе, асуджанай да папраўчых работ, абмежавання свабоды або пазбаўлення волі за злачынства, учыненае ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, неадбытая частка пакарання можа быць заменена больш мяккім пакараннем у межах тэрмінаў (памераў), устаноўленых для гэтага віду пакарання ў адпаведнасці з артыкуламі 110–114¹ гэтага Кодэкса (без перавышэння неадбытага тэрміну замяняльнага пакарання).

2. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем можа быць прыменена да асуджанага, які цвёрда стаў на шлях выпраўлення, пры яго прыкладных паводзінах і добрасумленных адносінах да працы, вучобы.

3. Замена неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем прымяняецца пасля фактычнага адбыцця:

1) не менш чым адной чвэрці тэрміну пакарання, прызначанага судом за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, або за менш цяжкае злачынства;

2) не менш чым адной трэці тэрміну пакарання, прызначанага судом за цяжкае злачынства;

3) не менш чым палавіны тэрміну пакарання, прызначанага судом за асабліва цяжкае злачынства, а таксама калі раней асоба асуджалася да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства.

3¹. Пры замене неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем яно прызначаецца ў межах тэрмінаў, устаноўленых законам для гэтага віду пакарання, і не павінна перавышаць неадбытага тэрміну замяняльнага пакарання. Пры замене неадбытай часткі пакарання больш мяккім пакараннем аднаму дню замяняльнага пакарання адпавядае адзін дзень больш мяккага пакарання, а пры прызначэнні ў якасці больш мяккага пакарання грамадскіх работ сямі дням замяняльнага пакарання адпавядаюць шэсць гадзін грамадскіх работ.

4. Да асобы, якой пакаранне было заменена больш мяккім, умоўна-датэрміновае вызваленне ад пакарання прымяняецца паводле правіл, прадугледжаных артыкулам 119 гэтага Кодэкса, зыходзячы з прызначанага прыгаворам суда тэрміну пакарання з улікам яго скарачэння ў адпаведнасці з актамі амністыі, памілавання.

Артыкул 121. Пагашэнне судзімасці

1. Асоба, якая ўчыніла злачынства ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў і адбыла пакаранне ў выглядзе грамадскіх работ, штрафу, пазбаўлення права займацца пэўнай дзейнасцю, папраўчых работ, арышту, абмежавання свабоды або ў выглядзе пазбаўлення волі за злачынства, учыненае па неасцярожнасці, лічыцца асобай, якая не мае судзімасці.

2. Судзімасць асобы, асуджанай без прызначэння пакарання за злачынства, учыненае ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, пагашаецца:

1) па сканчэнні трох месяцаў з дня ўступлення ў законную сілу прыгавору суда за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі;

2) па сканчэнні шасці месяцаў – за менш цяжкае злачынства.

3. Судзімасць асобы, асуджанай з прымяненнем прымусовых мер выхаваўчага характару, пагашаецца:

1) па сканчэнні трох месяцаў з дня ўступлення ў законную сілу прыгавору суда за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі;

2) па сканчэнні шасці месяцаў – за менш цяжкае злачынства;

3) па сканчэнні тэрміну знаходжання непаўналетняга ў спецыяльнай вучэбна-выхаваўчай або спецыяльнай лячэбна-выхаваўчай установе незалежна ад катэгорыі злачынства.

4. Судзімасць асобы, асуджанай да пазбаўлення волі за наўмыснае злачынства, учыненае ва ўзросце да васьмнаццаці гадоў, пагашаецца пасля адбыцця асноўнага і дадатковага пакаранняў:

1) па сканчэнні шасці месяцаў – за злачынства, што не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі;

2) па сканчэнні аднаго года – за менш цяжкае злачынства;

3) па сканчэнні двух гадоў – за цяжкае злачынства;

4) па сканчэнні чатырох гадоў – за асабліва цяжкае злачынства.

5. У дачыненні да асобы, якая адбыла пазбаўленне волі, дапускаецца датэрміновае зняцце судзімасці паводле правіл артыкула 98 гэтага Кодэкса.

АСАБЛІВАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ VI ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ МІРУ, БЯСПЕКІ ЧАЛАВЕЦТВА І ВАЕННЫЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ

ГЛАВА 17 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ МІРУ І БЯСПЕКІ ЧАЛАВЕЦТВА

Артыкул 122. Падрыхтоўка або вядзенне агрэсіўнай вайны

1. Планаванне або падрыхтоўка агрэсіўнай вайны – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.
2. Развязванне або вядзенне агрэсіўнай вайны – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 123. Прапаганда вайны

1. Распаўсюджванне ў любой форме поглядаў, ідэй або заклікаў з мэтай выклікаць агрэсію адной краіны супраць іншай (прапаганда вайны) – караецца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.
2. Прапаганда вайны, учыненая асобамі, якія займаюць вышэйшыя дзяржаўныя пасады, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 124. Акт тэрарызму ў дачыненні да прадстаўніка замежнай дзяржавы або міжнароднай арганізацыі

1. Гвалт у дачыненні да прадстаўніка замежнай дзяржавы або міжнароднай арганізацыі, захоп і (або) утрыманне яго ў якасці заложніка, выкраданне і (або) пазбаўленне яго волі з мэтай правакацыі міжнародных ускладненняў або вайны ці дэстабілізацыі грамадскага парадку ў замежнай дзяржаве – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.
2. Забойства прадстаўніка замежнай дзяржавы або міжнароднай арганізацыі з мэтай правакацыі міжнародных ускладненняў або вайны ці дэстабілізацыі грамадскага парадку ў замежнай дзяржаве – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвага. Асоба, якая ўдзельнічала ў падрыхтоўцы да дзеянняў, прадугледжаных гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэтыя дзеянні, калі яна своєчасовым папярэджаннем дзяржаўных органаў або іншым чынам прадухіліла акт тэрарызму ў дачыненні да прадстаўніка замежнай дзяржавы або міжнароднай арганізацыі.

Артыкул 125. Напад на ўстановы, якія карыстаюцца міжнароднай аховай

1. Напад на службовыя або жылыя памяшканні ўстаноў, якія карыстаюцца міжнароднай аховай, або на транспартныя сродкі гэтых устаноў з мэтай правакацыі міжнародных ускладненняў або вайны – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, або спалучанае з наўмысным знішчэннем маёмасці ці важных дакументаў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да трынаццаці гадоў.

Артыкул 126. Акт міжнароднага тэрарызму

1. Учыненне на тэрыторыі замежнай дзяржавы або на тэрыторыі дыпламатычнага прадстаўніцтва, консульскай установы замежнай дзяржавы, якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, выбуху, падпалу, затаплення, іншых дзеянняў агульнанебяспечным спосабам або дзеянняў, якія ствараюць небяспеку гібелі людзей, прычынення ім цялесных пашкоджанняў або наступлення іншых цяжкіх наступстваў з мэтай правакацыі міжнародных ускладненняў або вайны або дэстабілізацыі грамадскага парадку ў замежнай дзяржаве (акт міжнароднага тэрарызму) –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

2. Акт міжнароднага тэрарызму, учынены паўторна, або групай асоб па папярэдняй змове, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 124, 289, 290¹ або 359 гэтага Кодэкса, або спалучаны з прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дваццаці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, або з прымяненнем аб'ектаў выкарыстання атамнай энергіі, або з выкарыстаннем радыеактыўных рэчываў ці ядзерных матэрыялаў, моцнадзеючых, таксічных хімічных ці біялагічных рэчываў або спалучаныя з забойствам чалавека, а таксама забойства дзяржаўнага або грамадскага дзеяча замежнай дзяржавы з мэтай правакацыі міжнародных ускладненняў або вайны ці дэстабілізацыі грамадскага парадку ў замежнай дзяржаве –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвагі:

1. Асоба, якая ўдзельнічала ў падрыхтоўцы да дзеянняў, прадугледжаных гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэтыя дзеянні, калі яна свечасовым папярэджаннем дзяржаўных органаў або іншым чынам прадухіліла акт міжнароднага тэрарызму.

2. Пад тэрыторыяй дыпламатычнага прадстаўніцтва, консульскай установы замежнай дзяржавы, якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, у гэтым артыкуле разумеюцца памяшканне, будынак (частка будынка), зямельны ўчастак, што выкарыстоўваюцца дыпламатычным прадстаўніцтвам, консульскай установай замежнай дзяржавы для іх размяшчэння на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 127. Генацыд

Дзеянні, якія ўчыняюцца з мэтай планамернага знішчэння поўнасцю або часткова якой-небудзь расавай, нацыянальнай, этнічнай, рэлігійнай групы або групы, вызначанай на аснове любога іншага адвольнага крытэрыю, шляхам забойства членаў такой групы або прычынення ім цяжкіх цялесных пашкоджанняў, або наўмыснага стварэння жыццёвых умоў, разлічаных на поўнае або частковае фізічнае знішчэнне такой групы, або гвалтоўнай перадачы дзяцей з адной этнічнай групы ў іншую, або прыняцця мер па перашкоджанні дзетанараджэння ў асяроддзі такой групы (генацыд), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дванаццаці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 128. Злачынствы супраць бяспекі чалавецтва

Дэпартацыя, незаконнае ўтрыманне ў зняволенні, схіленне да рабства, масавае або сістэматычнае ажыццяўленне пакаранняў смерцю без суда, выкраданне людзей, з якога вынікае іх знікненне, катаванні або акты жорсткасці, што ўчыняюцца ў сувязі з расавай, нацыянальнай, этнічнай прыналежнасцю, палітычнымі перакананнямі і веравызнаннем грамадзянскага насельніцтва, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвага. Пад катаваннем разумеецца любое дзеянне, якім якой-небудзь асобе наўмысна прычыняюцца моцны боль, фізічныя або псіхічныя пакуты з мэтай прымушэння гэтай асобы ці трэцяй асобы да дзеянняў, што супярэчаць іх волі, у тым ліку каб атрымаць ад іх звесткі або прызнанні, а таксама з мэтай пакарання ці з іншай мэтай ці па любой прычыне, заснаванай на дыскрымінацыі любога характару, калі такі боль або пакуты прычыняюцца дзяржаўнай службовай асобай, якая выступае ў афіцыйнай якасці, з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або па яе падбукторванні, або з яе ведама або маўклівай згоды. У гэта азначэнне не ўключаюцца боль або пакуты, якія ўзнікаюць з прычыны прымянення мер працэсуальнага або іншага законнага прымушэння.

Артыкул 129. Вытворчасць, назапашванне або распаўсюджванне забароненых сродкаў вядзення вайны

Вытворчасць, набыццё, захоўванне, перавозка, перасылка ці збыт забароненых міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь сродкаў масавага паражэння, іншых забароненых сродкаў вядзення вайны або іх складнікаў ці правядзенне даследаванняў, накіраваных на выраб або прымяненне такіх сродкаў або іх складнікаў, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 130. Распальванне расавай, нацыянальнай, рэлігійнай або іншай сацыяльнай варожасці або разладу

1. Наўмысныя дзеянні, накіраваныя на ўзбуджэнне расавай, нацыянальнай, рэлігійнай ці іншай сацыяльнай варожасці або разладу па прыкмеце расавай, нацыянальнай, рэлігійнай, моўнай або іншай сацыяльнай прыналежнасці, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, злучаныя з гвалтам ці ўчыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія ўчынены групай асоб ці выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека ці іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў.

Заўвага. Пад іншай сацыяльнай прыналежнасцю ў гэтым артыкуле разумеецца прыналежнасць асобы да пэўнай сацыяльнай групы па прыкмеце полу, узросту, прафесіі, роду заняткаў, месца жыхарства і іншай сацыяльна-групавой ідэнтыфікацыі.

Артыкул 130¹. Рэабілітацыя нацызму

1. Наўмысныя дзеянні па рэабілітацыі нацызму –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, злучаныя з гвалтам або ўчыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія ўчынены групай асоб або выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека ці іншыя цяжкія наступствы, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў.

Артыкул 130². Адмаўленне генацыду беларускага народа

1. Адмаўленне генацыду беларускага народа, якое ўтрымліваецца ў публічным выступленні, ці ў друкаваным творы або творы, які публічна дэманструецца, ці ў сродках масавай інфармацыі, ці ў інфармацыі, размешчанай у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, іншай сетцы электрасувязі агульнага карыстання або выдзеленай сетцы электрасувязі, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, учыненае асобай, раней судзімай за адмаўленне генацыду беларускага народа, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 131. Экацыд

Наўмыснае масавае знішчэнне расліннага або жывёльнага свету, ці атручэнне атмасфернага паветра або водных рэсурсаў, ці ўчыненне іншых наўмысных дзеянняў, здольных выклікаць экалагічную катастрофу (экацыд), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў.

ГЛАВА 18

ВАЕННЫЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ І ІНШЫЯ ПАРУШЭННІ ЗАКОНАЎ І ЗВЫЧАЯЎ ВЯДЗЕННЯ ВАЙНЫ

Артыкул 132. Вярбоўка, навучанне, фінансаванне і выкарыстанне наёмнікаў

Вярбоўка, навучанне, фінансаванне, іншае матэрыяльнае забеспячэнне і выкарыстанне наёмнікаў для ўдзелу ва ўзброеных канфліктах або ваенных дзеяннях – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 133. Наёмніцтва

Удзел на тэрыторыі замежнай дзяржавы ва ўзброеных канфліктах, ваенных дзеяннях асобы, якая не ўваходзіць у склад узброеных сіл бакоў, што ваююць, і дзейнічае з мэтай атрымання матэрыяльнага ўзнагароджання без упаўнаважання дзяржавы, грамадзянінам якой яна з'яўляецца або на тэрыторыі якой пастаянна пражывае (наёмніцтва), –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 134. Прымяненне зброі масавага паражэння

Прымяненне зброі масавага паражэння, забароненага міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 135. Парушэнне законаў і звычаяў вайны

1. Прымушэнне асоб, якія здалі зброю або не маюць сродкаў абароны, параненых, хворых, пацярпелых караблекрушэнне, медыцынскіх работнікаў, санітарнага і духоўнага персаналу, ваеннапалонных, грамадзянскага насельніцтва на акупіраванай тэрыторыі або ў раёне ваенных дзеянняў, іншых асоб, якія карыстаюцца падчас ваенных дзеянняў міжнароднай аховай, да службы ва ўзброеных сілах праціўніка або да перасялення, ці пазбаўленне іх права на незалежны і бесстаронні суд, ці абмежаванне права гэтых асоб на абарону ў крымінальным судаводстве –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

2. Прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў асобам, названым у частцы першай гэтага артыкула, або катаванне, або правядзенне над імі, нават з іх згоды, медыцынскіх, біялагічных і іншых эксперыментаў, або выкарыстанне іх для прыкрыцця сваіх войск або аб'ектаў ад ваенных дзеянняў, або захоп і ўтрыманне такіх асоб у якасці заложнікаў, або ўгон грамадзянскага насельніцтва для прымусовых работ –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

3. Наўмыснае забойства асоб, названых у частцы першай гэтага артыкула, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 136. Злачынныя парушэнні нормаў міжнароднага гуманітарнага права падчас узброеных канфліктаў

Парушэнні нормаў міжнароднага гуманітарнага права падчас узброенага канфлікту:

1) прымяненне сродкаў і метадаў вядзення вайны, якія могуць лічыцца такімі, што наносяць празмерныя пашкоджанні або маюць нявыбарчае дзеянне;

2) наўмыснае прычыненне шырокага, доўгачасовага і сур'ёзнага ўрону прыроднаму асяроддзю;

3) напад на персанал, збудаванні, абсталяванне, транспартныя фарміраванні і транспартныя сродкі, якія валодаюць з ахоўнай мэтай адметнымі эмблемамі Чырвонага Крыжа, Чырвонага Паўмесяца, Чырвонага Крыштала;

4) выкарыстанне голаду сярод грамадзянскага насельніцтва ў якасці метаду вядзення ваенных дзеянняў;

5) вярбоўка асоб, якія не дасягнулі пятнаццацігадовага ўзросту, ва ўзброеныя сілы або дазвол ім прымаць удзел у ваенных дзеяннях;

5¹) вярбоўка асоб, якія не дасягнулі васьмнаццацігадовага ўзросту, ва ўзброеныя групы, адрозныя ад узброеных сіл дзяржавы, або выкарыстанне іх у ваенных дзеяннях у складзе гэтых узброеных груп;

6) адвольнае і ажыццёўленае ў вялікім маштабе разбурэнне або прысваенне маёмасці, не выклікаемыя ваеннай неабходнасцю;

7) ператварэнне неабараняемых мясцовасцей і дэмілітарызаваных зон у аб'ект нападу;

8) ператварэнне ў аб'ект нападу або знішчэнне культурных каштоўнасцей, якія знаходзяцца пад аховай, пры адсутнасці ваеннай неабходнасці, а таксама крадзеж такіх каштоўнасцей у буйных маштабах або ўчыненне ў дачыненні да іх актаў вандалізму;

8¹) выкарыстанне культурных каштоўнасцей, якія знаходзяцца пад узмоцненай аховай, або месцаў для падтрымання ваенных дзеянняў, якія непасрэдна прылягаюць да іх, а таксама ператварэнне гэтых каштоўнасцей ці месцаў, якія непасрэдна прылягаюць да іх, у аб'ект нападу;

9) парушэнне пагадненняў аб перамір'і, прыпыненні ваенных дзеянняў або мясцовых пагадненняў, заключаных з мэтай вывазу, абмену або перавозкі параненых і памерлых, пакінутых на полі бітвы;

10) учыненне нападу на грамадзянскае насельніцтва або на асобных грамадзянскіх асоб;

11) учыненне нападу нявыбарчага характару, які закранае грамадзянскае насельніцтва або грамадзянскія аб'екты, калі заведама вядома, што такі напад пацягне празмерныя страты сярод грамадзянскіх асоб або прычыніць празмерны ўрон грамадзянскім аб'ектам;

12) учыненне нападу на ўстаноўкі або збудаванні, якія ўтрымліваюць небяспечныя сілы, калі заведама вядома, што такі напад пацягне празмерныя страты сярод грамадзянскіх асоб або прычыніць празмерны ўрон грамадзянскім аб'ектам;

13) учыненне нападу на асобу, якая заведама для вінаватага перастала прымаць непасрэдны ўдзел у ваенных дзеяннях;

14) перамяшчэнне часткі ўласнага грамадзянскага насельніцтва на тэрыторыю, якая акупіруецца;

15) неапраўданая затрымка рэпатрыяцыі ваеннапалонных і грамадзянскіх асоб;

16) прымяненне ва ўзброеным канфлікце іншых сродкаў і метадаў вядзення вайны, забароненых міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дваццаці гадоў.

Артыкул 137. Бяздзейнасць або адданне злачыннага загаду падчас узброенага канфлікту

1. Наўмыснае непрыняцце падчас узброенага канфлікту начальнікам або службовай асобай у межах сваіх паўнамоцтваў усіх магчымых мер для папярэджання злачынстваў, якія рыхтуюцца падначаленым, або спынення злачынстваў, якія ўчыняюцца падначаленым, прадугледжаных артыкуламі 134, 135 і 136 гэтага Кодэкса, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

2. Адданне падчас узброенага канфлікту начальнікам або службовай асобай падначаленаму загаду не пакідаць нікога жывым або іншага заведама злачыннага загаду або распараджэння, накіраваных на ўчыненне злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 134, 135 і 136 гэтага Кодэкса, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дваццаці гадоў.

Артыкул 138. Незаконнае карыстанне знакамі, якія ахоўваюцца міжнароднымі дагаворамі

Наўмыснае выкарыстанне насуперак міжнародным дагаворам падчас ваенных дзеянняў эмблем Чырвонага Крыжа, Чырвонага Паўмесяца, Чырвонага Крышталя, або ахоўных знакаў для культурных каштоўнасцей, або іншых знакаў, якія ахоўваюцца міжнародным правам, або карыстанне дзяржаўным сцягам або дзяржаўнымі адрозненнямі непрыцяля, нейтральнай дзяржавы, сцягам або знакам міжнароднай арганізацыі –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

РАЗДЗЕЛ VII ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЧАЛАВЕКА

ГЛАВА 19 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЖЫЦЦЯ І ЗДAROУЯ

Артыкул 139. Забойства

1. Наўмыснае проціпраўнае пазбаўленне жыцця іншага чалавека (забойства) – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да пятнаццаці гадоў.

2. Забойства:

1) дзвюх або больш асоб;

- 2) заведама малалетняга, састарэлага або асобы, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане;
- 3) заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;
- 4) спалучанае з выкраданнем чалавека або захопам заложніка;
- 5) учыненае агульнанебяспечным спосабам;
- 6) учыненае з асаблівай жорсткасцю;
- 7) спалучанае са згвалтаваннем або гвалтоўнымі дзеяннямі сексуальнага характару;
- 8) з мэтай утаіць іншае злачынства або аблягчыць яго ўчыненне;
- 9) з мэтай атрымання трансплантата або выкарыстання частак трупа;
- 10) асобы або яе блізкіх у сувязі з ажыццяўленнем ёй службовай дзейнасці або выкананнем грамадскага абавязку;
- 11) асобы або яе блізкіх за адмову гэтай асобы ад удзелу ва ўчыненні злачынства;
- 12) з карыслівых намераў, або па найме, або спалучанае з разбоем, вымаганнем ці бандытызмам;
- 13) з хуліганскіх намераў;
- 14) па матывах расавай, нацыянальнай, рэлігійнай варожасці або разладу, палітычнай або ідэалагічнай варожасці, а таксама па матывах варожасці або разладу ў дачыненні да якой-небудзь сацыяльнай групы;
- 15) учыненае групай асоб;
- 16) учыненае асобай, якая раней учыніла забойства, за выключэннем забойства, прадугледжанага артыкуламі 140–143 гэтага Кодэкса, –
караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 140. Забойства мацерай нованароджанага дзіцяці

Забойства мацерай свайго дзіцяці падчас родаў або непасрэдна пасля іх, учыненае ва ўмовах псіхатраўміруючай сітуацыі, выкліканай родамі, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 141. Забойства, учыненае ў стане афекту

Забойства, учыненае ў стане раптоўна ўзніклага моцнага душэўнага хвалявання, выкліканага гвалтам, здзекам, цяжкай знявагай або іншымі процізаконнымі або грубымі амаральнымі дзеяннямі пацярпелага або працяглай псіхатраўміруючай сітуацыяй, узніклай у сувязі з сістэматычнымі проціпраўнымі або амаральнымі паводзінамі пацярпелага, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.

Артыкул 142. Забойства пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства

Забойства, учыненае пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 143. Забойства пры перавышэнні меж неабходнай абароны

Забойства, учыненае пры перавышэнні меж неабходнай абароны, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 144. Прычыненне смерці па неасцярожнасці

1. Прычыненне смерці па неасцярожнасці – караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Прычыненне смерці па неасцярожнасці дзвюм або больш асобам – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 145. Давядзенне да самагубства

1. Давядзенне асобы да самагубства або замаху на самагубства шляхам пагрозы прымянення гвалту да яе або яе блізкіх, знішчэння, пашкоджання або адабрання іх маёмасці, распаўсюджвання паклёпніцкіх або абнародавання іншых звестак, якія яны жадаюць захаваць у тайне, жорсткага абыходжання з пацярпелым або сістэматычнай знявагі яго асабістай годнасці –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае ў дачыненні да асобы, якая знаходзілася ў матэрыяльнай або іншай залежнасці ад вінаватага, або дзвюх ці больш асоб, або заведама непаўналетняга, або групай асоб па папярэдняй змове, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў.

Артыкул 146. Схіленне да самагубства

1. Наўмыснае ўзбуджэнне ў іншай асобы рашучасці ўчыніць самагубства, калі асоба скончыла жыццё самагубствам або рабіла замах на яго (схіленне да самагубства), – караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Схіленне да самагубства дзвюх або больш асоб ці заведама непаўналетняга – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 147. Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання

1. Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, гэта значыць пашкоджання, небяспечнага для жыцця, або пашкоджання, што пацягнула за сабой страту зроку, маўлення, слыху, якога-небудзь органа або страту органам яго функцый, перарыванне цяжарнасці, псіхічнае расстройтва (захворванне), іншае расстройтва здароўя, спалучанае са стойкай стратай агульнай працаздольнасці не менш чым на адну трэць, або выклікала расстройтва здароўя, звязанае з траўмай касцей шкілета, на тэрмін большы за чатыры месяцы, або выявілася ў глыбокім абязвечанні твару або шыі, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае:

1) у дачыненні да асобы, заведама малалетняй, састарэлай або асобы, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане;

1¹) у дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;

2) у дачыненні да выкрадзенага чалавека або заложніка;

- 3) спосабам, які носіць характар мучэння або катавання;
- 4) з мэтай атрымання трансплантата;
- 5) у дачыненні да асобы або яе блізкіх у сувязі з ажыццяўленнем ёй службовай дзейнасці або выкананнем грамадскага абавязку;
- 6) з карыслівых намераў або па найме;
- 7) з хуліганскіх намераў;
- 8) па матывах расавай, нацыянальнай, рэлігійнай варожасці або разладу, палітычнай або ідэалагічнай варожасці, а таксама па матывах варожасці або разладу ў дачыненні да якой-небудзь сацыяльнай групы;
- 9) групай асоб;
- 10) агульнанебяспечным спосабам, –
караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна, або асобай, якая раней учыніла іншае злачынства, спалучанае з наўмысным прычыненнем цяжкага цялеснага пашкоджання, або асобай, якая раней учыніла забойства (за выключэннем злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 140–143 гэтага Кодэкса), а таксама ў дачыненні да дзвюх або больш асоб, або дзеянні, што выклікалі па неасцярожнасці смерць пацярпелага, –
караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 148. Наўмыснае пазбаўленне прафесійнай працаздольнасці

Наўмыснае прычыненне цялеснага пашкоджання, якое не небяспечнае для жыцця і не выклікала наступстваў, прадугледжаных артыкулам 147 гэтага Кодэкса, але спалучана з заведама для вінаватага поўнай стратай прафесійнай працаздольнасці, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да шасці гадоў.

Артыкул 149. Наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання

1. Наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, гэта значыць пашкоджання, якое не небяспечнае для жыцця і не выклікала наступстваў, прадугледжаных артыкулам 147 гэтага Кодэкса, але выклікала працяглае расстройства здароўя на тэрмін да чатырох месяцаў ці значную стойкую страту працаздольнасці менш чым на адну трэць, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам са штрафам або без штрафу, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў са штрафам або без штрафу, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб, ці спосабам, які носіць характар мучэння або катавання, ці агульнанебяспечным спосабам, ці ў дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны, састарэлага ці асобы, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў.

Артыкул 150. Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання ў стане афекту

Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання ў стане раптоўна ўзніклага моцнага душэўнага хвалявання, выкліканага гвалтам, здзекам, цяжкай знявагай або іншымі процізаконнымі або грубымі амаральнымі дзеяннямі пацярпелага або

працяглай псіхатраўміруючай сітуацыяй, узніклай у сувязі з сістэматычнымі проціпраўнымі або амаральнымі паводзінамі пацярпелага, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 151. Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства

Наўмыснае прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні мер, неабходных для затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 152. Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні меж неабходнай абароны

Наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання пры перавышэнні меж неабходнай абароны –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 153. Наўмыснае прычыненне лёгкага цялеснага пашкоджання

Наўмыснае прычыненне лёгкага цялеснага пашкоджання, гэта значыць пашкоджання, якое выклікала за сабой кароткачасовае расстройтва здароўя або нязначную стойкую страту працаздольнасці, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

Артыкул 154. Катаванне

1. Наўмыснае прычыненне працяглага болю або мучэнняў спосабамі, якія выклікаюць асаблівыя фізічныя і псіхічныя пакуты пацярпелага, або сістэматычнае нанясенне пабоў, якія не выклікалі наступстваў, прадугледжаных артыкуламі 147 і 149 гэтага Кодэкса, (катаванне) –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

2. Катаванне, учыненае ў дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны, або састарэлага, або непаўналетняга, або асобы, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане ці ў залежным становішчы, або асобай, раней судзімай за катаванне, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў са штрафам або без штрафу або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 155. Прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання па неасцярожнасці

Прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання па неасцярожнасці –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 156. Незаконнае правядзенне абарту

1. Незаконнае правядзенне абарту асобай, якая мае вышэйшую адукацыю па профілі адукацыі «Ахова здароўя», –

караецца штрафам або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам.

2. Правядзенне абарту асобай, якая не мае вышэйшай адукацыі па профілі адукацыі «Ахова здароўя», –

караецца арыштам або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць жанчыны або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення са штрафам або без штрафу.

Артыкул 157. Заражэнне вірусам імунадэфіцыту чалавека

1. Заведамае пастаўленне іншай асобы ў небяспеку заражэння вірусам імунадэфіцыту чалавека (ВІЧ) –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Заражэнне іншай асобы па легкадумнасці або з ускосным намерам ВІЧ асобай, якая ведала пра наяўнасць у яе гэтага захворвання, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 2 гэтага артыкула, учыненае ў дачыненні да дзвюх або больш асоб, або заведама непаўналетняга, або з прамым намерам, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці ў выпадку, калі другая асоба, пастаўленая ў небяспеку заражэння або заражаная ВІЧ, была свочасова папярэджана аб наяўнасці ў першай асобы гэтага захворвання і добраахвотна пагадзілася ўчыніць дзеянні, якія стварылі небяспеку заражэння.

Артыкул 158. Заражэнне венерычным захворваннем

1. Заведамае пастаўленне іншай асобы праз палавыя зносіны або іншымі дзеяннямі ў небяспеку заражэння венерычным захворваннем асобай, якая ведала пра наяўнасць у яе гэтага захворвання, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Заражэнне венерычным захворваннем асобай, якая ведала пра наяўнасць у яе гэтага захворвання, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 2 гэтага артыкула, учыненае ў дачыненні да дзвюх або больш асоб або заведама непаўналетняга, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

Артыкул 159. Пакіданне ў небяспецы

1. Неаказанне асобе, якая знаходзіцца ў небяспечным для жыцця стане, неабходнай і відавочна неадкладнай дапамогі, калі яна заведама магла быць аказана вінаватым без небяспекі для яго жыцця або здароўя ці жыцця або здароўя іншых асоб, або непаведамленне належным установам або асобам аб неабходнасці аказання дапамогі –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года.

2. Заведамае пакіданне без дапамогі асобы, якая знаходзіцца ў небяспечным для жыцця або здароўя стане і пазбаўленай магчымасці прыняць меры да самазахавання з прычыны маленства, старасці, захворвання або з прычыны сваёй бездапаможнасці, у выпадках, калі вінаваты меў магчымасць аказаць пацярпеламу дапамогу і быў абавязаны пра яго клапаціцца, –

караецца арыштам або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Заведамае пакіданне ў небяспецы, учыненае асобай, якая сама па неасцярожнасці або з ускосным намерам паставіла пацярпелага ў небяспечны для жыцця або здароўя стан, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

Артыкул 160. Неаказанне капітанам судна дапамогі тым, хто церпіць бедства

Неаказанне капітанам судна дапамогі людзям, якія церпяць бедства на водным шляху, калі гэта дапамога магла быць аказана без сур'ёзнай небяспекі для свайго судна, яго экіпажа і пасажыраў, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 161. Неаказанне медыцынскай дапамогі хворай асобе

1. Неаказанне медыцынскай дапамогі хворай асобе без уважлівых прычын медыцынскім работнікам або іншай асобай, абавязанай аказаць яе ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў са штрафам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць хворай асобы або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 162. Неналежнае выкананне прафесійных абавязкаў медыцынскім работнікам

1. Неналежнае выкананне прафесійных абавязкаў медыцынскім работнікам, якое выклікала прычыненне пацыенту па неасцярожнасці цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін са штрафам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць пацыента або заражэнне ВІЧ, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 163. Прымушэнне да дачы органаў або тканак для трансплантацыі

1. Прымушэнне асобы да дачы яе органаў або тканак для трансплантацыі, учыненае з пагрозай прымянення гвалту да яе або яе блізкіх, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Прымушэнне асобы да дачы яе органаў або тканак для трансплантацыі, учыненае з прымяненнем гвалту або ў дачыненні да асобы, якая знаходзіцца ў матэрыяльнай або іншай залежнасці ад вінаватага, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 164. Парушэнне ўмоў і парадку забору або трансплантацыі органаў або тканак чалавека

1. Парушэнне медыцынскім работнікам умоў і парадку забору органаў або тканак чалавека ці ўмоў і парадку трансплантацыі, прадугледжаных заканадаўствам, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання донару або рэцыпіенту, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое ўчынена паўторна, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або выклікала па неасцярожнасці смерць донара або рэцыпіента, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 165. Невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў па захаванні бяспекі жыцця і здароўя малалетняга

1. Невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў па захаванні бяспекі жыцця і здароўя малалетняга асобай, на якую такія абавязкі ўскладзены па службе, або асобай, якая выконвае гэтыя абавязкі па спецыяльным даручэнні або добраахвотна прыняла на сябе такія абавязкі, што выклікала прычыненне малалетняму па неасцярожнасці менш цяжкага цялеснага пашкоджання, пры адсутнасці прыкмет службовага злачынства –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць малалетняга або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць двух або больш малалетніх, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

ГЛАВА 20

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАЛАВОЙ НЕДАТЫКАЛЬНАСЦІ

АБО ПАЛАВОЙ СВАБОДЫ

Артыкул 166. Згвалтаванне

1. Палавыя зносіны насуперак волі пацярпелай з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення да жанчыны або яе блізкіх ці з выкарыстаннем бездапаможнага стану пацярпелай (згвалтаванне) –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

2. Згвалтаванне, учыненае паўторна, або групай асоб, або асобай, якая раней учыніла дзеянні, прадугледжаныя артыкулам 167 гэтага Кодэкса, або згвалтаванне заведама непаўналетняй –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да трынаццаці гадоў.

3. Згвалтаванне заведама малалетняй або згвалтаванне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць пацярпелай, або прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў, або заражэнне ВІЧ, або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

Заўвага. Для мэт прымянення гэтага артыкула і артыкула 167 гэтага Кодэкса малалетні, які не дасягнуў дванаццацігадовага ўзросту на момант учынення ў дачыненні да яго злачынства, прызнаецца асобай, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане, паколькі з прычыны ўзросту не можа разумець характар і значэнне дзеянняў, якія ўчыняюцца з ім.

Артыкул 167. Гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару

1. Педэрастыя, лесбіянства або іншыя дзеянні сексуальнага характару, учыненыя насуперак волі пацярпелага (пацярпелай) з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення ці з выкарыстаннем бездапаможнага стану пацярпелага (пацярпелай), –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або асобай, якая раней учыніла згвалтаванне, або групай асоб, або ў дачыненні да заведама непаўналетняга (непаўналетняй), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да трынаццаці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія ўчынены ў дачыненні да заведама малалетняга (малалетняй), або выклікалі па неасцярожнасці смерць пацярпелага (пацярпелай), або прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў, або заражэнне ВІЧ, або іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 168. Палавыя зносіны і іншыя дзеянні сексуальнага характару з асобай, якая не дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту

1. Палавыя зносіны, педэрастыя, лесбіянства або іншыя дзеянні сексуальнага характару, учыненыя асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, з асобай, якая заведама не дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту, пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 166 і 167 гэтага Кодэкса, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

2. Тья ж дзеянні, учыненыя асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 166 або 167 гэтага Кодэкса, або ў дачыненні да дзвюх і больш асоб, або асобай, на якую ўскладзены абавязкі па выхаванні, утрыманні, захаванні бяспекі жыцця і здароўя непаўналетняга, або групай асоб, –
караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі будзе ўстаноўлена, што гэта асоба і ўчыненае ёй злачынства перасталі быць грамадска небяспечнымі ў сувязі з узяццем шлюбу з пацярпелай (пацярпелым).

Артыкул 169. Распусныя дзеянні

1. Распусныя дзеянні, учыненыя асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, у дачыненні да асобы, якая заведама не дасягнула шаснаццацігадовага ўзросту, пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 166, 167 і 168 гэтага Кодэкса, –

караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў.

2. Тья ж дзеянні, учыненыя з прымяненнем гвалту ці з пагрозай яго прымянення, або ў дачыненні да заведама малалетняга (малалетняй), або бацькамі, педагагічнымі работнікамі ці іншымі асобамі, на якіх ускладзены абавязкі па выхаванні непаўналетняга, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам або артыкуламі 166–168 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да шасці гадоў.

Артыкул 170. Прымушэнне да дзеянняў сексуальнага характару

1. Прымушэнне асобы да палавых зносін, педэрастыі, лесбіянства або ўчынення іншых дзеянняў сексуальнага характару шляхам шантажу, пагрозы знішчэннем, пашкоджаннем або адабраннем маёмасці ці з выкарыстаннем службовай, матэрыяльнай або іншай залежнасці пацярпелага (пацярпелай) –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, учыненае ў дачыненні да заведама непаўналетняга (непаўналетняй), –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да шасці гадоў.

Артыкул 171. Арганізацыя і (або) выкарыстанне занятку прастытуцыяй або стварэнне ўмоў для занятку прастытуцыяй

1. Арганізацыя і (або) выкарыстанне занятку прастытуцыяй іншай асобай або прадастаўленне з карыслівай мэтай памяшкання (месца) асобай, якая заведама ведала, што гэта памяшканне (месца) будзе выкарыстана для занятку прастытуцыяй, або арганізацыя і (або) утрыманне прытона для занятку прастытуцыяй пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да пяці гадоў са штрафам.

2. Тья ж дзеянні, звязаныя з вывазам за межы дзяржавы асобы для занятку прастытуцыяй, або учыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, артыкуламі 171¹, 181 або 181¹ гэтага Кодэкса, або з выкарыстаннем для занятку прастытуцыяй заведама непаўналетняга, або учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам.

Заўвага. Пад выкарыстаннем занятку прастытуцыяй разумеецца атрыманне асобай матэрыяльнай або іншай выгады ад добраахвотнага аказання іншай асобай за ўзнагароджанне паслуг сексуальнага характару (палавыя зносіны, педэрастыя, лесбіянства і іншыя дзеянні сексуальнага характару).

Артыкул 171¹. Уцягненне ў занятак прастытуцыяй або прымус да працягу занятку прастытуцыяй

1. Уцягненне ў занятак прастытуцыяй або прымус да працягу занятку прастытуцыяй –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў са штрафам.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або з прымяненнем гвалту ці з пагрозай яго прымянення, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 171, 181 або 181¹ гэтага Кодэкса, або асобай, якая дасягнула васьмнадцатігадовага ўзросту, у дачыненні да заведама непаўналетняга, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да пяці гадоў са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя бацькам або мацерай, педагогічным работнікам або іншай асобай, на якую ўскладзены абавязкі па выхаванні непаўналетняга, у дачыненні да заведама непаўналетняга або арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дзесяці гадоў са штрафам.

ГЛАВА 21 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ УКЛАДУ СЯМЕЙНЫХ АДНОСІН І ІНТАРЭСАЎ НЕПАЎНАЛЕТНІХ

Артыкул 172. Уцягненне непаўналетняга ва ўчыненне злачынства

1. Уцягненне асобай, якая дасягнула васьмнадцатігадовага ўзросту, заведама непаўналетняга ва ўчыненне злачынства шляхам абяцанняў, падману або іншым спосабам –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення або ўчыненае бацькам або мацерай, педагогічным работнікам або іншай асобай, на якую ўскладзены абавязкі па выхаванні непаўналетняга, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, звязаныя з уцягненнем непаўналетняга ў арганізаваную групу або ва ўчыненне цяжкага або асабліва цяжкага злачынства, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да васьмі гадоў.

Артыкул 173. Уцягненне непаўналетняга ў антыграмадскія паводзіны

1. Уцягненне асобай, якая дасягнула васьмнадцатігадовага ўзросту, заведама непаўналетняга ў сістэматычнае ўжыванне спіртных напіткаў, або ў сістэматычнае немедыцынскае ўжыванне моцнадзейных ці іншых адурманьвальных рэчываў, або ў бадзяжніцтва ці папрашайніцтва –

караецца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення ці ўчыненае бацькам або мацерай, педагогічным работнікам або іншай асобай, на якую ўскладзены абавязкі па выхаванні непаўналетняга, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 174. Ухіленне бацькоў ад утрымання дзяцей або ад пакрыцця выдаткаў, затрачаных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца або знаходзіліся на дзяржаўным забеспячэнні

1. Ухіленне бацькоў больш за тры месяцы на працягу года ад выплаты паводле судовай пастановы сродкаў на ўтрыманне непаўналетніх або паўналетніх, але непрацаздольных і маючых патрэбу ў матэрыяльнай дапамозе дзяцей –

караецца грамадскімі работамі, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

2. Ухіленне бацькоў ад пакрыцця выдаткаў, затрачаных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца або знаходзіліся на дзяржаўным забеспячэнні, якое выявілася ў няўцы на працу дзесяць і больш працоўных дзён на працягу трох месяцаў або ва ўтойванні ці заніжэнні імі памеру зароботнай платы і прыраўнаваных да яе даходаў, а таксама ва ўхіленні ад працаўладкавання паводле судовай пастановы, учыненым на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, якое пацягнула за сабой невыкананне або няпоўнае выкананне абавязацельстваў па пакрыцці выдаткаў, затрачаных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца або знаходзіліся на дзяржаўным забеспячэнні, –

караецца грамадскімі работамі, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя асобай, раней судзімай за ўхіленне ад утрымання дзяцей або ад пакрыцця выдаткаў, затрачаных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца або знаходзіліся на дзяржаўным забеспячэнні, –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін ад аднаго года да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Заўвага. Пад ухіленнем ад працаўладкавання паводле судовай пастановы ў гэтым артыкуле разумеюцца ўхіленне ад яўкі ў органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, арганізацыі для працаўладкавання, ад праходжання медыцынскага агляду, атрымання неабходных для працаўладкавання дакументаў, а таксама іншыя вінаватыя дзеянні (бяздзейнасць), якія выклікалі невыкананне судовай пастановы аб працаўладкаванні.

Артыкул 175. Ухіленне дзяцей ад утрымання бацькоў

1. Ухіленне паўналетніх працаздольных дзяцей больш за тры месяцы на працягу года ад выплаты па рашэнні суда (судзі) сродкаў на ўтрыманне непрацаздольных і маючых патрэбу ў матэрыяльнай дапамозе бацькоў –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае асобай, раней судзімай за ўхіленне ад утрымання бацькоў, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў са штрафам.

Артыкул 176. Злоўжыванне правамі апекуна або апекавальніка

Выкарыстанне апекі ці апекавальніцтва з карыслівымі мэтамі, або жорсткае абыходжанне з падапечнымі, або наўмыснае пакіданне іх без нагляду ці неабходнай дапамогі, якія выклікалі істотнае ўшчамленне правоў і законных інтарэсаў падапечных, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 177. Разгалошванне тайны ўсынаўлення (удачарэння)

Наўмыснае разгалошванне тайны ўсынаўлення (удачарэння) супраць волі ўсынаўляльніка або ўсыноўленага (удачаронай) –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года.

Артыкул 177¹. Незаконныя дзеянні па ўсынаўленні (удачарэнні) дзяцей

Дзеянні па падборы і перадачы дзяцей на ўсынаўленне (удачарэнне) ад імені або ў інтарэсах асоб, якія жадаюць іх усынавіць (удачарыць), што ажыццяўляюцца асобай, не ўпаўнаважанай на гэта заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, а таксама схіленне гэтай асобай да згоды на ўсынаўленне (удачарэнне) дзяцей з карыслівых намераў –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

Артыкул 178. Разгалошванне ўрачэбнай тайны

1. Наўмыснае разгалошванне медыцынскім, фармацэўтычным або іншым работнікам без прафесійнай або службовай неабходнасці звестак аб наяўнасці захворвання, дыягназе або выніках медыцынскага асведчання пацыента (разгалошванне ўрачэбнай тайны) –

караецца штрафам або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Разгалошванне ўрачэбнай тайны, якое выявілася ў паведамленні звестак аб наяўнасці ў асобы ВІЧ або захворвання СНІД, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 179. Выключаны

Артыкул 180. Наўмысная падмена дзіцяці

1. Наўмысная падмена дзіцяці –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае з карыслівых або іншых ганебных намераў, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да шасці гадоў са штрафам.

ГЛАВА 22 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ АСАБІСТАЙ СВАБОДЫ, ГОНАРУ І ГОДНАСЦІ

Артыкул 181. Гандаль людзьмі

1. Вярбоўка, перавозка, перадача, укрывальніцтва або атрыманне чалавека з мэтай эксплуатацыі, учыненыя шляхам падману, або злоўжывання даверам, або прымянення гвалту, не небяспечнага для жыцця або здароўя пацярпелага, або з пагрозай прымянення такога гвалту (гандаль людзьмі), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя:

1) у дачыненні да дзвюх або больш асоб;

2) з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця або здароўя пацярпелага, або з пагрозай прымянення такога гвалту;

3) выключаны;

4) групай асоб па папярэдняй змове;

5) асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў;

6) асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, артыкуламі 171, 171¹, 181¹, 187, часткамі 2 і 3 артыкула 343¹ гэтага Кодэкса;

7) у дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;

8) з вывазам асобы за межы дзяржавы;

9) у дачыненні да заведама непаўналетняга незалежна ад прымянення якога-небудзь са сродкаў уздзеяння, указаных у частцы 1 гэтага артыкула, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, або ў дачыненні да заведама малалетняга, або якія выклікалі па неасцярожнасці смерць пацярпелага, або прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў, або заражэнне ВІЧ, або іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дванаццаці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Заўвага. Пад эксплуатацыяй у гэтым артыкуле, артыкулах 181¹, 182 і 187 гэтага Кодэкса разумеюцца незаконны прымус чалавека да працы або аказання паслуг (у тым ліку да дзеянняў сексуальнага характару, сурагатнага мацярынства, забору ў чалавека органаў і (або) тканак) у выпадку, калі ён па незалежных ад яго прычынах не можа адмовіцца ад выканання работ (паслуг), уключаючы рабства або звычаі, падобныя да рабства.

Артыкул 181¹. Выкарыстанне рабскай працы

1. Выкарыстанне рабскай працы або іншая форма эксплуатацыі чалавека пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 181 гэтага Кодэкса, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў са штрафам.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя:

1) у дачыненні да заведама непаўналетняга;

2) у дачыненні да дзвюх або больш асоб;

3) групай асоб па папярэдняй змове;

4) службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў;

5) у дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;

6) асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, артыкуламі 171, 171¹, 181 або 187 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць пацярпелага, або прычыненне яму цяжкіх цялесных пашкоджанняў, або іншыя цяжкія наступствы або ўчыненыя арганізаванай групай, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дванаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 182. Выкраданне чалавека

1. Тайнае, адкрытае, шляхам падману або злоўжывання даверам ці спалучанае з гвалтам, не небяспечным для жыцця або здароўя пацярпелага, або з пагрозай прымянення такога гвалту, або з іншымі формамі прымусу проціпраўнае завалоданне чалавекам, звязанае з яго перамяшчэннем у іншае месца, пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 291 гэтага Кодэкса (выкраданне чалавека), –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Тое ж дзеянне, учыненае:

1) у дачыненні да заведама непаўналетняга;

2) у дачыненні да дзвюх або больш асоб;

3) з карыслівых намераў;

4) з мэтай эксплуатацыі;

5) з мэтай вымання ў пацярпелага органаў або тканак для трансплантацыі;

6) групай асоб па папярэдняй змове;

7) з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця або здароўя, або якое суправаджалася мучэннямі або катаваннем, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць пацярпелага, ці прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў, ці іншыя цяжкія наступствы або ўчыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 183. Незаконнае пазбаўленне волі

1. Незаконныя змяшчэнне чалавека ў якое-небудзь памяшканне (іншае месца) або ўтрыманне ў ім, звязанне чалавека ці іншая перашкода магчымасці пакінуць месца знаходжання пры адсутнасці прыкмет службовага або іншага больш цяжкага злачынства (незаконнае пазбаўленне волі) –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам.

2. Незаконнае пазбаўленне волі, учыненае спосабам, небяспечным для жыцця або здароўя пацярпелага, ці якое суправаджалася мучэннямі, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да васьмі гадоў.

Артыкул 184. Незаконнае змяшчэнне ў псіхіятрычны стацыянар

1. Змяшчэнне ў псіхіятрычны стацыянар заведама псіхічна здаровай асобы або незаконнае ўтрыманне такой асобы ў псіхіятрычным стацыянары –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 185. Прымус

Прымус асобы да выканання або невыканання якога-небудзь дзеяння, учынены пад пагрозай прымянення гвалту да яе або яе блізкіх, знішчэння або пашкоджання іх маёмасці, распаўсюджвання паклёпніцкіх або абнародавання іншых звестак, якія яны жадаюць захаваць у тайне, ці пад пагрозай ушчамлення правоў, свабод і законных інтарэсаў гэтых асоб, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 186. Пагроза забойствам, прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў або знішчэннем маёмасці

Пагроза забойствам, прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў або знішчэннем маёмасці агульнанебяспечным спосабам, калі меліся падставы баяцца яе ажыццяўлення, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 187. Незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой

1. Незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой, калі ў выніку такіх дзеянняў асобы, працаўладкаваныя за мяжой, падвергліся эксплуатацыі, пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 181 гэтага Кодэкса (незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой, учыненыя паўторна або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 171, 171¹, 181 або 181¹ гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да шасці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Незаконныя дзеянні, накіраваныя на працаўладкаванне грамадзян за мяжой, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да васьмі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 188. Паклёп

Распаўсюджванне заведама непраўдзівых звестак, якія зневажаюць іншую асобу (паклёп), у публічным выступленні, або ў друкаваным творы ці творы, які публічна дэманструецца, або ў сродках масавай інфармацыі, або ў інфармацыі, размешчанай у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, іншай сетцы электрасувязі агульнага карыстання ці выдзеленай сетцы электрасувязі, або паклёп, які ўтрымлівае абвінавачанне ва ўчыненні цяжкага ці асабліва цяжкага злачынства, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 189. Выключаны

ГЛАВА 23 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ КАНСТЫТУЦЫЙНЫХ ПРАВОЎ І СВАБОД ЧАЛАВЕКА І ГРАМАДЗЯНІНА

Артыкул 190. Парушэнне раўнапраўя грамадзян

Наўмыснае прамое або ўскоснае парушэнне або абмежаванне правоў і свабод ці ўстанаўленне прамых або ўскосных пераваг грамадзян у залежнасці ад полу, расы, нацыянальнасці, мовы, паходжання, маёмаснага або службовага становішча, месца жыхарства, адносін да рэлігіі, перакананняў, прыналежнасці да грамадскіх аб'яднанняў, якія прычынілі істотную шкоду правам, свабодам і законным інтарэсам грамадзяніна, а таксама яго блізкіх, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 191. Перашкада ажыццяўленню выбарчых правоў, права на ўдзел у рэферэндуме, або рэалізацыі права заканадаўчай ініцыятывы грамадзян, або рабоце Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, выбарчых камісій, камісій па рэферэндуме, камісій па правядзенні галасавання аб адкліканні дэпутата

1. Перашкада ажыццяўленню грамадзянінам Рэспублікі Беларусь права свабодна выбіраць і быць выбраным, удзельнічаць у рэферэндуме, галасаванні аб адкліканні дэпутата, весці перадвыбарную агітацыю, агітацыю па рэферэндуме або адкліканні дэпутата, ці перашкода свабоднай рэалізацыі грамадзянамі Рэспублікі Беларусь права заканадаўчай ініцыятывы, правядзенню агітацыі за або супраць прапановы аб унясенні праекта закона ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, ці перашкода працы Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, выбарчых камісій, камісій па рэферэндуме або камісій па правядзенні галасавання аб адкліканні дэпутата, учыненая з прымяненнем гвалту, пагрозы, падману, подкупу або іншым спосабам, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб па папярэдняй змове або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 192. Парушэнне заканадаўства аб выбарах, рэферэндуме, адкліканні дэпутата і рэалізацыі права заканадаўчай ініцыятывы грамадзян

Падлог дакументаў па выбарах, рэферэндуме ці адкліканні дэпутата, або парушэнне тайны галасавання, або заведама няправільны падлік галасоў ці іншае скажэнне вынікаў галасавання, учыненыя асобай, якая ўваходзіць у склад Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, выбарчай камісіі, камісіі па рэферэндуме, камісіі па правядзенні галасавання аб адкліканні дэпутата, ці іншай асобай, якая прымае ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку ўдзел у падрыхтоўцы і правядзенні выбараў, рэферэндуму ці адклікання дэпутата, або падлог дакументаў пры падрыхтоўцы і правядзенні мерапрыемстваў, накіраваных на рэалізацыю

права заканадаўчай ініцыятывы грамадзян, учынены службовымі асобамі дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, іншых арганізацый і іншымі асобамі, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 193. Арганізацыя або кіраванне грамадскім аб'яднаннем, рэлігійнай арганізацыяй, якія замахваюцца на асобу, правы і абавязкі грамадзян

1. Арганізацыя ці кіраванне палітычнай партыяй, іншым грамадскім аб'яднаннем, рэлігійнай арганізацыяй, дзейнасць якіх звязана з гвалтам над грамадзянамі, або з прычыненнем ім цялесных пашкоджанняў, або з іншымі замахамі на правы, свабоды і законныя інтарэсы грамадзян, або з перашкодай выкананню грамадзянамі іх дзяржаўных, грамадскіх, сямейных абавязкаў, –

караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, звязаныя з арганізацыяй або кіраваннем палітычнай партыяй, іншым грамадскім аб'яднаннем, рэлігійнай арганізацыяй, указанымі ў частцы 1 гэтага артыкула, якія не прайшлі ва ўстаноўленым парадку дзяржаўную рэгістрацыю, –

караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 193¹. Незаконная арганізацыя дзейнасці грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду ці ўдзел у іх дзейнасці

Арганізацыя дзейнасці ці ўдзел у дзейнасці палітычнай партыі, іншага грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду, удачыненні да якіх ёсць рашэнне ўпаўнаважанага дзяржаўнага органа аб іх ліквідацыі або прыпыненні іх дзейнасці, што ўступіла ў законную сілу, а таксама арганізацыя дзейнасці ці ўдзел у дзейнасці палітычнай партыі, іншага грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду, якія не прайшлі ва ўстаноўленым парадку дзяржаўную рэгістрацыю, пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 423¹ гэтага Кодэкса, –

караюцца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Заўвагі:

1. Пад удзелам у дзейнасці палітычнай партыі, іншага грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду ў гэтым артыкуле разумеюцца дзеянні, накіраваныя на дасягненне мэт указаных партыі, аб'яднання, арганізацыі або фонду, у тым ліку вызначаных у іх статутных і іншых дакументах.

2. Дзеянне гэтага артыкула не распаўсюджваецца на арганізацыю дзейнасці ці ўдзел у дзейнасці палітычнай партыі, іншага грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду, удачыненні да якіх ёсць рашэнне ўпаўнаважанага дзяржаўнага органа аб прыпыненні іх дзейнасці, што ўступіла ў законную сілу, якія накіраваны на ліквідацыю парушэнняў, што паслужылі падставай для прыпынення дзейнасці, а таксама на арганізацыю дзейнасці ці ўдзел у дзейнасці палітычнай партыі, іншага грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі або фонду, звязаныя з іх дзяржаўнай рэгістрацыяй ва ўстаноўленым парадку.

3. Асоба, якая добраахвотна спыніла дзеянні, прадугледжаныя гэтым артыкулам, і заявіла аб гэтым дзяржаўным органам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў яе дзеяннях не ўтрымліваецца складу іншага злачынства. Гэта палажэнне не распаўсюджваецца на асоб, якія ўчынілі аналагічныя дзеянні на працягу двух гадоў пасля добраахвотнага спынення дзеянняў, прадугледжаных гэтым артыкулам.

Артыкул 194. Перашкода законнай дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў

Перашкода законнай дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў або ўмяшанне ў іх законную дзейнасць, якія выклікалі істотнае парушэнне іх правоў і законных інтарэсаў, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 195. Перашкола законнай дзейнасці рэлігійных арганізацый

Перашкола законнай дзейнасці рэлігійных арганізацый або ўчыненню рэлігійных абрадаў, калі яны не парушаюць грамадскі парадак і не суправаджаюцца замахам на правы, свабоды і законныя інтарэсы грамадзян, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 196. Перашкола правядзенню сходу, мітынгу, дэманстрацыі, шэсця, пікетавання або ўдзелу ў іх

Незаконная перашкола правядзенню сходу, мітынгу, дэманстрацыі, шэсця, пікетавання або ўдзелу ў іх ці прымус да ўдзелу ў іх, учынення з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 197. Пераслед грамадзян за крытыку

1. Ушчамленне службовай асобай правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзяніна за накіраванне ім у дзяржаўныя органы або грамадскія аб'яднанні прапаноў, заяў або скаргаў, ці за крытыку, якая ўтрымліваецца ў іх, ці за выступленні з крытыкай у іншай форме (пераслед грамадзян за крытыку) –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала прычыненне істотнай шкоды правам, свабодам і законным інтарэсам грамадзяніна, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 198. Перашкола законнай прафесійнай дзейнасці журналіста

Перашкола ў якой бы там ні было форме законнай прафесійнай дзейнасці журналіста ці прымус яго да распаўсюджвання або адмовы ад распаўсюджвання інфармацыі, учынення з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці, ушчамленнем правоў і законных інтарэсаў журналіста, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 198¹. Парушэнне заканадаўства аб сродках масавай інфармацыі

Распаўсюджванне ўладаўнікам інтэрнэт-рэсурсу, не зарэгістраванага ў якасці сеткавага выдання, інфармацыі, распаўсюджванне якой забаронена на інтэрнэт-рэсурсах у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі, учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Пад уладальнікам інтэрнэт-рэсурсу ў гэтым артыкуле разумеюцца фізічная асоба, у тым ліку індывідуальны прадпрымальнік, або службовая асоба юрыдычнай асобы, якія рэалізуюць правы валодання, карыстання і (або) распараджэння інтэрнэт-рэсурсам.

Артыкул 199. Парушэнне заканадаўства аб працы

Неабгрунтаваная адмова ў прыёме на працу або звальненне жанчыны па матывах яе цяжарнасці або заведама незаконнае звальненне асобы з працы –

караюцца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 200. Прымус да забастоўкі або да адмовы ад удзелу ў ёй

Прымус да ўдзелу ў забастоўцы або да адмовы ад удзелу ў законнай забастоўцы, учынены з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 201. Парушэнне аўтарскага права, сумежных правоў і права прамысловай уласнасці

1. Разгалошванне без згоды аўтара або заяўніка сутнасці вынаходкі, карыснай мадэлі, прамысловага ўзору або іншага аб'екта права прамысловай уласнасці да афіцыйнай публікацыі звестак аб іх, учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў.

2. Незаконнае распаўсюджванне або іншае незаконнае выкарыстанне аб'ектаў аўтарскага права, сумежных правоў або аб'ектаў права прамысловай уласнасці, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне або звязаныя з атрыманнем даходу ў буйным памеры, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або дзеянні, якія выклікалі прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвагі:

1. Буйным памерам даходу (урону) у гэтым артыкуле прызнаецца памер даходу (урону) на суму, якая ў пяцьсот і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

2. Пад даходам неабходна разумець сукупную суму выручкі ад рэалізацыі тавараў, работ, паслуг з незаконным выкарыстаннем правоў на аб'екты інтэлектуальнай уласнасці. Даход, атрыманы ў натуральнай форме, падлягае вызначэнню ў грашовым выражэнні.

Артыкул 202. Парушэнне недатыкальнасці жылля і іншых законных уладанняў грамадзян

1. Незаконнае ўварванне ў жыллё насуперак волі асоб, якія пражываюць у ім, або іншае парушэнне недатыкальнасці законных уладанняў грамадзян –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

2. Тья ж дзеянні, учыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –
караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам.

Артыкул 203. Парушэнне тайны перапіскі, тэлефонных перагавораў, тэлеграфных або іншых паведамленняў

1. Наўмыснае незаконнае парушэнне тайны перапіскі, тэлефонных або іншых перагавораў, паштовых, тэлеграфных або іншых паведамленняў грамадзян – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

2. Тое ж дзеянне, учыненае з выкарыстаннем спецыяльных тэхнічных сродкаў, прызначаных для негаласнага атрымання інфармацыі, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, – караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 203¹. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да інфармацыі аб прыватным жыцці і персанальных даных

1. Наўмысныя незаконныя збор, прадастаўленне інфармацыі аб прыватным жыцці і (або) персанальных даных іншай асобы без яе згоды, якія выклікалі прычыненне істотнай шкоды правам, свабодам і законным інтарэсам грамадзяніна, – караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Наўмыснае незаконнае распаўсюджванне інфармацыі аб прыватным жыцці і (або) персанальных даных іншай асобы без яе згоды, якое выклікала прычыненне істотнай шкоды правам, свабодам і законным інтарэсам грамадзяніна, – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў дачыненні да асобы або яе блізкіх у сувязі з ажыццяўленнем ёй службовай дзейнасці або выкананнем грамадскага абавязку, – караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

Артыкул 203². Невыкананне мер забеспячэння аховы персанальных даных

Невыкананне мер забеспячэння аховы персанальных даных асобай, якая ажыццяўляе апрацоўку персанальных даных, што выклікала па неасцярожнасці іх распаўсюджванне і прычыненне цяжкіх наступстваў, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

Артыкул 204. Адмова ў прадастаўленні грамадзяніну інфармацыі

Незаконная адмова службовай асобы ў прадастаўленні грамадзяніну сабраных ва ўстаноўленым парадку дакументаў і матэрыялаў, якія непасрэдна закранаюць яго правы, свабоды і законныя інтарэсы, ці прадастаўленне яму няпоўнай або наўмысна скажонай

такой інфармацыі, якія выклікалі прычыненне істотнай шкоды правам, свабодам і законным інтарэсам грамадзяніна, –
караюцца штрафам або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

РАЗДЕЛ VIII ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ УЛАСНАСЦІ І ПАРАДКУ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ЭКАНАМІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 24 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ УЛАСНАСЦІ

Заўвагі:

1. Пад крадзяжом у гэтай главе разумеецца наўмыснае проціпраўнае безаплатнае завалоданне чужой маёмасцю або правам на маёмасць з карыслівай мэтай шляхам пакражы, рабунку, разбою, вымагання, махлярства, злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, прысваення, растраты або мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі.

2. Крадзеж прызнаецца ўчыненым паўторна, калі яму папярэднічаў іншы крадзеж або якое-небудзь з наступных злачынстваў: крадзеж агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў або выбуховых рэчываў (артыкул 294), крадзеж радыеактыўных матэрыялаў (артыкул 323), крадзеж наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў (артыкул 327), крадзеж моцнадзейных або ядавітых рэчываў (артыкул 333).

3. Значным памерам (уроном у значным памеры) у артыкулах гэтай главы прызнаецца памер (урон) на суму, якая ў сорок і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, буйным памерам (уроном у буйным памеры) – у дзвесце пяцьдзесят і больш разоў, асабліва буйным памерам (уроном у асабліва буйным памеры) – якая ў тысячу і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні.

4. Не падлягае крымінальнай адказнасці асоба, якая ўчыніла крадзеж маёмасці юрыдычнай асобы шляхам пакражы, махлярства, злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, прысваення або растраты, крадзяжу маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі ў суме, якая не перавышае дзесяціразовага памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень учынення дзеяння, за выключэннем крадзяжу ордэна, медаля Рэспублікі Беларусь, СССР ці БССР, нагруднага знака да ганаровага звання Рэспублікі Беларусь, СССР ці БССР, або крадзеж маёмасці фізічнай асобы шляхам пакражы, махлярства, злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, прысваення або растраты, крадзяжу маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі ў суме, якая не перавышае двухразовага памеру базавай велічыні, устаноўленага на дзень учынення дзеяння, за выключэннем крадзяжу ордэна, медаля Рэспублікі Беларусь, СССР ці БССР, нагруднага знака да ганаровага звання Рэспублікі Беларусь, СССР ці БССР або крадзяжу, учыненага групай асоб, ці шляхам пакражы, учыненай з адзення або ручной паклажы, якія знаходзіліся пры ёй, або з пранікненнем у жыллё.

5. Асоба, якая ўчыніла злачынства, прадугледжанае часткай 1 артыкула 205, або часткай 1 артыкула 209, або часткай 1 артыкула 210, або часткай 1 артыкула 211, або часткай 1 артыкула 212, або часткай 1 артыкула 214, калі яна з'явілася з пакаяннем, актыўна садзейнічала выяўленню злачынства і поўнасцю кампенсавала прычынены ўрон, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці.

6. Крымінальны пераслед блізкіх асобы, якая пацярпела ад злачынства, якія ўчынілі пакражу (частка 1 артыкула 205), або махлярства (частка 1 артыкула 209), або прысваенне ці растрату (частка 1 артыкула 211), або крадзеж маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі (частка 1 артыкула 212), або ўгон транспартнага сродку ці маламернага судна (частка 1 артыкула 214), узбуджаецца толькі па заяве асобы, якая пацярпела ад злачынства, а ў выпадку яе няздольнасці па ўзросце або стане здароўя выяўляць сваю волю ў крымінальным працэсе ці ў выпадку яе смерці – любога з яе паўналетніх блізкіх родзічаў або членаў сям'і, яе законнага прадстаўніка.

Артыкул 205. Пакража

1. Тайнае выкраданне маёмасці (пакража) – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Пакража, учыненая паўторна, або групай асоб, або з пранікненнем у жыллё, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Пакража, учыненая ў буйным памеры, – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Пакража, учыненая арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дванаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 206. Рабунак

1. Адкрытае выкраданне маёмасці (рабунак) – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Рабунак, злучаны з гвалтам, не небяспечным для жыцця ці здароўя пацярпелага, або з пагрозай прымянення такога гвалту, або ўчынены паўторна ці групай асоб, або з пранікненнем у жыллё, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

3. Рабунак, учынены ў буйным памеры, – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Рабунак, учынены арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да трынаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 207. Разбой

1. Прымяненне гвалту, небяспечнага для жыцця або здароўя пацярпелага, ці пагроза прымянення такога гвалту з мэтай непасрэднага завалодання маёмасцю (разбой) – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Разбой, учынены з пранікненнем у жыллё, або паўторна, або групай асоб, або з мэтай завалодання маёмасцю ў буйным памеры, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

3. Разбой, учынены арганізаванай групай, або з прычыненнем цяжкага цялеснага пашкоджання, або з мэтай завалодання маёмасцю ў асабліва буйным памеры, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 208. Вымаганне

1. Патрабаванне перадачы маёмасці або права на маёмасць ці ўчынення якіх-небудзь дзеянняў маёмаснага характару пад пагрозай прымянення гвалту да пацярпелага або яго блізкіх, знішчэння або пашкоджання іх маёмасці, знішчэння, завалодання, блакіравання, мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі, распаўсюджвання паклёпніцкіх або абнародавання іншых звестак, якія яны жадаюць захаваць у тайне (вымаганне), –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Вымаганне, учыненае паўторна, або групай асоб па папярэднім змове, або з прымяненнем гвалту, не небяспечнага для жыцця або здароўя пацярпелага, або пад пагрозай забойства або прычынення цяжкага цялеснага пашкоджання, або злучанае са

знішчэннем ці пашкоджаннем маёмасці, або з мэтай атрымання маёмаснай выгады ў буйным памеры –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Вымаганне, учыненае арганізаванай групай, або з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця ці здароўя пацярпелага, або якое выклікала іншыя цяжкія наступствы, або з мэтай атрымання маёмаснай выгады ў асабліва буйным памеры, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Заўвага. Пад мадыфікацыяй камп'ютарнай інфармацыі ў гэтым артыкуле, артыкулах 212, 216, 350 і 354 гэтага Кодэкса разумеюцца проціпраўнае змяненне камп'ютарнай інфармацыі або ўнясенне ў камп'ютарную сістэму заведама непраўдзівай камп'ютарнай інфармацыі.

Артыкул 209. Махлярства

1. Завалоданне маёмасцю або набыццё права на маёмасць шляхам падману або злоўжывання даверам (махлярства) –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Махлярства, учыненае паўторна або групай асоб, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Махлярства, учыненае ў буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Махлярства, учыненае арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам.

Артыкул 210. Крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі

1. Завалоданне маёмасцю або набыццё права на маёмасць, учыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў (крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі), –

караюцца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, учынены паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 211. Прысваенне або растрата

1. Прысваенне або растрата маёмасці асобай, якой яна даверана, – караюцца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або арыштам са штрафам або без штрафу, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў са штрафам або без штрафу, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, – караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дванаццаці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 212. Крадзеж маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі

1. Крадзеж маёмасці шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі – караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, – караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 213. Выключаны

Артыкул 214. Угон транспартнага сродку або маламернага судна

1. Неправамернае завалоданне транспартным сродкам або маламерным суднам і паездка на ім без мэты крадзяжу (угон) –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, або з прымяненнем гвалту, не небяспечнага для жыцця або здароўя, або з пагрозай яго прымянення, або групай асоб па папярэдняй змове, або якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця або здароўя, або з пагрозай яго прымянення, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Заўвага. Прыкметы транспартнага сродку ўказаны ў заўвазе да артыкула 317 гэтага Кодэкса.

Артыкул 215. Прысваенне знойдзенай маёмасці

Прысваенне ў асабліва буйным памеры знойдзенай заведама чужой маёмасці або скарбу –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

Артыкул 216. Прычыненне маёмаснага ўрону без прыкмет крадзяжу

1. Прычыненне ўрону ў значным памеры пры дапамозе атрымання маёмасных выгад у выніку падману, злоўжывання даверам або шляхам мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі пры адсутнасці прыкмет крадзяжу –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Прычыненне маёмаснага ўрону без прыкмет крадзяжу, учыненае групай асоб па папярэдняй змове або ў буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 217. Незаконнае адчужэнне даверанай маёмасці

Незаконнае безаплатае адчужэнне ў значным памеры чужой маёмасці, даверанай вінаватаму, пры адсутнасці карыслівай мэты –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 218. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці

1. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці, якія выклікалі прычыненне ўрону ў значным памеры, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці, учыненыя агульнанебяспечным спосабам або якія выклікалі прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, або якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека ці іншыя цяжкія наступствы, або якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў.

Артыкул 219. Знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці па неасцярожнасці

Знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці па неасцярожнасці, якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, – караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 220. Выключаны

ГЛАВА 25 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАРАДКУ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ЭКАНАМІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Заўвагі:

1. Буйным памерам (здзелкай, уронам, даходам (нажывай) у буйным памеры) у артыкулах гэтай главы прызнаецца памер (здзелка, урон, даход (нажыва)) на суму, якая ў тысячу і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным памерам (здзелкай, уронам, даходам (нажывай) у асабліва буйным памеры) – якая ў дзве тысячы і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні, калі іншае не агаворана ў заўвагах да артыкулаў гэтай главы.

2. Пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі не можа быць прызначана асобе, што асуджаецца ўпершыню, якая ўчыніла злачынства супраць парадку ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці, якое не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі або менш цяжкае (за выключэннем кантрабанды, незаконных экспарту або перадачы з мэтай экспарту аб'ектаў экспартнага кантролю, легалізацыі («адмывання») сродкаў, атрыманых злачынным шляхам).

Артыкул 221. Выраб, захоўванне або збыт падробленых грошай або каштоўных папер

1. Выраб або захоўванне з мэтай збыту ці збыт падробленых банкнотаў або манет, дзяржаўных або іншых каштоўных папер у афіцыйнай грашовай адзінцы Рэспублікі Беларусь, грашовых знакаў або каштоўных папер у замежнай валюце – караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў са штрафам або без штрафу або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або арганізаванай групай, або ў асабліва буйным памеры, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 222. Незаконны абарот сродкаў плацяжу і (або) інструментаў

1. Выраб з мэтай збыту або збыт падробленых банкаўскіх плацежных картак, іншых плацежных інструментаў і сродкаў плацяжу, а таксама ўчыненае з карыслівых намераў незаконнае распаўсюджванне рэквізітаў банкаўскіх плацежных картак або аўтэнтыфікацыйных даных, пры дапамозе якіх магчыма атрыманне доступу да рахункаў або электронных кашалькоў, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або арганізаванай групай, або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 223. Парушэнне правіл аб здзелках з каштоўнымі металамі і (або) каштоўнымі камянямі

1. Здзелка з каштоўнымі металамі і (або) каштоўнымі камянямі, учыненая ў парушэнне ўстаноўленых правіл у буйным памеры, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, або арганізаванай групай, або ў асабліва буйным памеры, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў.

Артыкул 224. Выключаны

Артыкул 225. Невяртанне з-за мяжы грашовых сродкаў

Невяртанне з-за мяжы індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай юрыдычнай асобы грашовых сродкаў у асабліва буйным памеры, якія падлягаюць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь абавязковаму пералічэнню на рахункі ва ўпаўнаважаны банк Рэспублікі Беларусь, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Заўвага. Невяртанне з-за мяжы грашовых сродкаў прызнаецца ўчыненым у асабліва буйным памеры, калі сума нявернутых грашовых сродкаў перавышае ў чатыры тысячы разоў памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 226. Незаконны выпуск (эмісія) каштоўных папер

Выпуск (эмісія) каштоўных папер без рэгістрацыі ва ўстаноўленым парадку, або публічнае размяшчэнне каштоўных папер з парушэннем устаноўленага парадку, або выкарыстанне ведама падложных дакументаў для рэгістрацыі каштоўных папер, якія выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 226¹. Незаконныя выкарыстанне або разгалошванне звестак, унесеных у рэестр уладальнікаў каштоўных папер, або інфармацыі аб выніках фінансава-гаспадарчай дзейнасці эмітэнта каштоўных папер

Незаконныя выкарыстанне ці разгалошванне звестак, унесеных у рэестр уладальнікаў каштоўных папер, або інфармацыі аб выніках фінансава-гаспадарчай дзейнасці эмітэнта каштоўных папер да яе апублікавання ў сродках масавай інфармацыі ці давадзення іншым чынам да ведама неабмежаванага кола асоб, што ўчынены асобай, якой такія звесткі або інфармацыя вядомыя ў сувязі з яе прафесійнай або службовай дзейнасцю, з карыслівай зацікаўленасці і выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 226². Незаконныя дзеянні з простымі і (або) пераводнымі вэксалямі

1. Выдача, індасіраванне, аваліраванне простых і (або) пераводных вэксалёў у буйным памеры, заведама не забяспечаных патрэбнай у адпаведнасці з заканадаўствам маёмасцю, у тым ліку маёмаснымі правамі, або іншымі адчужальнымі правамі, якія маюць кошт, ці падпісаных асобамі, не здольнымі абавязвацца па іх, або ад імені такіх асоб, пры адсутнасці прыкмет службовага або іншага больш цяжкага злачынства –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Падробка подпісу на простым і (або) пераводным вэксалі або на далучаным да яго дабавачным лісце (алонжы), падпісанне простага і (або) пераводнага вэксалю, у тым ліку пры індасамеце, авалі, акцэпце, або дабавачнага ліста (алонжа) ад імені выдуманай асобы або такое іх падпісанне, пры якім пастаўлены подпіс на любой іншай падставе не можа абавязваць асобу, якая паставіла яго, або асобу, ад імені якой гэты подпіс пастаўлены, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

3. Прымус да аваліравання, індасіравання або выдачы простага і (або) пераводнага вэксалю, акцэпту пераводнага вэксалю пад пагрозай прымянення гвалту над пацярпелым або блізкімі ці знішчэння або пашкоджання іх маёмасці або заведамае ўказанне плацельшчыкам у пераводным вэксалі асобы, якая не мае сродкаў для яго аплаты, –

караюцца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя паўторна, або арганізаванай групай, або з прымяненнем гвалту, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 226³. Маніпуляванне рынкам каштоўных папер

Учыненне дзеянняў (бяздзейнасць), якія аказваюць істотны ўплыў на попыт на каштоўную паперу і (або) прапанову каштоўнай паперы, рыначную цану каштоўнай паперы або аб'ём таргоў каштоўнай паперай, што прызнаюцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі маніпуляваннем рынкам каштоўных папер, якое выклікала прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 227. Падлог рашэння аб выпуску або праспекта эмісіі каштоўных папер

Унясенне службовай асобай у рашэнне аб выпуску або праспект эмісіі каштоўных папер заведама недакладных звестак або засведчанне праспекта эмісіі, які ўтрымлівае заведама недакладныя звесткі, што выклікалі прычыненне ўрону інвестарам у асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 228. Кантрабанда

1. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза ў буйным памеры тавараў, забароненых або абмежаваных да такога перамяшчэння, пры

адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 328¹ і 333¹ гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза ў буйным памеры наяўных грашовых сродкаў або грашовых інструментаў –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя групай асоб па папярэдняй змове, або паўторна, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 328¹ і 333¹ гэтага Кодэкса, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў або ўчыненыя з прымяненнем гвалту да асобы, якая праводзіць мытны або ажыццяўляе пагранічны кантроль, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвагі:

1. У гэтым артыкуле, артыкулах 328¹ і 333¹ гэтага Кодэкса пад незаконным перамяшчэннем праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза разумеецца перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза па-за ўстаноўленымі месцамі або ў нявызначаны час працы мытных органаў у гэтых месцах, або з хаваннем ад мытнага кантролю, або з заведама недакладным дэклараваннем або недэклараваннем тавараў, або з выкарыстаннем дакументаў, якія ўтрымліваюць заведама недакладныя звесткі аб таварах, або з выкарыстаннем сродкаў ідэнтыфікацыі, якія падроблены ці датычацца іншых тавараў.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, прызнаецца ўчыненым у буйным памеры, калі кошт тавараў, якія перамяшчаюцца адной асобай або групай асоб, перавышае ў дзве тысячы і больш разоў памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 2 гэтага артыкула, прызнаецца ўчыненым у буйным памеры, калі сума наяўных грашовых сродкаў, якія перамяшчаюцца, у тым ліку ў міжнародных паштовых адпраўленнях, і (або) кошт грашовых інструментаў, якія перамяшчаюцца, у тым ліку ў міжнародных паштовых адпраўленнях, перавышаюць двухразовы памер сумы наяўных грашовых сродкаў і (або) кошту дарожных чэкаў, дазволенага Мытным кодэксам Еўразійскага эканамічнага саюза да перамяшчэння без мытнага дэкларавання ў пісьмовай форме.

Пры разліку памеру сумы незаконна перамяшчанага наяўных грашовых сродкаў і (або) кошту незаконна перамяшчанага грашовых інструментаў з усёй сумы перамяшчанага наяўных грашовых сродкаў і (або) кошту перамяшчанага грашовых інструментаў падлягае выключэнню тая частка, якая Мытным кодэксам Еўразійскага эканамічнага саюза дазволена да перамяшчэння без мытнага дэкларавання ў пісьмовай форме або была задэкларавана.

4. Пад грашовымі інструментамі, указанымі ў частцы 2 гэтага артыкула, разумеюцца дарожныя чэкі, вэксалі, чэкі (банкаўскія чэкі), а таксама каштоўныя паперы ў дакументарнай форме, якія сведчаць абавязальства эмітэнта (даўжніка) па выплаце грашовых сродкаў, у якіх не ўказана асоба, якой ажыццяўляецца такая выплата.

5. Асоба, якая добраахвотна здала наяўныя грашовыя сродкі і (або) грашовыя інструменты, указаныя ў гэтым артыкуле, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў яе дзеяннях не ўтрымліваецца іншага складу злачынства. Не могуць прызнавацца добраахвотнай задачай наяўных грашовых сродкаў або грашовых інструментаў, указаных у гэтым артыкуле, іх выяўленне пры вусным апытанні ў якасці меры, якая забяспечвае правядзенне мытнага кантролю, пры прымяненні форм мытнага кантролю, іх адабранне пры затрыманні асобы, а таксама пры вядзенні следчых дзеянняў па іх выяўленні і адабранні.

Артыкул 228¹. Незаконнае перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу

1. Перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза па-за вызначанымі заканадаўствам месцамі або ў нявызначаны час працы мытных органаў у гэтых месцах пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 228 гэтага

Кодэкса (незаконнае перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу), учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Незаконнае перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу, учыненае асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам або артыкулам 228 гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Незаконнае перамяшчэнне тавараў праз мытную мяжу, учыненае арганізаванай групай, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

Артыкул 229. Незаконныя экспарт або перадача з мэтай экспарту аб'ектаў экспартнага кантролю

1. Незаконныя экспарт або перадача з мэтай экспарту аб'ектаў экспартнага кантролю, якія заведама могуць быць выкарыстаны пры распрацоўцы (стварэнні), вытворчасці, эксплуатацыі, мадэрнізацыі, мадыфікацыі, рамонце, мантажы, тэхнічным абслугоўванні ўзбраення і ваеннай тэхнікі (пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 129, 333¹ і 356 гэтага Кодэкса), –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або групай асоб па папярэдняй змове, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або ў дачыненні да аб'ектаў экспартнага кантролю, якія заведама могуць быць выкарыстаны пры распрацоўцы (стварэнні), вытворчасці, эксплуатацыі, мадэрнізацыі, мадыфікацыі, рамонце, мантажы, тэхнічным абслугоўванні зброі масавага паражэння, сродкаў яе дастаўкі, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 230. Невяртанне на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь гісторыка-культурных каштоўнасцей

Наўмыснае невяртанне ва ўстаноўлены тэрмін на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь гісторыка-культурных каштоўнасцей, вывезеных за яе межы, калі такое вяртанне з'яўляецца абавязковым у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 231. Ухіленне ад выплаты плацяжоў, якія спаганяюцца мытнымі органамі

1. Ухіленне ад выплаты плацяжоў, якія спаганяюцца мытнымі органамі, у буйным памеры –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

Заўвага. Ухіленнем ад выплаты плацяжоў, якія спаганяюцца мытнымі органамі, у буйным памеры прызнаецца ўхіленне ад выканання абавязку па выплаце плацяжоў, якія спаганяюцца мытнымі органамі пры надыходзе тэрміну іх выплаты, пры якім сума такіх нявыплачаных плацяжоў перавышае ў тры тысячы і больш разоў памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 232. Выключаны

Артыкул 233. Прадпрымальніцкая дзейнасць, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі)

1. Прадпрымальніцкая дзейнасць, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), калі такі спецыяльны дазвол (ліцэнзія) абавязковы (прадпрымальніцкая дзейнасць, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі)), звязаная з атрыманнем даходу ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, учыненае асобай, раней судзімай за злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, або звязанае з прыцягненнем грашовых сродкаў, электронных грошай ці іншай маёмасці грамадзян, калі выплата даходу або вяртанне грашовых сродкаў, электронных грошай ці іншай маёмасці ажыццяўляюцца поўнасцю або часткова за кошт прыцягнутых грашовых сродкаў, электронных грошай ці іншай маёмасці іншых грамадзян, а таксама прадпрымальніцкая дзейнасць, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), звязаная з атрыманнем даходу ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвагі:

1. Пад даходам ад прадпрымальніцкай дзейнасці, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), неабходна разумець суму выручкі (даходу – для індывідуальных прадпрымальнікаў, якія выкарыстоўваюць агульны парадак падаткаабкладання) ад рэалізацыі тавараў (работ, паслуг), маёмасных правоў, атрыманай (атрыманага) па гэтай дзейнасці, за вылікам ускосных падаткаў, а таксама панесеных пры ажыццяўленні ўказанай дзейнасці дакументальна пацверджаных выдаткаў па вытворчасці і рэалізацыі тавараў (работ, паслуг), маёмасных правоў, якія ўлічваюцца пры прымяненні агульнага парадку падаткаабкладання (у тым ліку такіх выдаткаў, панесеных у перыяд прымянення асаблівага рэжыму падаткаабкладання). Даход, атрыманы ў натуральнай форме, падлягае вызначэнню ў грашовым выражэнні.

Пад даходам ад прадпрымальніцкай дзейнасці, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), звязанай з прыцягненнем грашовых сродкаў, электронных грошай або іншай маёмасці грамадзян, неабходна разумець усю суму (кошт) прыцягнутых грашовых сродкаў, электронных грошай або іншай маёмасці. Даход, атрыманы ў натуральнай форме, падлягае вызначэнню ў грашовым выражэнні.

2. Даход ад прадпрымальніцкай дзейнасці, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), прызнаецца атрыманым у буйным памеры, калі ён у тысячу і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, у асабліва буйным памеры – у дзве тысячы і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні.

Даход ад прадпрымальніцкай дзейнасці, якая ажыццяўляецца без спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), звязанай з прыцягненнем грашовых сродкаў, электронных грошай або іншай маёмасці грамадзян,

прызнаецца атрыманым у буйным памеры, калі ён у тысячу і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 234. Выключаны

Артыкул 235. Легалізацыя («адмыванне») сродкаў, атрыманых злачынным шляхам

1. Ажыццяўленне фінансавых аперацый са сродкамі, атрыманымі заведама злачынным шляхам, для надання правамернага выгляду валоданню, карыстанню і (або) распараджэнню ўказанымі сродкамі з мэтай утойвання або скажэння паходжання, месцазнаходжання, размяшчэння, руху або сапраўднай прыналежнасці ўказаных сродкаў – караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да чатырох гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Заўвагі:

1. Пад фінансавай аперацыяй у гэтым артыкуле разумеецца здзелка са сродкамі незалежна ад формы і спосабу яе ажыццяўлення.

2. Пад сродкамі ў гэтым артыкуле і артыкуле 290¹ гэтага Кодэкса разумеюцца грашовыя сродкі, каштоўныя паперы, электронныя грошы, іншая маёмасць, у тым ліку маёмасныя правы, а таксама выключныя правы на вынікі інтэлектуальнай дзейнасці.

3. Асоба, якая ўдзельнічала ў легалізацыі сродкаў, атрыманых злачынным шляхам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэтыя дзеянні, калі яна добраахвотна заявіла аб учыненым і садзейнічала выяўленню злачынства.

Артыкул 236. Набыццё або збыт матэрыяльных каштоўнасцей, заведама здабытых злачынным шляхам

1. Загадзя не абяцаныя набыццё, захоўванне або збыт матэрыяльных каштоўнасцей, заведама здабытых злачынным шляхам, пры адсутнасці прыкмет легалізацыі («адмывання») матэрыяльных каштоўнасцей, набытых злачынным шляхам, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або ў буйным памеры, –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя групай асоб па папярэдняй змове або ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў са штрафам.

Артыкул 237. Незаконнае атрыманне крэдыту або субсідыі

1. Атрыманне індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай юрыдычнай асобы крэдыту або субсідыі, учыненае з выкарыстаннем заведама непраўдзівых дакументаў і звестак аб акалічнасцях, якія маюць істотнае значэнне для атрымання крэдыту або субсідыі, а таксама непаведамленне індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай юрыдычнай асобы інфармацыі аб узнікненні акалічнасцей, якія цягнуць прыпыненне або спыненне крэдытавання або субсідзіравання, якія выклікалі прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 238. Непраўдзівая эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва)

1. Падача індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай юрыдычнай асобы ў суд, які разглядае эканамічныя справы, заявы даўжніка аб сваёй эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтве), іншых дакументаў, якія ўтрымліваюць заведама недакладныя звесткі аб неплацежаздольнасці даўжніка, якая мае або набывае ўстойлівы характар, з мэтай прызнання гэтага даўжніка эканамічна неплацежаздольным (банкрутам) (непраўдзівая эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва)), якая выклікала прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Непраўдзівая эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва), якая выклікала прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 239. Утойванне эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтва)

Утойванне неплацежаздольнасці індывідуальнага прадпрымальніка або юрыдычнай асобы, якая мае або набывае ўстойлівы характар, учыненае гэтым індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай, заснавальнікам (удзельнікам) або ўласнікам маёмасці гэтай юрыдычнай асобы шляхам прадстаўлення звестак, не адпаведных рэчаіснасці, падробкі дакументаў, скажэння бухгалтарскай справаздачнасці або іншым спосабам, якое выклікала прычыненне ўрону крэдытору (крэдыторам) у буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 240. Наўмысная эканамічная неплацежаздольнасць (банкруцтва)

1. Наўмысныя стварэнне або павелічэнне неплацежаздольнасці індывідуальнага прадпрымальніка або юрыдычнай асобы, якія ўчынены гэтым індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай, заснавальнікам (удзельнікам) або ўласнікам маёмасці гэтай юрыдычнай асобы ў асабістых інтарэсах або ў інтарэсах іншых асоб і якія выклікалі прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, якія ўчынены паўторна або выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 241. Перашкода пакрыццю страт крэдытору (крэдыторам)

Утойванне, адчужэнне, пашкоджанне або знішчэнне маёмасці індывідуальнага прадпрымальніка або юрыдычнай асобы, неплацежаздольнасць якіх мае або набывае ўстойлівы характар, з мэтай сарваць або зменшыць пакрыццё страт крэдытору (крэдыторам), учыненыя гэтым індывідуальным прадпрымальнікам або службовай асобай, заснавальнікам (удзельнікам) або ўласнікам маёмасці гэтай юрыдычнай асобы, якія выклікалі прычыненне ўрон крэдытору (крэдыторам) у буйным памеры, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 242. Ухіленне ад пагашэння крэдыторскай запазычанасці

Ухіленне індывідуальнага прадпрымальніка або службовай асобы юрыдычнай асобы ад пагашэння паводле судовай пастанова, якая ўступіла ў законную сілу, крэдыторскай запазычанасці ў буйным памеры пры наяўнасці магчымасці выканаць абавязак –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 243. Ухіленне ад выплаты падаткаў, збораў

1. Ухіленне ад выплаты падаткаў, збораў шляхам утойвання, наўмыснага заніжэння падатковай базы, ухілення ад прадстаўлення падатковай дэкларацыі (разліку) або ўнясення ў яе заведама непраўдзівых звестак, якое выклікала прычыненне ўрон у значным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да аднаго года, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Тое ж дзеянне, якое выклікала прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Значным памерам урон у гэтым артыкуле прызнаецца памер урон на суму, якая ў дзве тысячы і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, буйным памерам – у тры тысячы пяцьсот і больш разоў, асабліва буйным памерам – якая ў трыццаць тысяч і больш разоў перавышае такі памер базавай велічыні.

Артыкул 243¹. Ухіленне ад выканання абавязкаў падатковага агента па пералічэнні падаткаў, збораў

1. Ухіленне ад выканання абавязкаў падатковага агента па пералічэнні падаткаў, збораў, якія падлягаюць падліку, вылічэнню ў плацельшчыка і пералічэнню ў бюджэт, якое выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 243². Падатковае махлярства

1. Прадстаўленне ўпаўнаважанаму органу дакументаў, якія ўтрымліваюць заведама непраўдзівыя звесткі, або заведама непраўдзівых звестак іншым спосабам з мэтай неабгрунтаванага вяртання падаткаў, збораў пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства (падатковае махлярства), якое выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

2. Падатковае махлярства, якое выклікала прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 243³. Ухіленне ад выплаты страхавых узносаў

1. Наўмысныя неналічэнне і нявыплата абавязковых страхавых узносаў, узносаў на прафесійнае пенсійнае страхаванне ў бюджэт дзяржаўнага пазабюджэтнага фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь (ухіленне ад выплаты страхавых узносаў), якія выклікалі прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам.

2. Ухіленне ад выплаты страхавых узносаў, якое выклікала прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Буйным памерам урон у гэтым артыкуле прызнаецца памер урон на суму, якая ў дзве тысячы пяцьсот і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным памерам – у пяць тысяч і больш разоў перавышае такі памер базавай велічыні.

Артыкул 244. Выключаны

Артыкул 245. Устанаўленне або падтрыманне манапольных цэн

1. Устанаўленне або падтрыманне манапольных цэн шляхам змовы індывідуальных прадпрымальнікаў або службовых асоб юрыдычных асоб аб дзейнасці на сумесным рынку –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Устанаўленне або падтрыманне манапольных цэн, звязаныя з прымусам або прымяненнем гвалту ў дачыненні да канкурэнтаў, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 246. Прымус да ажыццяўлення здзелкі або да адмовы ад яе ажыццяўлення

1. Прымус да ажыццяўлення здзелкі або да адмовы ад яе ажыццяўлення пад пагрозай прымянення гвалту над пацярпелым ці яго блізкімі ці знішчэння або пашкоджання іх маёмасці пры адсутнасці прыкмет вымагання –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, – караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай або другой гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або з прымяненнем гвалту, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.

Артыкул 247. Выключаны

Артыкул 248. Выключаны

Артыкул 249. Выключаны

Артыкул 250. Распаўсюджванне непраўдзівай інфармацыі аб таварах і паслугах

1. Распаўсюджванне заведама непраўдзівай інфармацыі або прымяненне рэкламы, якія ўводзяць у зман спажыўцоў адносна якасці, колькасці, складу, спосабу вырабу і іншых характарыстык прадукцыі (тавараў, работ, паслуг), –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Тыя ж дзеянні ў дачыненні да прадукцыі (тавараў, работ, паслуг), якая можа прычыніць шкоду здароўю спажыўцоў, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 251. Зрыў публічных таргоў

Учыненне з карыслівай мэтай дзеянняў, якія прывялі да зрыву публічных таргоў ва ўрон уласніку маёмасці або іншай асобе, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 252. Камерцыйны подкуп

1. Атрыманне работнікам індывідуальнага прадпрымальніка або юрыдычнай асобы, які не з'яўляецца службовай асобай, ці асобай, якая выконвае работы або аказвае паслугі індывідуальнаму прадпрымальніку або юрыдычнай асобе паводле грамадзянска-прававога дагавора, матэрыяльных каштоўнасцей ці набыццё выгад маёмаснага характару за дзеянне (бяздзейнасць) у інтарэсах асобы, якая дае, звязанае з работай, якую выконвае гэта асоба, або паслугай, якую яна аказвае, і заведама здольнае прычыніць шкоду інтарэсам уласніка або яго кліентаў, ці прадастаўленне такога ўзнагароджання (камерцыйны подкуп) –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Камерцыйны подкуп, учынены паўторна, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Асоба, якая прадаставіла ўзнагароджанне, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў дачыненні да яе мела месца вымаганне такога ўзнагароджання або калі гэта асоба пасля прадастаўлення ўзнагароджання добраахвотна заявіла аб учыненым і актыўна садзейнічала раскрыццю і (або) расследаванню злачынства.

Артыкул 253. Подкуп удзельнікаў і арганізатараў спартыўных спаборніцтваў або відовішчных камерцыйных конкурсаў

1. Атрыманне грошай, каштоўных папер, іншай маёмасці або паслуг маёмаснага характару спартсменам, трэнерам, медыцынскім работнікам, якія ўдзельнічаюць у спартыўнай падрыхтоўцы спартсмена (каманды спартсменаў), суддзёй па спорце, спартыўным агентам, іншай асобай, уключанай у склад удзельнікаў спартыўнага спаборніцтва, арганізатарам спартыўнага спаборніцтва, арганізатарам або членам журы відовішчнага камерцыйнага конкурсу за аказанне ўплыву на вынікі спартыўнага спаборніцтва або відовішчнага камерцыйнага конкурсу або за ўчыненне загадзя вызначанага дзеяння (бяздзейнасць) пры правядзенні спартыўнага спаборніцтва або відовішчнага камерцыйнага конкурсу ці прадастаўленне такога ўзнагароджання –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Асоба, якая прадаставіла ўзнагароджанне, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў дачыненні да яе мела месца вымаганне такога ўзнагароджання або калі гэта асоба пасля прадастаўлення ўзнагароджання добраахвотна заявіла аб учыненым і актыўна садзейнічала раскрыццю і (або) расследаванню злачынства.

Артыкул 254. Камерцыйны шпіянаж

1. Выкраданне або збіранне незаконным спосабам звестак, якія з'яўляюцца камерцыйнай або банкаўскай тайнай, з мэтай іх разгалошвання ці незаконнага выкарыстання (камерцыйны шпіянаж) –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Камерцыйны шпіянаж, які выклікаў прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –
караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў.

Артыкул 255. Разгалошванне камерцыйнай тайны

Наўмыснае разгалошванне камерцыйнай або банкаўскай тайны без згоды яе ўладальніка пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 226¹ і 254 гэтага Кодэкса, учыненае асобай, якой такая камерцыйная або банкаўская тайна вядомая ў сувязі з яе прафесійнай або службовай дзейнасцю, з карыслівай зацікаўленасці і якое выклікала прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 256. Выключаны

Артыкул 257. Выключаны

Артыкул 258. Незаконныя выраб, выкарыстанне або збыт дзяржаўных прабірных клеймаў

1. Незаконныя выраб, выкарыстанне, збыт або падробка дзяржаўнага прабірнага клейма Рэспублікі Беларусь або замежных дзяржаў, учыненыя з карыслівай зацікаўленасці, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –
караюцца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

Артыкул 259. Выключаны

Артыкул 260. Выключаны

Артыкул 261. Выключаны

Артыкул 261¹. Выраб, збыт або выкарыстанне паддробленых акцызных марак Рэспублікі Беларусь

1. Выраб з мэтай збыту або збыт паддробленых акцызных марак Рэспублікі Беларусь –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Выкарыстанне заведама паддробленых акцызных марак Рэспублікі Беларусь –
караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай і другой гэтага артыкула, учыненыя паўторна або арганізаванай групай, –

караюцца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да пяці гадоў.

Артыкул 262. Выключаны

РАЗДЗЕЛ ІХ
ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЭКАЛАГІЧНАЙ БЯСПЕКІ,
НАВАКОЛЬНАГА АСЯРОДДЗЯ І ПАРАДКУ ПРЫРОДАКАРЫСТАННЯ

ГЛАВА 26
ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЭКАЛАГІЧНАЙ БЯСПЕКІ,
НАВАКОЛЬНАГА АСЯРОДДЗЯ І ПАРАДКУ ПРЫРОДАКАРЫСТАННЯ

Заўвагі:

1. Злачынствамі супраць экалагічнай бяспекі, навакольнага асяроддзя і парадку прыродакарыстання прызнаюцца ўчыненыя наўмысна або па неасцярожнасці грамадска небяспечныя дзеянні, якія прычынілі або могуць прычыніць шкоду зямлі, водам, нетрам, лясам, жывёльнаму і расліннаму свету, атмасфернаму паветру і іншым прыродным аб'ектам, аднесеным да такіх заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя, незалежна ад форм уласнасці.

2. Буйным памерам урон у артыкулах гэтай главы прызнаецца памер урон на суму, якая ў дзвеце пяцьдзясят і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным – якая ў тысячу і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні, калі іншае не агаворана ў артыкулах гэтай главы.

Артыкул 263. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне каштоўных прыродных комплексаў або аб'ектаў асабліва ахаваных прыродных тэрыторый

Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне каштоўных прыродных комплексаў або аб'ектаў асабліва ахаваных прыродных тэрыторый пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 264. Парушэнне рэжыму аховы і выкарыстання асабліва ахаваных прыродных тэрыторый

Парушэнне рэжыму аховы і выкарыстання асабліва ахаваных прыродных тэрыторый, якое выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 265. Парушэнне патрабаванняў экалагічнай бяспекі

Парушэнне патрабаванняў экалагічнай бяспекі пры праектаванні, размяшчэнні, будаўніцтве, уводзе ў эксплуатацыю, кансервацыі, дэмантажы, зносе або эксплуатацыі будынкаў, збудаванняў і іншых аб'ектаў асобай, адказнай за іх выкананне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або захворванні людзей, або прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 266. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'ектаў, пры будаўніцтве якіх заведама не выкананы патрабаванні экалагічнай бяспекі

Прыёмка ў эксплуатацыю членамі прыёмачных камісій аб'ектаў, пры будаўніцтве якіх заведама не выкананы патрабаванні экалагічнай бяспекі, калі гэта выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або захворванні людзей, або прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 267. Непрыняцце мер па ліквідацыі наступстваў парушэнняў заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў

1. Непрыняцце па легкадумнасці ці нядбайнасці мер па ліквідацыі наступстваў парушэнняў заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў або неналежнае правядзенне ў мясцовасцях, якія падвергліся забруджванню навакольнага асяроддзя, мерапрыемстваў па аднаўленні навакольнага асяроддзя асобай, адказнай за іх правядзенне, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, або захворванні людзей, або прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Ухіленне ад правядзення мерапрыемстваў па аднаўленні навакольнага асяроддзя асобы, адказнай за іх выкананне, якое выклікала па неасцярожнасці наступствы, названыя ў частцы першай гэтага артыкула, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 268. Утойванне або наўмыснае скажэнне звестак аб забруджванні навакольнага асяроддзя

1. Утойванне ці наўмыснае скажэнне службовай асобай звестак аб радыяцыйным, хімічным, бактэрыялагічным або іншым небяспечным для жыцця і здароўя людзей забруджванні навакольнага асяроддзя або аб стане здароўя насельніцтва, якое падверглася шкоднаму ўздзеянню, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, або захворванні людзей, або прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 269. Пашкоджанне зямель

Знішчэнне ўрадлівага слою глебы, або невыкананне правіл рэкультывацыі зямель, або забруджванне іх хімічнымі ці іншымі рэчывамі, адходамі, сцёкавымі водамі,

бактэрыяльна-паразітычнымі шкоднымі арганізмамі, або іншае незаконнае пашкоджанне зямель (пашкоджанне зямель), учыненыя на экалагічна небяспечнай тэрыторыі або якія выклікалі наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 270. Знішчэнне або пашкоджанне тарфянікаў

Знішчэнне або пашкоджанне тарфянікаў у выніку неасцярожнага абыходжання з агнём або іншымі крыніцамі павышанай небяспекі, якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 271. Парушэнне правіл аховы нетраў

Парушэнне правіл аховы нетраў, якое выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 272. Забруджванне або засмечванне вод

1. Выключана.

2. Забруджванне або засмечванне вод, якія выклікалі наўмыснае ці па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў буйным памеры, або наўмысныя забруджванне або засмечванне крыніц пітнага водазабеспячэння –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Забруджванне або засмечванне вод, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або захворванні людзей, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 273. Выключаны

Артыкул 274. Забруджванне атмасфернага паветра

1. Выключана.

2. Забруджванне атмасфернага паветра ў выніку паступлення забруджвальных рэчываў у атмасфернае паветра ад крыніц выкідаў з перавышэннем устаноўленых нарматываў дапушчальных выкідаў і (або) часовых нарматываў дапушчальных выкідаў забруджвальных рэчываў у атмасфернае паветра (забруджванне атмасфернага паветра), якое выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Забруджванне атмасфернага паветра, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або захворванні людзей, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 275. Забруджванне лесу, асяроддзя вырастання дрэвава-хмызняковай расліннасці

1. Забруджванне лесу, асяроддзя вырастання дрэвава-хмызняковай расліннасці, якая не ўваходзіць у склад ляснога фонду, адходамі або сцёкавымі водамі ці іншым спосабам, якое выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў буйным памеры, – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Асабліва буйным памерам урону ў гэтым артыкуле, артыкулах 276 і 277 гэтага Кодэкса прызнаецца памер урону на суму, якая ў пяцьсот і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 276. Знішчэнне або пашкоджанне лесу, дрэвава-хмызняковай расліннасці па неасцярожнасці

Знішчэнне або пашкоджанне лесу або дрэвава-хмызняковай расліннасці, якая не ўваходзіць у склад ляснога фонду, у выніку неасцярожнага абыходжання з агнём, невыканання правіл правядзення выбуховых работ, парушэння правіл эксплуатацыі іншых крыніц павышанай небяспекі, парушэння парадку нарыхтоўкі і вывазу драўніны, правіл высечак лесу, іншых правіл лесакарыстання, якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 277. Незаконная высечка, незаконныя знішчэнне, выдаленне або пашкоджанне дрэвава-хмызняковай расліннасці

1. Незаконная высечка або пашкоджанне да ступені спынення росту дрэвава-хмызняковай расліннасці ў прыродаахоўных, рэкрэацыйна-аздараўленчых, ахоўных лясах або незаконныя знішчэнне, выдаленне або пашкоджанне да ступені спынення росту дрэвава-хмызняковай расліннасці, якая не ўваходзіць у склад ляснога фонду, што выклікалі прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

2. Незаконная высечка або пашкоджанне да ступені спынення росту дрэвава-хмызняковай расліннасці ў эксплуатацыйных лясах, якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, якія выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –
караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

Артыкул 278. Парушэнне правіл бяспекі пры абыходжанні з генна-інжынернымі арганізмамі, біялагічнымі або хімічнымі рэчывамі

1. Выключана.

2. Парушэнне правіл бяспекі вытворчасці, захоўвання, выкарыстання, транспартавання, захавання або іншага абыходжання з генна-інжынернымі арганізмамі, біялагічнымі або хімічнымі рэчывамі, якое ўчынена на экалагічна небяспечнай тэрыторыі ці выклікала наўмыснае або па неасцярожнасці прычыненне ўрон у буйным памеры ці па неасцярожнасці захворванні людзей, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Парушэнне тых жа правіл, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 279. Парушэнне правіл бяспекі пры абыходжанні з мікрабіялагічнымі, іншымі біялагічнымі агентамі або таксінамі

1. Парушэнне правіл бяспекі пры абыходжанні з мікрабіялагічнымі, іншымі біялагічнымі агентамі або таксінамі, якое выклікала па неасцярожнасці захворванні людзей, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або ўзнікненне эпідэміі ці эпідэміі, або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 280. Парушэнне правіл, устаноўленых для барацьбы з пустазеллем, хваробамі і шкоднікамі раслін

1. Парушэнне правіл, устаноўленых для барацьбы з пустазеллем, хваробамі і шкоднікамі раслін, якое выклікала па неасцярожнасці гібель расліннасці або жывёл з прычыненнем урон у буйным памеры, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

2. Парушэнне тых жа правіл, якое выклікала па неасцярожнасці гібель расліннасці або жывёл з прычыненнем урон у асабліва буйным памеры ці гібель дзікарослых раслін або дзікіх жывёл, віды якіх заведана для вінаватага ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 281. Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл

1. Выключана.

2. Здабыча рыбы або іншых водных жывёл без належнага на тое дазволу, ці ў забароненыя час або тэрміны, ці ў забароненых месцах, ці забароненымі прыладамі, ці забароненымі спосабамі (незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл), якая выклікала прычыненне ўрону ў буйным памеры, ці здабыча рыбы або іншых водных жывёл з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку, або шляхам выбуху, ці незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, віды якіх заведана для вінаватага ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

3. Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, у тым ліку з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку, або шляхам выбуху, учыненая асобай, раней судзімай за злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

4. Незаконная здабыча рыбы або іншых водных жывёл, у тым ліку з выкарыстаннем прылад лоўлі, прынцыпы работы якіх заснаваны на выкарыстанні электрамагнітнага поля, ультрагуку, або шляхам выбуху, якая выклікала прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў са штрафам.

Заўвага. Буйным памерам урону ў артыкулах 281 і 282 гэтага Кодэкса прызнаецца памер урону на суму, якая ў сто і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным – у дзвесце пяцьдзясят і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні.

Артыкул 282. Незаконнае паляванне

1. Выключана.

2. Паляванне без належнага на тое дазволу, або ў забароненых месцах, або ў забароненыя час, або забароненымі прыладамі, або забароненымі спосабамі, або ў забароненыя тэрміны (незаконнае паляванне) на тэрыторыі запаведніка, нацыянальнага парку, заказніка, на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню, дзе ўстаноўлены кантрольна-прапускны рэжым, або незаконная здабыча дзікіх жывёл, віды якіх заведана для вінаватага ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, або незаконнае паляванне, якое выклікала прычыненне ўрону ў буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або арыштам з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Незаконнае паляванне, учыненае асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам або артыкулам 282¹ гэтага Кодэкса, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

4. Незаконнае паляванне, учыненае з выкарыстаннем механічнага, наземнага, воднага або паветранага транспартнага сродку або якое выклікала прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам.

Артыкул 282¹. Незаконныя перамяшчэнне (транспартаванне) або разбіранне дзікіх жывёл

1. Выключана.

2. Незаконныя перамяшчэнне (транспартаванне) або разбіранне дзікіх жывёл, якія адносяцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі да аб'ектаў палявання, у тым ліку загінулых, або іх частак у буйным памеры, або на тэрыторыі запаведніка, нацыянальнага парку, заказніка, на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню, дзе ўстаноўлены кантрольна-прапускны рэжым, ці дзікіх жывёл, віды якіх заведама для вінаватага ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў ці асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам або артыкулам 282 гэтага Кодэкса, ці ўчыненыя ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвагі:

1. Пад незаконнымі перамяшчэннем (транспартаваннем) або разбіраннем дзікіх жывёл, у тым ліку загінулых, або іх частак у гэтым артыкуле разумеюцца іх перамяшчэнне (транспартаванне) або разбіранне ў выпадках, забароненых заканадаўчымі актамі аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету.

2. Незаконныя перамяшчэнне (транспартаванне) або разбіранне ў гэтым артыкуле прызнаюцца ўчыненымі ў буйным памеры, калі кошт дзікай жывёлы ў сто і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, у асабліва буйным памеры – у дзвесце пяцьдзесят і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні. Кошт незаконна перамяшчаных (транспартаваных) або разабраных дзікіх жывёл, у тым ліку загінулых, або іх частак вызначаецца ў парадку, устаноўленым для вызначэння памеру пакрыцця шкоды, прычыненай у выніку іх незаконнага адабраўня.

Артыкул 283. Выключаны

Артыкул 284. Парушэнне патрабаванняў у галіне ветэрынарнай дзейнасці

Парушэнне ветэрынарных (ветэрынарна-санітарных) патрабаванняў і працэдур, устаноўленых міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, міжнародна-прававымі актамі, якія складаюць права Еўразійскага эканамічнага саюза, агульных патрабаванняў у галіне ветэрынарыі, устаноўленыя Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, ветэрынарна-санітарных, заатэхнічных, зоагігіенічных правіл або ўвоз у Рэспубліку Беларусь падкантрольных ветэрынарнаму кантролю (нагляду) тавараў без дазволу на іх увоз у

выпадку, калі ў адпаведнасці з заканадаўствам патрабуецца такі дазвол, якія выклікалі па неасцярожнасці распаўсюджанне заразных хвароб жывёл або прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

РАЗДЗЕЛ X ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАЙ БЯСПЕКІ І ЗДAROЎЯ НАСЕЛЬНІЦТВА

Заўвагі:

1. Буйным памерам урон у артыкулах глаў гэтага раздзела, якія прадугледжваюць адказнасць за злачынства супраць грамадскай бяспекі і бяспекі руху і эксплуатацыі транспарту, прызнаецца памер урон на суму, якая перавышае ў дзвесце пяцьдзясят і больш разоў памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным – якая перавышае ў тысячу і больш разоў памер такой базавай велічыні.

2. Злачынствы, учыненыя ў складзе злачыннай арганізацыі або банды, ацэньваюцца самастойна і цягнуць адказнасць па сукупнасці злачынстваў.

ГЛАВА 27 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАЙ БЯСПЕКІ

Артыкул 285. Стварэнне злачыннай арганізацыі або ўдзел у ёй

1. Дзейнасць па стварэнні злачыннай арганізацыі ці кіраўніцтва злачыннай арганізацыяй або структурнымі падраздзяленнямі, што ўваходзяць у яе склад, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да трынаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Удзел у злачыннай арганізацыі ў любой іншай форме – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 286. Бандытызм

Стварэнне банды, гэта значыць узброенай арганізаванай групы з мэтай нападу на прадпрыемствы, установы, арганізацыі або на грамадзян, ці кіраўніцтва бандай, ці ўдзел у бандзе або нападах, якія ўчыняюцца ёю –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 287. Стварэнне незаконнага ўзброенага фарміравання

Стварэнне незаконнага ўзброенага фарміравання пры адсутнасці прыкмет артыкула 286 гэтага Кодэкса, ці кіраўніцтва такім фарміраваннем, ці ўдзел у ім –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна спыніла ўдзел у незаконным узброеным фарміраванні і здала зброю, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле.

Артыкул 288. Прымуc асобы да ўдзелу ў злачыннай дзейнасці

1. Прымуc асобы да ўчынення злачынства ці да ўдзелу ў арганізаванай групе, бандзе або злачыннай арганізацыі пад пагрозай прымянення гвалту да яе або яе блізкіх, знішчэння або пашкоджання іх маёмасці, распаўсюджвання паклёпніцкіх або абнародавання іншых звестак, якія яны жадаюць захаваць у тайне, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, спалучанае з гвалтам ці са знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 289. Акт тэрарызму

1. Учыненне выбуху, падпалу, затаплення, іншых дзеянняў агульнанебяспечным спосабам або якія ствараюць небяспеку гібелі людзей, прычынення ім цялесных пашкоджанняў або надыходу іншых цяжкіх наступстваў з мэтай аказання ўздзеяння на прыняцце рашэнняў органамі ўлады, ці перашкоды палітычнай або іншай грамадскай дзейнасці, ці запалохвання насельніцтва, ці дэстабілізацыі грамадскага парадку (акт тэрарызму) –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

2. Акт тэрарызму, учынены паўторна, або групай асоб па папярэдняй змове, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 124, 126, 290¹–290⁵, часткай 4 артыкула 309, часткай 3 артыкула 311 і артыкулам 359 гэтага Кодэкса, або спалучаны з прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дваццаці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, ці з прымяненнем аб'ектаў выкарыстання атамнай энергіі, ці з выкарыстаннем радыеактыўных рэчываў або ядзерных матэрыялаў, моцнадзейных, таксічных хімічных або біялагічных рэчываў або спалучаныя з забойствам чалавека, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвага. Асоба, якая ўдзельнічала ў падрыхтоўцы да дзеянняў, прадугледжаных гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэтыя дзеянні, калі яна свечасовым папярэджаннем дзяржаўных органаў або іншым чынам прадухіліла акт тэрарызму.

Артыкул 290. Пагроза ўчыненнем акта тэрарызму

1. Пагроза ўчыненнем дзеянняў, прадугледжаных артыкуламі 124, 126, 289 або 359 гэтага Кодэкса (пагроза ўчыненнем акта тэрарызму), –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Пагроза ўчыненнем акта тэрарызму, учыненая паўторна, або групай асоб па папярэдняй змове, або якая выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў.

Артыкул 290¹. Фінансаванне тэрарыстычнай дзейнасці

1. Прадастаўленне або збор сродкаў любым спосабам з мэтай выкарыстання ў тэрарыстычнай дзейнасці, матэрыяльнага забеспячэння або іншай падтрымкі заведама для вінаватага тэрарыстаў, тэрарыстычных груп і тэрарыстычных арганізацый, у тым ліку з

мэтай праезду да месца навучання для ўдзелу ў тэрарыстычнай дзейнасці (фінансаванне тэрарыстычнай дзейнасці), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дванаццаці гадоў са штрафам.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або арганізаванай групай, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 124–127, 131, 287, 289, 290, 290²–292, часткай 4 артыкула 294, часткай 4 артыкула 295, часткай 4 артыкула 309, часткай 3 артыкула 311, артыкуламі 359, 360, 361¹–361³ Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла фінансаванне тэрарыстычнай дзейнасці, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле, калі яна своечасова заявіла аб учыненым і (або) іншым чынам садзейнічала прадухіленню акта тэрарызму і выяўленню гэтага злачынства.

Артыкул 290². Садзейнічанне тэрарыстычнай дзейнасці

1. Вярбоўка або іншае ўцягненне асобы ў тэрарыстычную дзейнасць, а таксама навучанне або іншая падрыхтоўка асобы для ўдзелу ў тэрарыстычнай дзейнасці – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі яна своечасовым паведамленнем дзяржаўным органам або іншым чынам садзейнічала прадухіленню ці стрыманню злачынства, прадугледжанага гэтым артыкулам.

Артыкул 290³. Праходжанне навучання або іншай падрыхтоўкі для ўдзелу ў тэрарыстычнай дзейнасці

Праходжанне асобай навучання або іншай падрыхтоўкі, што маюць на мэце заведама для навучэнца яго наступны ўдзел у тэрарыстычнай дзейнасці, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі яна своечасовым паведамленнем дзяржаўным органам або іншым чынам садзейнічала прадухіленню ці стрыманню злачынства, прадугледжанага гэтым артыкулам.

Артыкул 290⁴. Стварэнне арганізацыі для ажыццяўлення тэрарыстычнай дзейнасці або ўдзел у ёй

1. Дзейнасць па стварэнні арганізацыі для ажыццяўлення тэрарыстычнай дзейнасці або кіраўніцтва такой арганізацыяй ці яе часткай або структурнымі падраздзяленнямі, што ўваходзяць у яе –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дванаццаці гадоў са штрафам.

2. Удзел у арганізацыі, створанай для ажыццяўлення тэрарыстычнай дзейнасці, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дзесяці гадоў пазбаўлення волі са штрафам.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна спыніла ўдзел у арганізацыі, створанай для ажыццяўлення тэрарыстычнай дзейнасці, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле.

Артыкул 290⁵. Арганізацыя дзейнасці тэрарыстычнай арганізацыі і ўдзел у дзейнасці такой арганізацыі

1. Арганізацыя дзейнасці арганізацыі, якая ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь прызнана тэрарыстычнай, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў са штрафам.
2. Удзел у дзейнасці арганізацыі, якая ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь прызнана тэрарыстычнай, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дванаццаці гадоў са штрафам.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна спыніла ўдзел у дзейнасці арганізацыі, якая ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь прызнана тэрарыстычнай, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле.

Артыкул 291. Захоп заложніка

1. Захоп або ўтрыманне асобы ў якасці заложніка, спалучаныя з пагрозай яе забойства, прычынення ёй цялесных пашкоджанняў або далейшага ўтрымлівання гэтай асобы, з мэтай прымусу дзяржаўнага органа, міжнароднай арганізацыі, юрыдычнай або фізічнай асобы або групы асоб ажыццявіць або ўстрымацца ад ажыццяўлення якога-небудзь дзеяння як умовы вызвалення заложніка (захоп заложніка) – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.
2. Захоп заложніка, учынены:
 - 1) групай асоб па папярэдняй змове;
 - 2) паўторна;
 - 3) з прымяненнем падчас захопу або ўтрымання асобы гвалту, небяспечнага для жыцця і здароўя пацярпелага;
 - 4) у дачыненні да заведама непаўналетняга;
 - 5) у дачыненні да заведама для вінаватага цяжарнай жанчыны;
 - 6) у дачыненні да дзвюх або больш асоб;
 - 7) з карыслівых меркаванняў або па найме, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.
3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія ўчынены арганізаванай групай, ці выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, ці выклікалі наўмысна або па неасцярожнасці іншыя цяжкія наступствы, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна або па патрабаванні ўлады вызваліла заложніка, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле.

Артыкул 292. Захоп будынкаў і пабудоў

1. Захоп будынкаў, збудаванняў, шляхоў або сродкаў зносін і сувязі, іншых камунікацый, стацыянарных платформ, размешчаных на кантынентальным шэльфе, ці іх утрыманне, спалучаныя з пагрозай іх знішчэння або пашкоджання ці з пагрозай забойствам грамадзян або прычынення ім цялесных пашкоджанняў, з мэтай прымусіць дзяржаўны або іншы орган, юрыдычную або фізічную асобу ці групу асоб учыніць ці ўстрымацца ад учынення якога-небудзь дзеяння як умовы невыканання пагрозы, а таксама фінансаванне або іншае матэрыяльнае забеспячэнне такіх дзеянняў пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 361² гэтага Кодэкса, – караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тья ж дзеянні, якія ўчынены арганізаванай групай, ці выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, ці выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры або іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з прымяненнем боепрыпасаў, выбуховых рэчываў, выбуховых прыстасаванняў, прадметаў, паражальнае дзеянне якіх заснавана на выкарыстанні гаручых рэчываў, а таксама ядзернага, хімічнага, біялагічнага або іншых відаў зброі масавага паражэння ці асноўных частак такой зброі, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам.

Артыкул 293. Масавыя беспарадкі

1. Арганізацыя масавых беспарадкаў, якія суправаджаліся гвалтам над асобай, пагромамі, падпаламі, знішчэннем маёмасці або ўзброеным супраціўленнем прадстаўнікам улады, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

2. Удзел у масавых беспарадках, які выявіўся ў непасрэдным учыненні дзеянняў, названых у частцы 1 гэтага артыкула, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў.

3. Навучанне або іншая падрыхтоўка асоб для ўдзелу ў масавых беспарадках, якія суправаджаюцца ўчыненнем дзеянняў, прадугледжаных часткай 1 гэтага артыкула, а таксама фінансаванне або іншае матэрыяльнае забеспячэнне такой дзейнасці пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкулам 361² гэтага Кодэкса, –

караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 294. Крадзеж агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў або выбуховых рэчываў

1. Крадзеж агнястрэльнай зброі, яе састаўных частак або кампанентаў, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў або выбуховых прыстасаванняў –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Крадзеж ядзернай, хімічнай, біялагічнай або іншых відаў зброі масавага паражэння ці асноўных частак такой зброі –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з мэтай збыту, ці паўторна, ці групай асоб, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, ці асобай, якой зброя масавага паражэння або яе асноўныя часткі, агнястрэльная зброя, яе састаўныя часткі або кампаненты, боепрыпасы, выбуховыя рэчывы або выбуховыя прыстасаванні выданы для службовага карыстання або давераны пад ахову, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя шляхам разбою або вымагання ці арганізаванай групай, а таксама з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124–127, 131, 287, 289–292, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Пад крадзяжом у гэтым артыкуле разумецца наўмыснае проціпраўнае безаплатае завалоданне ўказанымі прадметамі і рэчывамі або правам на іх шляхам крадзяжу, рабунку, разбою, вымагання, махлярства, злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, прысваення, растраты або выкарыстання камп'ютарнай тэхнікі незалежна ад наяўнасці або адсутнасці карыслівай мэты.

Артыкул 295. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў

1. Выключана.

2. Незаконныя выраб, набыццё, перадача ў валоданне, збыт, захоўванне, перавозка, перасылка або нашэнне агнястрэльнай зброі (акрамя паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі), боепрыпасаў (акрамя боепрыпасаў да паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі), выбуховых рэчываў, выбуховых прыстасаванняў, ці незаконныя выраб, набыццё, перадача ў валоданне, збыт, перавозка, перасылка або нашэнне састаўных частак або кампанентаў агнястрэльнай зброі (акрамя састаўных частак і кампанентаў паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі), ці незаконныя выраб або збыт асноўных частак выбуховых прыстасаванняў –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, а таксама з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124–127, 131, 287, 289–292, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна здала прадметы, указаныя ў артыкулах 295–297 гэтага Кодэкса, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за дзеянні, прадугледжаныя названымі артыкуламі, акрамя выпадкаў збыту.

Артыкул 295¹. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі

1. Незаконныя набыццё, перадача ў валоданне, захоўванне, перавозка, перасылка або нашэнне паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі або боепрыпасаў да яе або незаконныя набыццё, перадача ў валоданне, перавозка, перасылка або нашэнне састаўных частак або кампанентаў паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж дзеянні, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

2. Незаконныя выраб або збыт паляўнічай агнястрэльнай гладкаствольнай зброі, яе састаўных частак, кампанентаў або боепрыпасаў да яе –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 295². Падробка або наўмыснае знішчэнне маркіроўкі агнястрэльнай зброі

Падробка або наўмыснае знішчэнне маркіроўкі агнястрэльнай зброі – караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 295³. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да прадметаў, паражальнае дзеянне якіх заснавана на выкарыстанні гаручых рэчываў

1. Незаконныя выраб, набыццё, перадача ў валоданне, збыт, захоўванне, перавозка, перасылка або нашэнне прадметаў, паражальнае дзеянне якіх заснавана на выкарыстанні гаручых рэчываў, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 296. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да халоднай зброі

1. Незаконныя нашэнне або перавозка халоднай зброі, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж дзеянне, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

2. Незаконныя выраб ці збыт халоднай зброі –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін ад аднаго года да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 297. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да газавай, пнеўматычнай або кідальнай зброі

1. Незаконныя нашэнне або перавозка газавай, пнеўматычнай або кідальнай зброі, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж дзеянне, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

2. Незаконныя выраб або збыт газавай, пнеўматычнай або кідальнай зброі –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін ад аднаго года да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя паўторна, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 298. Неналежнае выкананне абавязкаў па ахове зброі, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў і выбуховых прыстасаванняў

Неналежнае выкананне абавязкаў асобай, якой была даручана ахова агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў або выбуховых прыстасаванняў, якое выклікала іх крадзеж ці надыход цяжкіх наступстваў, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 299. Парушэнне правіл абыходжання з агнястрэльнай зброяй, выбухованебяспечнымі, лёгкаўзгаральнымі, едкімі рэчывамі або піратэхнічнымі вырабамі

1. Парушэнне правіл уліку, захоўвання, выкарыстання, перавозкі або перасылкі агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў, выбухованебяспечных, лёгкаўзгаральных, едкіх рэчываў або піратэхнічных вырабаў, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Гое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання дзвюм або больш асобам, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 300. Неналежнае захоўванне агнястрэльнай зброі

Неналежнае захоўванне агнястрэльнай зброі законным уладальнікам, якое стварыла ўмовы для выкарыстання гэтай зброі іншай асобай, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 301. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны або правіл бяспекі на аб'ектах выкарыстання атамнай энергіі

1. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны або правіл бяспекі на аб'ектах выкарыстання атамнай энергіі, якое стварыла пагрозу радыеактыўнага забруджвання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны або правіл бяспекі на аб'ектах выкарыстання атамнай энергіі, якое выклікала па неасцярожнасці радыеактыўнае забруджванне, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, указанае ў частцы 2 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 302. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны, правіл бяспекі на выбухованебяспечных прадпрыемствах або ў выбухованебяспечных цэхах ці правіл бяспекі выбухованебяспечных работ

1. Парушэнне правіл вытворча-тэхнічнай дысцыпліны, правіл бяспекі на выбухованебяспечных прадпрыемствах або ў выбухованебяспечных цэхах ці правіл бяспекі выбухованебяспечных работ, якое стварыла пагрозу выбуху ці выклікала выбух, – караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, або прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 303. Парушэнне правіл бяспекі горных або будаўнічых работ

1. Парушэнне правіл бяспекі горных або будаўнічых работ або правіл эксплуатацыі машын і механізмаў пры правядзенні такіх работ, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 304. Парушэнне патрабаванняў пажарнай бяспекі

1. Парушэнне патрабаванняў пажарнай бяспекі, якое выклікала па неасцярожнасці ўзнікненне пажару і знішчэнне або пашкоджанне чужой маёмасці, учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Парушэнне патрабаванняў пажарнай бяспекі, якое выклікала па неасцярожнасці ўзнікненне пажару, які прычыніў цяжкае або менш цяжкае цялеснае пашкоджанне або ўрон чужой маёмасці ў буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 2 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання дзвюм або больш асобам, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Пад патрабаваннямі пажарнай бяспекі разумеюцца патрабаванні па захаванні пажарнай бяспекі, якія ўтрымліваюцца ў нарматыўных прававых актах (іх структурных элементах), у тым ліку абавязковых для выканання тэхнічных нарматыўных прававых актах (іх структурных элементах), і міжнародных дагаворах Рэспублікі Беларусь, тэхнічных рэгламентах Мытнага саюза, Еўразійскага эканамічнага саюза і іншых міжнародна-прававых актах, што ўтрымліваюць абавязацельствы Рэспублікі Беларусь (іх структурных элементах), і якія ўтвараюць сістэму супрацьпажарнага нармавання і стандартызацыі.

Артыкул 305. Парушэнне праектаў, абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры правядзенні будаўніча-мантажных работ

1. Парушэнне праектаў, абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры правядзенні будаўніча-мантажных работ асобай, адказнай за іх выкананне, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў буйным памеры, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання дзвюм або больш асобам, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 306. Парушэнне правіл аховы працы

1. Парушэнне правіл тэхнікі бяспекі, прамысловай санітарыі або іншых правіл аховы працы службовай асобай, адказнай за іх выкананне, або індыўдуальным прадпрымальнікам (парушэнне правіл аховы працы), якое выклікала па неасцярожнасці прафесійнае захворванне або прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Парушэнне правіл аховы працы, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання дзвюм або больш асобам, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Парушэнне правіл аховы працы, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 307. Непрыняцце мер па ратаванні людзей

Непрыняцце мер па ратаванні чалавека пры пагрозе або ва ўмовах стыхійнага бедства, катастрофы, аварыі і ў іншых выпадках, калі жыццю або здароўю людзей пагражае небяспека, ці нясвоечасовае або неналежнае выкананне абавязкаў па ратаванні асобай, адказнай за ратаванне людзей, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 308. Непаведамленне інфармацыі аб небяспецы для жыцця людзей

Непаведамленне ўпаўнаважанай службовай асобай насельніцтву звестак аб небяспецы для жыцця людзей пры пагрозе або ва ўмовах стыхійнага бедства, катастрофы, аварыі і ў іншых выпадках, калі жыццю людзей пагражае небяспека, або нясвоечасовае паведамленне такіх звестак, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

ГЛАВА 28 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ БЯСПЕКІ РУХУ І ЭКСПЛУАТАЦЫІ ТРАНСПОРТУ

Артыкул 309. Наўмыснае прывядзенне ў непрыдатнасць транспартнага сродку або шляхоў зносін

1. Наўмысныя разбурэнне, пашкоджанне або прывядзенне іншым спосабам у непрыдатны для эксплуатацыі стан сродкаў чыгуначнага, воднага, паветранага, аўтадарожнага, магістральнага трубаправоднага транспарту, шляхоў зносін, збудаванняў на іх, сродкаў сігналізацыі або сувязі або іншага транспартнага абсталявання, калі гэтыя дзеянні маглі выклікаць смерць чалавека, крушэнне, аварыю або іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, учыненыя з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124, 126, 289, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 310. Наўмыснае блакіраванне транспартных камунікацый

1. Наўмыснае блакіраванне транспартных камунікацый шляхам стварэння перашкод, устаноўкі пастоў або іншым спосабам, якое выклікала прычыненне ўрону ў значным памеры, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Заўвага. Уронам у значным памеры ў гэтым артыкуле прызнаецца памер (урон) на суму, якая ў сорак і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 311. Угон або захоп з мэтай уgonу чыгуначнага рухомага саставу, паветранага або воднага судна

1. Угон або захоп з мэтай уgonу чыгуначнага рухомага саставу, паветранага або воднага судна –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Гыя ж дзеянні, якія ўчынены групай асоб па папярэднй змове, ці з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, ці выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія ўчынены арганізаванай групай, ці выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, ці прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, а таксама з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124, 126, 289, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 312. Самавольнае без неабходнасці спыненне цягніка

Самавольнае без неабходнасці спыненне цягніка, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, ці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, ці ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 313. Недабраякасны рамонт транспартнага сродку або шляхоў зносін

Недабраякасны рамонт транспартнага сродку, шляхоў зносін, сродкаў сігналізацыі і сувязі або іншага транспартнага абсталявання асобай, што выконвае рамонтныя работы, які выклікаў па неасцярожнасці смерць чалавека, ці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, ці прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 314. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі чыгуначнага, паветранага, воднага транспарту або метрапалітэна

1. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі чыгуначнага, паветранага, воднага транспарту або метрапалітэна асобай, абавязанай выконваць гэтыя правілы ў адпаведнасці з выконваемай работай або займаанай пасадай, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 315. Парушэнне правіл міжнародных палётаў

Непрытрымліванне ўказаных у дазvole маршрутаў, месцаў пасадкі, паветраных варот, вышыні палёту або іншае парушэнне правіл міжнародных палётаў – караюцца штрафам або арыштам.

Артыкул 316. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі маламерных суднаў

1. Парушэнне асобай, якая кіруе маламерным суднам, правіл бяспекі руху або эксплуатацыі маламерных суднаў, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

4. Парушэнне правіл бяспекі руху або эксплуатацыі маламерных суднаў асобай, якая кіруе маламерным суднам у стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

5. Дзеянне, прадугледжанае часткай 4 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 317. Парушэнне правіл дарожнага руху або эксплуатацыі транспартных сродкаў

1. Парушэнне асобай, якая кіруе транспартным сродкам, правіл дарожнага руху або эксплуатацыі транспартных сродкаў, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

4. Парушэнне правіл дарожнага руху або эксплуатацыі транспартных сродкаў асобай, якая кіруе транспартным сродкам у стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

5. Дзеянне, прадугледжанае часткай 4 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Заўвага. Пад транспартным сродкам, указаным у артыкулах 214, 317–318 гэтага Кодэкса, разумеюцца механічны транспартны сродак, прызначаны для руху па дарозе і для перавозкі пасажыраў, грузаў або ўстаноўленага на ім абсталявання, а таксама шасі транспартнага сродку і самаходная машына.

Артыкул 317¹. Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая знаходзіцца ў стане ап'янення, перадача кіравання транспартным сродкам такой асобе або адмова ад праходжання праверкі (асведчання)

1. Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая знаходзіцца ў стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, або перадача кіравання транспартным сродкам такой асобе, а таксама адмова ад праходжання ва ўстаноўленым парадку праверкі (асведчання) на прадмет вызначэння стану алкагольнага ап'янення або стану, выкліканага ўжываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж парушэнні, –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя асобай, якая раней учыніла злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, –

караюцца арыштам з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад аднаго года да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 317². Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіраваць

1. Кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіраваць гэтым сродкам, калі гэта дзеянне ўчынена неаднаразова, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да шасці месяцаў, або арыштам з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тое ж дзеянне, учыненае асобай, якая раней учыніла злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Заўвага. Для мэт гэтага артыкула дзеянне прызнаецца ўчыненым асобай неаднаразова, калі гэта асоба на працягу аднаго года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіраваць гэтым сродкам, прадугледжанага часткай 2 артыкула 18.14 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях, ізноў кіравала транспартным сродкам, не маючы права кіраваць гэтым сродкам.

Артыкул 318. Выпуск у эксплуатацыю тэхнічна няспраўнага транспартнага сродку або незаконны допуск да кіравання ім

1. Выпуск у эксплуатацыю заведама тэхнічна няспраўнага транспартнага сродку, або допуск да кіравання транспартным сродкам асобы, якая заведама не мае права кіраваць транспартным сродкам або заведама знаходзіцца ў стане алкагольнага ап'янення або ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, або іншае грубае парушэнне правіл эксплуатацыі транспартнага сродку, учыненыя асобай, адказнай за тэхнічны стан або эксплуатацыю транспартнага сродку, калі гэтыя парушэнні выклікалі па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 319. Парушэнне правіл утрымання аўтамабільных дарог, вуліц, чыгуначных пераездаў і іншых дарожных збудаванняў

1. Парушэнне правіл утрымання дарог, вуліц, чыгуначных пераездаў і іншых дарожных збудаванняў у бяспечным для руху стане або непрыняцце мер да своечасовай забароны або абмежавання руху асобай, адказнай за бяспеку дарогі, якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Тья ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –
караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 320. Парушэнне правіл бяспекі пры будаўніцтве, эксплуатацыі або рамонце магістральных трубаправодаў

1. Парушэнне правіл бяспекі пры будаўніцтве, эксплуатацыі або рамонце магістральных трубаправодаў, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, –
караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.
2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.
3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –
караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 321. Парушэнне правіл, якія гарантуюць бяспечную работу транспарту

1. Парушэнне пасажырам, пешаходам або іншым удзельнікам руху (акрамя асоб, указаных у артыкулах 314, 318 і 319 гэтага Кодэкса) правіл бяспекі руху або эксплуатацыі ўсіх відаў транспарту, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –
караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.
2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –
караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

ГЛАВА 29 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ЗДАРОЎЯ НАСЕЛЬНІЦТВА

Заўвага. Пад крадзяжом у артыкулах 323, 327 і 333 гэтай главы разумеецца наўмыснае проціпраўнае безаплатнае завалоданне матэрыяламі, сродкамі, прэпаратамі, рэчывамі або правам на іх шляхам крадзяжу, рабунку, разбою, вымагання, махлярства, злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, прысваення, растраты або выкарыстання камп'ютарнай тэхнікі незалежна ад наяўнасці або адсутнасці карыслівай мэты.

Артыкул 322. Незаконныя набыццё, захоўванне, выкарыстанне, збыт або разбурэнне радыеактыўных матэрыялаў

1. Незаконныя набыццё, захоўванне, выкарыстанне, збыт або разбурэнне радыеактыўных матэрыялаў (крыніц іанізавальнага выпраменьвання, радыеактыўных рэчываў і ядзерных матэрыялаў, якія знаходзяцца ў любым фізічным стане ва ўстаноўцы, вырабе або ў іншым выглядзе) –
караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.
2. Тья ж дзеянні, учыненыя паўторна, або групай асоб, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 323–325 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124–127, 131, 287, 289–292, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 323. Крадзёж радыеактыўных матэрыялаў

1. Крадзёж радыеактыўных матэрыялаў, а таксама фінансаванне такога крадзяжу – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да васьмі гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, або групай асоб, або асобай, якой указаныя сродкі давераны ў сувязі з яе службовай ці прафесійнай дзейнасцю ці пад ахову, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 322 або 324 гэтага Кодэкса, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя шляхам разбою або вымагання ці арганізаванай групай, а таксама з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124–127, 131, 287, 289–292, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 324. Пагроза небяспечным выкарыстаннем радыеактыўных матэрыялаў

1. Пагроза небяспечным выкарыстаннем радыеактыўных матэрыялаў з мэтай прымусу дзяржаўнага органа, міжнароднай арганізацыі, фізічнай або юрыдычнай асобы да ажыццяўлення якога-небудзь дзеяння або ўстрымання ад яго ці з іншай мэтай, калі меліся падставы баяцца гэтай пагрозы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 124, 126, 289, 290, часткай 4 артыкула 309, часткай 3 артыкула 311, артыкуламі 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 325. Парушэнне правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі

1. Парушэнне правіл захоўвання, выкарыстання, уліку, перавозкі, хавання і іншых правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі (парушэнне правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі), якое стварыла пагрозу радыеактыўнага заражэння, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам.

2. Парушэнне правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі, якое выклікала па неасцярожнасці радыеактыўнае заражэнне або прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Парушэнне правіл абыходжання з радыеактыўнымі матэрыяламі, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 326. Выключаны

Артыкул 327. Крадзеж наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў

1. Крадзеж наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, ці групай асоб, ці асобай, якой указаныя сродкі давераны ў сувязі з яе службовым становішчам, прафесійнай дзейнасцю або пад ахову, ці асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 328, 329 або 331 гэтага Кодэкса, ці ў дачыненні да асабліва небяспечных наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя шляхам разбою або вымагання, або арганізаванай групай, або ў буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвагі:

1. Пад наркатычнымі сродкамі, псіхатропнымі рэчывамі і іх прэкурсарамі ў артыкулах гэтага Кодэкса разумеюцца сродкі і рэчывы, а таксама прэпараты, якія іх утрымліваюць, уключаныя ў Рэспубліканскі пералік наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў і іх прэкурсараў, што падлягаюць дзяржаўнаму кантролю ў Рэспубліцы Беларусь, за выключэннем пералічаных у табліцы 2 «Хімічныя рэчывы, якія могуць быць выкарыстаны ў працэсе вырабу, вытворчасці і перапрацоўкі наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў» са спіса прэкурсараў наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў гэтага Пераліку.

2. Пад асабліва небяспечнымі наркатычнымі сродкамі або псіхатропнымі рэчывамі ў артыкулах гэтага Кодэкса разумеюцца сродкі або рэчывы, уключаныя ў спіс асабліва небяспечных наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, якія не выкарыстоўваюцца з медыцынскай мэтай, або спіс асабліва небяспечных наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, дазволена да кантраляванага абароту, указанага Пераліку.

3. Пад аналагамі наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў у артыкулах гэтага Кодэкса разумеюцца хімічныя рэчывы, структурныя формулы якіх утвораны заменай у структурных формулах наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або базавых структурах аднаго або некалькіх атамаў вадароду на замяшчальнікі атамаў вадароду, уключаныя ў пералік замяшчальнікаў атамаў вадароду ў структурных формулах наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або базавых структурах, устаноўлены Дзяржаўным камітэтам судовых экспертаў Рэспублікі Беларусь.

4. Буйны памер наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў для мэт гэтага артыкула, а таксама артыкулаў 328 і 328¹ гэтага Кодэкса ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 328. Незаконны абарот наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў і аналагаў

1. Незаконныя без мэты збыту выраб, перапрацоўка, набыццё, захоўванне, перавозка або перасылка наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

2. Незаконныя з мэтай збыту выраб, перапрацоўка, набыццё, захоўванне, перавозка або перасылка ці незаконны збыт наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя групай асоб, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, ці асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, артыкуламі 327, 329 або 331 гэтага Кодэкса, ці ў дачыненні да наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў у буйным памеры, ці ў дачыненні да асабліва небяспечных наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, ці збыт наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсараў або аналагаў на тэрыторыі ўстанова адукацыі, арганізацыі аховы здароўя, воінскай часці, папраўчай установы, арыштнага дома, у месцах утрымання пад вартай, лячэбна-працоўным прафілакторыі, у месцы правядзення масавага мерапрыемства ці заведама непаўналетняму –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай ці спалучаныя з вырабам або перапрацоўкай наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў з выкарыстаннем лабараторнага посуду або лабараторнага абсталявання, прызначаных для хімічнага сінтэзу, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

5. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 2–4 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека ў выніку ўжывання ім наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дванаццаці да дваццаці пяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая добраахвотна здала наркатычныя сродкі, псіхатропныя рэчывы, іх прэкурсары або аналагі і актыўна садзейнічала выяўленню або стрыманню злачынства, звязанага з незаконным абаротам гэтых сродкаў, рэчываў, выкрыццю асоб, якія іх учынілі, выяўленню маёмасці, здабытай злачынным шляхам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэта злачынства.

Артыкул 328¹. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза і (або) Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў

1. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза і (або) Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, учыненае групай асоб па папярэднім змове, ці паўторна, ці асобай, якая раней учыніла злачынствы,

прадугледжаныя артыкуламі 228 і 333¹ гэтага Кодэкса, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, ці з прымяненнем гвалту да асобы, якая праводзіць мытны або ажыццяўляе пагранічны кантроль, ці ў дачыненні да асабліва небяспечных наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, ці ў дачыненні да наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў у буйным памеры, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненае арганізаванай групай, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 328². Ужыванне наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў у грамадскім месцы ці з'яўленне ў грамадскім месцы або знаходжанне на працы ў стане, выкліканым ужываннем наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў

Ужыванне без назначэння ўрача-спецыяліста наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў у грамадскім месцы або ўжыванне іх аналагаў у грамадскім месцы, а таксама з'яўленне ў грамадскім месцы ў стане, выкліканым ужываннем без назначэння ўрача-спецыяліста наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў ці ўжываннем іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, якое абражае чалавечую годнасць і грамадскую маральнасць, або знаходжанне на працоўным месцы ў працоўны час у стане, выкліканым ужываннем без назначэння ўрача-спецыяліста наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў ці ўжываннем іх аналагаў, таксічных або іншых адурманьвальных рэчываў, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж парушэнні, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 329. Незаконныя пасеў і (або) вырошчванне раслін або грыбоў, якія ўтрымліваюць наркатычныя сродкі або псіхатропныя рэчывы

1. Незаконныя пасеў і (або) вырошчванне раслін або грыбоў, якія ўтрымліваюць наркатычныя сродкі або псіхатропныя рэчывы, з мэтай іх збыту або вырабу ці іншага атрымання наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб, ці асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 327, 328, 331 і 332 гэтага Кодэкса, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 330. Парушэнне правіл абыходжання з наркатычнымі сродкамі, псіхатропнымі рэчывамі, іх прэкурсарамі і аналагамі

Парушэнне правіл вытворчасці, перапрацоўкі, захоўвання, уліку, водпуску, рэалізацыі, размеркавання, перавозкі, перасылкі, набыцця, выкарыстання, увозу, вывазу

або знішчэння наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў ці іх прэкурсараў або аналагаў, ці інструментаў або абсталявання, якія выкарыстоўваюцца для вырабу наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў, якія знаходзяцца пад спецыяльным кантролем, учыненае асобай, абавязанай выконваць указанія правілы, што выклікала па неасцярожнасці страту або раскраданне названых сродкаў, рэчываў або прадметаў, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 331. Схіленне да ўжывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў

1. Схіленне да ўжывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх аналагаў –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае ў дачыненні да дзвюх або больш асоб, ці заведама непаўналетняй асобы, якая дасягнула васямнаццацігадовага ўзросту, ці з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, ці групай асоб, ці асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 327–329 і 332 гэтага Кодэкса, а таксама схіленне да ўжывання асабліва небяспечных наркатычных сродкаў або псіхатропных рэчываў – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 331¹. Схіленне спартсмена да выкарыстання рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў

1. Схіленне спартсмена да выкарыстання рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў, трэнерам, педагагічным работнікам, менеджарам, спартыўным агентам, медыцынскім работнікам або іншай асобай, якая ўдзельнічае ў спартыўнай падрыхтоўцы гэтага або іншага спартсмена, пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 331 гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам або абмежаваннем свабоды на тэрмін да аднаго года.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб па папярэдняй змове, ці ў дачыненні да заведама непаўналетняга спартсмена, ці ў дачыненні да двух або больш спартсменаў, ці шляхам прымянення шантажу, гвалту або пагрозы яго прымянення, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць спартсмена ці прычыненне яму цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 331². Наўмыснае выкарыстанне ў дачыненні да спартсмена рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў

1. Наўмыснае выкарыстанне ў дачыненні да спартсмена незалежна ад яго згоды рэчыва і (або) метаду, уключаных у Рэспубліканскі пералік забароненых у спорце рэчываў і метадаў, за выключэннем выкарыстання такіх рэчываў і (або) метаду з медыцынскай мэтай пры наяўнасці дазволу на іх тэрапеўтычнае выкарыстанне, пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 328 і 333 гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб па папярэдняй змове, або ў дачыненні да заведама непаўналетняга спартсмена, або ў дачыненні да двух або больш спартсменаў, – караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць спартсмена або прычыненне яму цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 332. Прадастаўленне памяшканняў, арганізацыя або ўтрыманне прытонаў для вырабу, перапрацоўкі і (або) ужывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў або іншых адурманьвальных рэчываў

1. Прадастаўленне памяшканняў для вырабу, перапрацоўкі і (або) ужывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў або іншых адурманьвальных рэчываў –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

2. Арганізацыя або ўтрыманне прытонаў для вырабу, перапрацоўкі і (або) ужывання наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх аналагаў або іншых адурманьвальных рэчываў –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў са штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам.

Артыкул 333. Незаконны абарот моцнадзейных або ядавітых рэчываў

1. Незаконныя з мэтай збыту выраб, перапрацоўка, набыццё, захоўванне, перавозка або перасылка моцнадзейных або ядавітых рэчываў, якія не з'яўляюцца наркатычнымі сродкамі, псіхатропнымі рэчывамі, іх аналагамі, або іх збыт, або крадзеж –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб, ці крадзеж моцнадзейных або ядавітых рэчываў шляхам разбою або вымагання, а таксама з мэтай учынення злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 124–127, 131, 287, 289–292, 359 і 360 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Пералік моцнадзейных і ядавітых рэчываў для мэт прымянення гэтага артыкула і артыкула 334 гэтага Кодэкса ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 333¹. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза або Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь моцнадзейных, ядавітых, атрутных рэчываў, радыеактыўных матэрыялаў, агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў, выбуховых прыстасаванняў, зброі масавага паражэння або сродкаў яе дастаўкі, а таксама іншых відаў узбраення і ваеннай тэхнікі

1. Незаконнае перамяшчэнне праз мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза або Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь моцнадзейных, ядавітых, атрутных рэчываў, радыеактыўных матэрыялаў, агнястрэльнай зброі, яе састаўных частак або кампанентаў, боепрыпасаў, выбуховых рэчываў, выбуховых прыстасаванняў, зброі масавага паражэння або сродкаў яе дастаўкі, матэрыялаў або абсталявання, якія могуць быць выкарыстаны пры стварэнні зброі масавага паражэння, а таксама іншых відаў узбраення і ваеннай тэхнікі –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, учыненае групай асоб па папярэдняй змове, або паўторна, або асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 228 і 328¹ гэтага Кодэкса, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў або ўчыненае з прымяненнем гвалту да асобы, якая праводзіць мытны або ажыццяўляе пагранічны кантроль, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 334. Парушэнне правіл абыходжання з моцнадзейнымі і ядавітымі рэчывамі

Парушэнне правіл вытворчасці, набыцця, захоўвання, уліку, водпуску, перавозкі або перасылкі моцнадзейных і ядавітых рэчываў, якія не з'яўляюцца наркатычнымі сродкамі, псіхатропнымі рэчывамі, іх аналагамі, якое выклікала па неасцярожнасці іх страту, раскраванне або прычыненне іншай істотнай шкоды, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 335. Незаконнае лячэнне

1. Занятак лячэннем або фармацэўтычнай дзейнасцю як прафесіяй асобай, якая не мае належнай медыцынскай адукацыі або без належнага дазволу (незаконнае лячэнне), якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Незаконнае лячэнне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 336. Парушэнне санітарна-эпідэміялагічных, гігіенічных патрабаванняў і працэдур, устаноўленых тэхнічнымі рэгламентамі, санітарных нормаў і правіл, гігіенічных нарматываў

1. Парушэнне санітарна-эпідэміялагічных, гігіенічных патрабаванняў і працэдур, устаноўленых тэхнічнымі рэгламентамі Мытнага саюза, Еўразійскага эканамічнага саюза, або санітарных норм і правіл, гігіенічных нарматываў, якое выклікала па неасцярожнасці захворванні або атручэнні людзей, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж парушэнне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 337. Выпуск або рэалізацыя недабраякаснай прадукцыі

1. Выпуск на таварны рынак або рэалізацыя спажыўцам недабраякаснай прадукцыі, заведама здольнай выклікаць захворванні або атручэнні людзей, або заведама забруджанай радыенуклідамі звыш дапушчальных узроўняў (выпуск або рэалізацыя недабраякаснай прадукцыі), учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж парушэнні, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

2. Выпуск або рэалізацыя недабраякаснай прадукцыі, якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Выпуск або рэалізацыя недабраякаснай прадукцыі, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 338. Выкананне работ або аказанне паслуг, якія не адпавядаюць патрабаванням бяспекі

1. Выкананне работ або аказанне паслуг, якія заведама не адпавядаюць патрабаванням бяспекі для жыцця або здароўя спажыўцоў, якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 338¹. Падробка дакументаў якасці, маркіроўкі, упакоўкі лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў, дапаможных рэчываў, частак, матэрыялаў, аксесуараў

Выраб з мэтай выкарыстання або збыту ці выкарыстанне або збыт заведама падробленых дакументаў (рэгістрацыйнага пасведчання, дакумента, які пацвярджае якасць (сертыфіката якасці), або дэкларацыі аб адпаведнасці, інструкцыі па медыцынскім прымяненні лекавага прэпарату (лістка-ўкладыша) або нарматыўнай, тэхнічнай і (або) эксплуатацыйнай дакументацыі вытворцы (вырабляльніка)) ці выкарыстанне падробленай упакоўкі або нанясенне падробленай маркіроўкі на ўпакоўкі лекавых прэпаратаў, фармацэўтычных субстанцый, дапаможных рэчываў, медыцынскія вырабы, іх часткі, камплектуючыя і расходныя матэрыялы і аксесуары да медыцынскіх вырабаў пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 338². Вытворчасць, увоз у Рэспубліку Беларусь, захоўванне або збыт фальсіфікаваных, няякасных, незарэгістраваных лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў

1. Вытворчасць, увоз у Рэспубліку Беларусь і (або) захоўванне з мэтай збыту або збыт фальсіфікаваных і (або) няякасных лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў ці незарэгістраваных лекавых сродкаў і (або) медыцынскіх вырабаў, за выключэннем выпадкаў, устаноўленых актамі заканадаўства, міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, міжнародна-прававымі актамі, якія складаюць права Еўразійскага эканамічнага саюза, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэднім змове, – караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай або якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання або смерць чалавека, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

**РАЗДЗЕЛ XI
ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАГА ПАРАДКУ І
ГРАМАДСКАЙ МАРАЛЬНАСЦІ**

**ГЛАВА 30
ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ГРАМАДСКАГА ПАРАДКУ І
ГРАМАДСКАЙ МАРАЛЬНАСЦІ**

Заўвагі:

1. Буйным памерам урону ў артыкулах гэтай главы прызнаецца памер урону на суму, якая ў дзвесце пяцьдзясят і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным – якая ў тысячу і больш разоў перавышае памер такой базавай велічыні.

2. Пад асабліва каштоўнымі матэрыяльнымі гісторыка-культурнымі каштоўнасцямі ў артыкулах гэтай главы разумеюцца матэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці, якія ўключаны або прапанаваны

для ўключэння ў Спіс сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны або ў Спіс сусветнай спадчыны, якая знаходзіцца пад пагрозай, а таксама матэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці, якія валодаюць адметнымі духоўнымі, мастацкімі і (або) дакументальнымі вартасцямі і маюць міжнароднае або нацыянальнае значэнне.

3. Пад асабліва каштоўнымі матэрыяльнымі культурнымі каштоўнасцямі ў артыкулах гэтай главы разумеюцца матэрыяльныя культурныя каштоўнасці, якія валодаюць адметнымі духоўнымі, мастацкімі і (або) дакументальнымі вартасцямі і адпавядаюць аднаму з крытэрыяў для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці, якая можа быць уключана або прапанавана для ўключэння ў Спіс сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны або ў Спіс сусветнай спадчыны, якая знаходзіцца пад пагрозай, а таксама матэрыяльныя культурныя каштоўнасці, якія валодаюць адметнымі духоўнымі, мастацкімі і (або) дакументальнымі вартасцямі, могуць мець міжнароднае або нацыянальнае значэнне і адпавядаюць аднаму з крытэрыяў для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці.

Артыкул 339. Хуліганства

1. Наўмысныя дзеянні, якія груба парушаюць грамадскі парадак і выяўляюць яўную непавагу да грамадства, суправаджаюцца прымяненнем гвалту або пагрозай яго прымянення ці знішчэннем або пашкоджаннем чужой маёмасці ці якія адрозніваюцца па сваім змесце выключным цынیزмам (хуліганства), –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

2. Хуліганства, учыненае паўторна, ці групай асоб, ці звязанае з супраціўленнем асобе, якая спыняе хуліганскія дзеянні, ці звязанае з прычыненнем менш цяжкага цялеснага пашкоджання (злоснае хуліганства), –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да шасці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з прымяненнем зброі, іншых прадметаў, якія выкарыстоўваюцца ў якасці зброі для прычынення цялесных пашкоджанняў, прымяненнем выбуховых рэчываў, выбуховых устругаў або прадметаў, паражальнае дзеянне якіх заснавана на выкарыстанні гаручых рэчываў, або ўчыненыя з пагрозай іх прымянення, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства (асабліва злоснае хуліганства) –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 339¹. Жорсткае абыходжанне з жывёлай

1. Жорсткае абыходжанне з жывёлай, якое выклікала яе гібель або калецтва, учыненае з хуліганскіх, карыслівых або іншых ганебных намераў або ў прысутнасці заведама малалетняга, –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна або групай асоб, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 340. Заведама непраўдзівае паведамленне аб небяспецы

1. Заведама непраўдзівае паведамленне аб выбуху, які рыхтуецца, падпале або іншых дзеяннях, якія ствараюць небяспеку для жыцця і здароўя людзей, ці прычынення ўрон у буйным памеры ці наступлення іншых цяжкіх наступстваў, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці якое выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры, ці якое выклікала іншыя цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Артыкул 341. Апаганенне збудаванняў і пашкоджанне маёмасці

Апаганенне будынкаў або іншых збудаванняў цынічнымі надпісамі або выявамі, пашкоджанне маёмасці на грамадскім транспарце або ў іншых грамадскіх месцах пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 341¹. Прапаганда або публічнае дэманстраванне, выраб, распаўсюджванне нацысцкай сімволікі або атрыбутыкі

Прапаганда або публічнае дэманстраванне, у тым ліку з выкарыстаннем глабальнай камп'ютарнай сеткі Інтэрнэт ці іншай інфармацыйнай сеткі, выраб, распаўсюджванне нацысцкай сімволікі або атрыбутыкі, а таксама захоўванне ці набыццё такой сімволікі або атрыбутыкі з мэтай распаўсюджвання, учыненыя неаднаразова, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.

Заўвага. Для мэт гэтага артыкула дзеянне прызнаецца ўчыненым асобай неаднаразова, калі гэта асоба двойчы на працягу аднаго года падвяргалася адміністрацыйнаму спаганню за ўчыненне адміністрацыйных правапарушэнняў, прадугледжаных артыкулам 19.10 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях, і на працягу года пасля накладання другога адміністрацыйнага спагання за такія дзеянні нанова іх учыніла.

Артыкул 342. Арганізацыя і падрыхтоўка дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак, або актыўны ўдзел у іх

1. Арганізацыя групавых дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак і звязаныя з яўным непадпарадкаваннем законным патрабаванням прадстаўнікоў улады або выклікалі парушэнне работы транспарту, прадпрыемстваў, устаноў або арганізацый, ці актыўны ўдзел у такіх дзеяннях пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.

2. Навучанне або іншая падрыхтоўка асоб для ўдзелу ў групавых дзеяннях, якія груба парушаюць грамадскі парадак, а таксама фінансаванне або іншае матэрыяльнае забеспячэнне такой дзейнасці пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 342¹. Прапаганда самагубства

1. Наўмыснае распаўсюджванне ў любой форме інфармацыі з мэтай пабуджэння ў індывідуальна-няпэўным коле асоб рашучасці здзейсніць самагубства пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 145 і 146 гэтага Кодэкса (прапаганда самагубства), –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Прапаганда самагубства, якая выклікала самагубства або замах на самагубства, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

3. Прапаганда самагубства, якая выклікала самагубства або замах на самагубства дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да шасці гадоў.

Артыкул 342². Неаднаразовае парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў

Парушэнне ўстаноўленага парадку арганізацыі або правядзення сходу, мітынгу, вулічнага шэсця, дэманстрацыі, пікетавання, іншага масавага мерапрыемства, у тым ліку публічныя заклікі да арганізацыі або правядзення сходу, мітынгу, вулічнага шэсця, дэманстрацыі, пікетавання, іншага масавага мерапрыемства з парушэннем устаноўленага парадку іх арганізацыі або правядзення (парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў), калі гэта дзеянне ўчынена неаднаразова, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Для мэт гэтага артыкула дзеянне прызнаецца ўчыненым асобай неаднаразова, калі гэта асоба двойчы на працягу аднаго года падвяргалася адміністрацыйнаму спагнанню за ўчыненне адміністрацыйных правапарушэнняў, прадугледжаных артыкулам 24.23 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях, і на працягу года пасля накладання другога адміністрацыйнага спагнання за такія дзеянні нанова парушыла парадак арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў.

Артыкул 343. Выраб і распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў або прадметаў парнаграфічнага характару

1. Захоўванне з мэтай распаўсюджвання або рэкламавання ці распаўсюджванне, рэкламаванне парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, выяў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж парушэнні, а таксама выраб з мэтай распаўсюджвання або рэкламавання ці трансляцыя або публічная дэманстрацыя парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, выяў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

2. Выраб або захоўванне з мэтай распаўсюджвання або рэкламавання ці распаўсюджванне, рэкламаванне, трансляцыя або публічная дэманстрацыя парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, выяў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару, учыненыя з карыслівых намераў або арганізаванай групай, а таксама распаўсюджванне, рэкламаванне, трансляцыя ці дэманстрацыя заведама непаўналетняму парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, выяў, кіна-, відэафільмаў ці сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару, учыненыя асобай, якая дасягнула васьмнаццацігадовага ўзросту, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 343¹. Выраб і распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў або прадметаў парнаграфічнага характару з выявай непаўналетняга

1. Выраб або захоўванне з мэтай распаўсюджвання або рэкламавання ці распаўсюджванне, рэкламаванне, трансляцыя або публічная дэманстрацыя

парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару з выявай заведама непаўналетняга –

караюцца папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя асобай, якая раней учыніла злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам або часткай 2 артыкула 343 гэтага Кодэкса, ці групай асоб па папярэдняй змове або з выкарыстаннем глабальнай камп'ютарнай сеткі Інтэрнэт, іншай сеткі электрасувязі агульнага карыстання або выдзеленай сеткі электрасувязі, а таксама выкарыстанне заведама непаўналетняга для вырабу парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару з яго выявай –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, а таксама выкарыстанне заведама малалетняга для вырабу парнаграфічных матэрыялаў, друкаваных выданняў, кіна-, відэафільмаў або сцэн парнаграфічнага зместу, іншых прадметаў парнаграфічнага характару з яго выявай –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да трынаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 344. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якім можа быць нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці

1. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якія маюць адметныя духоўныя, мастацкія і (або) дакументальныя вартасці і адпавядаюць аднаму з крытэрыяў для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб, ці ў дачыненні да асабліва каштоўных матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей або асабліва каштоўных матэрыяльных культурных каштоўнасцей, ці якія выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дванаццаці гадоў.

Артыкул 345. Знішчэнне, пашкоджанне або страта гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якім можа быць нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, па неасцярожнасці

1. Знішчэнне, пашкоджанне гісторыка-культурных каштоўнасцей або культурных каштоўнасцей, якія маюць адметныя духоўныя, мастацкія і (або) дакументальныя вартасці і адпавядаюць аднаму з крытэрыяў для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці, учыненыя па неасцярожнасці, або іх страта ў выніку нядбайнага захоўвання, што выклікалі прычыненне ўрон у буйным памеры, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да аднаго года.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў дачыненні да асабліва каштоўных матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей або асабліва каштоўных матэрыяльных культурных каштоўнасцей або якія выклікалі прычыненне ўрону ў асабліва буйным памеры, – караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 346. Глумленне з гісторыка-культурных каштоўнасцей

1. Глумленне з гісторыка-культурных каштоўнасцей пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 344 гэтага Кодэкса, – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

2. Тое ж дзеянне, учыненае ў дачыненні да асабліва каштоўных матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, або глумленне з помнікаў абаронцам Айчыны пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 344 гэтага Кодэкса, – караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 347. Глумленне з трупаў або магіл

1. Глумленне з трупаў або магіл, або выкраданне трупа, або выкраданне прадметаў, якія знаходзяцца ў пахаванні, – караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў дачыненні да брацкай магілы або магілы абаронцы Айчыны, – караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 348. Незаконнае выманне органаў або тканак у памерлага донара

1. Незаконнае выманне органаў або тканак у памерлага донара – караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае з карыслівых намераў, – караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

РАЗДЗЕЛ XII

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ КАМП'ЮТАРНАЙ БЯСПЕКІ

ГЛАВА 31

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ КАМП'ЮТАРНАЙ БЯСПЕКІ

Заўвага. Крымінальны пераслед блізкіх асобы, што пацярпела ад злачынства, якія ўчынілі злачынства, прадугледжанае часткай 1 артыкула 349, або часткай 1 артыкула 350, або часткай 1 артыкула 352, узбуджаецца толькі па заяве асобы, якая пацярпела ад злачынства, а ў выпадку яе няздольнасці па ўзросце або стане здароўя выяўляюць сваю волю ў крымінальным працэсе ці ў выпадку яе смерці – любога з яе паўналетніх блізкіх родзічаў або членаў сям'і, яе законнага прадстаўніка.

Артыкул 349. Несанкцыянаваны доступ да камп'ютарнай інфармацыі

1. Несанкцыянаваны доступ да камп'ютарнай інфармацыі, які суправаджаецца парушэннем сістэмы абароны (несанкцыянаваны доступ да камп'ютарнай інфармацыі), учынены з карыслівай зацікаўленасці або які выклікаў па неасцярожнасці прычыненне істотнай шкоды, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Несанкцыянаваны доступ да камп'ютарнай інфармацыі або самавольнае карыстанне камп'ютарнай сістэмай або сеткай, якія выклікалі па неасцярожнасці крушэнне, аварыю, катастрофу, няшчасныя выпадкі з людзьмі, адмоўныя змяненні ў навакольным асяроддзі або іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 350. Знішчэнне, блакіраванне або мадыфікацыя камп'ютарнай інфармацыі

1. Наўмысныя знішчэнне, блакіраванне, прывядзенне ў непрадатны стан камп'ютарнай інфармацыі, разбурэнне, блакіраванне або парушэнне работы камп'ютарнай сістэмы, сеткі або машыннага носбіта ці мадыфікацыя камп'ютарнай інфармацыі пры адсутнасці прыкмет злачынства супраць уласнасці, якія выклікалі прычыненне істотнай шкоды, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці наступствы, указаныя ў частцы 2 артыкула 349 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 351. Выключаны

Артыкул 352. Неправамернае завалоданне камп'ютарнай інфармацыяй

1. Наўмысныя несанкцыянаванае капіраванне, перахопліванне камп'ютарнай інфармацыі або іншае неправамернае завалоданне камп'ютарнай інфармацыяй, якія выклікалі прычыненне істотнай шкоды, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці наступствы, указаныя ў частцы 2 артыкула 349 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 353. Выключаны

Артыкул 354. Распрацоўка, выкарыстанне, распаўсюджванне ці збыт шкодных камп'ютарных праграм або спецыяльных праграмных або апаратных сродкаў

1. Распрацоўка, выкарыстанне, распаўсюджванне ці збыт камп'ютарнай праграмы або спецыяльнага праграмнага або апаратнага сродку, заведама прызначаных для парушэння сістэмы аховы, несанкцыянаванага доступу да камп'ютарнай сістэмы, сеткі або машыннага носьбіта, несанкцыянаванага знішчэння, блакіравання, мадыфікацыі камп'ютарнай інфармацыі або неправамернага завалодання камп'ютарнай інфармацыяй ці парушэння работы камп'ютарнай сістэмы, сеткі або машыннага носьбіта, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя групай асоб па папярэдняй змове, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, якія выклікалі па неасцярожнасці наступствы, указаныя ў частцы 2 артыкула 349 гэтага Кодэкса, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 355. Парушэнне правіл эксплуатацыі камп'ютарнай сістэмы або сеткі

1. Наўмыснае парушэнне правіл эксплуатацыі камп'ютарнай сістэмы або сеткі асобай, якая мае доступ да гэтых сістэмы або сеткі, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне істотнай шкоды, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці наступствы, указаныя ў частцы 2 артыкула 349 гэтага Кодэкса, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

РАЗДЗЕЛ XIII

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ДЗЯРЖАВЫ І ПАРАДКУ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ЎЛАДЫ І КІРАВАННЯ

ГЛАВА 32

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ДЗЯРЖАВЫ

Артыкул 356. Здрада дзяржаве

1. Выдача замежнай дзяржаве, міжнароднай ці замежнай арганізацыі або іх прадстаўнікам дзяржаўных сакрэтаў Рэспублікі Беларусь, а таксама звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі іншых дзяржаў, перададзеных Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, ці шпіянаж, ці пераход на бок ворага падчас вайны або ўзброенага канфлікту, ці іншае аказанне дапамогі замежнай дзяржаве, міжнароднай ці замежнай арганізацыі або іх прадстаўнікам у правядзенні дзейнасці, накіраванай на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь, наўмысна ўчыненыя грамадзянінам Рэспублікі Беларусь (здрада дзяржаве), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Здрада дзяржаве, учыненая службовай асобай, якая займае адказнае становішча, або асобай, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла дзеянні, прадугледжаныя гэтым артыкулам, а таксама артыкуламі 358 і 358¹ гэтага Кодэкса, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі яна добраахотна і своечасова заявіла дзяржаўным органам аб учыненых ёй дзеяннях, спыніла дзейнасць, накіраваную на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь, і аказала садзейнічанне ў прадухіленні шкодных наступстваў.

Артыкул 357. Змова або іншыя дзеянні, учыненыя з мэтай захопу дзяржаўнай улады

1. Змова або іншыя дзеянні, учыненыя з мэтай захопу або ўтрымання дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да дванаццаці гадоў.

2. Захоп або ўтрыманне дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай другой гэтага артыкула, якія выклікалі гібель людзей або звязаныя з забойствам, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвага. Удзельнік змовы або іншых дзеянняў, учыненых з мэтай захопу або ўтрымання дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам, вызваляецца ад адказнасці па частцы першай гэтага артыкула, калі ён своечасова і добраахотна заявіў аб злачынстве дзяржаўным органам і актыўна дапамагаў яго выяўленню.

Артыкул 358. Шпіянаж

Перадача, а таксама збіранне, крадзеж або захоўванне з мэтай перадачы замежнай дзяржаве, міжнароднай ці замежнай арганізацыі або іх прадстаўнікам звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі Рэспублікі Беларусь, а таксама звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі іншых дзяржаў, перададзеных Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, наўмысна учыненыя замежным грамадзянінам або асобай без грамадзянства, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад сямі да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 358¹. Агентурная дзейнасць

Супрацоўніцтва замежнага грамадзяніна або асобы без грамадзянства са спецыяльнай службай, органам бяспекі або разведвальным органам замежнай дзяржавы, міжнароднай або замежнай арганізацыяй, звязанае з учыненнем дзеянняў, заведама накіраваных на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь, пры адсутнасці прыкмет іншых больш цяжкіх злачынстваў супраць дзяржавы (агентурная дзейнасць) –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Артыкул 359. Акт тэрарызму ў дачыненні да дзяржаўнага або грамадскага дзеяча

1. Гвалт у дачыненні да дзяржаўнага або грамадскага дзеяча, захоп і (або) утрыманне яго ў якасці заложніка, крадзеж і (або) пазбаўленне яго свабоды, учыненыя ў сувязі з яго дзяржаўнай або грамадскай дзейнасцю з мэтай аказання ўздзеяння на прыняцце рашэнняў

органами ўлады, ці перашкоды палітычнай або іншай грамадскай дзейнасці, ці запалохвання насельніцтва, ці дэстабілізацыі грамадскага парадку, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

2. Збойства дзяржаўнага або грамадскага дзеяча, учыненае ў сувязі з яго дзяржаўнай або грамадскай дзейнасцю з мэтай аказання ўздзеяння на прыняцце рашэнняў органамі ўлады, ці перашкоды палітычнай або іншай грамадскай дзейнасці, ці запалохвання насельніцтва, ці дэстабілізацыі грамадскага парадку, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Заўвага. Асоба, якая ўдзельнічала ў падрыхтоўцы да дзеянняў, прадугледжаных гэтым артыкулам, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці за гэтыя дзеянні, калі яна свечасовым папярэджаннем дзяржаўных органаў або іншым чынам прадухіліла акт тэрарызму ў дачыненні да дзяржаўнага або грамадскага дзеяча.

Артыкул 360. Дыверсія

1. Учыненне выбуху, падпалу або іншых дзеянняў, якія ствараюць небяспеку гібелі людзей, прычынення ім цялесных пашкоджанняў, разбурэння або пашкоджання будынкаў, збудаванняў, шляхоў і сродкаў зносін, сродкаў сувязі або іншай маёмасці, з мэтай нанясення ўрону эканамічнай бяспецы і абараназдольнасці Рэспублікі Беларусь (дыверсія) –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў.

2. Дыверсія, учыненая арганізаванай групай або якая выклікала гібель людзей або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 361. Заклікі да мер абмежавальнага характару (санкцый), іншых дзеянняў, накіраваных на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь

1. Публічныя заклікі да захопу дзяржаўнай улады, або гвалтоўнага змянення канстытуцыйнага ладу Рэспублікі Беларусь, або здрады дзяржаве, або ўчынення акта тэрарызму або дыверсіі, або ажыццяўлення дзеянняў, накіраваных на парушэнне тэрытарыяльнай цэласнасці Рэспублікі Беларусь, або ўчынення іншых дзеянняў, накіраваных на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь, у тым ліку на прымяненне мер абмежавальнага характару (санкцый) у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, фізічных і юрыдычных асоб Рэспублікі Беларусь, або распаўсюджванне матэрыялаў, якія ўтрымліваюць такія заклікі, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

2. Заклікі, звернутыя да замежнай дзяржавы, замежнай або міжнароднай арганізацыі, учыніць дзеянні, накіраваныя на прычыненне шкоды нацыянальнай бяспецы Рэспублікі Беларусь, у тым ліку на прымяненне мер абмежавальнага характару (санкцый) у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, фізічных і юрыдычных асоб Рэспублікі Беларусь, або распаўсюджванне матэрыялаў, якія ўтрымліваюць такія заклікі, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з выкарыстаннем сродкаў масавай інфармацыі або глабальнай камп'ютарнай сеткі

Інтэрнэт, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, ці якія выклікалі цяжкія наступствы, –
караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад чатырох да дванаццаці гадоў.

Артыкул 361¹. Стварэнне экстрэмісцкага фарміравання або ўдзел у ім

1. Стварэнне экстрэмісцкага фарміравання, а таксама фарміравання, дзейнасць якога накіравана на рэабілітацыю нацызму, ці кіраванне такім фарміраваннем або структурным падраздзяленнем, якое ў яго ўваходзіць, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад шасці да дзесяці гадоў.

3. Уваходжанне асобы ў склад экстрэмісцкага фарміравання з мэтай учынення злачынства экстрэмісцкай накіраванасці (удзел у экстрэмісцкім фарміраванні) –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

Заўвагі:

1. Асоба вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле і артыкулах 361⁴ і 361⁵ гэтага Кодэкса, калі яна своечасовым паведамленнем дзяржаўным органам або іншым чынам садзейнічала выяўленню, прадухіленню ці спыненню дзеянняў, аднесеным заканадаўствам да экстрэмісцкай дзейнасці.

2. Пад злачынствам экстрэмісцкай накіраванасці ў гэтым артыкуле разумеюцца злачынства, звязанае з учыненнем наўмысных дзеянняў, якія адносяцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі да экстрэмізму, а таксама іншае злачынства, прадугледжанае гэтым Кодэксам, учыненае па матывах расавай, нацыянальнай, рэлігійнай варожасці або разладу, палітычнай або ідэалагічнай варожасці ці па матывах варожасці або разладу ў дачыненні да якой-небудзь сацыяльнай групы.

Артыкул 361². Фінансаванне экстрэмісцкай дзейнасці

1. Прадастаўленне або збор грашовых сродкаў, каштоўных папер ці іншай маёмасці, у тым ліку маёмасных правоў і выключных правоў на вынікі інтэлектуальнай дзейнасці, любым спосабам для заведамага забеспячэння экстрэмісцкай дзейнасці, дзейнасці, накіраванай на рэабілітацыю нацызму, –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да пяці гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да васьмі гадоў са штрафам.

Заўвага. Асоба, якая ўчыніла фінансаванне экстрэмісцкай дзейнасці, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці па гэтым артыкуле, калі яна своечасова заявіла аб учыненым і (або) іншым чынам дапамагала прадухіленню або выяўленню гэтага злачынства.

Артыкул 361³. Удзел на тэрыторыі замежнай дзяржавы ва ўзброеным фарміраванні або ўзброеным канфлікце, ваенных дзеяннях, вярбоўка ці падрыхтоўка асоб да такога ўдзелу

1. Удзел грамадзяніна Рэспублікі Беларусь або асобы без грамадзянства, якая пастаянна пражывае ў Рэспубліцы Беларусь, на тэрыторыі замежнай дзяржавы ва ўзброеным фарміраванні аднаго з проціборствуючых бакоў, а таксама ўдзел ва ўзброеным канфлікце, ваенных дзеяннях без упаўнаважання дзяржавы і пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 133 гэтага Кодэкса, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да пяці гадоў.

2. Вярбоўка, навучанне, іншая падрыхтоўка ці выкарыстанне грамадзян Рэспублікі Беларусь або асоб без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, для ўдзелу на тэрыторыі замежнай дзяржавы ва ўзброеным фарміраванні аднаго з проціборствуючых бакоў, ва ўзброеных канфліктах, ваенных дзеяннях, а таксама фінансаванне або іншае матэрыяльнае забеспячэнне такой дзейнасці пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага артыкулам 132 гэтага Кодэкса, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.

Артыкул 361⁴. Садзейнічанне экстрэмісцкай дзейнасці

1. Вярбоўка, іншае ўцягванне асобы ў экстрэмісцкую дзейнасць, навучанне, а таксама іншае садзейнічанне экстрэмісцкай дзейнасці –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Артыкул 361⁵. Праходжанне навучання або іншай падрыхтоўкі для ўдзелу ў экстрэмісцкай дзейнасці

Праходжанне асобай навучання або іншай падрыхтоўкі, што заведама для навучэнца прадугледжвае яго наступны ўдзел у экстрэмісцкай дзейнасці, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

ГЛАВА 33

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАРАДКУ КІРАВАННЯ

Артыкул 362. Забойства супрацоўніка органаў унутраных спраў, ваеннаслужачага

Забойства супрацоўніка органаў унутраных спраў, ваеннаслужачага ў сувязі з выкананнем імі абавязкаў па ахове грамадскага парадку –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дванаццаці да дваццаці пяці гадоў, або пажыццёвым пазбаўленнем волі, або смяротнай карай.

Артыкул 363. Супраціўленне супрацоўніку органаў унутраных спраў або іншай асобе, якая ахоўвае грамадскі парадак

1. Супраціўленне супрацоўніку органаў унутраных спраў або іншай асобе пры выкананні імі абавязкаў па ахове грамадскага парадку –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб ці звязанае з прымяненнем гвалту або з пагрозай яго прымянення, а таксама прымушэнне гэтых асоб шляхам прымянення гвалту або пагрозы яго прымянення да выканання яўна незаконных дзеянняў –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 364. Гвалт або пагроза прымянення гвалту ў дачыненні да супрацоўніка органаў унутраных спраў

Гвалт або пагроза прымянення гвалту ў дачыненні да супрацоўніка органаў унутраных спраў або яго блізкіх з мэтай перашкоды яго законнай дзейнасці або прымушэння да змянення характару гэтай дзейнасці ці з помсты за выкананне службовай дзейнасці –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 365. Умяшанне ў дзейнасць супрацоўніка органаў унутраных спраў

Уздзеянне на супрацоўніка органаў унутраных спраў з мэтай змянення характару яго законнай дзейнасці шляхам пагрозы знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці ці распаўсюджваннем паклёпніцкіх або абнародаваннем іншых звестак, якія ён жадае захаваць у тайне, ці шляхам выкарыстання службовай асобай сваіх службовых паўнамоцтваў –

караецца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 366. Гвалт або пагроза ў дачыненні да службовай асобы, якая выконвае службовыя абавязкі, або іншай асобы, якая выконвае грамадскі абавязак

1. Гвалт або пагроза гвалтам, знішчэннем ці пашкоджаннем маёмасці ў дачыненні да службовай асобы, якая выконвае службовыя абавязкі, або іншай асобы, якая выконвае грамадскі абавязак па ахове грамадскага парадку або стрыманні правапарушэнняў, або іх блізкіх з мэтай перашкоды законнай дзейнасці ці прымушэння да змянення характару гэтай дзейнасці або з помсты за выкананне службовых абавязкаў або грамадскага абавязку –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, – караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да васьмі гадоў.

Артыкул 367. Паклёп у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

1. Паклёп у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, які ўтрымліваецца ў публічным выступленні, ці ў друкаваным творы або творы, які публічна дэманструецца, ці ў сродках масавай інфармацыі, ці ў інфармацыі, размешчанай у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае асобай, раней судзімай за паклёп або знявагу, ці звязанае з абвінавачаннем ва ўчыненні цяжкага або асабліва цяжкага злачынства, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

Артыкул 368. Знявага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

1. Публічная знявага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае асобай, раней судзімай за знявагу або паклёп, ці спалучанае з абвінавачаннем ва ўчыненні цяжкага або асабліва цяжкага злачынства, – караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Пад знявагай у гэтым артыкуле, артыкулах 369, 391 і 444 гэтага Кодэкса разумеецца наўмысная знявага гонару і годнасці асобы, выказаная ў непрыстойнай форме.

Артыкул 369. Знявага прадстаўніка ўлады

Знявага прадстаўніка ўлады або яго блізкіх у сувязі з выкананнем ім службовых абавязкаў, учыненая ў публічным выступленні, ці ў друкаваным творы або творы, які публічна дэманструецца, ці ў сродках масавай інфармацыі, ці ў інфармацыі, размешчанай у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў са штрафам, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам.

Артыкул 369¹. Дыскрэдытацыя Рэспублікі Беларусь

Распаўсюджванне заведама непраўдзівых звестак аб палітычным, эканамічным, сацыяльным, ваенным або міжнародным становішчы Рэспублікі Беларусь, прававым становішчы грамадзян у Рэспубліцы Беларусь, дзейнасці дзяржаўных органаў, якія дыскрэдытуюць Рэспубліку Беларусь, учыненае ў публічным выступленні, ці ў друкаваным творы або творы, які публічна дэманструецца, ці ў сродках масавай інфармацыі, ці ў інфармацыі, размешчанай у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, накіраванае на прычыненне істотнай шкоды дзяржаўным або грамадскім інтарэсам, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін са штрафам або без штрафу.

Артыкул 369². Выкарыстанне замежнай безаплатнай дапамогі ў парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь

Выкарыстанне замежнай безаплатнай дапамогі для ажыццяўлення тэарыстычнай і іншай экстрэмісцкай дзейнасці або іншых дзеянняў, забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, ці фінансавання палітычных партый, саюзаў (асацыяцый) палітычных партый, падрыхтоўкі або правядзення выбараў, рэферэндумаў, адклікання дэпутата, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, арганізацыі або правядзення сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый, пікетавання, забастовак, вырабу або распаўсюджвання агітацыйных матэрыялаў, правядзення семінараў або іншых форм палітычнай і агітацыйна-масавай работы сярод насельніцтва, учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такія ж парушэнні, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 369³. Публічныя заклікі да арганізацыі або правядзення незаконных сходу, мітыngu, вулічнага шэсця, дэманстрацыі або пікетавання ці ўцягненне асоб ва ўдзел у такіх масавых мерапрыемствах

Публічныя заклікі да арганізацыі або правядзення сходу, мітыngu, вулічнага шэсця, дэманстрацыі або пікетавання з парушэннем устаноўленага парадку іх арганізацыі або

правядзення, ці ўцягненне асоб ва ўдзел у такіх масавых мерапрыемствах шляхам гвалту, пагрозы прымянення гвалту, падману або выплаты ўзнагароджання, ці іншая арганізацыя або правядзенне такіх масавых мерапрыемстваў, калі іх правядзенне выклікала па неасцярожнасці гібель людзей, прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання адной або некалькім асобам або прычыненне ўрону ў буйным памеры пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 293 і 342 гэтага Кодэкса, –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Буйным памерам урону ў гэтым артыкуле прызнаецца памер урону, які ў пяцьсот і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 370. Глумленне з дзяржаўных сімвалаў

Глумленне з Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўнага флага Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 371. Незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

1. Наўмыснае незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь з выкарыстаннем механічнага транспартнага сродку, судна ўнутранага плавання (самаходнага), судна змешанага (рака-мора) плавання (самаходнага), маламернага маторнага судна, судна з падвесным рухавіком, гідрацыкла, паветранага судна з рухавіком, а таксама наўмыснае незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь іншым спосабам, учыненае на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караюцца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Наўмыснае незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, учыненае асобай, раней судзімай за злачынства, прадугледжанае гэтым артыкулам, ці замежным грамадзянінам, асобай без грамадзянства, дэпартаванымі або высланымі з Рэспублікі Беларусь, да заканчэння тэрміну забароны ўезду ў Рэспубліку Беларусь, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Наўмыснае незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, учыненае арганізаванай групай, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Дзеянне гэтага артыкула не распаўсюджваецца на выпадкі прыбыцця ў Рэспубліку Беларусь з парушэннем правіл перасячэння Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія хадайнічаюць аб прадастаўленні статусу бежанца, дадатковай абароны або прыстанішча ў Рэспубліцы Беларусь, пры ўмове, што яны без прамаруджання звярнуліся з такім хадайніцтвам.

Артыкул 371¹. Арганізацыя незаконнай міграцыі

1. Арганізацыя ці кіраўніцтва або садзейнічанне дзейнасці па незаконным уездзе ў Рэспубліку Беларусь, знаходжанні на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, транзітным праездзе

(транзіце) праз тэрыторыю Рэспублікі Беларусь або выезде з Рэспублікі Беларусь замежных грамадзян або асоб без грамадзянства (арганізацыя незаконнай міграцыі) – караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Арганізацыя незаконнай міграцыі, учыненая спосабам, які ўяўляе небяспеку для жыцця або здароўя замежных грамадзян або асоб без грамадзянства, ці звязаная з жорсткім абыходжаннем ці абыходжаннем, якое зневажае іх годнасць, ці ўчыненая паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Артыкул 371². Парушэнне тэрміну забароны ўезду ў Рэспубліку Беларусь

Знаходжанне ў Рэспубліцы Беларусь замежнага грамадзяніна або асобы без грамадзянства, дэпартаваных або высланых з Рэспублікі Беларусь, да заканчэння тэрміну забароны ўезду ў Рэспубліку Беларусь пры адсутнасці прыкмет злачынства, прадугледжанага часткай 2 артыкула 371 гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

Артыкул 372. Парушэнне правіл аховы ліній сувязі

Парушэнне правіл аховы ліній сувязі, якое выклікала па неасцярожнасці пашкоджанне ліній міжгародняй, гарадской, сельскай сувязі і радыёфікацыі, ці пашкоджанне па неасцярожнасці збудаванняў сувязі, тэлебачання і радыёвяшчання, якое выклікала перапынак сувязі, тэле- і радыёвяшчання з прычыненнем урону ў буйным памеры, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Буйным памерам урону ў гэтым артыкуле прызнаецца памер урону на суму, якая ў дзвесце пяцьдзесят і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства.

Артыкул 373. Наўмыснае разгалошванне дзяржаўнай тайны

1. Наўмыснае разгалошванне звестак, якія з’яўляюцца дзяржаўнай тайнай, асобай, якая мае або мела доступ да гэтых звестак, пры адсутнасці прыкмет здрады дзяржаве або шпіянажу –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 374. Разгалошванне дзяржаўнай тайны па неасцярожнасці

1. Разгалошванне звестак, што з’яўляюцца дзяржаўнай тайнай, асобай, якая мае або мела доступ да гэтых звестак, ці страта дакументаў або камп’ютарнай інфармацыі, якія ўтрымліваюць звесткі, што з’яўляюцца такой тайнай, або прадметаў, звесткі аб якіх з’яўляюцца такой тайнай, учынення па неасцярожнасці асобай, якая мае або мела да іх доступ, калі страта з’явілася вынікам парушэння ўстаноўленых правіл абыходжання з указанымі дакументамі, камп’ютарнай інфармацыяй або прадметамі, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 375. Наўмыснае разгалошванне службовай тайны

1. Наўмыснае разгалошванне эканамічных, навукова-тэхнічных або іншых звестак, якія з'яўляюцца службовай тайнай, асобай, якая мае або мела доступ да гэтых звестак, пры адсутнасці прыкмет злачынстваў, прадугледжаных артыкуламі 226¹, 254, 255, 356 і 358 гэтага Кодэкса, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 375¹. Незаконныя збіранне або атрыманне звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі

1. Незаконныя збіранне або атрыманне звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі Рэспублікі Беларусь, а таксама звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнымі сакрэтамі іншых дзяржаў, перададзеных Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, з мэтай іх распаўсюджвання пры адсутнасці прыкмет здрады дзяржаве або шпіянажу –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, учыненыя з выкарыстаннем спецыяльных тэхнічных сродкаў, прызначаных для негаласнага атрымання інфармацыі, або якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 376. Незаконныя выраб, набыццё або збыт сродкаў для тайнага атрымання інфармацыі

1. Незаконныя выраб або набыццё з мэтай збыту або збыт спецыяльных тэхнічных сродкаў, прызначаных для тайнага атрымання інфармацыі, –

караюцца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, або групай асоб па папярэдняй змове, або службовай асобай з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай або другой гэтага артыкула, учыненыя арганізаванай групай, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Артыкул 377. Крадзеж, знішчэнне, пашкоджанне або ўтойванне дакументаў, штампаў, пячацей, крадзеж бланкаў

1. Раскраданне, знішчэнне, пашкоджанне або ўтойванне афіцыйных дакументаў, штампаў, пячацей, учыненыя з карыслівых або іншых асабістых намераў, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў дачыненні да дакументаў дзяржаўнай часткі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, або іншых дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, перададзеных на дзяржаўнае захоўванне, або афіцыйных дакументаў асаблівай важнасці ці якія выклікалі цяжкія наступствы, а таксама крадзеж штампаў, пячацей або бланкаў асаблівай важнасці, а таксама паўфабрыкатаў або матэрыялаў, якія выкарыстоўваюцца для вырабу такіх бланкаў і ўтрымліваюць элементы абароны ад падробкі, –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 378. Крадзеж або знішчэнне асабістых дакументаў

Крадзеж у грамадзяніна пашпарта або іншага важнага асабістага дакумента ці наўмыснае знішчэнне чужога пашпарта або іншага важнага асабістага дакумента –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 379. Незаконныя набыццё або збыт афіцыйных дакументаў

Незаконныя набыццё або збыт афіцыйных дакументаў, якія прадастаўляюць правы або вызваляюць ад абавязкаў, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

Артыкул 380. Падробка, выраб, выкарыстанне ці збыт паддробленых дакументаў, штампаў, пячацей, бланкаў

1. Падробка пасведчання або іншага афіцыйнага дакумента, які прадастаўляе права або вызваляе ад абавязкаў, з мэтай выкарыстання такога дакумента самім выканаўцам або іншай асобай, ці збыт такога дакумента, ці выраб паддробленых штампаў, пячацей, бланкаў з той жа мэтай, ці іх збыт, ці выкарыстанне заведама падложнага дакумента –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна ці групай асоб па папярэдняй змове, – караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 381. Падробка або знішчэнне ідэнтыфікацыйнага нумара транспартнага сродку

1. Падробка або знішчэнне ідэнтыфікацыйнага нумара, нумара кузава, шасі, рухавіка або падробка рэгістрацыйнага (нумарнога) знака транспартнага сродку з мэтай эксплуатацыі або збыту транспартнага сродку, ці збыт транспартнага сродку, кузава, шасі або рухавіка з такімі падробкамі –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тья ж дзеянні, учыненыя паўторна ці групай асоб па папярэдняй змове, – караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 382. Самавольнае прысваенне звання або ўлады службовай асобы

Самавольнае прысваенне звання або ўлады службовай асобы, звязанае з учыненнем на гэтай падставе грамадска небяспечных дзеянняў, якія ўтрымліваюць прыкметы злачынства або адміністрацыйнага правапарушэння, ці звязанае з удзелам на гэтай падставе ў перагаворах або іншых сустрэчах з прадстаўнікамі замежных дзяржаў, замежных або міжнародных арганізацый ці ў пасяджэннях міжнародных арганізацый, – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 383. Выключаны

Артыкул 384. Прымушэнне да выканання абавязацельстваў

1. Прымушэнне да выканання дагаворных абавязацельстваў, пакрыцця прычыненага ўрону, выплаты доўгу, штрафу, няўстойкі або пені пад пагрозай прымянення гвалту, знішчэння або пашкоджання маёмасці ці распаўсюджвання звестак, здольных прычыніць істотную шкоду правам і законным інтарэсам пацярпелага або яго блізкіх, пры адсутнасці прыкмет вымагання –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, учыненае паўторна, ці з прымяненнем гвалту, не небяспечнага для жыцця або здароўя, ці групай асоб, –

караецца штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, учыненае з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця або здароўя, ці арганізаванай групай, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 385. Выключаны

Артыкул 386. Выключаны

Артыкул 387. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да дзяржаўных узнагарод

1. Незаконныя набыццё ці збыт ордэна, медаля Рэспублікі Беларусь, СССР або БССР, нагруднага знака да ганаровага звання Рэспублікі Беларусь, СССР або БССР, учыненыя на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне, –

караюцца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да аднаго года.

2. Падробка з мэтай збыту ці збыт паддробленых ордэна, медаля Рэспублікі Беларусь, СССР або БССР, нагруднага знака да ганаровага звання Рэспублікі Беларусь, СССР або БССР –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

ГЛАВА 34 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПРАВАСУДДЗЯ

Артыкул 388. Гвалт у дачыненні да суддзі або народнага засядацеля

Гвалт у дачыненні да суддзі, народнага засядацеля або іх блізкіх з мэтай перашкоды законнай дзейнасці суддзі або народнага засядацеля або прымушэння да змянення характару гэтай дзейнасці або з помсты за ажыццяўленне імі правасуддзя –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 389. Пагроза ў дачыненні да суддзі або народнага засядацеля

Пагроза забойствам, гвалтам, знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці ў дачыненні да суддзі, народнага засядацеля або іх блізкіх ці пагроза распаўсюджваннем паклёпніцкіх або абнародаваннем іншых звестак, якія гэтыя асобы жадаюць захаваць у тайне, учыненая ў сувязі з ажыццяўленнем суддзёй або народным засядацелем правасуддзя, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 390. Умяшанне ў вырашэнне судовых спраў або вядзенне папярэдняга расследавання

Умяшанне службовай асобы з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў у якой бы там ні было форме ў дзейнасць суддзі, народнага засядацеля, пракурора, следчага або асобы, якая праводзіць дазнанне, з мэтай перашкоды ўсебаковаму, поўнаму і аб'ектыўнаму разгляду або расследаванню справы ці з мэтай дабіцца вынясення незаконнага судовага прыговору, рашэння, іншага судовага акта або незаконнай пастановы органа крымінальнага пераследу пры вядзенні па крымінальнай справе –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 391. Знявага суддзі або народнага засядацеля

Знявага суддзі або народнага засядацеля ў сувязі з ажыццяўленнем імі правасуддзя – караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 392. Вынясенне заведама неправасудных прыговору, рашэння або іншага судовага акта

1. Вынясенне суддзёй (суддзямі) заведама неправасудных прыговору, рашэння або іншага судовага акта –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 393. Прыцягненне ў якасці абвінавачванага заведама невінаватага

1. Прыцягненне ў якасці абвінавачванага заведама невінаватай асобы –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Гое ж дзеянне, спалучанае з абвінавачаннем у цяжкім або асабліва цяжкім злачынстве ці са штучным стварэннем доказаў абвінавачання, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай або другой гэтага артыкула, якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 394. Прымушэнне да дачы паказанняў

1. Прымушэнне падазраванага, абвінавачванага, пацярпелага, сведкі да дачы паказанняў або эксперта да дачы заключэння шляхам прымянення пагрозы, шантажу або ўчынення іншых незаконных дзеянняў асобай, якая праводзіць даследаванне, папярэдняе следства або якая ажыццяўляе правасуддзе, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

2. Гое ж дзеянне, спалучанае з гвалтам або здзекам, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай першай гэтага артыкула, спалучанае з прымяненнем катавання, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 395. Фальсіфікацыя доказаў

1. Фальсіфікацыя доказаў па грамадзянскай або гаспадарчай справе асобай, якая ўдзельнічае ў справе, або яе прадстаўніком –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

2. Фальсіфікацыя доказаў па крымінальнай справе асобай, якая праводзіць даследаванне, следчым, пракурорам, суддзёй або абаронцам –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 2 гэтага артыкула, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 396. Інсцэніроўка атрымання хабару, незаконнага ўзнагароджання або камерцыйнага подкупу

Перадача службовай асобе, работніку дзяржаўнага органа ці іншай дзяржаўнай арганізацыі, які не з'яўляецца службовай асобай, або работніку індывідуальнага прадпрыемства ці юрыдычнай асобы грошай, каштоўных папер, іншай маёмасці або аказанне паслуг маёмаснага характару з мэтай штучнага стварэння доказаў учынення злачынства або шантажу –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 397. Заведама незаконныя затрыманне або зняволенне пад варту

1. Заведама незаконныя затрыманне або зняволенне пад варту ці ўтрыманне пад вартай –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 398. Правядзенне заведама незаконнага вобшуку

Правядзенне заведама незаконнага вобшуку –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 399. Незаконнае вызваленне ад крымінальнай адказнасці

1. Заведама незаконнае вызваленне ад крымінальнай адказнасці асобы, якая падазраецца або абвінавачваецца ва ўчыненні злачынства, пракурорам, следчым або асобай, якая праводзіць даследаванне, –

караецца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Тое ж дзеянне, учыненае ў дачыненні да асобы, якая падазраецца або абвінавачваецца ў цяжкім або асабліва цяжкім злачынстве, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 400. Заведама непраўдзівы данос

1. Заведама непраўдзівы данос аб учыненні злачынства –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, спалучанае з абвінавачаннем у цяжкім або асабліва цяжкім злачынстве, ці са штучным стварэннем доказаў абвінавачання, ці ўчыненае з карыслівых намераў, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 401. Заведама непраўдзівае паказанне

1. Заведама непраўдзівае паказанне сведкі або пацярпелага, ці заведама непраўдзівае заключэнне эксперта, ці зроблены перакладчыкам заведама няправільны пераклад у судзе пры разглядзе крымінальных, грамадзянскіх і эканамічных спраў або пры вядзенні папярэдняга следства або даследавання –

караюцца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

2. Тья ж дзеянні, спалучаныя з абвінавачаннем у цяжкім або асабліва цяжкім злачынстве або са штучным стварэннем доказаў абвінавачання ці ўчынення з карыслівых намераў, –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 402. Адмова або ўхіленне сведкі або пацярпелага ад дачы паказанняў ці эксперта або перакладчыка ад выканання ўскладзеных на іх абавязкаў

Адмова ці ўхіленне сведкі або пацярпелага ад дачы паказанняў ці эксперта або перакладчыка без уважлівых прычын ад выканання ўскладзеных на іх абавязкаў у судовым пасяджэнні пры разглядзе крымінальных, грамадзянскіх і эканамічных спраў або пры вядзенні папярэдняга следства або дазнання –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

Заўвага. Асоба не падлягае крымінальнай адказнасці пры адмове або ўхіленні ад дачы паказанняў супраць самога сябе, членаў сваёй сям'і, блізкіх родзічаў.

Артыкул 403. Перашкода яўцы сведкі, пацярпелага або дачы імі паказанняў

Перашкода яўцы сведкі, пацярпелага ў суд, органы папярэдняга следства або дазнання ці дачы імі паказанняў –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 404. Прымушэнне сведкі, пацярпелага або эксперта да адмовы ад дачы паказанняў або заключэння ці да дачы непраўдзівых паказанняў або заключэння

Прымушэнне сведкі, пацярпелага або эксперта да адмовы ад дачы паказанняў або заключэння ці да дачы заведама непраўдзівых паказанняў або заключэння шляхам пагрозы забойствам, гвалтам, знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці гэтых асоб або іх блізкіх, распаўсюджваннем паклёпніцкіх або абнародаваннем іншых звестак, якія гэтыя асобы жадаюць захаваць у тайне, ці подкуп сведкі, пацярпелага або эксперта з той жа мэтай, ці пагроза ўчынення ўказаных вышэй дзеянняў з помсты за раней дадзеныя паказанні або заключэнне –

караюцца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 405. Укрывальніцтва злачынстваў

1. Загадзя не абяцанае ўкрывальніцтва асобы, якая ўчыніла цяжкае злачынства, ці прылад і сродкаў учынення гэтага злачынства, слядоў злачынства або прадметаў, здабытых злачынным шляхам, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам.

2. Тое ж дзеянне ў дачыненні да асабліва цяжкага злачынства –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 406. Неданясенне аб злачынстве

1. Неданясенне аб дакладна вядомым учыненым асабліва цяжкім злачынстве ці аб дакладна вядомай асобе, якая ўчыніла гэта злачынства, або аб месцы знаходжання такой асобы –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

2. Неданясенне аб дакладна вядомым цяжкім або асабліва цяжкім злачынстве, якое рыхтуецца, –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Не падлягаюць крымінальнай адказнасці за неданясенне аб злачынстве члены сям'і і блізкія родзічы асобы, якая ўчыніла злачынства, святар, які даведаўся аб злачынстве на споведзі, а таксама абаронца, які даведаўся аб злачынстве падчас выканання сваіх прафесійных абавязкаў.

Артыкул 407. Разгалошванне даных дазнання, папярэдняга следства або закрытага судовага пасяджэння

Наўмыснае разгалошванне даных дазнання, папярэдняга следства або закрытага судовага пасяджэння асобай, папярэджанай ва ўстаноўленым законам парадку аб недапушчальнасці іх разгалошвання, без дазволу асобы, якая праводзіць дазнанне, следчага, пракурора або суда –

караецца штрафам або арыштам.

Артыкул 408. Наўмыснае разгалошванне звестак аб мерах бяспекі, што прымяняюцца ў дачыненні да асобы, якую абараняюць

1. Наўмыснае разгалошванне звестак аб мерах бяспекі, што прымяняюцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі ў дачыненні да асобы, якую абараняюць, учыненае асобай, якой гэтыя звесткі былі давераны або сталі вядомыя ў сувязі з яе службовай дзейнасцю, ці іншай асобай, папярэджанай ва ўстаноўленым законам парадку аб недапушчальнасці іх разгалошвання, –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад аднаго года да пяці гадоў.

Артыкул 409. Незаконныя дзеянні ў дачыненні да маёмасці, падвергнутай вопісу або арышту

Пашкоджанне, расходаванне, утойванне або адчужэнне (пры адсутнасці прыкмет крадзяжу) маёмасці, прызнанай ва ўстаноўленым законам парадку рэчавым доказам, або іншай маёмасці, падвергнутай вопісу або арышту, учыненыя асобай, якой гэта маёмасць была даверана, або ажыццяўленне работнікам банка і (або) нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі аперацый з грашовымі сродкамі, размешчанымі на рахунках і (або) ва ўкладу (дэпазіты), на якія накладзены арышт, –

караюцца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 410. Дзеянні, што дэзарганізуюць работу папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або арыштнага дома

1. Дзеянні, якія выявіліся ў тэрарызаванні асуджанага з мэтай перашкоды яго выпраўленню або з помсты за выкананне ім грамадскага абавязку, ці ў нападзе на прадстаўніка адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або арыштнага дома, ці ў стварэнні арганізаванай злачыннай групы з мэтай тэрарызавання асуджаных або нападу на прадстаўнікоў адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або арыштнага дома, учынення асобай, якая адбывае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі або арышту, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учынення асобай, асуджанай за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства або якая дапусціла асабліва небяспечны рэцыдыў, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 411. Злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі

1. Злоснае непадпарадкаванне законным патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або іншае процідзеянне адміністрацыі ў ажыццяўленні яе функцый асобай, якая адбывае пакаранне ў папраўчай установе, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, калі гэта асоба за парушэнне рэжыму адбывання пакарання падваргалася на працягу года дысцыплінарнаму спагнанню ў выглядзе пераводу ў памяшканне камернага тыпу, спецыялізаваную палату, адзіночную камеру або пераводзілася ў турму (злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі), –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

2. Злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, учыненае асобай, асуджанай за цяжкае або асабліва цяжкае злачынства ці якая не дапусціла асабліва небяспечны рэцыдыў, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 412. Выключаны

Артыкул 413. Уцёкі з папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, арыштнага дома або з-пад варты

1. Уцёкі з папраўчай установы, якая выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, арыштнага дома або з-пад варты, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

2. Тое ж дзеянне, учыненае групай асоб па папярэдняй змове, ці з прымяненнем гвалту, небяспечнага для жыцця і здароўя, ці з пагрозай прымянення такога гвалту, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 414. Ухіленне ад адбывання пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі або арышту

Ухіленне ад адбывання пакарання асобы, якая асуджана да пазбаўлення волі або арышту і не знаходзіцца пад вартай на момант уступлення прыгавору ў законную сілу, ці

наўмыснае невяртанне асобы, асуджанай да пазбаўлення волі або арышту, якой дазволены кароткатэрміновы выезд за межы папраўчай установы, што выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, або арыштнага дома, ці невяртанне асобы, асуджанай да пазбаўлення волі, якой прадастаўлена адтэрміноўка адбывання пакарання, па сканчэнні тэрміну выезду або адтэрміноўкі ці асобы, асуджанай да пазбаўлення волі, якой прадастаўлена права выхаду за межы выхаваўчай калоніі, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 415. Выключаны

Артыкул 416. Выключаны

Артыкул 417. Выключаны

Артыкул 418. Выключаны

Артыкул 419. Выключаны

Артыкул 420. Перашкола канфіскацыі маёмасці

Адчужэнне, утойванне маёмасці, якая падлягае канфіскацыі, ці іншая перашкола канфіскацыі маёмасці – караюцца штрафам, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 421. Невыкананне патрабаванняў прэвентыўнага нагляду

Невыкананне патрабаванняў прэвентыўнага нагляду без уважлівых прычын, учыненае асобай, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, якая двойчы на працягу года падвяргалася адміністрацыйнаму спаганню за такія ж парушэнні, – караецца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.

Артыкул 422. Ухіленне ад прэвентыўнага нагляду

Непрыбыццё асобы, за якой устаноўлены прэвентыўны нагляд, без уважлівых прычын да выбранага ёй месца жыхарства ва ўстаноўлены тэрмін з дня вызвалення з папраўчай установы або арыштнага дома або з дня спынення знаходжання ў лячэбна-працоўным прафілакторыі, а таксама няяўка такой асобы ў той жа тэрмін у орган унутраных спраў для пастаноўкі на ўлік ці самавольнае пакіданне месца жыхарства, учынення з мэтай ухілення ад прэвентыўнага нагляду, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 423. Невыкананне прыгавору, рашэння або іншага судовага акта

Невыкананне службовай асобай прыгавору, які ўступіў у законную сілу, рашэння або іншага судовага акта ці перашкола іх выкананню – караюцца штрафам або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 423¹. Невыкананне рашэння аб прызнанні арганізацыі, дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка экстрэмісцкімі, аб спыненні дзейнасці прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі і (або) прыпыненні іх дзейнасці

Невыкананне службовай асобай арганізацыі, прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі, размешчанага на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, індывідуальным прадпрымальнікам рашэння суда, якое ўступіла ў законную сілу, аб прызнанні арганізацыі экстрэмісцкай, забароне яе дзейнасці, яе ліквідацыі і забароне выкарыстання яе сімволікі і атрыбутыкі, аб спыненні дзейнасці прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі, размешчанага на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, прызнанні гэтай замежнай або міжнароднай арганізацыі, зарэгістраванай за межамі Рэспублікі Беларусь, экстрэмісцкай, забароне яе дзейнасці на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, забароне выкарыстання іх сімволікі і атрыбутыкі, аб прызнанні дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка экстрэмісцкай і яе спыненні, забароне выкарыстання яго сімволікі і атрыбутыкі, а таксама невыкананне службовай асобай арганізацыі, прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі, размешчанага на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, індывідуальным прадпрымальнікам пастановы аб прыпыненні дзейнасці арганізацыі, прадстаўніцтва замежнай або міжнароднай арганізацыі, размешчанага на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, індывідуальнага прадпрымальніка, вынесенай у выпадках, прадугледжаных заканадаўствам аб процідзеянні экстрэмізму, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

**ГЛАВА 35
ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ІНТАРЭСАЎ СЛУЖБЫ**

Заўвагі:

1. Службовая асоба, якая выкарыстоўвала свае ўладныя або іншыя службовыя паўнамоцтвы для ўчынення злачынства, не названага ў гэтай главе, нясе адказнасць па сукупнасці злачынстваў. Пры гэтым учыненне такога злачынства прызнаецца істотнай шкодай, прадугледжанай артыкуламі гэтай главы. Правіла аб сукупнасці злачынстваў не прымяняецца, калі ўчыненне службовай асобай злачынства прадугледжана ў якасці прыкметы іншага злачынства.

2. Буйным памерам (уроном у буйным памеры) у артыкулах гэтай главы прызнаецца памер (урон) на суму, якая ў двзесце пяцьдзясят і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным памерам (уроном у асабліва буйным памеры) – якая ў тысячу і больш разоў перавышае памер базавай велічыні.

3. Не падлягае перадачы ў даход дзяржавы маёмасць, перададзеная ў якасці хабару або незаконнага ўзнагароджання асобамі:

1) якія апынуліся ў стане крайняй неабходнасці, у сувязі з чым былі дадзены хабар або незаконнае ўзнагароджанне;

2) якія да перадачы прадмета хабару або незаконнага ўзнагароджання добраахвотна паведамлілі органам крымінальнага пераследу аб вымаганні хабару або незаконнага ўзнагароджання і ў далейшым дапамагалі выкрыццю атрымальніка хабару або незаконнага ўзнагароджання.

4. Злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 430, 431 і 432 гэтага Кодэкса, прызнаюцца ўчыненымі паўторна, калі ім папярэднічала ўчыненне любога з пералічаных злачынстваў.

Артыкул 424. Злоўжыванне ўладай або службовымі паўнамоцтвамі

1. Выключана.

2. Наўмыснае насуперак інтарэсам службы ўчыненне службовай асобай з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці дзеянняў з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, якое выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры або істотнай шкоды

правам і законным інтарэсам грамадзян ці дзяржаўным або грамадскім інтарэсам (злоўжыванне ўладай або службовымі паўнамоцтвамі), –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, учыненыя службовай асобай, якая займае адказнае становішча, ці пры ажыццяўленні функцый па раздзяржаўленні або прыватызацыі дзяржаўнай маёмасці, ці якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 425. Бяздзейнасць службовай асобы

1. Выключана.

2. Наўмыснае насуперак інтарэсам службы невыкананне службовай асобай з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці дзеянняў, якія яна павінна была і магла здзейсніць у адпаведнасці з ускладзенымі на яе службовымі абавязкамі, звязанае з патураннем злачынству ці якое выклікала невыкананне паказчыкаў, дасягненне якіх з'яўлялася ўмовай аказання дзяржаўнай падтрымкі, ці прычыненне ўрон у буйным памеры або істотнай шкоды правам і законным інтарэсам грамадзян ці дзяржаўным або грамадскім інтарэсам (бяздзейнасць службовай асобы), –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 2 гэтага артыкула, якія ўчынены службовай асобай, што займае адказнае становішча, ці выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 426. Перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў

1. Наўмыснае ўчыненне службовай асобай дзеянняў, якія яўна выходзяць за межы правоў і паўнамоцтваў, прадастаўленых ёй па службе, што выклікала прычыненне ўрон у буйным памеры або істотнай шкоды правам і законным інтарэсам грамадзян ці дзяржаўным або грамадскім інтарэсам (перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў), –

караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў, учыненае з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя асобай, якая займае адказнае становішча, або якія выклікалі цяжкія наступствы, а таксама наўмыснае ўчыненне службовай асобай дзеянняў, што яўна выходзяць за межы правоў і паўнамоцтваў, прадастаўленых ёй па службе, звязанае з гвалтам, мучэннем пацярпелага або прымяненнем зброі ці спецыяльных сродкаў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 427. Службовы падлог

1. Унясенне службовай або іншай упаўнаважанай асобай заведама непраўдзівых звестак і запісаў у афіцыйныя дакументы, ці падробка дакументаў, ці стварэнне і выдача заведама непраўдзівых дакументаў, учыненыя з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці, пры адсутнасці прыкмет больш цяжкага злачынства –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя з мэтай скажэння даных дзяржаўнай статыстычнай справаздачнасці, –

караюцца пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 428. Службовая халатнасць

1. Невыкананне або неналежнае выкананне службовай асобай сваіх службовых абавязкаў з прычыны нядобрасумленых або нядбайных адносін да службы, якія выклікалі па неасцярожнасці прычыненне ўрону дзяржаўнай маёмасці ў асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад двух да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі па неасцярожнасці смерць чалавека ці іншыя цяжкія наступствы, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 429. Незаконны ўдзел у прадпрымальніцкай дзейнасці

Заснаванне службовай асобай, якая знаходзіцца на дзяржаўнай службе, арганізацыі, што ажыццяўляе прадпрымальніцкую дзейнасць, ці ўдзел яе ў кіраванні такой арганізацыяй асабіста або праз іншую асобу насуперак забароне, устаноўленай законам, калі службовая асоба, выкарыстоўваючы свае службовыя паўнамоцтвы, прадаставіла такой арганізацыі льготы і перавагі або падтрымлівала ў іншай форме, –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю са штрафам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 430. Атрыманне хабару

1. Прыняцце службовай асобай для сябе або для блізкіх матэрыяльных каштоўнасцей ці набыццё выгад маёмаснага характару, якія прадастаўляюцца выключна ў сувязі з займаным ёй службовым становішчам, за заступніцтва або патуранне па службе, спрыяльнае вырашэнне пытанняў, якія ўваходзяць у яе кампетэнцыю, ці за выкананне або невыкананне ў інтарэсах таго, хто дае хабар, або прадстаўленых ім асоб якога-небудзь

дзеяння, якое гэта асоба павінна была або магла ажыццявіць з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў (атрыманне хабару), –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін ад трох да пяці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Атрыманне хабару паўторна, ці шляхам вымагання, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці ў буйным памеры –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай або другой гэтага артыкула, учыненыя асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 430, 431 і 432 гэтага Кодэкса, ці ў асабліва буйным памеры, ці арганізаванай групай, ці асобай, якая займае адказнае становішча, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў са штрафам і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 431. Дача хабару

1. Дача хабару –

караецца штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў са штрафам або без штрафу, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Дача хабару паўторна, ці ў буйным памеры, ці з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

3. Дача хабару ў асабліва буйным памеры або асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, артыкуламі 430 і 432 гэтага Кодэкса, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Асоба, якая дала хабар, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў дачыненні да яе мела месца вымаганне хабару ці калі гэта асоба пасля дачы хабару добраахвотна заявіла аб учыненым і актыўна дапамагала раскрыццю і (або) расследаванню злачынства.

Артыкул 432. Пасрэдніцтва ў хабарніцтве

1. Непасрэдная перадача хабару па даручэнні хабарадавальніка або хабарніка (пасрэдніцтва ў хабарніцтве) –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.

2. Пасрэдніцтва ў хабарніцтве, учыненае паўторна, ці з выкарыстаннем сваіх службовых паўнамоцтваў, ці пры атрыманні хабару ў буйным памеры, –

караецца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

3. Пасрэдніцтва ў хабарніцтве, учыненае асобай, раней судзімай за злачынствы, прадугледжаныя артыкуламі 430, 431 і 432 гэтага Кодэкса, або пры атрыманні хабару ў асабліва буйным памеры, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў са штрафам або без штрафу.

Заўвага. Вінаваты ў пасрэдніцтве ў хабарніцтве ці саўдзельнік у дачы або атрыманні хабару вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ён пасля ўчынення злачынных дзеянняў добраахвотна заявіў аб учыненым і актыўна дапамагаў раскрыццю і (або) расследаванню злачынства.

Артыкул 433. Незаконнае ўзнагароджанне

1. Прыняцце работнікам дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, які не з'яўляецца службовай асобай, маёмасці або іншай выгады маёмаснага характару, што прадастаўляюцца яму за ўчыненае ў межах яго службовых паўнамоцтваў (працоўных абавязкаў) дзеянне (бяздзейнасць) на карысць асобы, якая прадастаўляе такую маёмасць або іншую выгаду маёмаснага характару, ці за выконваемую работу, якая ўваходзіць у кола яе службовых (працоўных) абавязкаў, апрача прадугледжанай заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аплаты працы (прыняцце незаконнага ўзнагароджання) або прадастаўленне такога ўзнагароджання –

караюцца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў са штрафам або без штрафу, або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў са штрафам або без штрафу.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці групай асоб па папярэдняй змове, ці ў буйным памеры, а таксама прыняцце незаконнага ўзнагароджання, учыненае шляхам вымагання, –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў асабліва буйным памеры, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да васьмі гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Заўвага. Асоба, якая прадаставіла ўзнагароджанне, вызваляецца ад крымінальнай адказнасці, калі ў дачыненні да яе мела месца вымаганне такога ўзнагароджання або калі гэта асоба пасля прадастаўлення ўзнагароджання добраахвотна заявіла аб учыненым і актыўна дапамагала раскрыццю і (або) расследаванню злачынства.

РАЗДЗЕЛ XIV

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАРАДКУ ВЫКАНАННЯ ВОІНСКАГА АБАВЯЗКУ, НАКІРАВАННЯ І ПРАХОДЖАННЯ АЛЬТЭРНАТЫўНАЙ СЛУЖБЫ

ГЛАВА 36

ЗЛАЧЫНСТВЫ ПРЫЗЫўНІКОў, РЭЗЕРВІСТАў І ВАЕННААБАВЯЗАНЫХ

Артыкул 434. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на ваенную службу па мабілізацыі

Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на ваенную службу па мабілізацыі – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 435. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на воінскую службу

1. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на воінскую службу – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Ухіленне ад мерапрыемстваў па прызыве на воінскую службу, учыненае шляхам наўмыснага прычынення сабе цялеснага пашкоджання, ці сімуляцыі захворвання, ці падлогу дакументаў або іншага падману, –

караецца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Заўвага. Прызыўнік, рэзервіст або ваеннаабавязаны, якія ўпершыню ўчынілі дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, часткай 1 артыкула 436, артыкулам 437 гэтага Кодэкса, могуць быць вызвалены ад крымінальнай адказнасці, калі ўчыненае з'явілася вынікам збегу цяжкіх акалічнасцей.

Артыкул 436. Ухіленне рэзервіста або ваеннаабавязанага ад яўкі на зборы (заняткі)

1. Ухіленне рэзервіста або ваеннаабавязанага ад яўкі на зборы (заняткі) – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года, або арыштам.

2. Ухіленне рэзервіста або ваеннаабавязанага ад яўкі на зборы (заняткі), учыненае шляхам наўмыснага прычынення сабе цялеснага пашкоджання, ці сімуляцыі захворвання, ці падлогу дакументаў або іншага падману, –

караецца штрафам, або арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 437. Ухіленне прызыўніка або ваеннаабавязанага ад воінскага ўліку

Ухіленне прызыўніка або ваеннаабавязанага ад воінскага ўліку – караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або арыштам.

ГЛАВА 37 ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ВОІНСКАЙ СЛУЖБЫ

Заўвагі:

1. Злачынствамі супраць воінскай службы прызнаюцца прадугледжаныя гэтай главай злачынствы супраць устаноўленага парадку праходжання воінскай службы, учыненыя асобамі, на якіх распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага.

2. Асобы, не згаданыя ў частцы першай гэтых заўваг, нясуць адказнасць за саўдзел ва ўчыненні злачынстваў супраць воінскай службы ў якасці арганізатараў, падбухторшчыкаў і памагатых.

3. Не з'яўляецца злачынствам дзеянне, прадугледжанае гэтым Кодэксам, але ўчыненае з мэтай выканання загаду начальніка, аддадзенага па службе. Адказнасць за наступствы выканання загаду нясе начальнік, які аддаў загад. За ўчыненне злачынства па заведама злачынным загадзе начальніка падначалены падлягае адказнасці на агульных падставах. Пры гэтым выкананне загаду можа быць прызнана акалічнасцю, якая змякчае адказнасць. За невыкананне заведама злачыннага загаду падначалены не падлягае адказнасці.

4. Выключана.

5. Буйным памерам урону ў артыкулах гэтай главы прызнаецца памер урону на суму, якая ў дзвесце пяцьдзясят і больш разоў перавышае памер базавай велічыні, устаноўлены на дзень учынення злачынства, асабліва буйным – які ў тысячу і больш разоў перавышае памер базавай велічыні.

Артыкул 438. Непадпарадкаванне

1. Адкрытая адмова ад выканання загаду начальніка ці іншае наўмыснае невыкананне загаду (непадпарадкаванне), за выключэннем выпадкаў, калі падначалены адмовіўся выканаць заведама злачынны загад, –

караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Непадпарадкаванне, учыненае групай асоб, або ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, ці якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да сямі гадоў.

Артыкул 439. Невыкананне загаду

1. Невыкананне загаду начальніка, учыненае па нядбайнасці або легкадумнасці, – караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да аднаго года, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да аднаго года.
2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, – караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

Артыкул 440. Супраціўленне начальніку або прымушэнне яго да парушэння службовых абавязкаў

1. Супраціўленне начальніку або іншай асобе, якая выконвае ўскладзеныя на яе абавязкі па воінскай службе, ці прымушэнне іх да парушэння гэтых абавязкаў – караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.
2. Тыя ж дзеянні, учыненыя групай асоб, або з прымяненнем зброі, або ў ваенны час ці ў баявой абстаноўцы, або якія выклікалі цяжкія наступствы, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да дванаццаці гадоў.

Артыкул 441. Гвалтоўныя дзеянні ў дачыненні да начальніка

1. Гвалтоўныя дзеянні ў дачыненні да начальніка ў сувязі з выкананнем ім абавязкаў па воінскай службе – караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.
2. Тыя ж дзеянні, учыненыя групай асоб, або з прымяненнем зброі, або ў ваенны час ці ў баявой абстаноўцы, або якія выклікалі цяжкія наступствы, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да дванаццаці гадоў.

Артыкул 442. Пагроза начальніку

Пагроза начальніку забойствам, прычыненнем цялесных пашкоджанняў, знішчэннем або пашкоджаннем маёмасці ў сувязі з выкананнем ім абавязкаў па воінскай службе, калі былі падставы баяцца яе ажыццяўлення, – караецца штрафам, або абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Артыкул 443. Парушэнне статутных правіл узаемаадносін паміж асобамі, на якіх распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, пры адсутнасці адносін падпарадкаванасці

1. Гвалт, здзек з асобы, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, ці жорсткае абыходжанне з ёй, ці прымусовае выкарыстанне асобы, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, у асабістых інтарэсах, ці вымаганне або адабранне ў яе прадметаў ваеннага забеспячэння, учыненыя асобай, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, якая не знаходзіцца ў адносінах падпарадкаванасці з пацярпелым, – караюцца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.
2. Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна, ці па матывах расавай, нацыянальнай, рэлігійнай варожасці або разладу, палітычнай або ідэалагічнай варожасці, а таксама па матывах варожасці або разладу ў дачыненні да якой-небудзь сацыяльнай групы, або ў

дачыненні да некалькіх асоб, або групай асоб, або якія выклікалі прычынне пацярпеламу менш цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караюцца арыштам, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да трох гадоў, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя з прымяненнем зброі або якія выклікалі цяжкія наступствы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дванаццаці гадоў.

Артыкул 444. Знявага падначаленым начальніка або начальнікам падначаленага

Знявага падначаленым начальніка або начальнікам падначаленага, учыненая ў сувязі з выкананнем імі абавязкаў воінскай службы, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да аднаго года або арыштам.

Артыкул 445. Самавольнае пакіданне часці або месца службы

1. Самавольнае пакіданне часці або месца службы ваеннаслужачым тэрміновай ваеннай службы, рэзервістам пры знаходжанні на занятках або вучэбных зборах, ваеннаабавязаным, які праходзіць ваенныя або спецыяльныя зборы, з ліку радавога і сяржанцкага складу, або няяўка яго ў тэрмін без уважлівых прычын пры звальненні з часці, пры прызначэнні, пераводзе, з камандзіроўкі, водпуску або арганізацыі аховы здароўя працягласцю больш за двое сутак, але не больш за дзесяць сутак, або ўхіленне ад воінскай службы на той жа тэрмін шляхам падлогу дакументаў або іншага падману –

караюцца арыштам.

2. Самавольнае пакіданне часці або месца службы асобай, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, або няяўка яе ў тэрмін на службу без уважлівых прычын працягласцю больш за дзесяць сутак, але не больш за месяц, або ўхіленне ад воінскай службы на той жа тэрмін шляхам падлогу дакументаў або іншага падману –

караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, калі самавольная адсутнасць працягвалася больш за месяц, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

4. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула, учыненыя ў ваенны час, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дзесяці гадоў.

Заўвага. Асоба, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, якая ўпершыню ўчыніла дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1, 2 або 3 гэтага артыкула і часткай 1 артыкула 446 гэтага Кодэкса, можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці, калі ўчыненае з'явілася вынікам збегу цяжкіх акалічнасцей.

Артыкул 446. Дзэрцірства

1. Самавольнае пакіданне часці або месца службы з мэтай палкам ухіліцца ад воінскай службы або няяўка з той жа мэтай на службу пры прызначэнні, пераводзе, з камандзіроўкі, водпуску або арганізацыі аховы здароўя (дзэрцірства) –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

2. Дзэрцірства, учыненае ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 447. Ухіленне ад воінскай службы шляхам самакалецтва або іншым спосабам

1. Ухіленне асобы, на якую распаўсюджваецца статус ваеннаслужачага, ад нясення абавязкаў воінскай службы шляхам наўмыснага прычынення сабе цялеснага пашкоджання (самакалецтва) або сімуляцыі захворвання або адмова ад нясення абавязкаў воінскай службы –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

2. Тыя ж дзеянні, учыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад васьмі да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 448. Самавольнае пакіданне месца службы ў баявой абстаноўцы

Самавольнае пакіданне часці або месца службы ў баявой абстаноўцы незалежна ад працягласці –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Артыкул 449. Самавольнае пакіданне поля бою або адмова дзейнічаць зброяй

Самавольнае пакіданне поля бою або адмова падчас бою дзейнічаць зброяй –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад дзесяці да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 450. Парушэнне правіл нясення баявога дзяжурства

1. Парушэнне правіл нясення баявога дзяжурства (баявой службы) – караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі першай або другой гэтага артыкула, учыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 451. Парушэнне правіл нясення каравульнай службы

1. Парушэнне правіл нясення каравульнай службы –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да аднаго года або арыштам.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала наступствы, для папярэджання якіх прызначаны гэты каравул, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да пятнаццаці гадоў.

Артыкул 452. Выключаны

Артыкул 453. Парушэнне правіл нясення пагранічнай службы або ажыццяўлення пагранічнага кантролю

1. Парушэнне правіл нясення пагранічнай службы або ажыццяўлення пагранічнага кантролю асобай, якая ўваходзіць у склад нарада па ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, якое выклікала наступствы, для папярэджання якіх прызначаны гэты нарад, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала цяжкія наступствы, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 454. Парушэнне правіл нясення ўнутранай службы

Парушэнне правіл нясення ўнутранай службы асобай, якая ўваходзіць у сутачны нарад часці (акрамя каравулу), што выклікала наступствы, для папярэджання якіх прызначаны гэты нарад, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 455. Злоўжыванне ўладай, бяздзейнасць улады або перавышэнне ўлады

1. Злоўжыванне начальніка або службовай асобы ўладай або службовымі паўнамоцтвамі, бяздзейнасць улады, учыненыя з карыслівай або іншай асабістай зацікаўленасці, перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў, якія выклікалі прычыненне ўрон у буйным памеры або істотнай шкоды правам і законным інтарэсам грамадзян ці дзяржаўным або грамадскім інтарэсам, –

караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Дзеянні, прадугледжаныя часткай 1 гэтага артыкула, якія выклікалі цяжкія наступствы, а таксама перавышэнне ўлады або службовых паўнамоцтваў, звязанае з гвалтам, мучэннем пацярпелага або прымяненнем зброі або спецыяльных сродкаў, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў са штрафам або без штрафу і з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

Артыкул 456. Халатныя адносіны да службы

1. Невыкананне або неналежнае выкананне начальнікам або іншай службовай асобай сваіх абавязкаў з прычыны нядобрасумленых або нядбайных адносін да службы (халатныя адносіны да службы), якія выклікалі прычыненне ўрон у асабліва буйным памеры, –

караюцца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

2. Халатныя адносіны да службы, якія выклікалі смерць чалавека або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да шасці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю.

3. Дзеянні, прадугледжаныя часткамі 1 або 2 гэтага артыкула, учыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад трох да сямі гадоў.

Артыкул 457. Выключаны

Артыкул 458. Выключаны

Артыкул 459. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне ваеннай маёмасці

1. Наўмысныя знішчэнне або пашкоджанне зброі, боепрыпасаў, ваеннай тэхнікі або іншай ваеннай маёмасці – караюцца штрафам або пазбаўленнем волі на тэрмін да трох гадоў.
2. Тыя ж дзеянні, якія выклікалі цяжкія наступствы ці ўчыненыя ў ваенны час або ў баявой абстаноўцы, – караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да дзесяці гадоў.

Артыкул 460. Выключаны

Артыкул 461. Знішчэнне або пашкоджанне ваеннай маёмасці па неасцярожнасці

Знішчэнне або пашкоджанне зброі, боепрыпасаў, ваеннай тэхнікі або іншай ваеннай маёмасці, якія ўчынены па неасцярожнасці і выклікалі цяжкія наступствы, – караюцца штрафам, або абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

Артыкул 462. Страта ваеннай маёмасці

Страта зброі, боепрыпасаў, ваеннай тэхнікі, а таксама іншай ваеннай маёмасці ў буйным памеры, давераных для службовага карыстання, – караецца штрафам, або абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Артыкул 463. Парушэнне правіл абыходжання са зброяй, матэрыяламі, рэчывамі і прадметамі, якія ўяўляюць павышаную небяспеку для навакольных

1. Парушэнне правіл абыходжання са зброяй, боепрыпасамі, радыеактыўнымі матэрыяламі, выбуховымі і іншымі рэчывамі і прадметамі, якія ўяўляюць павышаную небяспеку для навакольных, што выклікала па неасцярожнасці прычыненне цяжкага або менш цяжкага цялеснага пашкоджання або ўрону ў асабліва буйным памеры, – караецца арыштам або пазбаўленнем волі на тэрмін да чатырох гадоў.
2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або іншыя цяжкія наступствы, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.
3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, – караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

Артыкул 464. Парушэнне правіл кіравання або эксплуатацыі машын

1. Парушэнне правіл кіравання або эксплуатацыі баявой, спецыяльнай або транспартнай машыны, якое выклікала па неасцярожнасці прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, – караецца штрафам, або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю, або абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў, або арыштам, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

2. Тое ж дзеянне, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, –

караецца абмежаваннем па ваеннай службе на тэрмін да двух гадоў або пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

3. Дзеянне, прадугледжанае часткай 1 гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады або займацца пэўнай дзейнасцю або без пазбаўлення.

Артыкул 465. Парушэнне правіл палётаў або падрыхтоўкі да іх

1. Парушэнне правіл палётаў або падрыхтоўкі да іх або іншых правіл эксплуатацыі ваенных лятальных апаратаў, якое выклікала па неасцярожнасці смерць чалавека або іншыя цяжкія наступствы, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін да пяці гадоў.

2. Дзеянне, прадугледжанае часткай першай гэтага артыкула, якое выклікала па неасцярожнасці смерць дзвюх або больш асоб, –

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў.

ГЛАВА 38

ЗЛАЧЫНСТВЫ СУПРАЦЬ ПАРАДКУ НАКІРАВАННЯ І ПРАХОДЖАННЯ АЛЬТЭРНАТЫЎНАЙ СЛУЖБЫ

Заўвага. Асоба, што ўчыніла прадугледжанае гэтай главой дзеянне, якое не ўяўляе вялікай грамадскай небяспекі, пры змякчальных акалічнасцях можа быць вызвалена ад крымінальнай адказнасці.

Артыкул 465¹. Няяўка грамадзяніна, у дачыненні да якога прынята рашэнне аб замене воінскай службы на альтэрнатыўную службу, у орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне

Няяўка грамадзяніна, у дачыненні да якога прынята рашэнне аб замене воінскай службы на альтэрнатыўную службу, без уважлівых прычын у орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы свайго жыхарства ў тэрмін, указаны ў накіраванні ваеннага камісарыята (адасобленага падраздзялення ваеннага камісарыята), –

караецца грамадскімі работамі, або штрафам, або папраўчымі работамі на тэрмін да аднаго года.

Артыкул 465². Ухіленне грамадзяніна ад праходжання альтэрнатыўнай службы

1. Ухіленне грамадзяніна ад праходжання альтэрнатыўнай службы шляхам невыканання або неналежнага выканання абавязкаў альтэрнатыўнай службы або незахавання абмежаванняў, звязаных з праходжаннем альтэрнатыўнай службы, якое выклікала ў перыяд праходжання альтэрнатыўнай службы накладанне трох вымоў, не пагашаных ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, або няяўка яго без уважлівых прычын да месца праходжання альтэрнатыўнай службы, у тым ліку пры пераводзе ў іншую арганізацыю або прыбыцці з водпуску, на тэрмін большы за тры сутак, але не большы за месяц, або ўхіленне ад праходжання альтэрнатыўнай службы на той жа тэрмін шляхам падлогу дакументаў або іншага падману –

караюцца арыштам.

2. Няяўка грамадзяніна без уважлівых прычын да месца праходжання альтэрнатыўнай службы, у тым ліку пры пераводзе ў іншую арганізацыю або прыбыцці з водпуску, на тэрмін большы за месяц або ўхіленне яго ад праходжання альтэрнатыўнай службы на той жа тэрмін шляхам падлогу дакументаў або іншага падману –

караюцца абмежаваннем свабоды на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

3. Самавольнае пакіданне грамадзянінам месца праходжання альтэрнатыўнай службы з мэтай зусім ухіліцца ад яе праходжання, а таксама ўхіленне яго ад праходжання альтэрнатыўнай службы шляхам наўмыснага прычынення сабе цялеснага пашкоджання (самакалецтва) або сімуляцыі захворвання –

караюцца пазбаўленнем волі на тэрмін да шасці гадоў.

РАЗДЗЕЛ XV ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 466. Увядзенне ў дзеянне гэтага Кодэкса

Гэты Кодэкс уводзіцца ў дзеянне спецыяльным законам.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь

А.Лукашэнка